

Liite I – Bilaga I

Suomen vastaukset komission CAP-suunnitelmaohjeisiin

Finlands svar på kommissionens observationer om CAP-planen

<i>Havainto / Observation</i>	<i>Vastaus / Svar</i>
<p>The Russian invasion of Ukraine and the ongoing generalised commodity price surge bring to the forefront in the strongest possible way the integral link between climate action and food security. This link is recognised in the Paris Agreement and has been incorporated in the new legislation for a Common Agricultural Policy (Regulation (EU) 2021/2115) and the Farm to Fork Strategy (COM/2020/381 final) with a view to ensuring sufficient food supply.</p> <p>In this context, and in the context of the climate and biodiversity crises, Member States should review their CAP Strategic Plans to exploit all opportunities:</p> <ul style="list-style-type: none"> – to strengthen the EU's agricultural sector resilience – to reduce its dependence on synthetic fertilisers and scale up the production of renewable energy; and – to transform its production capacity in line with more sustainable production methods. <p>This entails, among other actions, boosting sustainable biogas production and its use, improving energy efficiency, extending the use of agroecological practices and precision agriculture, reducing dependence on input and fodder imports through sustainable livestock systems and fostering protein crop production, and spreading through the transfer of knowledge the widest possible application of best practices. The</p>	<p>Suomi pitää tärkeänä, että aktiivisen ja kestävän ruuantuotannon edellytykset turvataan nykytilanteessa ja että tämä tulee huomioida riittävällä tavalla CAP-suunnitelman sisällössä. Suomen CAP-suunnitelman tavoite on kestävä ja ilmastoviisaan maataloustuotannon säilyttäminen koko Suomessa. Maatalousyrittäjille tulee varmistaa kohtuullinen tulotaso, jolla ruuantuotanto säilyisi kannattavana ja toimintaa voitaisiin myös kehittää ja uudenaikaistaa.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmistettu kokonaisuus, joka perustuu yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteisiin. Nykytila- ja SWOT-analyysien perusteella tunnistettuja tarpeita toteutetaan sekä CAP:n toimenpiteiden että kansallisesti rahoitettujen toimien avulla.</p> <p>Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyksen seurauksena Suomen hallitus sopi maaliskuun 2022 lopussa maatalouden huoltovarmuuspaketista, joka sisältää pitkän aikavälin toimenpiteitä, joiden tavoitteena lisätä tilojen omavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista valmisteista sekä fossilisesta energiasta.</p> <p>Kansallista rahoitusta on lisätty biokaasutuotannon investointitukeen ja kansallisia varoja on suunnattu ravinteiden hallintaan. Valmisteilla on mm. ravinnekiertotuki, joka edistää lannan ja vesistökasvillisuuden niittojätteen käyttöä biokaasulaitoksissa ja kannustaa valmistamaan biokaasuprosessissa</p>

<p>Commission assessed the Strategic Plans of Member States with these considerations of the sector's economic, environmental and social viability in mind.</p>	<p>syntyneestä mädätteestä pitkälle jalostettuja kierrätyslannoitevalmisteita. Tukimallin on tarkoitus valmistua vuodenvaihteessa 2022-2023. CAP-suunnitelman toimenpiteistä lannan ravinteiden hyödyntämistä tehostavat mm. investoinnit biokaasulaitoksiin (INV maatalous 02) sekä Tilakohtaisessa toimenpiteessä (Ympäristö 01) oleva valinnainen toimenpide, jolla kannustetaan tiloja luovuttamaan lantaa biokaasulaitokseen tai toisille tiloille.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelman ns. vihreän arkkitehtuurin kokonaisuus vahvistaa yhteisen maatalouspolitiikan kunnianhimoa ympäristö-ilmastokysymyksissä sekä kestävää tuotantotapaa. CAP-suunnitelman ympäristö-ilmastotoimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ympäristö-ilmastohaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa pitkäjänteisyyttä vaativa maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut taloustilanne. Kuluvan kauden 2014-2020 hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensaajia. CAP-suunnitelma ei kuitenkaan ole vastaus kaikkiin ympäristö-ilmastohaasteisiin, vaan paljon tehdään myös kansallisesti.</p> <p>Ilmastonmuutoksen haastaisiin vastaamiseen velvoittaa myös yksi maailman kunnianhimoisimmista ilmastotavoitteista, uuden ilmastolain mukainen hiilineutraalisuustavoite vuoteen 2035. Kansallisesti suunnitelmissa on mm. varata kansallisia erityismäärärahoja turvemaiden vettäminen ja kosteikkoviljelyn edistämiseen.</p> <p>CAP-suunnitelmassa tarjottavat neuvontapalvelut kattavat CAP-suunnitelman aihealueet ja auttavat siten viljelijöitä turvaamaan kestävää maanviljelyä ja ruuantuotantoa. Neuvontapalveluiden avulla lisätään myös viljelijöiden osaamista. Yhteistyö- ja innovaatiotoimenpiteiden avulla varmistetaan mm. uuden tutkimustiedon ja hyvien käytäntöjen jalkauttamiseen.</p> <p>Alla olevissa yksityiskohtaisissa vastauksissa asioita on kuvattu tarkemmin.</p>
---	--

N:o	Havainto / Observation	Vastaus / Svar
THE KEY ISSUES		
Observations with regard to the strategic focus of the CAP Strategic Plan		
1	The Commission welcomes the submission of the CAP Strategic Plan of Finland (hereafter: the Plan) and takes note of the public consultation conducted in preparing the Plan.	Suomi kiittää havainnosta.
2	The proposed Plan covers all objectives of the CAP. The Commission welcomes the consideration given to its Recommendations of 18 December 2020 ((SWD)/2020/376) and the exchanges in the framework of the structured dialogue leading up to its submission.	Suomi kiittää havainnosta.
3	The Commission recalls the importance of the targets set for result indicators as a key tool to assess the ambition of the Plan and monitor its progress. The Commission requests Finland to revise the proposed target values, by improving their accuracy and taking into account all the relevant interventions, and by defining an adequate ambition level in line with the identified needs	Kaikki tulostittarit ja niiden kytkentä tunnistettuihin tarpeisiin on tarkistettu, samoin tavoitearvot. Useita muutoksia on tehty.
Observations with regard to the fostering of a smart, competitive, resilient and diversified agricultural sector that ensures long term food security		
4	The Commission has some doubts about the expected effectiveness of the proposed intervention strategy with regard to farm income, competitiveness and farmer position in the value chain.	Havaintoon on vastattu periaatteellisesta näkökulmasta ministerin kirjeessä komissaarille. Tarpeiden ja esitettyjen toimenpiteiden ja niiden vaikuttavuuden välisiä yhteyksiä on käsitelty ja täydennetty toimenpiteitä koskeissa yksityiskohtaisemmissa havaintokohdissa. Suomi arvostaa komission kommentteja riittävien maataloustulojen turvaamiseksi ja maataloussektorin kilpailukyvyyn lisäämiseksi. Suomi onkin pyrkinyt CAP-suunnitelmassa varmistamaan, että Suomen oloissa on riittävät kannustimet kannattavan ruuantuotannon jatkamiseen. Tämä on erityisen tärkeää elintarvikehuoltovarmuuden turvaamiseksi sekä nykyisessä poikkeustilanteessa että tulevaisuudessa.
5	The income support interventions should target those farmers that have the greatest needs. Finland is requested to revise and further define the	Tuen uudelleenjakoon liittyviin huomioihin on vastattu yksityiskohtaisemmin havaintojen 37 ja 97 kohdalla.

	<p>redistributive strategy and targeted income support based on an analysis of farm income by farm size and farm type in the Plan. Quantitative analysis is needed on the instruments and their combined intended distributive effects. The needs are expected to be better analysed and answered in the intervention strategy. Finland is requested to strengthen justifications in particular regarding the derogation to the minimum 10% to be allocated to the complementary redistributive income support for sustainability (hereafter: CRISS).</p>	
6	<p>The Commission notes shortcomings as regards the approach to a needs based distribution of other direct support, such as the coupled income support (hereafter: CIS). The decision on and design of CIS interventions should be based on a detailed needs assessment of the different sectors. Finland is required to better explain the sectoral needs. In case of various interventions targeting the same sector, the strategic approach (i.e. consistency/complementarity between the relevant interventions), and, if needed, reinforced in light of the identified needs of each of these sectors, as further described in the detailed observations of this Annex.</p>	<p>Tuotantosidonnaista tukea koskeviin havaintoihin on vastattu täydentämällä tekstejä CAP-suunnitelman lukuun 5.1.</p>
7	<p>The Commission welcomes the efforts to increase the competitiveness of the Finnish farming sector. However, in light of the Russian invasion of Ukraine, the Commission urges Finland to consider interventions that will help reduce dependence on fossil fuels and other externally sourced inputs to preserve the long-term sustainable production capacity and viability of farms.</p>	<p>Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyksen seurauksena Suomen hallitus on maaliskuun 2022 lopussa sopinut maatalouden huoltovarmuuspaketista, joka sisältää pitkän aikavälin toimenpiteitä tavoitteena lisätä tilojen omavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista valmisteista sekä energiasta.</p> <p>Huoltovarmuuspaketista on tarkemmin kirjeen liitteessä.</p> <p>CAP-suunnitelman maatilojen energiainvestoinnit -toimenpiteessä rahoitetaan hankkeita, jotka auttavat maataloutta vähentämään riippuvuutta fossiilisista polttoaineista. Tukea voidaan myöntää energiantuotantoon tai energian säästöön liittyviin investointeihin.</p>

		<p>Energiantuotantoon liittyvässä investoinnissa tuen myöntämisen edellytyksenä on, että energia tuotetaan hyödyntäen uusiutuvaa energialähdettä tai biomassoja ja että energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnassa. Toimenpiteeseen kohdennettu rahoitus on 40 miljoonaa euroa.</p> <p>CAP-suunnitelman neuvontapalvelut -toimenpiteen avulla edistetään myös huoltovarmuuteen liittyviä asioita.</p>
8	<p>The Commission notes that the level of support envisaged by Finland for better supply chain organisation is low. Given the importance of a better supply chain organisation to improve the farmer's position in the food chain and increase the value added of agricultural products, and considering the high concentration of the Finnish food chain, Finland should put a stronger focus on this matter, in all sectors where it is relevant.</p>	<p>Suomella on vahva osuustoimintaperinne erityisesti kotieläinsektorilla ja osuuskunnilla on ollut vähäinen kiinnostus tuottajaorganisaatiotoimintaa kohtaan. Jos osuuskunnan jäsenet perustaisivat tuottajaorganisaation, ne päätyisivät kilpailuun oman osuuskuntansa kanssa.</p> <p>Yhteistyötä ja neuvontaa tuetaan maaseudun kehittämistoimena tuottajaorganisaatioiden synnyttämiseksi. Ministeriö rahoittaa myös tutkimusta ja hankkeita tuottajaorganisaatioista.</p>
9	<p>In view of the increasing market exposure of the agricultural sector, climate change and associated frequency and severity of extreme weather events, as well as sanitary and phytosanitary crises, Finland is invited to consider introducing risk management tools funded by the EAFRD in order to better help farmers manage those production and income risks.</p>	<p>Suomi on valinnut CAP-suunnitelmassaan tarveanalyysiin perustuen holistisen ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaavan toimenpiteisiin integroidun riskienhallintanäkökulman, joka toimii osana viljelijän liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Osana sitä satovahinko-, kasvintuhoojavahinko- ja eläintautivakuutuksia tuetaan vakuutusmaksuverovapauden muodossa (SA.52585). CAP-suunnitelman toimenpiteiden lisäksi kansallisia panostuksia riskienhallintaedellytysten kehittämiseen kohdistetaan mm. tutkimuksen ja koulutuksen kautta. CAP-suunnitelman neuvontapalveluissa riskienhallintaa edistetään seuraavilla tavoilla: maatilan riskikartoitus ja suositukset riskien minimoimiseksi, työturvallisuus, riskienhallintasuunnitelma.</p>
<p><i>Observations with regard to the support for and strengthening of environmental protection, including biodiversity, and climate action and to contribute to achieving the environmental and climate-related objectives of the Union, including its commitments under the Paris Agreement.</i></p>		
10	<p>Based on the available information, the Commission considers that the proposed Plan would have a limited contribution and that increased efforts are required in order to ensure that the Plan contributes effectively to this general objective.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen kaikkien sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus, ja se perustuu yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteisiin. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvaan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa toimenpiteissä. Toimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ilmasto-</p>

ympäristöhaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa pitkäjänteisyyttä vaativa maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut tilanne. Kuluvan kauden hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolla tuensajia. CAP-suunnitelman kautta on valittu toteutettavaksi toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin.

Nykykauteen (2014-2020) verrattuna pääosaa toimenpiteistä on kehitetty niin, että ne tehokkaasti vastaavat ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Toimenpiteet ovat suurelta osin sisällöllisesti uudistettuja. Tuensajille tuttu järjestelmän rakenne ja nimistö on säilytetty toimeenpanon tehostamiseksi, jotta monitahoisien toimenpidekokonaisuuden omaksuminen olisi tuensajille helpompaa.

CAP-suunnitelman ympäristö-ilmastotoimenpiteet eivät sisällä kokeiluluontoiseksi luokiteltavia toimenpiteitä. Niistä viljelijät saavat tietoa neuvonnan kautta ja niitä tehdään mm. EIP-toimenpiteessä CAP-suunnitelman sisällä sekä laajasti eri rahoituslähteitä hyväksikäyttäen CAP:n ulkopuolella kansallisilla varoilla.

Suomessa tehtävä ilmastotyö on laaja-alaista, joten Suomen CAP-suunnitelma on siten vain osa kokonaisuutta. Ilmastotyön kulmakivenä on uudistettu ilmastolaki (423/2022), jossa asetetaan Suomelle hiilineutraalisuustavoite vuoteen 2035 mennessä. Hiilineutraalisuustavoitteen lisäksi uudistetussa ilmastolaissa asetetaan vähennystavoitteet myös vuosille 2030 (-60 % vuoteen 1990 verrattuna), 2040 (-80 %) ja 2050 (vähintään -90 %, mutta pyrkien tasoon -95 %). Lakiin lisätään myös hiilinielujen vahvistamista koskeva tavoite. Uudistuksen myötä laki laajenee koskemaan myös maankäyttösektoria. Päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi ilmastolaissa säädetään valtakunnallisista ilmastopolitiikan suunnitelmista, joiden avulla Suomen kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään ja ilmastomuutokseen sopeudutaan.

Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt ovat peräisin hajallaan olevista biologisista päästölähteistä, joten niiden vähentäminen on vaikeampaa kuin monella muulla sektorilla. Tästä syystä maatalouden ilmastotoimenpiteisiin ja niiden vaikutuksiin liittyy edelleen paljon epävarmuuksia ja siksi tarvitaan edelleen lisää tutkimustietoa, kehittämishankkeita ja kokeiluita toimien vaikutusten tarkentamiseksi. Hyvät käytännöt, jotka toimivat Keski- tai

		<p>Etelä-Euroopassa, eivät välttämättä toimi Suomessa johtuen erillistä ilmastosta, eikä niitä siten voi suoraan siirtää Suomeen.</p> <p>Maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä raportoidaan useammalla eri raportointisektorilla (maatalous-, maankäyttö- ja energiasektori).</p> <p>Usein maataloudessa tehtävät ilmastonmuutoksen hillintätoimet toimivat samalla myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimina esim. maan kasvukuntoon ja vesitalouteen liittyvät toimet.</p> <p>CAP-suunnitelmaan on valittu ne toimet, joiden vaikutuksista meillä on tällä hetkellä olemassa tarkin tieto.</p> <p>CAP-suunnitelman lisäksi maatalouden ilmastotoimia tarkastellaan useassa meneillään olevassa toimessa, kuten</p> <ul style="list-style-type: none"> – keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) – maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) – maatalouden hiili-euro-ohjelma (HERO) – Hiilestä kiinni -kokonaisuus – Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot (HIISI) – Peltojen kiinteistörakenteen kehittämissuunnitelma (ISOLOHKO) – Kansallinen ilmastonmuutoksen sopeutumis-suunnitelma. <p>Kansallisesti toteutettavia, CAP-suunnitelmaa tukevia ympäristö-ilmastotoimia on kuvattu CAP-suunnitelman luvuissa 2.1 ET4-6 ja 3.1.4 sekä liitteessä 2 (ET 4-6) ja CAP-suunnitelman sisältöä on vahvistettu alkuperäisestä esityksestä.</p>
11	<p>The proposed Plan does not sufficiently demonstrate the increased environmental ambition compared to the current programming period. The Commission asks Finland to further address the need for climate mitigation and adaptation. The Plan should make a stronger overall contribution to addressing the needs which Finland itself has identified or which arise naturally from the country's situation, and to the targets and</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Toimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ilmasto-ympäristöhaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa pitkäjänteisyyttä vaativa</p>

	<p>commitments deriving from legislation referred to in Annex XIII to Regulation (EU) 2021/2115 (Strategic Plan Regulation – SPR).</p>	<p>maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut taloustilanne. Kauden 2020-2024 hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensaaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin.</p> <p>Esimerkiksi hiiliviljelyn (carbon farming) edistämässä periaatteena Suomessa on tilojen oma lähtökohta ja valinnan vapaus koskien kaikkia vihreän arkkitehtuurin tarjoamia keinoja. Hiiliviljelyä edistetään mm. pellon vesitalouden kunnostukseen, maan rakenteen ja kasvukunnon parantamiseen liittyvillä toimenpiteillä.</p> <p>Nykykauteen verrattuna pääosaa toimenpiteistä on kehitetty niin, että ne tehokkaasti vastaavat ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Toimenpiteet ovat suurelta osin sisällöllisesti uudistettuja. Tuensaaajille tuttu järjestelmän rakenne ja nimistö on säilytetty toimeenpanon tehostamiseksi, jotta monitahoisen toimenpidekokonaisuuden omaksuminen olisi tuensaaajille helpompaa.</p> <p>Lainsäädännöllä on keskeinen merkitys ympäristönsuojelun ja ilmaston muutoksen tavoitteiden saavuttamisessa. Vaikka alan lainsäädäntö on varsin kattava, sitä on jatkuvasti kehitettävä vastaamaan yhteiskunnan muutoksia ja tarpeita. Kansallisen ympäristönsuojelulainsäädännön kehittäminen on vahvasti sidoksissa EU-lainsäädäntöön.</p> <p>Käynnissä olevan Kokonaisarviointi kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumispolitiikan toimeenpanosta (KOKOSOPU) -hankkeen tavoitteena on tuottaa kokonaisarviointi kansallisen ilmastomuutoksen sopeutumispolitiikan toimeenpanosta. Hankkeessa saatua tietoa käytetään hyväksi parhaillaan laadittavaan uuteen ilmastomuutoksen sopeutumissuunnitelmaan. Sopeutumissuunnitelma on osa ilmastolain mukaista ilmastopolitiikan suunnittelujärjestelmää. Nykyisen kansallisen sopeutumissuunnitelman voimassaolo jatkuu vuoden 2022 loppuun.</p>
12	<p>Finland is requested to take better account of the prioritised action framework (hereafter: PAF) and further align the proposed interventions with it.</p>	<p>PAF-suunnitelman mukaan ainoastaan 1 prosentti maatalousmaasta sijaitsee Natura 2000 -alueella. CAP-suunnitelman interventioilla pyritään parantamaan elinympäristöjen tilaa suojelustatuksesta riippumatta, sekä Natura-alueilla että niiden ulkopuolella.</p>

		<p>Kuten PAF-suunnitelmassa todetaan, Natura-alueille ei lähtökohtaisesti ole tarkoituksenmukaista kehittää omia erillisiä interventioita. Tämä lisäisi hallinnollista taakkaa sekä viljelijöille että hallinnolle ja voisi vähentää interventioiden houkuttelevuutta.</p> <p>Vapaaehtoiset artiklan 70 mukaiset (Ympäristö 10 ja Ympäristö 11 sekä AX MILJ 07 ja AX MILJ 08) interventiot kattavat näin ollen sekä Natura-alueet että niiden ulkopuoliset alueet. Interventiot Natura-alueiden ulkopuolella tehtävät toimenpiteet hyödyttävät myös Natura-alueita, sillä ne parantavat niin sanotun vihreän infrastruktuurin tilaa ja kytkeytyvyyttä Natura-alueiden välillä.</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 6 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1. ja 3.1.4.</p>
13	<p>Finland is requested to better demonstrate the increased ambition of the planned green architecture as regards environmental and climate related objectives using qualitative and quantitative elements such as financial allocation and indicators.</p>	<p>Lukua 3.1.3 CAP-suunnitelman ympäristökunnianhimon noususta on tarkennettu.</p> <p>Liitteessä "Liite vastaukseen 13 - CAP Plan table 6.1" taulukossa kuvataan maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmastotoimien rahoitus interventiotyypeittäin. Yhteenveto maaseudun kehittämisen ympäristö-ilmastorahoituksesta on kuvattu luvussa 3.1.4.</p> <p>Interventiologiikkaa on muutettu ja tulosindikaattoreiden tavoitetasoja on korotettu. Katso vastaus havaintoon 73.</p>
14	<p>In this context, Finland is strongly encouraged to take into account the national targets that will be laid down in the revised Regulation (EU) 2018/842 (the Effort Sharing Regulation) and Regulation (EU) 2018/841 (the Regulation for the Land Use, Land Use Change and Forestry (LULUCF)) (revisions which are currently discussed by the EU co-legislators) in view of the legal requirement in Article 120 of the SPR to review the Plan after their application.</p>	<p>Kun mainitut säädösmuutokset (Taakanjako ja LULUCF) valmistuvat, Suomi arvioi onko CAP-suunnitelmaan kohdistuvia muutostarpeita.</p> <p>Valmistelussa on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU), joka perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen ilmastolakiin. Suunnitelma päivitetään siten, että se vastaa vuoden 2030 kiristyvään EU-velvoitteeseen sekä uuden ilmastolain (423/2022) tavoitteeseen hiilineutraaliudesta vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelma valmistuu keväällä 2022. https://ym.fi/keskipitkan-aikavalin-ilmastopolitiikan-suunnitelma</p> <p>Suomen hiilineutraalisuustavoite on erittäin kunnianhimoinen, sillä EU:n hiilineutraalisuustavoite on asetettu vuodelle 2050, mikä on 15 vuotta Suomen asettamaa tavoitetta myöhemmin.</p> <p>Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) on hyväksytty valtioneuvostossa heinäkuussa 2022. Suunnitelmassa määritetään ne keinot, joihin panostamalla vähennetään</p>

		<p>maankäyttösektorin ilmastopäästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja ja -varastoja. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma edistää osaltaan Suomen tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelman avulla toteutetaan myös Euroopan unionin ilmastotavoitteita ((EU) 2018/841) ja kansainvälisen tason sitoumuksia. Suunnitelma valmistuu keväällä 2022. https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p>
15	<p>The Commission invites Finland to increase the overall level of ambition on environmental and climate sustainability, and define more concrete and robust standards and interventions, in particular as concerns the protection of peatlands, nutrient pollution, water quality and biodiversity are expected to be included. Finland is required to ensure the completeness of the needs assessment and is invited to include carbon farming approaches for rewetting of peat soils or adaptation needs for those organic soils.</p>	<p>Lukua 3.1.3 CAP-suunnitelman ympäristökunnianhimon noususta on tarkennettu.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvaan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Toimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ilmasto-ympäristöhaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa pitkäjänteisyyttä vaativa maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut taloustilanne. Kuluvaan kauden hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin.</p> <p>Nykykauteen verrattuna pääosaa toimenpiteistä on kehitetty niin, että ne tehokkaasti vastaavat ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Toimenpiteet ovat suurelta osin sisällöllisesti uudistettuja. Tuensajille tuttu järjestelmän rakenne ja nimistö on säilytetty toimeenpanon tehostamiseksi, jotta monitahoisen toimenpidekokonaisuuden omaksuminen olisi tuensajille helpompaa.</p> <p>Lainsäädännöllä on keskeinen merkitys ympäristönsuojelun ja ilmaston muutoksen tavoitteiden saavuttamisessa. Vaikka alan lainsäädäntö on varsin kattava, sitä on jatkuvasti</p>

kehitettävä vastaamaan yhteiskunnan muutoksia ja tarpeita. Kansallisen ympäristönsuojelulainsäädännön kehittäminen on vahvasti sidoksissa EU-lainsäädäntöön.

Hiiliviljelyn osalta Suomi toteaa CAP-suunnitelman sisältävän kaikki erilaiset hiiliviljelyksi kutsutun tuotantotavan harjoittamiseen tarvittavat välineet.

Suomen periaatteena hiiliviljelyn edistämässä on tilojen oma lähtökohta ja valinnan vapaus koskien kaikkia vihreän arkkitehtuurin tarjoamia keinoja. On katsottu olevan tehokkaampaa tarjota erilaisia ja eritasoisia välineitä hiiliviljelyn edistämiseen kuin yksinkertaistetun ja kaavamaisen sekä vaikeasti valvottavan koko tilaa koskevan viljelytoimenpiteen ylläpitäminen olisi. Hiiliviljelyn mahdollistavia toimenpiteitä on läpi koko vihreän arkkitehtuurin: ehdollisuudesta, ekojärjestelmästä, ympäristökorvauksesta, ympäristösopimuksista aina neuvontaan ja investointeihin asti.

Turveltojen vettämisen osalta Suomessa on suunnitteilla kansallisesti rahoitettu järjestelmä. Kosteaviljelyn alalle voidaan maksaa suoria tukia CAP-suunnitelman puitteissa. Myös vettämisen mahdollistavaa säätösalaajitusinfrastruktuurin rakentamista tuetaan CAP:n puitteissa.

Suomi tekee myös CAP-suunnitelman ulkopuolella moninaisia toimia turvemaiden suojelun, veden laadun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi sekä ravinnekuormituksen vähentämiseksi. Suomella on esimerkiksi HELMI- ja SOTKA -ohjelmat, joilla edistetään mm. soiden suojelua, sekä Hiilestä kiinni -kokonaisuus, HIISI, MISU ja KAISU.

CAP-suunnitelman ei-tuotannolliseen kosteikkoinvestointiin (INV kosteikko) sisältyy mahdollisuus ennallistaa turveltoja. Toimenpide on uusi, jolloin tuensaajien kiinnostusta on vaikea arvioida. Kuitenkin edellisellä kaudella vesiensuojelullisia kosteikkoinvestointeja haettiin yli varatun rahoituksen, jolloin valintakriteereillä valittiin tarkoituksenmukaisimmat rahoitettavaksi. Ei-tuotannollisen investoinnin rahoitus kolminkertaistetaan uudelle kaudelle. Investointi kattaa kustannukset laskennalliseen maksimiin asti ja korvaus maksetaan toteutuneiden kulujen mukaisesti. Investoinnin jälkeen alalle tehdään viisivuotinen hoitosopimus toimenpiteestä Ympäristö 11.

Tarve ”BeTa11 Kasvihuonekaasujen vähentäminen maataloudessa”, joka on merkitty erittäin tärkeäksi, pitää sisällään myös turvemaiden vettämisen ja turvemaiden viljelyn

ilmastohaasteet. Tähän viittaa tarpeen kuvauksessa maininta, että turvepelloilla on suurin päästövähennyspotentiaali. Tarvetta katetaan osittain CAP-suunnitelman toimenpitein ja osittain kansallisin toimenpitein.

Turvepeltojen osuus peltomaasta vaihtelee suuresti eri alueilla. Osa tiloista on tuotannossaan riippuvaisia turvepelloista ilman vaihtoehtoa siirtää tuotantoa kivennäismaiden pelloille. Jos turvepelloille kohdistetaan rajoitteita tai tuettuja kannustimia, ne kohdistuvat tiloille eri laajuudessa. Rajoitteet turvemaiden tuotantotapaan tai turvepeltojen poistaminen tuotannosta vettämällä kaventavat tilan toimintaympäristöä suhteessa tiloihin, joiden tuotanto ei perustu turvepeltojen viljelyyn. Esimerkiksi kotieläintilan ympäristölupa voi edellyttää tiettyä lannanlevitysalaa, jonka määrä ei enää täyty, jos peltoalaa otetaan pois viljelystä. Toisaalta merkittävät kannustimet turvepeltojen suojelutoimia tekeville viljelijöille voivat hyödyttää turvepeltoja runsaasti omaavia tiloja enemmän kuin, mitä muille viljelijöille on tarjolla tuettuja politiikkatoimia.

Myös CAP-suunnitelman ulkopuolisilla toimilla kannustetaan turvemaiden metsittämiseen ja vettämiseen.

Kansallisia tukia:

- Joutoalueiden metsitystuki <https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>
- Valmisteilla huonotuottoisten turvepeltojen kansallinen tuki käytöstä poistamiseen ja vettämiseen
- Maaliskuussa 2022 hallitus myönsi 30 miljoonan € määrärahan kosteikkoviljelyn edistämiseksi 2023-2025. Määrärahaa käytetään turvepelloilla toteutettaviin pohjaveden pinnan korotukseen liittyvien kosteikkojen ja kosteikkoviljelyn kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeisiin sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen. Määrärahalla voidaan myös vettää turvepeltoja pois maatalouskäytöstä. Lisäksi määrärahaa voidaan käyttää kosteikkoviljelyn arvoketjun edistämiseen. Toiminnalla luodaan pohja ja toimintamalli käytännön toimenpiteille, joilla voidaan hillitä turvepeltojen ilmastopäästöjä tai sopeutua ilmastonmuutokseen. Alustava tavoiteala on 10 000 ha. Koska meillä on hyvin vähän aikaisempaa kokemusta ja tietoa kosteikkoviljelystä pohjoisissa olosuhteissa, olemme parhaillaan kartoittamassa kustannustehokkaimpia ja toimivimpia toimia tähän toimenpiteeseen sisällytettäväksi. <https://mmm.fi/-/varautumisen-ministerityoryhma-paatti-toimista-maatalouden-huoltovarmuuden-turvaamiseksi>

Joutoalueiden metsitystukea voidaan myöntää yksityisille maanomistajille joutoalueiden, kuten maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Aktiivisessa viljelykäytössä olevia pellot eivät kuulu joutoalueiden metsitystuen piiriin, mutta tietyin edellytyksin voidaan metsittää myös käytössä olevia pieniä lohkoja, jos ne poistetaan viljelykäytöstä.

Tavoitteena on, että metsitettävillä aloilla edistetään myös monimuotoisuutta esimerkiksi kasvattamalla useampia puulajeja. Koska tavoitteena on pysyvän metsäalan aikaansaaminen, metsitystukea ei myönnetä esimerkiksi joulukuusiviljelmille tai lyhytkiertopuulajien kuten pajun kasvattamiseen. Metsitetyn alueen hoitovelvoite ja metsämaana säilyttämisvelvoite kestävät kymmenen vuotta.

Jos vuosittainen joutoalueiden metsityspinta-ala Suomessa olisi 3 000 hehtaaria vuodessa seuraavien 15 vuoden ajan eli yhteensä 45 000 hehtaaria, kasvihuonekaasupäästöt pieneneisivät aiempaan maankäyttöön verrattuna keskimäärin 0,1 miljoona tonnia CO₂ ekv/vuosi. Jos tarkastelujaksona on 45 vuotta, kasvihuonekaasujen päästöt pieneneisivät keskimäärin 0,2 miljoona tonnia CO₂ ekv/vuosi. Pohdinnassa on metsitystuen laajentaminen laajemmin peltojen metsitykseen (KAISU ja MISU).

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä on laaja maankäyttöä koskeva Hiilestä kiinni - kokonaisuus, jonka alla kehittämishankkeet sekä tieto-ohjelman toimenpiteet luovat pohjaa maatalouden ilmastotoimenpiteiden vaikuttavalle toimeenpanolle. Maatalouden osalta kokonaisuudessa edistetään hiiltä sitovia ja varastoivia sekä päästöjä vähentäviä viljelytapoja, -tekniikoita, tuotteita ja palveluja.

Ohjelman toimenpiteitä ovat mm:

- vähennetään turvepeltojen viljelyn päästöjä (mm. monivuotiset ympäristönurmet, säätösaloitus),
- kehitetään kosteikkoviljelyä ja edistetään kosteikkoviljelytuotteiden markkinoita

Hiilestä kiinni- kokonaisuuden tutkimus- ja kehittämishankkeiden lisäksi menossa on paljon muista rahoituslähteistä rahoitettuja maatalouden turvemaihin ja niiden kasvihuonekaasupäästöihin liittyviä tutkimus- ja kehittämishankkeita. Esimerkkejä näistä hankkeista ovat:

- Uudet maatalous- ja metsämaan viljely- ja hoitomenetelmät – avain kestävään biotalouteen ja ilmastonmuutoksen hillintään (SOMPA) <https://projects.luke.fi/sompa/>
- Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) määritetään ne keinot, joihin panostamalla vähennetään maankäyttösektorin ilmastopäästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja ja -varastoja. <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen>
- Maatalouden Hiili-euro-ohjelma (HERO) linjaa toimet maatalouden 29 % päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi niin, että maatilojen talous vahvistuu. HERO kokoaa yhteen ilmastotoimet CAP suunnitelmasta, KAISU:sta ja MISU:sta. <https://mmm.fi/-/hiili-euro-ohjelma-linjaa-toimet-maatalouden-paastovahennystavoitteen-saavuttamiseksi>

Edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelman tausta-aineistoksi on tehty skenaario työ ”Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot (HIISI)”. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163641>

Valmistelussa on vielä HIISI-jatkohanke, missä valmistellaan politiikkaskenaario, missä tarkastellaan vielä tarkemmin kosteikkoviljelyn laajentamisen KAISU:n ja MISU:n tavoitteiden mukaan, kotieläinten ruokinnan, biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen sekä ruokavalioiden muutoksen vaikutuksia maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin 2030 ja 2035.

CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4 sekä erityistavoitteen 6 osalta liitteessä II ja luvussa 2.1.

Kosteikkoinvestoinnin INV Kosteikko tavoitetta on nostettu CAP-suunnitelmassa 28 yksiköllä ja rahoitusta 1,05 miljoonalla eurolla.

INV Yleishyöty 02 - Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon toimenpiteeseen on lisätty rahoitusta 875 000 euroa ja tavoitetta on nostettu 5 yksiköllä.

CAP-suunnitelmaan on lisätty ehdollisuuden GAEC 2 vaatimukseen (kosteikkojen ja turvemaiden suojelu) neljä uutta vaatimusta toteutettavaksi maatalousmaata olevilla turvemaidella. Ne ovat maa-aineksen ottokielto, näiden alojen polttokielto, uusien avo-ojien kaivuukiello tietyt poikkeukset mukaan lukien ja pysyvän nurmen kynnön rajoittaminen turvemaidella. Vaatimukset otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen, koska Suomessa ei

		<p>vielä ole olemassa koko maassa riittävän tarkalla mittakaavalla kartta-aineistoa turvemaalojen sijainnista maatalousmaalla.</p> <p>Lisäksi ehdollisuuden vaatimuksia on vahvistettu myös muilta osin. GAEC 6:ssa (vähimmäismaanpeite) on lisätty talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen osuutta ja GAEC 7:ssa viljelyn monipuolistamisen vaatimus on muutettu viljelykierron vaatimukseksi. GAEC 8:ssa tuottamattomien kesantoalojen säilyttämisäikää on pidennetty ja maatalousmaalla olevien puiden leikkauskieltoa lintujen pesimäaikana on laajennettu.</p> <p>Eköjärjestelmän 04 monimuotoisuuskasveilta on kielletty kasvinsuojeluaineiden käyttö luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Lisäksi eräitä muutoksia tehtiin myös muihin eköjärjestelmiin.</p>
16	<p>Finland is required to explain more in detail and take necessary action as regards the approach to the reduction of livestock emissions, including methane. Finland is requested to explain and demonstrate how the proposed eco-schemes will contribute to achieving the desired climate contribution.</p>	<p>Karjankasvatuksen ammoniakkipäästöihin liittyvä vastaus on kirjoitettu pääasiassa komission havaintoon numero 17.</p> <p>Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) koskee taakanjakosektorin päästöjä, missä maataloudesta on mukana mm. kotieläinten metaanipäästöt. Suunnitelman mukaan lypsylehmien metaanipäästöjen pyritään vähentäminen ruokinnallisilla keinoilla. Rypsipuristeen käyttö lypsylehmien ruokinnassa voi tutkimusten mukaan (Maanvilja ym. 2021; Arndt ym. 2021) vähentää metaanipäästöjä noin 10 prosenttia maitolitraa kohden, jos lehmien ruokinta on karkearehupainotteinen (nurmi). Keskimäärin lypsylehmien ruokinnassa väkirehujen osuus on kuitenkin reilusti yli 40 prosenttia, jolloin rypsipuristeen korvatussa ja laajalti käytössä olevaa rypsirouhetta metaanipäästöjen vähennys jäänee lehmää kohden noin 3-5 prosentin suuruiseksi. Käytön taloudellisuus riippuu vahvasti rypsipuristeen tai muun rehun komponentin hinnasta. Tavoitteena voidaan pitää 10 prosentin metaanipäästöjen vähennystä lypsylehmistä tutkimuksen ja kehityksen alla olevilla ruokinnallisilla keinoilla, mukaan lukien uudet lisäaineet, joiden käytön tulisi olla taloudellisesti kestävä ja kannattavaa sekä tilan ruokintaprosesseihin sopivaa.</p> <p>Eläinten ruuansulatuksen metaanipäästöjä vähentävistä rehun lisäaineista tutkimus on pisimmällä 3-NOP:n eli 3-nitroksipropanolin osalta, joka on vastikään EU:ssa hyväksytty rehun lisäaineeksi lypsylehmille, siemennetyille hiehoille ja emolehmille.</p> <p>CAP-suunnitelmassa ruokinnan mahdollisuuksia päästöjen ehkäisemisessä edistetään eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 sekä AX EDV 01, joissa viljelijä</p>

suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan ottamalla samalla huomioon eläinten hyvinvointi.

Metaanipäästöjen rajoittamiseen tähdätään myös vaikuttamalla karjan ikärakenteeseen ja sukupuolilajitellun siemenen avulla. Näitä asioita edistetään CAP-suunnitelman ulkopuolella pitkäjänteisesti normaalin jalostustoiminnan yhteydessä.

Karjataloudessa syntyy myös päästöjä lannan käsittelyssä, varastoinnissa ja levityksessä. Lannan varastoinnissa syntyvien päästöjen hillitsemiseksi on nitraattidirektiiviä toimeenpanevaan kansalliseen lainsäädäntöön sisällytetty vaatimuksia lannan varastoinnista, varastojen mitoituksesta, lietelantasäiliöiden kattamisesta ja lannan multaamisesta levityksen jälkeen. Tuotantorakennusten rakentamiseen ja mitoitukseen ja tuotannon järjestämiseen kohdistuu lakisäateisiä ympäristölupamenettelyjä.

Karjataloudessa syntyvien päästöjen hillitsemistä edistetään CAP-suunnitelmassa toimenpiteellä 'ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit (INV maatalous 03)', josta tukea myönnetään esimerkiksi maatilojen lannan käsittelyä, käyttöä ja varastointia edistäviin investointeihin, sekä erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, joilla voidaan vähentää metaani- tai ammoniakkipäästöjä.

CAP-suunnitelma tukee myös biokaasulaitosinvestointeja. Biokaasulaitoksessa pyritään ottamaan metaani mahdollisimman tehokkaasti talteen ja päästö verrattuna perinteiseen lantaketjuun laskee. Riittävän pitkä viipymä prosessissa ja laitoksen osaava operointi ja hyvä huolto ovat avainasemassa metaanipäästöjen minimoinnissa.

Suomi katsoo, että CAP-suunnitelmaan on sisällytetty siihen soveltuvat ja tarkoituksenmukaiset toimenpiteet karjankasvatuksen aiheuttamien päästöjen hillitsemiseksi.

Ekojärjestelmissä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista edistetään ekojärjestelmällä 01 (talviaikainen kasvipeite), ekojärjestelmällä 02 (luonnonhoitonurmet) ja ekojärjestelmällä 03 (viherlannoitusnurmet). Luonnonhoitonurmilla edellytetään viljeltävän nurmikasveja ja viherlannoitusnurmilla nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seosta. Näiden viljelyllä on mahdollista ylläpitää ja lisätä maaperän hiilivarastoa. Sekä ekojärjestelmässä 02 että 03 lannoitus on kielletty ja kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua

		<p>vain kasvuston päättämiseen. Talviaikaisen kasvipeitteen ekojärjestelmä 01 edellyttää muokkaamatonta kasvi- tai sänkipeitettä Muokkauksen vähentäminen tai siirtäminen syksystä kevääseen vähentää eroosiota ja edistää maaperän hiilivaraston säilyttämistä, ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.</p>
17	<p>The Commission invites Finland to review the overall proposed approach towards addressing challenges of ammonia emissions to ensure that the Plan more ambitiously contributes to reducing and preventing further pollution from the entire nitrogen management cycle.</p>	<p>Karjatalouden kasvihuonekaasupäästöihin liittyviä toimenpiteitä on tarkasteltu enemmän komission havainnossa numero 16.</p> <p>Toimintaohjelma maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi Suomessa vuosille 2021–2027 valmistui lokakuussa 2021. Toimintaohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään maataloudesta peräisin olevien ammoniakkipäästöjen vähentämiseen niin, että maatalouden ammoniakkipäästöt olisivat velvoitteiden mukaiset. Tehokkaimmat toimenpiteet liittyvät lantaan, sen varastointiin ja levitykseen.</p> <p>https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163564</p> <p>Suomen CAP-suunnitelma toimii määrätietoisesti ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Erityistavoitteelle 5 Suomi on asettamassa yhdeksi kansalliseksi vaikuttavuustavoitteeksi, että maatalouden ammoniakkipäästöt ovat vuonna 2027 25,5 kt. (Nykytila 2019 28,5 kt). Tavoite perustuu edellä mainittuun toimintaohjelmaan.</p> <p>Ammoniakkitoimintaohjelmassa tunnistettujen tarpeiden mukaisesti CAP-suunnitelmaan on sisällytetty toimenpide 'ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit', josta tukea myönnetään esimerkiksi maatilojen lannan käsittelyä, käyttöä ja varastointia edistäviin investointeihin, sekä erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, joilla voidaan vähentää metaani- tai ammoniakkipäästöjä.</p> <p>Ammoniakkitoimintaohjelma nostaa esille keskeisenä lietalannan sijoittamisen merkityksen ammoniakkipäästöjen vähentämisessä. CAP-suunnitelmaan on siksi otettu mukaan Kiertotalouden edistämisen toimenpide (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05), joissa tuensaajalle korvataan lietalannan sijoittamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia ja toimenpiteen tavoitealaa on nostettu edelliseen ohjelmakautteen nähden.</p> <p>Viljelijöiden osaamisen lisäämiseksi on neuvonnan tueksi valmisteltu viljelijäopas maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi.</p>

		<p>Ammoniakkipäästöjen vähentämisessä keskeistä on myös lainsäädännön vaatimukset kuten nitraattiasetus (mm. uusien lietalanta- ja kuivalantavarastojen kattaminen, lannan multaaminen), eläinsuojien ympäristöluvut ja ilmoituspäätökset, joissa voidaan antaa myös nitraattiasetusta tiukempia määräyksiä mm. lannan nopeammasta multauksesta ja lantaloiden kattamisesta. Luvassa ja ilmoituspäätöksessä voidaan määrätä myös esimerkiksi lietalannan levittämisestä ainoastaan sijoittamalla tai levittämisen välttämisestä tuulisissa olosuhteissa.</p> <p>Edellä sekä komission havainnossa 16 on käsitelty typen kaasumaisten päästöjen hillintää, mutta esimerkiksi lannan varastointiin ja levittämiseen liittyvät säädökset ja toimenpiteet vaikuttavat myös ravinteiden huuhtoutumisesta tai pistekuormituksesta aiheutuvia typen vesistö päästöjä ehkäisevästi. Typpilannoituksesta aiheutuvien päästöjen hillinnässä keskeistä on lainsäädännön rajoitukset ravinteiden käyttömääristä sekä levittämistä koskevat vaatimukset. Ehdollisuuden lakisäätteiset hoitovaatimukset SMR 1 ja 2 sisältävät relevantit edellä mainitut ehdot.</p> <p>Typpipäästöjä ehkäistään myös CAP-suunnitelman toimenpitein, joilla parannetaan maan kasvukuntoa (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02, Ekojärjestelmät 01, 02, ja 03), hankitaan analysoitua tietoa viljelylohkojen maaperän ominaisuuksista (Ympäristö 01 ja AX MILJ 01), lisätään maahan orgaanista ainetta tai tuetaan lietalannan sijoittamista (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) ja edistetään kerääjäkasvien viljelyä (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03). Ravinteiden huuhtoutumisen ehkäisemisessä keskeisiä toimenpiteitä ovat talviaikainen kasvipeitteisyys (Ekojärjestelmä 01) ja suojavyöhykkeet (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06). Luonnonmukaisen tuotannon (Luomu ja AX EKO) edistäminen johtaa mineraalilannoitteiden käytön vähenemiseen.</p> <p>Suomi katsoo CAP-suunnitelman toimenpiteiden olevan kokonaisuus huomioiden tarkoituksenmukaiset ja riittävät.</p>
18	<p>Even though Finland's agricultural context is challenging due to its northern climate, some elements of conditionality need further improvements. The Commission requests Finland to clarify or amend certain Good agricultural and environmental conditions (GAEC) so they fully</p>	<p>GAEC-vaatimuksia koskeviin kysymyksiin on vastattu niiden kohdalla.</p>

	comply with the regulatory framework (see detailed comments below).	
19	<p>Finland is also requested to revise the interventions to ensure that they go beyond the baseline and avoid overlaps among them.</p> <p>Finland is also asked to enhance the relevance and sufficiency of the interventions concerning biodiversity.</p> <p>Furthermore, Finland is invited to provide more information on the climate impact of interventions funded under eco-schemes and rural development interventions.</p>	<p>Perustason ylittymistä on tarkasteltu niiden toimenpiteitä koskevien havaintojen yhteydessä, joissa tätä lisätietoa on pyydetty sekä yleisesti kysymyksessä 56.</p> <p>Ekojärjestelmien, ympäristökorvauksen ja luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteisiin liittyvät perustason elementit on kuvattu kunkin toimenpiteen kohdalla CAP-suunnitelmassa. Toimenpiteiden perustasokooste on CAP-suunnitelmassa lukuun 5 liittyvänä liitteenä ”Perustasokooste”.</p> <p>Taulukko vihreän arkkitehtuurin pinta-alaperusteisten toimenpiteiden mahdollisesta yhteiskäytöstä on lisätty CAP-suunnitelman lukuun 4.7.3.</p> <p>CAP-suunnitelman toimenpiteitä on vahvistettu luonnon monimuotoisuuteen liittyen mm. seuraavilla tavoilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ekojärjestelmä 01 (talviaikainen kasvipeite). Pysyvän nurmen kyntökielto ja kielto vähentää pysyvän nurmen alaa tilalla sitoumuskauden aikana. – Ekojärjestelmä 02 (luonnonhoitonurmet) ja ekojärjestelmä 03 (viherlannoitusnurmet): Rajoituksia ekojärjestelmään 02/03 sitoutumiseen seuraavana vuonna viljelijöille, jotka ovat edellisenä vuonna käyttäneet kasvinsuojeluaineita kasvuston päättämiseen. – Ekojärjestelmä 04 (monimuotoisuuskasvit): Ekojärjestelmän 04 monimuotoisuuskasveilta on luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi kielletty kasvinsuojeluaineiden käyttö. – Ympäristö 10 -toimenpiteessä on määritelty, että sopimusalue voi kattaa luontodirektiivin mukaisia laidunnuksesta ja/tai niitosta sekä raivauksesta hyötyviä elinympäristöjä (ks. Q130 .2) – Ympäristö 08 ja ja AX MILJ 04- Puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu -toimenpiteen ehtoja on tarkennettu. (ks. Q137 ja 148) – AX MILJ 10 toimenpidettä on tarkennettu (Q154) – Ei-tuotannollisiin kosteikkoinvestointeihin kohdennettiin lisärahoitusta (ks. Q177). <p>Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysihin. Toimenpiteiden valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvaan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa</p>

toimenpiteissä. Kauden 2014-2020 hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin ja läpileikkaavia teemoja hyödynnetään laajasti toteutuksen tukena.

CAP-suunnitelman luonnon monimuotoisuutta edistävistä toimista voidaan todeta seuraavaa:

Ehdollisuudessa on useita vaatimuksia, jotka edistävät luonnon monimuotoisuutta. Kaikki ekojärjestelmät edistävät luonnon monimuotoisuutta. Ekojärjestelmä 01 (talviaikainen kasvipeite) edistää peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta. Ekojärjestelmät 02 (luonnonhoitonurmet), 03 (viherlannoitusnurmet) ja 04 (monimuotoisuuskasvit) edistävät kasvilajiston, peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta sekä hyönteisten elinolosuhteita.

CAP-suunnitelman toimenpiteet ottavat hyvin huomioon maaseutuohjelman arvioinnissa saadut suositukset tulevalle rahoituskaudelle https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161829/MMM_2019_21.pdf?sequence=4&isAllowed=y.

Suosituksen mukaan luonnon monimuotoisuuden kannalta vaikuttavuudeltaan keskeisin osa ovat ympäristösopimukset maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoidosta sekä kosteikkojen hoidosta (CAP-suunnitelmassa Ympäristö 10 ja 11 sekä AX MILJ 07 ja AX MILJ 08). Niiden ohella on tärkeää turvata riittävä rahoitus ei-tuotannollisille investoinneille (Inv Kosteikko) ja erilaisia ei-tuotannollisia nurmia ylläpitäville lohkokohtaisille toimenpiteille (CAP-suunnitelmassa Ekojärjestelmät 02-03 ja Ympäristö 05 sekä AX MILJ 06). Lisäksi luonnonmukaisen tuotannon alan kasvulle tulee turvata riittävä rahoitus (CAP-suunnitelmassa Luomu ja AX EKO), luonnonhaittakorvauksen avulla turvata maatalouden jatkuminen Suomen vaikeissa oloissa (CAP-suunnitelmassa LHK ja AX LFA), lisätä luonnon monimuotoisuuden rahoittamista hankkeiden kautta (CAP-suunnitelmassa INV yleishyöty 03 ja Know 02) sekä turvata riittävä rahoitus alkuperäisrotujen kasvattamiselle (CAP-suunnitelmassa Ympäristö 12 ja AX MILJ 09) ja muille geenivaratoimenpiteille (Ympäristö 13-15).

CAP-suunnitelman ilmastotoimenpiteistä voidaan todeta seuraavaa:

Ehdollisuudessa on useita vaatimuksia, jotka edistävät ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Ekojärjestelmissä ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista edistetään ekojärjestelmällä 01 (talviaikainen kasvipeite), ekojärjestelmällä 02 (luonnonhoitonurmet) ja ekojärjestelmällä 03 (viherlannoitusnurmet). Luonnonhoitonurmilla edellytetään viljeltävän nurmikasveja ja viherlannoitusnurmilla nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seosta. Näiden viljelyllä on mahdollista ylläpitää ja lisätä maaperän hiilivarastoa. Sekä ekojärjestelmässä 02 että 03 lannoitus on kielletty ja kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittua vain kasvuston päättämiseen. Talviaikaisen kasvipeitteen ekojärjestelmä 01 edellyttää muokkaamatonta kasvi- tai sänkipeitettä. Muokkauksen vähentäminen tai siirtäminen syksystä kevääseen vähentää eroosiota ja edistää maaperän hiilivaraston säilyttämistä, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

Ympäristökorvausten Tilakohtainen toimenpide (Ympäristö 01 ja AX MILJ 01) vaatii tilakohtaisen ympäristö-ilmastosuunnitelman laatimisen. Siinä tilakohtaisesti tunnistetaan, mitä edellytyksiä tilalla on toteuttaa ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemisen toimenpiteitä. Toimenpiteessä otettavat maanäytteet ja valinnaisten ehtojen tarkemmat maanäytteet antavat tietoa lohkojen maaperän tilasta. Valinnaisissa ehdoissa on myös koulutusta, jossa yhtenä teemana ovat ilmastoasiat. Kiertotalouden edistämisen toimenpiteellä (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) kannustetaan orgaanisten aineiden lisäämiseen peltoon, mikä sekä lisää pellon orgaanisen aineksen määrää ja parantaa peltomaan rakennetta edistäen hiiliviljelyä että vähentää tarvetta mineraalilannoitteiden käyttöön. Myös luomuviljelyn (Luomu ja AX EKO) edistämällä vähennetään mineraalilannoitteiden hyödyntämistä ja kyseinen tuotantotapa lisää peltomaan hiilensidontaa. Maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) sekä kerääjäkasvit (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03) parantavat maaperän kasvukuntoa ja lisäävät orgaanisen aineksen määrää peltomaassa ja parantaa peltomaan toimivuutta kuivuuden ja märkyyden sietokykyä. Edellä mainitut toimenpiteet yhdessä pellon vesitalouden parantamiseen tehtävien investointien (INV maatalous 03) kanssa myös helpottavat tilojen sopeutumista ilmastonmuutokseen. Säättösaloajituksen käyttöä veden pinnan sääntelyyn tuetaan toimenpiteellä Valumavesien hallinta (Ympäristö 07). Valumavesien hallinta sekä parantaa pellon vesitalouden hallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista, mutta turvepelloilla sen keskeisin vaikutus on, että vedenpintaa säätämällä voidaan hidastaa turpeen hajoamista peltomaassa. Turvepeltojen nurmet (Ympäristö 06)

		<p>toimenpiteellä kannustetaan tuensaajia kasvattamaan turvetta olevilla pelloilla muokkaamatonta nurmea. Turvepellon muokkaamattomalla kasvustolla voidaan hidastaa turpeen hajoamista. Edellä mainitut toimenpiteet koskevat käytössä olevaa maatalousmaata.</p> <p>Maataloustoiminnan määritelmään on lisätty, että suoria tukia voidaan maksaa myös kosteaviljelyssä olevalle alalle. Tämä mahdollistaa erilaiset hankkeet ja viljelijöiden tekemät kokeilut kosteikkoviljelykasvien Suomen olosuhteissa toimivien viljelymenetelmien ja kasvien löytämiseksi.</p> <p>Turvetta olevien peltojen ottamista pois maatalouskäytöstä tuetaan ei-tuotannollisella investoinnilla (INV kosteikko) sekä hoitosopimuksella (Ympäristö 11). Edellä mainittu ei-tuotannollinen investointi sisältää myös mahdollisuuden vesiensuojelua edistävien kosteikkojen ja kaksitasouomien perustamiseen, millä on merkitystä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen niin tulvien tasaajana että veden varastoina kuivina kausina.</p>
20	<p>The Commission encourages Finland to fully benefit from the possibilities provided by the SPR. It should plan interventions to increase sustainable domestic generation and use of renewable energy, including biogas, thereby strengthening what has already been programmed in the National Energy and Climate Plan.</p> <p>Moreover, the Commission calls on Finland to support interventions that improve nutrient use efficiency, circular approaches to nutrient use, including organic fertilising as well as further steps to reduce energy consumption.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysiin. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Kauden 2014-2020 hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin ja läpileikkaavia teemoja hyödynnetään laajasti toteutuksen tukena.</p> <p>CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide maatalojen energiainvestoinnit, jossa tuetaan maatalojen energiantuotantoon, energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian käyttöön liittyviä investointeja (täsmennetty CAP-suunnitelman ao. kohtaan). EU-osarahoituksen lisäksi toimenpiteeseen kohdistetaan kansallista lisärahoitusta 28 miljoonaa euroa, jota kuvattu tarkemmin havainnon 7 kohdalla. Maaseutuyritysten uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investointeihin kohdistetaan 10 miljoonaa euroa kansallista lisärahoitusta. Lisärahoitukset on kuvattu CAP-suunnitelman liitteessä V. Lisäksi lukuun 1 on lisätty maininta kriisipaketista.</p>

Maaseutuohjelman 2014-2020 energiavaikutusten arvioinnissa todetaan, että energiatehokkuutta on edistetty monipuolisesti, sillä ohjelma ei aseta tiukkoja rajoituksia siitä, mitä teknologioita ja energiansäästökohteita tuetaan. Energiatehokkuuteen on myös pyritty olemassa olevaa laite- ja rakennuskantaa parantamalla sekä ottamalla energiatehokkuus huomioon uusinvestoinneissa. Kyseisen arvioinnin mukaan uusiutuvan energiantuotantoon kohdistuneet maatilojen tuetut investoinnit ovat jatkuvasti olleet kasvussa ja fossiilisen energian hinnan kohoaminen kiihdyttää kasvua.

Suomen CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide (interventio), josta tuetaan maaseudun mikro- ja pienyritysten uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investointeja, mukaan lukien biokaasu. Toimenpide edistää Suomen kansallisen yhdenmukaisen energia- ja ilmastosuunnitelman (National Integrated Energy and Climate Plan, NECP) tavoitteita.

EU-osarahoituksen lisäksi toimenpiteen energiainvestointeihin kohdennetaan kansallista lisärahoitusta.

Maaseutuohjelman 2014–2020 energiavaikutuksista tehdyn arvioinnin (2019) mukaan lämpökeskusten määrä on kasvanut vuosi vuodelta. Myös uusia biokaasulaitoksia on otettu käyttöön vuosittain. Energiatuesta vastaa Suomessa pääasiallisesti työ- ja elinkeinoministeriö. Maaseutuohjelma 2014-2020 ja CAP-suunnitelma 2023-2027 täydentävät Suomen energiaturvakehityksen. Työ- ja elinkeinoministeriön energiaturvan myöntämisestä vastaava Business Finland ei tue maatiloja tai niiden yhteydessä toteutettavia energiainvestointeja. Business Finland voi tukea investointeja, joissa tuotettava energia käytetään maatalouden tuotantotoiminnan ulkopuolella.

Business Finlandin energiaturva painottuu taajamiin ja kaupunkialueille, missä sijaitsee enemmistö yrityskäytössä olevia rakennuksia. CAP-suunnitelmasta voidaan tukea maaseudun yritysrahoituksella maatilojen yhteydessä toteutettavia energiainvestointeja, joissa energia myydään pääosin maatalouden ulkopuolelle sekä maaseudulla toimivien mikro- ja pienyritysten energiainvestointeja.

CAP-suunnitelman toimenpiteillä edistetään ravinteiden tehokasta tietoon perustuvaa hyödyntämistä ja kierrättämistä. Ympäristökorvausten Tilakohtaisessa toimenpiteessä (Ympäristö 01 ja AX MILJ 01) otettavat maanäytteet tietoa lohkojen maaperän tilasta. Kiertotalouden edistämisen toimenpiteellä (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) kannustetaan

orgaanisten aineiden lisäämiseen peltoon, mikä sekä lisää pellon orgaanisen aineksen määrää ja parantaa peltomaan rakennetta edistäen hiiliviljelyä että vähentää tarvetta mineraalilannoitteiden käyttöön. Myös luomuviljelyn (Luomu ja AX EKO) edistämällä vähennetään mineraalilannoitteiden käyttöä. Luonnonmukainen tuotantotapa hyödyntää tehokkaasti viherlannoitusta. Myös Ekojärjestelmän 03 viherlannoitusnurmien avulla edistetään nurmikasvien ja typensitojakasvien seoksen viljelyä ilman lannoitteiden käyttöä, mikä vähentää keinolannoitteiden käytön tarvetta seuraavalle satokasville. Maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) sekä kerääjäkasvit (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03) parantavat maaperän kasvukuntoa ja lisäävät orgaanisen aineksen määrää peltomaassa ja parantaa peltomaan toimivuutta kuivuuden ja märkyyden sietokykyä. Kerääjäkasvit ehkäisevät myös ravinteiden huuhtoumaa. Vesitaloudeltaan toimivan peltomaan hyvissä kasvuolosuhteissa kasvien ravinteiden hyödyntäminen on tehokasta. Edellä mainitut toimenpiteet yhdessä pellon vesitalouden parantamiseen tehtävien investointien (INV maatalous 03) kanssa parantavat ravinteiden hyötykäyttöä.

Ravinteiden paremmassa hallinnassa käytetään Neuvontapalvelut-toimenpiteen tarjoamaa digitaalista ravinnevälinettä, jollaisina toimivat erikseen määrätyt kriteerit täyttäviä viljelysuunnitteluohjelmia. Sovellusten tulee mahdollistaa kahdensuuntainen tiedonsiirto suunnitteluohjelman ja hallinnon Vipu-palvelun välillä, mikä helpottaa käyttäjien työtaakkaa. Viljelijä tilaa ravinnesuunnitelman neuvojalta, joka toteuttaa sen hyväksytyllä digitaalisella ravinnevälineellä.

Ravinteiden käytön tarkkuutta lisäävät myös täsmäviljelymenetelmät, jotka eivät Suomessa ole vielä yleistyneet. Näihin menetelmiin tutustumista kannustetaan Tilakohtaisella toimenpiteellä (Ympäristö 01). Kiertotalouden edistämisen (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) toimenpiteessä ravinteiden hyödyntämisen tehokkuutta parannetaan tukemalla lietalannan sijoittamista, mikä ehkäisee ammoniakkipäästöjä ja tehostaa lietalannan ravinteiden ohjautumista kasvien käyttöön.

Ravinteiden tehokkaan käytön kannalta tärkeää on myös, että ravinteita ei anneta yli kasvin tarvitseman määrän. Kasvin tarpeen mukaista typen ja fosforin lannoitusta säädellään kansallisella lainsäädännöllä ja ravinteiden käytön rajoitukset sisältyvät ehdollisuuden lakisääteisiin hoitovaatimuksiin SMR 1 ja 2. Fosforilannoituksen osalta aiemmin vapaaehtoisessa toimenpiteessä olleet käyttömäärien rajoitteet siirtyvät vuodesta 2023 alkaen lainsäädäntöön kaikkia viljelijöitä koskeviksi.

		Kansallista rahoitusta osoitetaan maaliskuun 2022 huoltovarmuuspaketista kierrätysravinne-investointeihin 14,5 milj.€. Määrärahalta tuetaan mm. biokaasumädätteen kehittyneitä käsittelytekniikoita, lannoitevalmisteiden tuotannon käynnistämiseen liittyviä investointeja, kun tuotannon lähtöaineena ovat lannat tai biokaasulaitoksen rejektit, sekä ravinnekierrätys- ja hiilensidontahankkeita. Lisäksi osoitetaan 9 miljoonan euron lisäpanostuksia ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmaan, mikä mahdollistaa kokeiluohjelman jatkamisen. Kokeiluohjelmalla rahoitetaan biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä niihin liittyviä investointeja. Näitä on kuvattu tarkemmin CAP-suunnitelman erityistavoitteen 5 kuvauksissa CAP-suunnitelman Liitteessä II sekä luvuissa 2.1 ja 3.1.4.
21	The Commission considers that the proposed Plan may contribute effectively to this general objective, and in particular welcomes the overall approach to rural areas combining different instruments to tackle the identified needs.	Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysiin. Toimenpiteiden valinta ja kehittäminen perustuvat kuluksen kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon, tutkimustietoon sekä osallistavaan valmisteluun. Suomi on komission kanssa samaa mieltä siitä, että CAP-suunnitelma tukee tehokkaasti maaseudun sosioekonomisen rakenteen vahvistamista.
22	Generational renewal in agriculture, including attracting new entrants to farming, is identified as key for maintaining sustainable production. Finland is asked to describe more comprehensively in the generational renewal strategy the conditions for support under the SPR and the interplay with national measures.	Luvun 3.2 sukupolvenvaihdosten kokonaiskuva on täydennetty siten, että se kattaa entistä paremmin tilanpidon aloittamisen tukemisen kokonaisuuden pitäen sisällään toimenpiteet, jotka sisältyvät CAP-suunnitelmaan sekä täysin kansalliset toimenpiteet. Suomi on komission kanssa samaa mieltä siitä, että on tärkeää houkutellessa alalle uusia viljelijöitä ja yrittäjiä sekä varmistaa sukupolvenvaihdokset. Suomi toimii sekä YMP:n puitteissa että sen ulkopuolella sukupolvenvaihdoksen edistämiseksi. Suomen toimenpiteitä on kuvattu tarkemmin yksityiskohtaisissa vastauksissa.
Observations with regard to fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas		
23	A considerable effort in advice, training and innovation is needed to accompany the transition to more resilient and sustainable agriculture and rural areas. The Commission appreciates Finland's efforts in strengthening its Agriculture Knowledge and Innovation System (AKIS). However, it invites Finland to strengthen key strategic elements such as the overall coherence and synergies between	Suomessa maatilakokonaisuudet ovat yleensä perheyrittäjiä, joilla on usein maatalouden (kotieläintalous, kasvinviljely) lisäksi metsätaloutta ja myös muuta maaseudun yritystoimintaa. Tiloilla tuotantoa ja eri tukijärjestelmiä (suorat tuet, maaseudun kehittäminen) toteutetaan hyvin monipuolisesti ja laaja-alaisesti. Maatilat hyödyntävät laajasti suunnitteluohjelmistoja ja erilaisia mobiilisovelluksia niin kasvinviljelyyn, kotieläintuotantoon, muun yritystoiminnan kuin metsätaloudenkin apuna. Koulutus, neuvonta ja innovaatiot vaikuttavat monella tavalla ja samanaikaisesti useisiin tilatason toimintoihin ja CAP-suunnitelman toimenpiteiden vaikuttavuuteen.

interventions, the involvement of farmers and the provision of innovation support by advisors.

Esimerkiksi ympäristökorvauksissa on ollut jo pitkään mukana yli 90 % viljelijöistä ja peltoalasta, mikä on merkinnyt maatalouden ympäristöasioiden osaamisen laajaa omaksumista. Nuorten tuessa on otettu osaamisvaatimus. Neuvonnan kautta pystytään jalkauttamaan uutta tutkimustietoa. Ympäristösopimuksiin ja kosteikkoinvestointeihin on mahdollistettu suunnitelman toteuttaminen neuvojan avulla neuvontatoimenpiteen rahoituksen kautta. Ympäristösitoumuksen tilakohtaisessa toimenpiteessä on kaikilta sitoutuneilta vaadittava ympäristö-ilmastosuunnitelma ja koulutuksellinen/kokeilullinen vuotuinen valinnainen osio, jonka tarkoitus on kannustaa erilaisten ympäristön kannalta kannatettavien toimintatapojen ja menetelmien opettelemiseen, tiedonhankintaan peltomaan tilasta sekä koulutukseen osallistumiseen. Luomussa on koulutusvaatimus ja koulutuspäivävaatimus.

Osaamisen lisäämisellä on tärkeä merkitys mm. ympäristö- ja ilmastotoimenpiteissä, maatalouden investoinneissa, eläinten hyvinvoinnissa ja luonnonmukaisessa tuotannossa. Läpileikkaavat elementit korostuvat hankkeissa valintakriteerien avulla. Alueellisten maaseutusuunnitelmien kautta valitut toimenpiteet muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden strategiaan tavoitteisiin vastaamisessa.

Suomen AKIS-järjestelmässä neuvojat ovat keskeisessä osassa jalkautettaessa uutta tutkimustietoa viljelijöille.

AgriHubi tarjoaa maatilayrityksille foorumin, jossa ne voivat vaikuttaa ja osallistua alan koulutuksen uudistamiseen, tutkimuksen suuntaamiseen ja neuvontapalveluiden kehittämiseen. Verkostossa maatilat voivat osallistua pilottihankkeisiin tutustuakseen uusiin menetelmiin ja teknologioihin. Jotta AgriHubi vastaisi koko maataloussektorin tarpeisiin, AgriHubin ohjausryhmään kuuluu edustajia mm. viljelijöistä, luonnonvaraoppilaitoksista, neuvontajärjestöistä ja tutkimuksesta. Tieto kulkee molempiin suuntiin; tieto välittyy viljelijöille integroituna neuvontapalveluihin ja laajempi kuva siitä, millaisia neuvontatarpeita tuottajatasolla on kokonaiskuvassa, palautuu AgriHubille.

EIP-toimenpiteen avulla rahoitetaan uusia innovaatioita ja ratkaisuja viljelijöiden käytännön tarpeisiin sekä tuodaan uusinta tietoa käytäntöön tutkijoiden, neuvojen ja viljelijöiden yhteistyönä. EIP-toimenpiteen rahoitusta on CAP-suunnitelmassa lisätty huomattavasti 2014-2020 rahoituskauteen verrattuna. Lisäksi EIP-hankkeita tullaan toteuttamaan sekä

		<p>valtakunnallisella että aluetasolla. Innovaatioita edistetään EIP:n lisäksi myös useilla muilla toimenpiteillä. Kansallisessa maaseutuverkostossa toimii innovaatiovalmentaja, jonka tehtävänä on auttaa yhteyksien muodostamisessa viljelijöiden, neuvojen, tutkijoiden ja yritysten välillä.</p> <p>Lisäksi maaseutuverkosto ja kansallinen AgriHubi ovat perustaneet helmikuussa 2022 yhteisen verkostoalustan, jota kaikki maaseudun toimijat ja sidosryhmät voivat hyödyntää. Verkostoalustaa voidaan käyttää mm. eri ryhmien yhteistyön vahvistamiseen, vertaisoppimiseen ja koulutukseen, joten se vahvistaa AKIS-toimijoiden yhteistyötä, koordinaatiota ja synergioita.</p> <p>Luvun 5 toimenpidekuvauksia on tarkennettu tarpeellisin osin, jotta synergiat osaamisen, innovaatioiden ja digitalisaation osalta saadaan selkeämmin näkyviin.</p> <p>Lukua 8 on päivitetty AgriHubin ja uusimpien IT-ratkaisujen osalta.</p>
24	<p>The Commission welcomes Finland's strategy on digitalisation of agriculture and rural areas, which is overall in line with the needs identified in the Plan. At the same time, the Commission considers that the information provided on the relevant interventions is not sufficient to assess their effective contribution to such needs and invites Finland to provide further details. Finland is also encouraged to consider possible synergies with other EU funding instruments that can contribute to the digitalisation strategy.</p>	<p>Digitalisaatio lisääntyy pinta-alaperusteisissa toimenpiteissä haun sähköistymisen ja peltolohkojen monitoroinnin kautta. Kaksisuuntainen tiedonvaihto viljelijöiden ja hallinnon välillä toimii jo nyt maksajaviraston tarjoaman internet-pohjaisen Vipu-palvelun avulla ja tehostuu vielä tänä vuonna käyttöön otettavalla Vipu-kuva mobiilisovelluksella. Tämä sovellus mahdollistaa muun muassa paikkaansidottujen kuvien toimittamisen hallinnolle ja tehostaa siten satelliittimonitoroinnin toimintaa.</p> <p>Ravinteiden paremmassa hallinnassa käytetään Neuvontapalvelut-toimenpiteen (Neuvo) tarjoamaa digitaalista ravinnevälinettä, jollaisina toimivat erikseen määrätyt kriteerit täyttäviä viljelysuunnitteluohjelmat. Sovellukset mahdollistavat kahdensuuntaisen tiedonsiirron suunnitteluohjelman ja hallinnon Vipu-palvelun välillä, mikä helpottaa käyttäjien työtaakkaa. Viljelijä tilaa ravinnesuunnitelman neuvojalta, joka toteuttaa sen hyväksytyllä digitaalisella ravinnevälineellä.</p> <p>Tukihaussa ja valvonnassa on panostettu vuosikausia digitaalisuuden lisäämiseen, ja nyt on aika siirtyä yhä vahvemmin kaksisuuntaiseen sähköiseen asiointiin viljelijän ja hallinnon välillä. Myös viljelijöitä palvelevien ohjelmistoyritysten tarjonta on monipuolista, esimerkiksi viljelysuunnittelu, kirjanpito, lypsyrobotin data ja lehmien ruokinta pohjautuvat yhä enemmän digitaalisuuteen. Lähes sata prosenttia viljelijätukihakemuksista jätetään sähköisen palvelun kautta. Hakijoista noin 60 prosenttia on tehnyt hakemuksen itse</p>

		<p>palvelussa, kun hallinto on tarjonnut esitetyt tiedot. Loput sähköisesti hakeneet ovat käyttäneet neuvojan tai muun avustajan palveluita. Kotieläintiloista noin 20 prosenttia on tähän asti tehnyt vaadittavat rekisteri-ilmoitukset puhelimitse tai paperilomakkeella, koska sähköinen ilmoittaminen on ollut maksullista yritystoimintaa. Toukokuusta 2022 lähtien viranomaisen tarjoaa ilmaisen sähköisen ilmoituskanavan, kun nautarekisteriuudistus saadaan valmiiksi. Tällöin sähköinen ilmoittaminen lisääntyy.</p> <p>Useissa CAP-suunnitelman investointitoimissa (investoinnit maatalouden kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tuotannon nykyaikaistamiseen, ympäristön tilaa ja tuotannon kestävyttä edistävät investoinnit sekä eläinten hyvinvointia ja bioturva edistävät investoinnit) voivat sisältää hankkeita uuden digitaalisen teknologian käyttöön ottoon.</p> <p>Viljelijä ostaa tuotantopanoksia verkosta. Investointien yhteydessä, esim. sukupolven vaihdostilanteissa järjestelmät viimeistään muutetaan sähköisiksi, joten viljelijä hallinnoi monia tilansa toimintoja tietokoneen ja älypuhelimien kautta. Suomessa jo peruskoulutustasolla digitaaliset ympäristöt tulevat oppilaille tutuiksi. Esimerkiksi kursseja voidaan suorittaa itseopiskelemalla ja tenttimällä ne verkkoalustoilla.</p> <p>Luvun 5 toimenpidekuvauksia on tarkennettu tarpeellisin osin, jotta synergiat osaamisen, innovaatioiden ja digitalisaation osalta saadaan selkeämmin näkyviin.</p> <p>Lukua 8 on päivitetty AgriHubin ja uusimpien IT-ratkaisujen osalta.</p>
25	<p>The Commission invites Finland to provide detailed explanations as regards coordination with ESIF (European Structural and Investment funds) programmes investing in rural areas, including the Recovery and Resilience Plan (hereafter: RRP) as well as information on possible synergies with the Digital Europe and Horizon Europe Programmes.</p>	<p>CAP-suunnitelman lukua 4.5 on täydennetty.</p> <p>Asiaa on käsitelty myös kysymyksissä 84 ja 85.</p> <p>EU:n rakenne- ja investointirahastojen ohjelmat täydentävät maaseuturahaston toimenpiteitä. Rahastojen yhteisenä tavoitteena on maan eri osien tasapainoinen kehittäminen. Rahastoja koordinoidaan alueellisesti ja valtakunnallisesti. EU:n maaseutupolitiikan pitkän aikavälin vision toimeenpano on luonteva työkalu rahastojen toiminnan seurantaan.</p> <p>Rahastojen välisistä synergioista on monia käytännön esimerkkejä. Kalataloussektorin vahvistaminen Euroopan meri-, kalastus- ja vesiviljelyrahaston kautta tukee maaseudun kehittämistä erityisesti harvaan asutuilla saaristoalueilla. Maaseuturahaston toimet tukevat</p>

		<p>Horisontti Eurooppa -ohjelman tavoitteita rahoittamalla innovaatioita, verkostoja ja maaseutuyrityksiä.</p> <p>CAP-suunnitelma luo puitteet, joilla voidaan rahoittaa mm. A Soil Deal for Europe mission alaisuuteen kuuluvia Living labs ja Lighthouses -kokeilualustoja. Horisontti Eurooppa -ohjelmasta rahoitettava tutkimus parantaa osaltaan CAP:n tavoitteiden saavuttamista ja vaikuttavuutta.</p> <p>Maaseuturahaston interventioilla tuetaan Suomen kestävä kasvun ohjelmaa (Sustainable Growth Programme for Finland, RRF) erityisesti edistämällä vihreää siirtymää ja digitalisaatiota.</p>
26	<p>The Commission regrets that Finland did not make use of the possibility to provide information regarding national values for the Green Deal targets contained in the Farm to Fork Strategy and the Biodiversity Strategy (apart from the one for Organic Farming). The Commission requests Finland to quantify the national contribution to the other Green Deal targets, as well.</p>	<p>Suomi on sitoutunut Green Deal - tavoitteiden edistämiseen myös maataloussektorilla. Tämä näkyy selkeästi myös Suomen YMP-suunnitelman sisällössä ja sen interventioissa. On kuitenkin muistettava, että voimassa oleva EU-lainsäädäntö ei edellytä määrällisten Green deal - tavoitteiden asettamista.</p> <p>Suomi ei aseta kaikille Green Dealin tavoitteille selkeitä tavoitearvoja. Esimerkiksi mikrobilääkkeiden käyttö on Suomessa jo niin alhaisella tasolla, että vähentämistavoitteita ei voida enää asettaa vaan panostamme nykyisen alhaisen tason säilyttämiseen.</p>
27	<p>With regard to the key Green Deal targets concerning anti-microbial resistance, pesticide use, nutrient loss, organic farming, high-diversity landscape features and rural broadband, the Commission makes the following observations:</p>	<p>Tarpeet ovat priorisoitu CAP-suunnitelman tasolla. Tarpeiden priorisointi on tehty yleisesti suhteessa eri strategioissa ja toimintaohjelmissa tunnistettuihin haasteisiin.</p> <p>Suomi edistää Green deal -tavoitteita CAP-suunnitelmassa ja sen toimeenpanossa, mutta ei aseta niille erityisiä tavoitteita lukuun ottamatta luomuviljelyä (tavoite 25 % alasta luomuviljelyssä vuoteen 2030 mennessä) ja laajakaistaa (100 %).</p>
27.1	<p>- Anti-microbial resistance: The Commission notes that the interventions proposed will likely contribute to keeping a low level of antimicrobial use in farm animals. However, the Commission encourages Finland to set a specific value corresponding/related to this Green Deal target.</p>	<p>Mikrobilääkkeiden käytön vähentämiselle asetetut prosentuaaliset tavoitteet ilman, että lähtötilanne otetaan huomioon, voivat aiheuttaa alhaisen käytön tilanteessa jopa eläinsuojeluongelmia. Mikrobilääkkeiden käytön ja käytön vähentämisen tulee olla hallittua ja tarkoituksenmukaista. Eläimiä on lääkittävä, kun se on välttämätöntä tai kun lääkittämättä jättäminen aiheuttaisi eläimille kärsimystä. Suomi on edelläkävijä mikrobilääkkeiden täsmällisessä käytössä ja samaa tulee edistää myös EU:ssa. On tärkeää, että EU edistää globaalilla tasolla eläinten hyvinvointia koskevia standardeja ja mikrobilääkeresistanssin vastaista työtä. Eläinten hyvinvointia tulisi edistää joulukuussa 2019 hyväksytyjen neuvoston päätelmien mukaisesti.</p>

		<p>Eläinten terveydenhoitoon ja hyvinvointiin liittyvä osaaminen sekä eläintautien ja lääkkeiden käytön hallinta vaikuttavat antibioottien käyttötarpeen vähentämiseen.</p> <p>Mikrobilääkeresistenssin vastustamisessa Suomella on kansallisena tavoitteena se, että mikrobilääkkeiden käyttö tuotantoeläimille pysyy nykyisellä hallitulla ja alhaisella tasolla (kokonaismyynti 2018: 18 mg/PCU). Tasoa ei ole tarkoituksenmukaista alentaa, jotta ei vaaranneta eläinten terveyttä ja hoitoa.</p>
27.2	<p>- Pesticides: The Commission notes favourably the inclusion of different measures to reduce the use and risk of pesticides. On this basis, Finland will make some contribution to reaching the Green Deal targets at EU level in 2030. However, the Commission invites Finland to reinforce its Plan in the area of pesticides, in particular to explain the measures in and outside the CAP which will contribute to achieving the two Farm to Fork specific targets and set national values to these targets.</p>	<p>Kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käytön ja riskien vähentäminen on osa EU:n Pellolta pöytään - strategiaa sekä Kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön kansallista toimintaohjelmaa. Toimintaohjelman tavoitteena on erityisesti vähentää kasvinsuojeluaineiden käytön aiheuttamia riskejä ihmisten ja eläinten terveydelle sekä ympäristölle. Ohjelma edistää integroidun kasvinsuojelun ja vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttöönottoa. Tarkoituksena on vähentää riippuvuutta kasvinsuojeluaineiden käytöstä siinä määrin kuin se on aineiden käyttöön liittyvien terveys- ja ympäristöriskien osalta perusteltua. Ohjelman rakenne vastaa torjunta-aineiden kestävä käytön puitedirektiivin rakennetta ja siinä käydään läpi direktiivin vaatimuksia artiklakohtaisesti. Suurin osa puitedirektiivin velvoitteista on toimeenpantu Suomessa kasvinsuojeluaineista annetulla lailla ja aiemman ohjelman aikana vuosina 2011–2017.</p> <p>Kasvinsuojeluaineiden käyttömäärät ovat maataloudessa Keski-Eurooppaan verrattuna pieniä ja käyttö painottuu vahvasti herbisideihin. Kasvitautilien ja tuhohyönteisten torjuntatarve on verrattain vähäinen ja kohdistuu merkittävänä vain tiettyihin viljelykasveihin. Ilmaston lämpenemisen odotetaan lisäävän haasteita kasvinsuojelun osalta pohjoisilla leveysasteilla.</p> <p>Kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoja sisältyy seuraaviin CAP-suunnitelman toimenpiteisiin:</p> <p>Ekojärjestelmissä 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty muutoin paitsi kasvuston päättämiseen. Ekojärjestelmässä 04 (monimuotoisuuskasvit) kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää.</p> <p>Ympäristökorvauksessa toimenpide puutarhakasveille (Ympäristö 08 ja AX MILJ 04), jolla vähennetään kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Suojavyöhyketoimenpiteessä (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06) kasvinsuojeluaineiden käyttö on poikkeustilanteita lukuun ottamatta kielletty.</p>

		<p>Turvepeltojen nurmet toimenpiteessä (Ympäristö 06) on vuotuinen kasvinsuojelu kielletty. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito -toimenpiteessä (Ympäristö 10) ja Ahvenanmaan luonnonlaiduntoimenpiteissä (AX 07 ja AX 08) kasvinsuojelu on kielletty.</p> <p>Kasvinsuojeluaineiden käyttöä satokasvien viljelyssä vähennetään CAP-suunnitelmassa seuraavissa toimenpiteissä:</p> <p>Luonnonmukaiseen tuotannon (Luomu ja AX EKO) tuotantoehdoissa kasvinsuojelu on rajattu luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehtojen mukaisesti.</p> <p>Suomi katsoo kansallisen sääntelyn ja toimenpiteiden sekä CAP-suunnitelman toimenpiteiden muodostavan riittävän kokonaisuuden.</p>
27.3	<p>- Nutrient losses: The Commission acknowledges some relevant interventions and other elements in the Plan, as well as other efforts made towards cutting nutrient losses, such as nutrient limits in national legislation. Notwithstanding in the light of the seriousness of the issue of eutrophication, Finland should provide targets regarding its strategy and propose targeted measures to reduce nutrient losses to the environment, especially with regard to its contribution to improving the Baltic Sea situation. Finland is asked to set a national value for the reduction of nutrient losses and strengthen the proposed interventions accordingly.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysiin. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa.</p> <p>Kasvukunnoltaan hyvä maaperä pidättää ravinteita ja kiintoaineksia. Kasvukunnosta huolehditaan ympäristökorvausten monin eri toimenpitein. Suomessa ympäristökorvaukseen on perinteisesti sitoutunut yli 90 % kaikista tuenhakijoista.</p> <p>Lainsäädännön olemassa olevat vaatimukset typpilannoitteiden suhteen sekä tuleva fosforiravinteiden sääntely takaavat sen, ettei ylimäärin ravinteita käytetä. Kansallisin toimenpitein Suomi pyrkii kierrättämään ravinteita myös maataloussektorilla yhtenä kierotalouden osana.</p> <p>Vesipuidedirektiivin mukaisen vesien hyvän tilan saavuttaminen ja turvaaminen edellyttävät erityisesti ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämistä. Huuhtouman vähentäminen vaikuttaa ravinnekuormitukseen suoraan, kun taas ravinnetaseiden parantaminen vähentää huuhtoumapotentiaalia ja vaikuttaa siten välillisesti kuormitukseen.</p> <p>Ravinnekuormitukseen ja ravinnevalumien rajoittamiseen tähtäävät toimet on yhteensovitettu vesipuidedirektiivin vesienhoitosuunnitelmien valmistelussa nousseiden tarpeiden kanssa.</p>

Vesienhoidon tavoitteena on pintavesien hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan sekä pohjavesien hyvän kemiallisen ja määrällisen tilan saavuttaminen, vesien erinomaisen ja hyvän tilan ylläpito sekä tilan heikkenemisen estäminen. Tavoitteisiin pääsemiseksi kukin maa laatii alueelliset vesienhoitosuunnitelmat. Suomi on jaettu suunnittelua varten viiteen kansalliseen vesienhoitoalueeseen, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta vesistöalueesta. Suomen ja Ruotsin välisellä rajajokisopimuksella 91/2010 on muodostettu suomalais-ruotsalainen vesienhoitoalue. Suomalais-norjalainen vesienhoitoalue on muodostettu Suomen ja Norjan hallituksen välillä vuonna 2013 tehdyllä sopimuksella. Ahvenanmaa vastaa EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin toimeenpanosta omalla vesienhoitoalueellaan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) ovat laatineet valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta vesienhoidon toimenpideohjelmat, joiden yhteenvedot on koottu koko vesienhoitoalueen kattaviin vesienhoitosuunnitelmiin. Suunnitelmien laatiminen on perustunut laajaan yhteistyöhön eri tahojen kesken valtakunnallisen ohjauksen pohjalta. Suunnittelua ovat ohjanneet kunkin ELY-keskuksen nimeämät yhteistyöryhmät, joissa on mm. kansalaisjärjestöjen, toiminnanharjoittajien ja eri etujärjestöjen edustajia. Valmisteluun on sisältynyt kaksi kuulemisjaksoa, joiden kuluessa kaikilla kansalaisilla ja sidosryhmillä on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä vesienhoitosuunnitelmaluonnoksista. ELY-keskukset pyysivät toimialueensa keskeisiltä toimijoilta lausunnot. Lisäksi vesienhoitoalueiden yhteen sovittavat ELY-keskukset pyysivät lausunnot myös keskeisiltä valtakunnallisilta tahoilta.

Vesienhoito kattaa kaikki rannikkovedet, jotka on määritetty vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n kohdassa 4, lähes kaikki yli 0,5 km²:n kokoiset järvet ja valuma-alueeltaan yli 100 km²:n joet. Lisäksi suunnittelussa on tarkasteltu myös paikallisesti tärkeitä ja vesienhoidon kannalta merkittäviä näitä pienempiä vesimuodostumia. Pohjavesien osalta tarkastelussa ovat kaikki vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Vesienhoitosuunnitelmissa tarkastellaan vesien tilaa ja vesiin kohdistuvia paineita sekä vesienhoitoalueen keskeisiä vesiensuojelukysymyksiä. Lisäksi määritellään ympäristötavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet ja näiden kustannukset sekä toimenpiteiden pääasialliset vastuutahot.

Peltoviljelyä koskevat lakisäätteiset toimenpiteet perustuvat pääosin valtioneuvoston asetukseen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta

(1250/2014, nitraattiasetus) sekä kasvinsuojelulakiin (1563/2011) ja sen perusteella laadittuun kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön ohjelmaan. Nitraattiasetuksen myönteiset vaikutukset vesienhoitoon muodostuvat pääasiassa typpilannoitusmäärien rajoittamisesta ja lannan levityksen rajoittamisesta talviaikaan. Lisäksi nitraattiasetus sisältää vaatimuksia lannan ja orgaanisen lannoitevalmisteiden varastoinnille, varastojen koolle, sijoittamiselle ja rakenteille. Kotieläintalouteen liittyvät määräykset perustuvat ympäristönsuojelulakiin ja -asetukseen. Myös EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvat ehdollisuuden vaatimukset sisältävät vesiensuojelua tukevia toimenpiteitä. Niitä toteutetaan maataloilla hyvin laajalti. Uutena perustoimenpiteenä on maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä valmisteltava valtioneuvoston asetus, jolla säädetään fosforilannoitusta. Asetus tullaan antamaan valmisteltavana olevan lannoitelain nojalla. Perustoimenpiteiden kustannukset ovat noin 74 milj. euroa vuosittain.

Täydentävät toimenpiteet

Vesienhoitosuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet perustuvat suureksi osaksi kansallisen maataloustukijärjestelmän (CAP-suunnitelma) toimenpiteisiin. Vesienhoitosuunnitelmissa alueellisen tarvearvioinnin tuloksena saadut pinta-alat on otettu CAP-suunnitelman valmistelussa huomioon ja ovat pääsääntöisesti lähellä CAP-suunnitelman tavoitealoja.

Ohjauskeinot

Maatalouden toimenpiteiden toteuttamisen tueksi esitetään rahoituksen varmistamista muun muassa rahoittamalla vesiensuojelutoimia tilusjärjestelyjen yhteydessä ja CAP-tukien kautta. Lisäksi edistetään uusien vesiensuojelukeinojen (kipsi, rakennekalkki ja kuidut) rahoitusmahdollisuuksia sekä niiden pitkäaikaisvaikutusten tutkimusta. Parannetaan tiedollista ohjausta mm. kehittämällä tilakohtaista neuvontaa, ottamalla käyttöön viljelykiertoa tukevia työkaluja, kehittämällä toimintamalli kuivatusyhteisöjen toimintaan, kouluttamalla viljelijöitä luonnonmukaisten vesienhallintamenetelmien käyttöön ja tunnistamalla kuormituksen, eroosion, happamuuden ja tulvimisen riskialueet peltolohkotasolla sekä selvittämällä ja ohjeistamalla kasvi-huonetuotannon ja pienten eläintilojen vesiensuojelukäytäntöjä. Tietopohjaa maatalouden vesiensuojelutoimista parannetaan edelleen rahoittamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita sekä perustamalla maatalouden vesistökuormituksen seurantaverkko.

		Suomi katsoo, että toimenpiteet vastaavat tarpeita, ja ovat yhdenmukaisia myös Green Dealin kanssa.
27.4	- Organic farming: The Commission welcomes Finland's stated national target value of 25% for land under organic farming by 2030.	Komission huomio on katettu vastauksessa 27.
27.5	- High-diversity landscape features: While the Commission acknowledges the relatively high share of landscape features in Finland, and welcomes relevant interventions as proposed in the Plan, it invites Finland to set a value to this Green Deal target.	<p>Suomessa on 74 % maapinta-alasta metsää. On hyvin tavallista, että peltolohkot rajoittuvat metsään. Peltolohkot ovat pieniä. Keskimääräinen peltolohkojen koko on 2,5 hehtaaria. Peltoja ympäröi tavallisesti oja pientareineen. Maatalousmaalla ja sen keskellä on paljon erilaisia maisemapiirteitä, joilla on merkitystä maatalousympäristön laajiston monimuotoisuudelle. Näitä ovat mm. ojat (mukaan lukien avoimet sarkaojat kasvulohkojen keskellä), ojien pientareet, yksittäiset puut, pienet puuryhmät ja puustoiset saarekkeet, kivet ja kiviröykkiöt. Hallinnolla ei ole tietoa näiden kaikkien maisemapiirteiden pinta-alasta.</p> <p>Koska Suomessa on paljon vesistöjä, myös GAEC 4:n mukaista suojakaistaa on runsaasti. Lisäksi viljelijä voi perustaa monimuotoisuuskaistoja, jotka luetaan maatalousmaan alaan, vaikka viljelijä ei olisi sitoutunut ekojärjestelmään tai ympäristökorvaukseen. Maatalousluonnon monimuotoisuutta ylläpidetään myös mm. kesannoilla sekä ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen toimenpiteillä.</p>
27.6	- Rural broadband: Considering that Finland has the lowest rural broadband coverage in the EU, the Commission expects an additional focus in this regard. The description of all national and EU funded measures taken in order to reach this Green Deal target would be necessary. While an objective of 100% of broadband coverage by 2025 is mentioned in the description of the intervention for broadband, this Green Deal target is not mentioned in the specific annex. The Commission encourages Finland to include this target in the relevant annex of its Plan.	Suomen laajakaistatavoite on 100 %. Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi on kuvattu tarkemmissa vastauksissa ja ao. toimenpiteen kuvauksessa.

Detailed observations		
1. STRATEGIC ASSESSMENT		
To foster a smart, competitive, resilient and diversified agricultural sector ensuring long term food security		
Strategic assessment of Specific Objective 1		
28	The SWOT summary currently provides only general references to weaknesses (e.g. low productivity), but it does not clarify which sectors (e.g. dairy, beef, etc.) are in a more difficult situation than others. An exhaustive list of these sectors under the respective weakness and/or threat should justify that, and based upon their larger needs, the intervention strategy should then target them with additional support (e.g. CIS).	Erityistavoitteen 1 SWOT- ja tarveanalyseissä on kuvattu laaja-alaisesti ja monipuolisesti ne keskeiset lähtökohdat ja ennen kaikkea strategisen tason tärkeimmät tarpeet, joihin erityistavoitteeseen kytkeytyvät eri toimenpiteet perustuvat. Erityistavoitteen toimia Suomessa ovat muun muassa perustulotuki, luonnonhaittakorvaukset ja tuotantosidonnaiset suorat tuet. Kasvinviljelyyn ja kotieläintuotantoon kohdentuvat tuotantosidonnaiset tuet perustuvat sektorikohtaisiin tarpeisiin, jotka on yksityiskohtaisemmin kuvattu ja perusteltu kunkin tukitoimen kohdalla CAP-suunnitelman luvussa 5.1. Keskeinen osa tarkastelua ja perustelua muodostuu muun muassa maatalouden kirjanpitojärjestelmän (FADN) mukaisista taloudellisista sektorikohtaisista tuloksista ja näitä täydentävistä muista aineistoista.
29	It remains unclear how farm income and profitability in different sectors are to be increased. Finland is encouraged to pay special attention to farm competitiveness and is invited to clarify the perspectives and efforts to be made in different sectors in view of increasing farm profitability and farm income.	Erityistavoitteeseen 1 kytkeytyviä tukitoimia ja erityisesti sektorikohtaisia tuotantosidonnaisia tukia koskien CAP-suunnitelmaa on täydennetty. Suomen maatalouden ja ruuantuotannon kannalta ensisijainen kilpailukykyyn liittyvä lähtökohta on tuotannon ja huoltovarmuuden säilyttäminen pohjoisissa, korkean kustannustason tuotanto-oloissa.
30	A specific needs assessment in relation to fairer, more effective and efficient targeting of direct payments is missing (Article 108(c) of the SPR). For instance, a clear identification of the farms with higher income support needs, in particular by physical size and sector, is necessary.	Suorien tukien oikeudenmukaista ja tehokasta jakautumista ja uudelleenjakotuen lähtökohtia Suomessa koskeva yksityiskohtainen ja laaja analyysi on täydennetty CAP-suunnitelman lukuun 3.4.
31	It remains unclear whether all strengths and opportunities are fully exploited in the Plan by sufficient interventions, and if all the weaknesses identified are addressed (e.g. lack of labelling and quality schemes). Finland is invited to better show the link between the interventions and the needs that have been identified.	Tietoisuus maantieteellisten merkintöjen EU- järjestelmästä on Suomessa alhainen. Ajatuksenamme on siten, että ehdotetut interventiotimenpiteet lisäävät tietoisuutta järjestelmästä. Lisäksi hakijaryhmät kokevat hakemusten laatimisen liian vaativana. Näin ollen ehdottamiemme toimenpiteiden mahdollistama neuvonta ja koulutus auttavat hakijaryhmien perustamiseen ja konkreettisten hakemusten laatimiseen. Lisääntynyt tietoisuus ja uusien nimisuojuotteiden rekisteröinti EU-tasolla parantavat tuottajien asemaa elintarvikeketjussa mahdollistamalla tuotteista saatavan paremman hinnan. Lisäksi

		<p>maantieteellisen merkinnän omaavilla tuotteilla on positiivinen vaikutus yleisesti maaseudun elinvoimaisuuteen.</p> <p>Yksi reformin tavoitteista on lisätä kiinnostusta maantieteellisiä merkintöjä kohtaan kaikkialla EU:ssa. Näin ollen olimme ajatelleet, että reformin kautta saataisiin lisättyökaluja hakemusten lisääntymiseen myös Suomessa.</p> <p><i>Myönteisen tietoisuuden lisääminen järjestelmästä</i></p> <p>Toteutetaan tiedotuskampanja, jolla lisätään kuluttajien tietoisuutta maantieteellisten merkintöjen järjestelmästä ja jo rekisteröidyistä suomalaisista tuotteista.</p> <p>Varmistetaan valvontatoimenpitein, että kaupankäynnissä rekisteröityihin tuotteisiin on liitetty unionin tunnukset ja että suojatut tuotteet ovat vaatimusten mukaisia.</p> <p><i>Uusien nimisuoja tuotteiden saaminen Suomeen</i></p> <p>Tiedotetaan järjestelmästä ja suojauksen eduista tuottajille tiedotuskampanjalla, tuottajien koulutuksissa ja muissa tuottajille suunnatuissa tilaisuuksissa sekä elintarvikeyrityksille niille suunnatuissa tilaisuuksissa.</p> <p>Järjestetään yhdessä komission DG AGRIn maantieteellisistä merkinnöistä vastaavan yksikön F.3 kanssa miniseminaari, missä komissio antaa neuvoja ja konkreettisia esimerkkejä hakemusten laatimiseksi.</p> <p>Järjestetään viranomaisten toimesta koulutustilaisuuksia hakemusten laatimisesta sekä tuottajille että elintarvikeyrityksille.</p>
32	<p>In particular, the Commission notes that investments and related actions to increase productivity and profitability of farms (including training, efficiency of transport, promotion, communication and marketing, development of quality schemes and traceability) are designed in the fruit and vegetables and apiculture sectors, but not in other sectors.</p>	<p>Investoinnit maatalouden kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tuotannon nykyaikaistamiseen, maatilojen energiainvestoinnit, ympäristön tilaa ja tuotannon kestävyttä edistävät investoinnit sekä eläinten hyvinvointia ja bioturva edistävät investoinnit koskevat laajasti eri maatalouden tuotantosektoreita. Näitä kaikkia edistetään myös neuvontapalveluiden avulla.</p>

33	Finland is required to explain how and to what extent the different interventions under SO2 (e.g. addressing farm competitiveness and modernisation) will improve the economic situation of farms in all sectors, and in particular those confronted by low profitability. This should be based on an analysis of farm profitability by farm type and size. Considering the low target set for result indicator R.10 (Better supply chain organisation) (2.45%), Finland is invited to increase its efforts to improve the value added of food products for farmers, for example by supporting quality schemes and through increased participation in producer groups.	<p>Tuottajien asemaa parannetaan suorien tukien avulla ja erityisesti tuotantosidonnaisilla tuilla, jotka ovat erityistavoitteen 1 alla erityistavoitteen 2 sijaan Suomen CAP-suunnitelmassa.</p> <p>Lähtötaso tuottajien järjestäytymisasteessa on alhainen. Myös laatujärjestelmiä on vähän. Näin ollen Suomi tukee laatujärjestelmien sekä tuottajaorganisaatioiden lisäämistä maaseudun kehittämistoimien kautta. Investoinneilla parannetaan tuottavuutta ja kilpailukykyä. Myös pienimuotoista elintarvikkeiden jalostusta tuetaan.</p>
Strategic assessment of Specific Objective 3		
34	Finland plans sectoral interventions in fruit and vegetables (hereafter: F&V) and apiculture sectors only (where these are compulsory). However, Finland identifies needs (for SO3) to increase cooperation and develop new solutions and (for SO2) to improve competitiveness of the agri-food sector. Sectoral interventions do both – improve cooperation (as the support is channelled through Producer Organisations (hereafter: POs), so there is an incentive to form POs), as well as competitiveness of the sector concerned (as the support is designed and co-financed by the producers themselves). In the light of this, Finland is invited to explain the reason for not including other sectoral interventions than F&V and apiculture in the Plan.	<p>Yhteistyötoimenpiteellä (Yhteistyö 02) aktivoidaan tuottajia ja lisätään tuottajien yhteistyötä, tavoitteena lisätä tuottajaorganisaatioiden määrää. Toimijoita aktivoidaan myös laatujärjestelmien edistämiseksi. Toimenpiteessä aktivoidaan viljelijöitä ja edistetään hakijaryhmittymien perustamista.</p> <p>Suomella on vahva osuustoimintakenttä varsinkin kotieläintuotteiden markkinoilla.</p>
35	Finland has a low number of recognised POs in several sectors and without recognised POs, sectoral interventions cannot be implemented in most sectors. The Commission understands that	Yhteistyötoimenpiteellä (Yhteistyö 02) aktivoidaan tuottajia ja lisätään tuottajien yhteistyötä, tavoitteena lisätä tuottajaorganisaatioiden määrää. Toimijoita aktivoidaan myös laatujärjestelmien edistämiseksi. Toimenpiteessä aktivoidaan viljelijöitä ja edistetään hakijaryhmittymien perustamista.

	Finland aims to address this through the use of Article 77 of the SPR. In this context, Finland is asked to confirm whether it expects the planned Cooperation intervention to affect the number of recognised POs in Finland, and if so in which sectors.	
36	Using the EU Geographical Indications scheme could be further considered and better distinguished as a tool to valorise quality products especially given the reputation Finland has as a country with clean nature.	Kuten edellä kohta 35: Yhteistyötoimenpiteellä (Yhteistyö 02) aktivoidaan toimijoita hankkeiden avulla laatujärjestelmien edistämiseksi. EU:n maantieteellisten merkintöjen (nimisuoja) järjestelmän markkinointia jatketaan myös CAP-suunnitelman ulkopuolella. Lisäksi odotetaan maantieteellisten merkintöjen reformin tulos.
Specific strategic focus		
37	In addition to the key issues mentioned earlier in this document, Finland is requested to provide more information, as listed below:	
37.1	- The Commission considers that Finland should strengthen the evidence that the Plan addresses sufficiently the need of redistribution of income support by other instruments and interventions financed by the European agricultural guarantee fund (hereafter: EAGF) in order to justify the 10% derogation to the CRIS laid down in Article 29(1) second sub-paragraph of the SPR.	Tuen uudelleenjakoon liittyviä näkökohtia ja perusteluja on täydennetty CAP-suunnitelman lukuun 3.4.
37.2	- As regards the overview of how the aim of distribution from larger to smaller and medium size farms and more effective and efficient targeting of income support is addressed (the redistributive strategy) this should not only indicate that the redistributive needs have been addressed, but also that they have been addressed sufficiently. The proposed redistributive strategy focuses on middle size holdings and does not sufficiently justify its approach towards small farms. To justify the sufficiency of the strategy and the consistency of all income support tools, a quantitative analysis showing the combined effects of all relevant income	Tuen uudelleenjakoon liittyviä näkökohtia ja perusteluja on täydennetty CAP-suunnitelman lukuun 3.4.

	support tools on Direct Payment per hectare and income per work unit by physical size is requested (e.g. by using the farm accountancy data network, hereafter: FADN). Finland is requested to also provide an explanation as regards degressivity and capping not being part of the strategy.	
37.3	- As for the sectoral interventions, the explanation should clarify, for each relevant sector, if there is overlapping between the targeting of those interventions that benefit the sector concerned. If yes, the consistency/complementarity between the different interventions (e.g. objective, support rate) should be explained. The explanation about the various support schemes targeting the F&V sector should therefore be completed with similar information for other sectors.	Eri tuotantosuuntiin kohdistuvilla toimenpiteillä on omat tarkat tavoitteensa ja vaikutuksensa. Tuotantosidonnaiset tuet painottuvat Suomessa erityisesti nautakarjatalouteen, lammass- ja vuohitalouteen ja erikoiskasveihin peltoviljelyssä siten, että tuotannon taloudelliset perusedellytykset turvataan pohjoisissa tuotanto-oloissa. Markkinajärjestelyihin kytkeytyvillä toimilla puolestaan on omat ja muihin sektoreihin kohdentuvat lähtökohtansa. Suomessa esimerkiksi tuottajaorganisaatioiden merkitys on vihannesalalla muita sektoreita paljon suurempi, koska maito- ja liha-alalla osuustoiminnalla on puolestaan erittäin suuri rooli. CAP-suunnitelmassa on kuvattu myös tuotantosidonnaisen tuen merkitystä markkinatoimien rinnalla puutarhataloudessa, sillä kyseisellä sektorilla markkinatoimenpiteitä käytetään keskimääräistä laajemmin ja ne kytkeytyvät erityisellä tavalla tuotantoon sidottuun tukeen. Pääallekkäisiä markkina- tai suorien tukien toimia Suomen CAP-suunnitelma ei sisällä millään sektorilla.
37.4	- Several sectors are marked with 'not in use', while they are in fact targeted by various sector-specific interventions (beef and veal, dairy, sheep and goats, sugar beet, protein crops, as well as other sectors – cereals, oilseeds, starch potato). Should there be more than one intervention targeting any of these sectors (also including national support such as the Nordic Aid), consistency/complementarity between all support schemes should be assessed.	Kokonaisuutta on kuvattu myös edellisessä alakysymyksessä (37.3). Tuotantosidonnaiset tuet ja sektorikohtaiset markkinatoimet on pidetty johdonmukaisesti erillisinä, selkeinä kokonaisuuksinaan. Esimerkiksi neuvonta- ja koulutustoimetkin edistävät monipuolisesti sektorikohtaisia tavoitteita, mutta niiden laaja-alainen merkitys on kuvattu muualla CAP-suunnitelmassa. Kansallisten täydentävien tukien pääpiirteet, johdonmukaisuus ja yhteensovitus erityisesti tuotantosidonnaisten suorien tukien kanssa on esitetty CAP-suunnitelman luvussa 3.7.1.
<i>To support and strengthen environmental protection, including biodiversity, and climatic action and to contribute to achieving the environmental and climate-related objectives of the Union including its commitments under the Paris Agreement</i>		
<i>Strategic assessment of Specific Objective 4</i>		
38	Finland is invited to better clarify the overall climate ambition of the Plan, including as regards methane emissions, and to explain more in detail the whole set-up of actions and instruments on peatlands. It is	Lukua 3.1.3 CAP-suunnitelman ympäristökunnianhimon noususta on tarkennettu. CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II sekä luvuissa 2.1 ja 3.1.4 sekä ET 6 kuvausta liitteessä II.

important to clarify how the actions proposed will contribute to reduce emissions from peatlands, and reinforce the intervention logic in this respect. Finland is invited to explain why carbon farming approaches such as rewetting of peatlands or climate adaptive production on organic soils are not identified as needs, even though arable peat soils are identified as a weakness. Finland is also requested to explain why peatland protection is presented as a threat for inter-farm competition.

Usein maataloudessa tehtävät hillintätoimet toimivat samalla myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimina esim. maan kasvukuntoon ja vesitalouteen liittyvät toimet. CAP-suunnitelmaan on valittu ne toimet, joiden vaikutuksista meillä on tällä hetkellä olemassa tarkin tieto.

Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysihin. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kauden 2014-2020 hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Kauden 2014-2020 hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolle tuensaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin ja läpileikkaavia teemoja hyödynnetään laajasti toteutuksen tukena.

CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide 'ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit' (INV maatalous 03), josta voidaan myöntää tukea esimerkiksi maatilojen lannan käsittelyä, käyttöä ja varastointia edistäviin investointeihin, sekä erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, joilla voidaan vähentää metaani- tai ammoniakkipäästöjä.

Myös CAP-suunnitelman ulkopuolella tehdään monia toimia ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi. Toimintaohjelma maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi Suomessa vuosille 2021–2027 valmistui lokakuussa 2021. Toimintaohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään maataloudesta peräisin olevien ammoniakkipäästöjen vähentämiseen niin, että maatalouden ammoniakkipäästöt olisivat veloitteiden mukaiset. Tehokkaimmat toimenpiteet liittyvät lantaan, sen varastointiin ja levitykseen.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163564>

Neuvonnan tueksi on valmisteltu viljelijäopas maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi.

[Linkki](#)

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) koskee taakanjakosektorin päästöjä, jossa maataloudesta on mukana mm. kotieläinten metaanipäästöt. Suunnitelman mukaan lypsylehmien metaanipäästöjen vähentämiseen pyritään ruokinnallisilla keinoilla. Rypsipuristeen käyttö lypsylehmien ruokinnassa voi tutkimusten mukaan (Maanvilja ym. 2021; Arndt ym. 2021) vähentää metaanipäästöjä noin 10 prosenttia maitolitraa kohden, jos lehmien ruokinta on karkearehupainotteinen (nurmi). Keskimäärin lypsylehmien ruokinnassa väkirehujen osuus on kuitenkin reilusti yli 40 prosenttia, jolloin rypsipuristeen korvatesa ja laajalti käytössä olevaa rypsirohetta metaanipäästöjen vähennys jäänee lehmää kohden noin 3-5 prosentin suuruiseksi. Käytön taloudellisuus riippuu vahvasti rypsipuristeen tai muun rehun komponentin hinnasta. Tavoitteena voidaan pitää 10 prosentin metaanipäästöjen vähennystä lypsylehmistä tutkimuksen ja kehityksen alla olevilla ruokinnallisilla keinoilla, mukaan lukien uudet lisäaineet, joiden käytön tulisi olla taloudellisesti kestävä ja kannattava sekä tilan ruokintaprosesseihin sopiva.

Eläinten ruuansulatuksen metaanipäästöjä vähentävistä rehun lisäaineista tutkimus on pisimmällä 3-NOP:n eli 3-nitroksipropanolin osalta, joka on hyväksytty rehun lisäaineeksi lypsylehmille, siemennetyille hiehoille ja emolehmille.

Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 ja AX EDV 01 viljelijä suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan.

CAP-suunnitelman ei-tuotannolliseen kosteikkoinvestointiin (INV kosteikko) sisältyy mahdollisuus ennallistaa turvepeltoja suon kaltaiseksi alueeksi. Toimenpide on uusi, jolloin tuensaajien kiinnostusta on vaikea arvioida. Kuitenkin edellisellä kaudella vesiensuojellisia kosteikkoinvestointeja haettiin yli varatun rahoituksen, jolloin valintakriteereillä valittiin tarkoituksenmukaisimmat rahoitettavaksi. Ei-tuotannollisen investoinnin rahoitus kolminkertaistetaan uudelle kaudelle. Investointi kattaa kustannukset laskennalliseen maksimiin asti ja korvaus maksetaan toteutuneiden kulujen mukaisesti. Investoinnin jälkeen alalle tehdään viisivuotinen hoitosopimus toimenpiteestä Ympäristö 11.

Ehdollisuudessa GAEC 2:n (turvemaiden suojeleminen) kansallisessa vaatimuksessa edellytetään pysyvää nurmipeitteisyyttä vuoden 2022 jälkeen muusta maasta maatalousmaaksi otettavilta turvemailta. Tämän vaatimuksen odotetaan vähentävän viljelijöiden kiinnostusta raivata tai muutoin ottaa käyttöön uutta maatalousmaata. Raivauksen vähentyminen suojelee hiilirikkaita maita ja vähentää maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi alan

nurmipeitteisyys vähentää kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna siihen, jos ala olisi yksivuotisten kasvien viljelyssä. Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi syksyllä 2021, että GAEC 2 -vaatimuksesta johtuva raivauksen vähentyminen vähentäisi kasvihuonekaasupäästöjä LULUCF- ja maataloussektoreilla 1,245 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. vuosina 2023-2027.

CAP-suunnitelmaan on lisätty ehdollisuuden GAEC 2 vaatimukseen (kosteikkojen ja turvemaiden suojelu) neljä uutta vaatimusta toteutettavaksi maatalousmaata olevilla turvemaidella. Ne ovat maa-aineksen ottokielto, näiden alojen polttokielto, uusien avo-ojien kaivuukielto tietyt poikkeukset mukaan lukien ja pysyvän nurmen kynnon rajoittaminen turvemaidella. Vaatimukset otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen, koska Suomessa ei vielä ole olemassa koko maassa riittävän tarkalla mittakaavalla kartta-aineistoa turvemaalojen sijainnista maatalousmaalla.

Tarve ”BeTa11 Kasvihuonekaasujen vähentäminen maataloudessa”, joka on merkitty erittäin tärkeäksi, pitää sisällään myös turvemaiden vettämisen ja turvemaiden viljelyn ilmastohaasteet. Tähän viittaa tarpeen kuvauksessa maininta, että turvepelloilla on suurin päästövähennyspotentiaali. Tarvetta katetaan osittain CAP-suunnitelman toimenpitein ja osittain kansallisin toimenpitein.

Turvepeltosten osuus peltomaasta vaihtelee suuresti eri alueilla. Osa tiloista on tuotannossaan riippuvaisia turvepelloista ilman vaihtoehtoa siirtää tuotantoa kivennäismaiden pelloille. Jos turvepelloille kohdistetaan rajoitteita tai tuettuja kannustimia, ne kohdistuvat tiloille eri laajuudessa. Rajoitteet turvemaiden tuotantotapaan kaventavat tilan toimintaympäristöä suhteessa tiloihin, joiden tuotanto ei perustu turvepeltosten viljelyyn. Esimerkiksi kotieläintilan ympäristölupa voi edellyttää tiettyä lannanlevitysalaa, jonka määrä ei enää täyty, jos peltoalaa otetaan pois viljelystä. Toisaalta merkittävät kannustimet turvepeltosten suojelutoimia tekeville viljelijöille voivat hyödyttää turvepeltosten runsaasti omaavia tiloja enemmän kuin, mitä muille viljelijöille on tarjolla tuettuja politiikkatoimia.

Turvepeltosten vettämisen osalta Suomessa on suunnitteilla kansallisesti rahoitettu järjestelmä. Kosteaviljely turvepelloilla on mahdollista myös CAP-suunnitelman puitteissa. Myös vettämisen mahdollistavaa säätösalaajitusinfrastruktuurin rakentamista tuetaan CAP:n puitteissa.

Suomi tekee moninaisia toimia turvemaiden suojelun, veden laadun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi, sekä ravinnekuormituksen vähentämiseksi. Suomella on esimerkiksi mittavat HELMI- ja SOTKA -ohjelmat, jolla edistetään mm. soiden suojelua.

Myös CAP-suunnitelman ulkopuolisilla toimilla kannustetaan turvemaiden metsittämiseen ja vettämiseen.

Kansallisia tukia

- Joutoalueiden metsitystuki <https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>
- Valmisteilla huonotuottoisten turvepeltojen kansallinen tuki käytöstä poistamiseen ja vettämiseen
- Kosteikkoviljelyn tukeminen 30 milj. €/2023-2026 <https://mmm.fi/-/varautumisen-ministeriyoryhma-paatti-toimista-maatalouden-huoltovarmuuden-turvaamiseksi>

Joutoalueiden metsitystukea voidaan myöntää yksityisille maanomistajille joutoalueiden, kuten maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Aktiivisessa viljelykäytössä olevat pellot eivät kuulu joutoalueiden metsitystuen piiriin, mutta tietyin edellytyksin voidaan metsittää myös käytössä olevia pieniä lohkoja, jos ne poistetaan viljelykäytöstä.

Tavoitteena on, että metsitettävillä aloilla edistetään myös monimuotoisuutta esimerkiksi kasvattamalla useampia puulajeja. Koska tavoitteena on pysyvän metsäalan aikaansaaminen, metsitystukea ei myönnetä esimerkiksi joulukuusiviljelmille tai lyhytkiertopuulajien kuten pajun kasvattamiseen. Metsitetyn alueen hoitovelvoite ja metsämaana säilyttämisvelvoite kestävät kymmenen vuotta.

Jos vuosittainen joutoalueiden metsityspinta-ala Suomessa olisi 3 000 hehtaaria vuodessa seuraavien 15 vuoden ajan eli yhteensä 45 000 hehtaaria, kasvihuonekaasupäästöt pieneneisivät aiempaan maankäyttöön verrattuna keskimäärin 0,1 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi. Jos tarkastelujaksona on 45 vuotta, kasvihuonekaasujen päästöt pieneneisivät keskimäärin 0,2 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi.

Valmistelussa tai juuri valmistuneita on myös muita kansallisia ohjelmia:

Valmistelussa tai juuri valmistunut on myös muita kansallisia ohjelmia, kuten KAISU, MISU ja HERO.

Hallitusohjelman mukaisesti käynnissä on laaja maankäyttöä koskeva Hiilestä kiinni - kokonaisuus, jonka alla kehittämishankkeet sekä tieto-ohjelman toimenpiteet luovat pohjaa maatalouden ilmastotoimenpiteiden vaikuttavalle toimeenpanolle. Maatalouden osalta kokonaisuudessa edistetään hiiltä sitovia ja varastoivia sekä päästöjä vähentäviä viljelytapoja, -tekniikoita, tuotteita ja palveluja.

Ohjelman toimenpiteitä ovat mm:

- vähennetään turvepeltojen viljelyn päästöjä (mm. monivuotiset ympäristönurmet, säätösaloitus),
- kehitetään kosteikkoviljelyä ja edistetään kosteikkoviljelytuotteiden markkinoita

Hiilestä kiinni -kokonaisuuden tutkimus- ja kehittämishankkeiden lisäksi menossa on paljon muista rahoituslähteistä rahoitettuja maatalouden turvemaihin ja niiden kasvihuonekaasupäästöihin liittyviä tutkimus- ja kehittämishankkeita. Esimerkkejä näistä hankkeista ovat:

Uudet maatalous- ja metsämaan viljely- ja hoitomenetelmät – avain kestävään biotalouteen ja ilmastomuutoksen hillintään (SOMPA) <https://projects.luke.fi/sompa/>

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) määritetään ne keinot, joihin panostamalla vähennetään maankäyttösektorin ilmastopäästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja ja -varastoja. <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen>

Maatalouden Hiili-euro-ohjelma (HERO) linjaa toimet maatalouden 29 % päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi niin, että maatilojen talous vahvistuu. HERO kokoaa yhteen ilmastotoimet CAP suunnitelmasta, KAISU:sta ja MISU:sta. <https://mmm.fi/-/hiili-euro-ohjelma-linjaa-toimet-maatalouden-paastovahennystavoitteen-saavuttamiseksi>

Edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelman tausta-aineistoksi on tehty skenaario työ ”Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot (HIISI)”. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163641>

		<p>Valmistelussa on vielä HIISI-jatkohanke, missä valmistellaan politiikkaskenaario, missä tarkastellaan vielä tarkemmin kosteikkoviljelyn laajentamisen KAISU:n ja MISU:n tavoitteiden mukaan, kotieläinten ruokinnan, biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen sekä ruokavalioiden muutoksen vaikutuksia maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin 2030 ja 2035.</p>
39	<p>The Commission notes that a sector-specific climate adaptation analysis is not provided. Other than for the Åland Islands, a clear regional adaptation is mainly missing, and specific challenges of e.g. southern, northern and coastal regions (except Åland), and the grain-producing areas are mostly missing.</p>	<p>Kasvien satoisuuden kehitys, johon ilmastonmuutoksella on merkittävä vaikutus, on keskeinen epävarmuuden aiheuttaja pitkän aikavälin tuottavuuskehitykselle maataloudessa. Sen sijaan kotieläintalous etenee pitkälti ilmastonmuutoksesta riippumatta kotieläinjalostuksen ja uusien tuotantorakennusten ja laitteiden myötä, jolloin tuottavuus kasvaa.</p> <p>(https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/164032/VNTEAS_2022_37.pdf?sequence=1&isAllowed=y)</p> <p>Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimintaohjelma 2022-2026 (valmisteilla) sisältää suunnitelman myös maatalouden ilmastonmuutoksen sopeutumien toimenpiteistä. Valtaosa toimenpiteistä sisältyy CAP suunnitelmaan, ja ne on tunnistettu myös Maaseutuohjelman ympäristöarvioinnissa (LUKE 2019).</p> <p>Suomen olosuhteissa tärkeimmät keinot ilmastonmuutokseen sopeutumisessa maataloudessa ovat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Viljelyn ja maatilan elinkeinorakenteen monipuolistaminen. 2) Peltojen kasvukunnon säilyttäminen, hiilen lisääminen maaperään ja ravinteiden kierrättäminen. 3) Viljelyvarmuutta parantavien teknologioiden käyttöönotto: vesitalouden hallinta ja vesien suojelu sekä kasvipeitteisyyttä edistävien viljelymenetelmien omaksuminen. 4) Varautuminen uusiin ja runsastuviin kasvi- ja eläintauteihin, homemyrkkyyhin, tuholaisiin ja rikkakasveihin. 5) Varautuminen muuttuvan ilmaston aiheuttamiin taloudellisiin riskeihin (Luke: Maaseutuohjelman (2014–2020) ympäristöarviointi. Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 63/2019). <p>CAP:n vihreään arkkitehtuuriin sisältyvien toimenpiteiden lisäksi kansallinen sopeutumis suunnitelma sisältää CAP:n ulkopuolisia toimia uusiin olosuhteisiin soveltuvien kasvilajikkeiden jalostuksen edistämiseksi osana pohjoismaista yhteistyötä (NordGen).</p>

		<p>Sopeutumisen alueellinen näkökulma tulee huomioida kullekin alueelle soveltuvien ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen toimenpiteiden valinnassa tilatasolla. Neuvonnalla on tässä tärkeä rooli.</p> <p>Itsehallintoasemasta johtuen Ahvenanmaa määrittelee omat maaseudunkehittämisen toimenpiteensä. Ahvenanmaan erityispiirteet on tuotu erikseen esiin niiltä osin, kun ne liittyvät erityisolosuhteisiin (luku 2 tarveluettelon jälkeen selvitysosiossa asiaa avataan enemmän).</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
40	<p>The needs in relation to climate adaptation are not ranked in importance.</p> <p>Though mentioned, SWOT does not indicate any substantial or specific ambition for addressing adaptation to drought.</p> <p>It is not clear if water management needs refer to the issues of maintenance of drainage systems, how significant the problem is, and whether the interventions programmed are sufficient.</p>	<p>Tarpeet ovat priorisoitu CAP-suunnitelman tasolla. Tarpeita ei ole erikseen luokiteltu suhteessa ilmaston muutokseen sopeutumiseen tai muihin yksilöityihin ympäristöhaasteisiin. Tarpeiden priorisointi on tehty yleisesti suhteessa eri strategioissa ja toimintaohjelmissa tunnistettuihin haasteisiin.</p> <p>Luvussa 2: Priorisoinnissa käytetty menetelmä ja kriteerit on esitetty priorisointimenetelmä. Ilmasto-asiat on huomioitu kriteereissä a) Merkitys EU- ja kv-strategioille ja -suunnitelmille sekä b) Merkitys hallitusohjelman edistämiseksi sekä muille kansallisille strategioille ja suunnitelmille. EU/kv-osio sisältää mm. Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä komission maakohtaiset suositukset.</p> <p>Kuivuus on tunnistettu yhdeksi ilmastonmuutoksen aiheuttamaksi uhaksi, mutta ei kuitenkaan niin merkittäväksi kuin sadannan lisääntyminen ja märkyys ovat ja tulevat todennäköisesti olemaan talvien leudontumisen myötä. CAP-suunnitelman säätösalaajitus -toimenpide mahdollistaa vedenpinnan säätelyn myös kuivuuden varalta. CAP-suunnitelman interventiologiikka on täten johdonmukainen ja riittävä ottaen lisäksi huomioon kansallisen varautumisen tulevat suuntaviivat.</p> <p>Suomessa on valmistumassa kuivuuteen varautumisen osalta kansallisen kehittämisen suuntaviivat, joissa maatalous on mukana yhtenä osa-alueena.</p> <p>Kuivuuteen varautumisen kansallinen kehittäminen:</p>

Luodaan kansalliset suuntaviivat kuivuusriskien hallintaan. Joustava tavoite on saada suuntaviivat valmiiksi tänä vuonna, riippuen miten tausta selvitykset ja sidosryhmätyötä saadaan syksyllä tehtyä.

Suomi kartoittaa kuivuuteen liittyviä riskejä sekä kehittää systemaattista tapaa pienentää proaktiivisesti kuivuuteen liittyviä riskejä kaikilla sektoreilla, joihin kuivuus vaikuttaa nyt tai tulevaisuudessa. Myös ennakkovaroitus- ja indikaattorisysteemejä kehitetään operatiivisiksi lähivuosina.

Maatalouden vesitalouden hallinta perustuu pitkälti maankuivatukseen. Vuosien saatossa rakennettu maankuivatusjärjestelmä on mittava ja kattaa lähes koko Suomen peltopinta-alan. Maan kosteuden säädöllä pyritään luomaan kasville mahdollisimman edulliset kasvuolosuhteet ja pitämään maan kantavuus ja rakenne hyvinä, jotta Suomen lyhyt kasvukausi voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Suomen pelloista noin 60 % eli noin 1,4 miljoonaa hehtaaria on salaojitettu, 25 % on avo-ojitettu ja 15 % voidaan viljellä ilman ojitusta. Salaojitetun peltoalan perusteella salaojia on arviolta miljoona kilometriä. Peruskuivatuksen tilaa on selvitetty viimeksi vuosina 1989–1994 toteutetussa peltojen kuivatustilatutkimuksessa, jossa todettiin kolmasosan Suomen pelloista kärsivän peruskuivatukseen liittyvistä ongelmista (Puustinen ym. 1994). Valtaojien kunnostustarve oli suuri 150 000 hehtaarin alueella ja eriasteista kunnostustarvetta oli lisäksi 225 000–300 000 hehtaarin alueella. Peruskuivatushankkeiden lukumäärä ei ole palannut tutkimusta edeltävälle tasolle. Nykyisin tehdään noin 50 hanketta vuodessa. Ojituslaitteissa käsiteltävien peruskuivatushankkeiden hyötypinta-alat olivat 2000-luvun alussa alle 0,2 % koko Suomen peltopinta-alasta. Tämä viittaa siihen, että kunnostustarve on edelleen suuri.

Nykyinen peruskuivatustoiminta on pääosin uomien kunnossapitoa ja peruskorjausta. Salaojitusta tehdään noin 10 000 ha alalla vuodessa, josta osa on uusinta- ja täydennysojitusta ja osa uutta avo-ojitetun pellon salaojitusta. Ojitukseen saa CAP:n investointitukea. Kastelu maatalousalueilla on toistaiseksi harvinaista, mutta tulevaisuudessa tarve varautua kasteluun todennäköisesti kasvaa ilmastonmuutoksen myötä. (Maa- ja metsätalousministeriön julkaisu 2020:6)

Bevattning och vattenförvaltningsåtgärder såsom dränering föreslås som regionala insatser för Ålands del. Insatser avses röra uppdatering och investering i avvattningssystem, inte i löpande underhåll av nämnda system. Behovet av insatsen är i högsta grad relevant för

		<p>Ålands del. Konsekvenserna av klimatförändringarna är tydliga i form av periodvis torka och omfattande regn som utmanar dräneringssystem vattenhanteringssystem som inte är tillräckligt dimensionerade. Effekten blir näringsämnesförluster, jorderosion och sämre skördar och i förlängningen minskad konkurrenskraft. Insatser för att förebygga och skapa resiliens mot klimatförändringens effekter är avgörande för en fortsatt utveckling av främst odlingen av specialgrödor såsom potatis och lök samt inom fruktodligen vilka är väsentliga odlingsinriktningar lokalt på Åland och också betydelsefulla för livsmedelsindustriföretagen på Åland. I enlighet med rapporten för framtagande av bevattningsstrategi för Åland kommer enligt uppgifter från SMHI att nederbörden på årsbasis att öka med cirka 20 % samtidigt som växtsäsongen enligt samma rapport förväntas förlängas. Eftersom grundvattenmagasinen på Åland är generellt små är dessa känsliga för torrperioder och en vattenbrist i dessa påverkar också ytvattentäkter. I rapporten konstateras att den ökade nederbördsmängden enligt SMHI kommer att vara mer periodvis och därför utmana dräneringssystemen i högre grad.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
41	<p>In view of its high share of emissions from agriculture, including cropland and grassland land use, compared to total national greenhouse gas emissions, Finland should reinforce the contribution of the different interventions planned for climate change mitigation, in particular as regards emission reductions. Finland is invited to clarify whether or not the payment rates available for the green fertilisation of grass (green manure) and ecological grass eco-schemes are likely to be sufficient to encourage farmers to engage in these practices, given the productive nature of the grassland.</p>	<p>Maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä raportoidaan useammalla eri raportointisektorilla (maatalous-, maankäyttö- ja energiasektori). Taakanjakosektorin maataloussektorilla tehtävät toimet vaikuttavat huomattavasti myös maankäyttösektorin päästöihin, jolloin niitä on hankala erottaa toisistaan. Lisäksi on hyvä huomata, että maankäyttösektorille on huomattavasti helpompi löytää päästövähennyskeinoja kuin maataloussektorille. Maataloussektorille tulisi löytyä keinoja, joilla pystyttäisiin erityisesti vähentämään kotieläinten ruuansulatukseen ja lannan sekä peltojen lannoitukseen liittyviä päästöjä ja näiden toteuttaminen on haastavaa ilman tuotannossa tapahtuvaa vähenemistä.</p> <p>Usein maataloudessa tehtävät hillintätoimet toimivat samalla myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimina esim. maan kasvukuntoon ja vesitalouteen liittyvät toimet.</p> <p>Loppuvuodesta 2021 hallitus asetti tavoitteen maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena on vähentää maatalouden taakanjako- ja maankäyttösektorien yhteenlaskettuja päästöjä 29 prosenttia vuoden 2019 tasosta vuoteen 2035 mennessä.</p> <p>Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt ovat peräisin hajallaan olevista biologisista päästölähteistä, joten niiden vähentäminen on vaikeampaa kuin monella muulla sektorilla. Tästä syystä maatalouden ilmastotoimenpiteisiin ja niiden vaikutuksiin liittyy edelleen paljon</p>

epävarmuuksia ja siksi tarvitaan edelleen lisää tutkimustietoa, kehittämishankkeita ja kokeiluita toimien vaikutusten tarkentamiseksi.

CAP-suunnitelmaan on valittu ne toimet, joiden vaikutuksista meillä on tällä hetkellä olemassa tarkin tieto.

Neuvonnan tueksi on valmisteltu turvepeltojen ilmastoviisaaseen käyttöön opastava Turvepelto-opas: <https://www.proagra.fi/www/nettilehdet/turvepelto-opas/#/article/1/page/1>

Neuvonnan tueksi on valmisteltu viljelijäopas maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi
[Linkki](#)

Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 ja AX EDV 01 viljelijä suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan.

Ekojärjestelmissä 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) tukitasot on asetettu niin, että ne osittain kompensoivat näistä ekojärjestelmistä aiheutuvat kustannukset, tulonmenetykset ja transaktiokustannukset. Tukitasot ovat sellaisella tasolla, että näille ekojärjestelmille asetetut hehtaaritavoitteet arvioidaan saavutettavan. Ekojärjestelmissä 02 ja 03 sadonkorjuuta ei ole kielletty, mutta koska kasvustot yleensä ovat heikompikuntoisia kuin tuotantonurmien kasvustot ja koska niitä ei saa lannoittaa eikä kasvinsuojeluaineita saa käyttää kuin kasvuston päättämiseen, eivät viljelijät useinkaan ole kiinnostuneita korjaamaan näiltä aloilta satoa. Ks. lisätietoa kysymysten 107 ja 110 vastauksista.

Suomessa toteutetaan monenlaisia toimia kasvihuonekasvipäästöjen vähentämiseksi myös CAP-suunnitelman ulkopuolella.

Joutoalueiden metsitystuki on kansallinen tuki entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Joutoalueiden metsitystukea voidaan joutoalueiden, kuten maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen.

Aktiivisessa viljelykäytössä olevia peltoja ei ole tarkoitus metsittää, joten tuen ehtona on, että peltoalalle ei ole myönnetty maatalouden tukia vuoden 2019 jälkeen. Tavoitteena on, että metsitettävillä aloilla edistetään myös monimuotoisuutta esimerkiksi kasvattamalla useampia puulajeja. Metsitetyn alueen hoitovelvoite ja metsämaana säilyttämiselvoite kestävät kymmenen vuotta.

Jos vuosittainen joutoalueiden metsityspinta-ala Suomessa olisi 3 000 hehtaaria vuodessa seuraavien 15 vuoden ajan eli yhteensä 45 000 hehtaaria, kasvihuonekaasupäästöt pieneneisivät aiempaan maankäyttöön verrattuna keskimäärin 0,1 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi. Jos tarkastelujaksona on 45 vuotta, kasvihuonekaasujen päästöt pieneneisivät keskimäärin 0,2 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi.

Kansalliset tuet

Valmistelussa on metsitystuen laajentaminen myös peltujen metsitykseen.

<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>

Kosteikkoviljelyn tukeminen 30 milj. €/2023-2026 <https://mmm.fi/-/varautumisen-ministeriyoryhma-paatti-toimista-maatalouden-huoltovarmuuden-turvaamiseksi>

Valmistelussa tai juuri valmistuneita on useita kansallisia ohjelmia kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi, kuten KAISU, MISU ja HERO.

Valmistelussa on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU), joka perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen ilmastolakiin. KAISU:ssa esille nostettuja maatalouden päästövähennystoimia, joille on laskettu myös päästövähennysvaikutus ovat: pellonraivauksen rajoittaminen, entisten turvetuotantoalueiden maatalouskäyttöön siirtymisen rajoittaminen, metsitys, maatalousmaata ilmastokosteikoiksi, turvemaiden viljely märkänä (kosteikkoviljely), nurmi yksivuotisten kasvien tilalle – hiiltä lisää peltoon, täsmäviljely ja lypsylehmien metaanipäästöjen vähentäminen ruokinnallisilla keinoilla. <https://ym.fi/en/medium-term-climate-change-policy-plan>

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) määritetään ne keinot, joihin panostamalla vähennetään maankäyttösektorin ilmastopäästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja ja -varastoja. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma (MISU) on hyväksytty

valtioneuvostossa heinäkuussa 2022. <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen>

Maatalouden Hiili-euro-ohjelma (HERO) linjaa toimet maatalouden 29 % päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi niin, että maatalojen talous vahvistuu. HERO kokoaa yhteen ilmastotoimet CAP suunnitelmasta, KAISU:sta ja MISU:sta. <https://mmm.fi/-/hiili-euro-ohjelma-linjaa-toimet-maatalouden-paastovahennystavoitteen-saavuttamiseksi>

Edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelman tausta-aineistoksi on tehty skenaario työ ”Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot (HIISI).” <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163641>

Valmistelussa on vielä HIISI-jatkohanke, missä valmistellaan politiikkaskenaario, missä tarkastellaan vielä tarkemmin kosteikkoviljelyn laajentamisen KAISU:n ja MISU:n tavoitteiden mukaan, kotieläinten ruokinnan, biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen sekä ruokavalioiden muutoksen vaikutuksia maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin 2030 ja 2035.

Vuodesta 2020 lähtien Hiilestä kiinni -kokonaisuudesta on rahoitettu 100 kolmivuotisen hankkeen kokonaisuus tutkimus- ja innovaatio-ohjelman hankkeita sekä käytännönläheisiä kokeiluja ja tieteellisen tiedon jalkauttamista toteuttavaa kehittämistoimintaa.

Tutkimuksen välillinen vaikutus Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseen ja puhtaiden ratkaisujen kautta saatavaan kilpailukykyyn on merkittävä. Maankäyttösektorin ilmastotoimenpiteiden vaikuttavuuteen ja tietopohjaan liittyy suurempia epävarmuuksia kuin muilla sektoreilla. Maankäyttösektorin TI-ohjelmassa panostetaan maankäyttösektorin ilmastotutkimuksen jatkuvuuteen ja uudistumiseen tukemalla tieteellisen uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden osallistumista. Esitys on linjassa kansallisen 4 %:n TKI-rahoitustavoitteen kanssa.

Tutkimushankkeiden työ tukee kustannustehokkaiden ja hyväksyttävien ilmastotoimien tunnistamista, todentamista ja kohdentamista sekä kansallisen kasvihuonekaasuraportoinnin tarkentamista ja kehittämistä. Tieteellisen ja tarkan tiedon tarve sekä kustannustehokkaiden tiedontuotantotapojen tarve korostuu myös elinkaarianalyysiin ja hiilimarkkinoihin liittyvässä ilmastovaikutusten laskennassa.

Maatalouden osalta edistetään hiiltä sitovia ja varastoivia sekä päästöjä vähentäviä viljelytapoja, -tekniikoita, tuotteita ja palveluja. Toimenpiteitä ovat mm.:

- vähennetään turvepeltojen viljelyn päästöjä (mm. monivuotiset ympäristönurmet, säätösalaajitus),
- lisätään hiilensidontaa ja -varastointia kivennäismailla,
- kehitetään kosteikkoviljelyä ja edistetään kosteikkoviljelytuotteiden markkinoita,
- monipuolistetaan viljelyä, lisätään viljelykiertoja sekä edistetään korkean jalostusasteen tuotteita, sekä
- edistetään aloitteita ja toimenpiteitä peltomaan hiilensidonnan lisäämiseksi kansainvälisesti (mm. 4/1000 aloite). <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma>

Hallitusohjelman mukaisesti on käynnissä ”Peltojen kiinteistörakenteen kehittämisohjelma (ISOLOHKO)”, jonka tavoitteena on valmistella ja toimeenpanna kiinteistörakenteeseen liittyviä toimenpiteitä maataloustuotannon kilpailukyvyn parantamiseksi ympäristö-, vesistö-, ilmasto- ja luonnon monimuotoisuusvaikutukset huomioon ottaen. <https://mmm.fi/peltojen-kiinteistorakenteen-kehittamisohjelma>

Maa- ja metsätalousministeriön johdolla on käynnistetty ilmastolain edellyttämä kansallisen ilmastomuutokseen sopeutumissuunnitelman laadinta. Ilmastolain lisäksi suunnitelman laadintaa osaltaan ohjaavat myös vuonna 2021 hyväksytyt eurooppalainen ilmastolaki ja EU:n uusi sopeutumisstrategia, joka nostaa sopeutumistyön kunnianhimoa merkittäväällä tavalla hillintätoimien rinnalle matkalla kohti ilmastokestävää Eurooppaa vuonna 2050. <https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/ilmastomuutokseen-sopeutumista-koskeva-kansallinen-suunnitelma-paivitetaan-mmm-asetti-valmistelua-varten-laajapohjaisen-tyoryhman>

Menossa on myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ilmastomuutokseen sopeutumisen toimintaohjelman päivitys.

CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.

42	Finland is invited to provide an estimate of the mitigation potential under the concerned interventions.	<p>CAP-suunnitelman toimenpiteiden arvioidaan Luonnonvarakeskuksen arvion mukaan vähentävän maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä (KHK-päästöjä) 0,8 milj. t CO₂-ekv. vuoteen 2027 mennessä. Arvio ei pidä sisällä maatalouden energiankäytön päästöjä, jotka ovat arviolta 1 milj. CO₂-ekv tonnia vuodessa. Arviossa ei ole mukana kaikkia CAP:n KHK-päästöihin vaikuttavia toimia, koska niiden päästövähennysvaikutusta ei pystytä tällä hetkellä laskemaan.</p> <p>Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmassa (KAISU) tehtiin maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen perusskenaario (WEM) ja politiikkaskenaario (WAM). Politiikkaskenaario sisältää CAP-suunnitelmaan sisältyvät KHK- päästövähennystoimet, mutta myös joukon muita CAP:n ulkopuolisia toimenpiteitä. Jos KAISU:ssa esitetyt toimet toteutuvat suunnitelmien mukaisesti arvioidaan niillä saavutettavan vuoteen 2030 mennessä 0,4 milj. CO₂-ekv tonnin päästövähennys maataloussektorilla ja 1,1 milj. CO₂-ekv tonnin LULUCF-sektorilla perusskenaarioon verrattuna. KAISU sisältää myös koko joukon toimia, joilla on vaikutusta maatalouden päästöihin vuoteen 2030 mennessä, mutta niiden päästövähennysvaikutusta ei tällä hetkellä pystytä laskemaan.</p> <p>https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164186</p> <p>Kesällä 2022 valmistuu ns. HIISI-jatkoskenaario, missä on tarkennettu kosteikkoviljelyyn, nautojen ruokintaan, biokaasun tuotantoon, ravinteiden kierrätykseen ja ruokavalioiden muutoksiin liittyviä päästövähennystoimia ja niiden vaikutuksia.</p> <p>https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163641</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p>
Strategic assessment of Specific Objective 5		
43	Finland is invited to clarify why the improvement of nutrient balance and the prevention of nutrient leaching are considered to have different degrees of importance (important and very important respectively).	<p>CAP-suunnitelman tarpeiden priorisoinnissa käytetyssä metodologiassa, jossa tarpeet on pisteytetty usean eri kriteerin suhteen, näiden kahden tunnistetun tarpeen yhteenlaskettu pistemäärä eroaa siinä, että Ravinnehuhtoumien ehkäiseminen -tarve on saanut korkeimmat pisteet yhteiskunnallisessa merkityksessä, kiireellisyydessä, CAP-suunnitelman merkityksessä toteuttamisella ja merkityksellisyydessä sekä EU- että kansallisille strategioille että suunnitelmille. Ravinnetaseiden parantamisen on katsottu olevan ei niin kiireellinen tai merkityksellinen sekä EU- että kansallisille strategioille.</p>

		<p>Vesipuidedirektiivin mukaisen vesien hyvän tilan saavuttaminen ja turvaaminen edellyttävät erityisesti ravinne- ja kiintoainekuormituksen vähentämistä. Huuhtouman vähentäminen vaikuttaa ravinnekuormitukseen suoraan, kun taas ravinnetaseiden parantaminen vähentää huuhtoumapotentiaalia ja vaikuttaa siten välillisesti kuormitukseen. Molempiin tarpeisiin on tarkoituksenmukaista osoittaa toimenpiteitä.</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET 5) kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p>
44	<p>The description of the needs referred to in Article 108(b) of the SPR should describe in detail the need concerning the problems related with water management (quantity). This information is important to assess how significant the problem is, in order to then also judge whether the interventions programmed are adequate. Concerning the actions proposed to increase and modernise the irrigated areas, Finland should ensure that these will not put at risk or affect the status of any water body. Finland should also better describe and reinforce the actions implemented to improve the resilience of the agricultural sector against variability in precipitation, including targeted interventions to improve soil properties and water retention.</p>	<p>Tarpeet ovat priorisoitu CAP-suunnitelman tasolla. Tarpeita ei ole erikseen luokiteltu suhteessa ilmaston muutokseen sopeutumiseen tai muihin yksilöityihin ympäristöhaasteisiin. Tarpeiden priorisointi on tehty yleisesti suhteessa eri strategioissa ja toimintaohjelmissa tunnistettuihin haasteisiin. Vesienhoito tulee huomioiduksi sarakkeessa ”merkitys strategioille” (luku 2 tarveluettelon jälkeen selvitysosiossa Methodology and criteria used for prioritisation).</p> <p>Liiallisen kastelun riskit on Suomessa minimoitu kansallisella lainsäädännöllä (Vesilaki ja VnA vesitalousasioista 1560/2011) seuraavasti:</p> <p>Vesi- ja maa-alueen omistajalla ja haltijalla on oikeus ottaa alueelta pinta- ja pohjavettä tavanomaista kiinteistökohtaista käyttöä varten. Otettava vesi on tarkoitettu käytettäväksi kiinteistöllä ja sen tulee palvella tavanomaisia tarpeita kuten koti- ja maatilataloutta. Käytettävän vesimäärän on oltava kohtuullinen.</p> <p>Pinta- ja pohjaveden ottamisesta on tehtävä ilmoitus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus), jos ottomäärä on yli 100 m³/vrk. Kiinteistökohtainen vedenotto omalta vesi- tai maa-alueelta vaatii aluehallintoviraston luvan, jos sillä on vaikutusta vesilaisissa mainittuun yleiseen etuun.</p> <p>Aluehallintoviraston luvan vaatii pohjaveden ottaminen, jos määrä on yli 250 m³/vrk. Pinta tai pohjaveden ottaminen vesihuoltolaitoksen tarpeisiin tai muuhun laajamittaiseen toimintaan vaatii aina aluehallintoviraston luvan.</p> <p>Maan kasvukunnon ja maan rakenteen parantaminen on vesitalouden hallinnan perusta.</p>

Maanparannuskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) ympäristökorvauksissa edesauttavat vedenpidättäytymisessä ja kerääjäkasvit sadannan lisääntyessä (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03).

Maan rakennetta parantavat lisäksi seuraavat toimenpiteet:

- GAEC 3 (sängen polttokielto), GAEC 1 ja 9 (pysyvä nurmi), GAEC 6 (vähimmäismaanpeite), GAEC 7 (viljelykierto), GAEC 2 (turvemaiden suojelu) ja kansallinen lisä-GAEC (muiden uusien maatalousmaa-alojen kuin turvemaa-alojen nurmi)
- Ekojärjestelmät: talviaikainen kasvipeite (Ekojärjestelmä 01), luonnonhoitonurmet (Ekojärjestelmä 02), viherlannoitusnurmet (Ekojärjestelmä 03), monimuotoisuuskasvit (Ekojärjestelmä 04)
- Orgaanisen aineksen lisääminen (Kiertotalouden edistäminen Ympäristö 04), Tilakohtaisen toimen lannan käyttöön ja maan rakenteen seurantaan kannustavat toimenpiteet (Ympäristö 01), Luonnonmukainen tuotanto (Luomu, AX EKO)

Ålands landskapsregering har nyligen uppdaterat sitt vattenvårdsövervakningsprogram för Åland för perioden 2022-2027 i enlighet med vattendirektivet (2000/60/EG) samt EU:s ramdirektiv om marin strategi (2008/56/EG). Målsättningen i programmet är att skydda de akvatiska ekosystemen, förbättra deras ekologiska status, främja en hållbar vattenanvändning och bidra till att mildra effekter från översvämningar och torka som blivit allmännare i takt med att klimatförändringens konsekvenser blivit tydligare. Programmet och de tidigare erfarenheterna av genomförande av bevattningsåtgärder med noggrann uppföljning av vattenuttaget försäkrar ett hållbart uttag av vatten.

Bevattnings och dräneringsinsatser är viktiga insatser för att skapa resiliens mot de oftare förekommande extremväder där nederbörden är periodvis stor samtidigt som torrperioderna blivit längre. Utvecklingen i takt med klimatförändringen är också tydlig i att nederbörden i större utsträckning faller utanför odlingssäsongen samt i större intensitet vilket ställer krav på möjligheter till insatser för magasinering av vatten och bevattning och effektiva dräneringssystem för att effektivt kunna hantera följderna av den förändrade klimatet. Anpassningarna är också nödvändiga för att kunna fånga näringsämnesurlakningen vid kraftiga regn samtidigt som bevattningsmöjligheterna innebär en effektivare näringsämnesutnyttjande då vatten kan tillsättas till odlingar vid rätt tillfälle.

Maatalouden vesitalouden hallinta perustuu hyvän maanrakenteen lisäksi maankuivatukseen. Vuosien saatossa rakennettu maankuivatusjärjestelmä on mittava ja

kattaa lähes koko Suomen peltopinta-alan. Maan kosteuden säädöllä pyritään luomaan kasville mahdollisimman edulliset kasvuolosuhteet ja pitämään maan kantavuus ja rakenne hyvinä, jotta Suomen lyhyt kasvukausi voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Suomen pelloista noin 60 % eli noin 1,4 miljoonaa hehtaaria on salaojitettu, 25 % on avo-ojitettu ja 15 % voidaan viljellä ilman ojitusta. Salaojitetun peltoalan perusteella salaojia on arviolta miljoona kilometriä. Peruskuivatuksen tilaa on selvitetty viimeksi vuosina 1989–1994 toteutetussa peltojen kuivatustilatutkimuksessa, jossa todettiin kolmasosan Suomen pelloista kärsivän peruskuivatukseen liittyvistä ongelmista (Puustinen ym. 1994). Valtaojien kunnostustarve oli suuri 150 000 hehtaarin alueella ja eriasteista kunnostustarvetta oli lisäksi 225 000–300 000 hehtaarin alueella. Peruskuivatushankkeiden lukumäärä ei ole palannut tutkimusta edeltävälle tasolle. Nykyisin tehdään noin 50 hanketta vuodessa. Ojituslaitteissa käsiteltävien peruskuivatushankkeiden hyötypinta-alat olivat 2000-luvun alussa alle 0,2 % koko Suomen peltopinta-alasta. Tämä viittaa siihen, että kunnostustarve on edelleen suuri.

Nykyinen peruskuivatustoiminta on pääosin uomien kunnossapitoa ja peruskorjausta. Salaojitusta tehdään noin 10 000 ha alalla vuodessa, josta osa on uusinta- ja täydennysojitusta ja osa uutta avo-ojitetun pellon salaojitusta. Ojitukseen saa CAP:n investointitukea. Kastelu maatalousalueilla on toistaiseksi harvinaista, mutta tulevaisuudessa tarve varautua kasteluun todennäköisesti kasvaa ilmastonmuutoksen myötä.

Kuivuuteen varautumisen kansallinen kehittäminen. Luodaan kansalliset suuntaviivat kuivuusriskien hallintaan. Joustava tavoite on saada suuntaviivat valmiiksi tänä vuonna, riippuen miten tausta selvitykset ja sidosryhmätyötä saadaan syksyllä tehtyä.

Suomi kartoittaa kuivuuteen liittyviä riskejä sekä kehittää systemaattista tapaa pienentää proaktiivisesti kuivuuteen liittyviä riskejä kaikilla sektoreilla, joihin kuivuus vaikuttaa nyt tai tulevaisuudessa. Myös ennakkovaroitus- ja indikaattorisysteemejä kehitetään operatiivisiksi lähivuosina.

Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä. Kosteikkoinvestoinnin (INV kosteikko) tavoitetta on kuitenkin nostettu CAP-suunnitelmassa 28 yksiköllä ja rahoitusta 1,05 miljoonalla eurolla. Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon toimenpiteeseen (INV Yleishyöty 02) on lisätty rahoitusta 875 000 euroa ja tavoitetta on nostettu 5 yksiköllä.

45	<p>Finland acknowledges in its SWOT the problem of field infrastructure for water management (both drainage and irrigation) and the projected changes in rainfall that make this infrastructure essential to climate and environment-smart agriculture. Finland should increase ambition for addressing field water management infrastructure.</p>	<p>Katso vastaus myös havaintoon 44.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelmassa esitetyt tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysihin. Toimenpiteiden valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvaan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin ja läpileikkaavia teemoja hyödynnetään laajasti toteutuksen tukena.</p> <p>CAP-suunnitelmassa maatalouden vesienhallinnan kokonaisuutta tuetaan investointituen avulla. Salaojitus-, säätösalaajitus ja peruskuivatushankkeita tuetaan ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa parantavina investointeina 40 % tukitasolla, mikä on 5 % edellistä ohjelmakautta korkeampi. Tuettavat hankkeet valitaan valintamenettelyn avulla.</p> <p>Peruskuivatushankkeissa voidaan tukea yhteisiä ojitushankkeita, joista on tehty vesilain mukainen ojitussuunnitelma. Peruskuivatusinvestoinneissa pyritään tarkoituksenmukaisissa kohteissa toteuttamaan myös kaksitasouomia. Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit toimenpiteelle kohdennettu rahoitus on 48 miljoonaa euroa.</p> <p>Vesiensuojelua edistävät ei-tuotannolliset kosteikkoinvestoinnit (INV kosteikko) tulee suunnitella ja kohdentaa niin, että ne hyödyttävät maatalousalueiden ympäristöä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, pitkävaikutteisesti ja kustannustehokkaasti sekä lieventävät viljelyalueiden tulva- tai kuivuusongelmia. Vesiensuojelua edistävässä kosteikkoinvestoinneissa toteutetaan kosteikkoinvestointi perustamalla luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti kosteikkoja, pienten kosteikkojen ketjuja, kosteikkomaisia tulva-alueita ja -tasanteita ja kaksitasouomia sekä luonnonmukaisesti mutkittelevia uomia niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerryille kuivatusalueille. Vesiensuojelua edistävän kosteikon kattaman alueen kokonaispinta-alan on oltava pääsääntöisesti vähintään yksi prosentti yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta. Kosteikkoinvestointien rahoitusta on merkittävästi lisätty edelliseen kauteen nähden.</p>
----	--	--

		<p>Insatser för bevattning är en insats som genomförs regionalt på Åland med hänvisning till de specifika behov som också redovisats i SWOT och behovsanalysen gällande vattenhantering och behov av anpassning till klimatförändringen. Finansiering av insatser kring vattenhantering och infrastruktur kring bevattning och dränering är prioriterade inom den åländska insatsen investeringar på lantbruk och är avgörande för att bibehålla och utveckla konkurrenskraften i företagen samt skapa förutsättningar för utvecklande av den behövliga resiliensen gentemot klimatförändringen och de konsekvenser av klimatförändringen som är aktuella i form av torka och extremväder.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
46	<p>Considering the needs identified, Finland is invited to reinforce the interventions with direct effect on nutrient surplus (e.g. organic farming, agroforestry) and include, if necessary, additional interventions.</p>	<p>CAP-suunnitelman toimenpiteillä edistetään ravinteiden tehokasta tietoon perustuvaa hyödyntämistä ja ravinteiden kierrättämistä.</p> <p>Ympäristökorvausten Tilakohtaisessa toimenpiteessä (Ympäristö 01 ja AX MILJ 01) otettavat maanäytteet tietoa lohkojen maaperän tilasta. Kiertotalouden edistämisen toimenpiteellä (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) kannustetaan orgaanisten aineiden lisäämiseen peltoon, mikä sekä lisää pellon orgaanisen aineksen määrää ja parantaa peltomaan rakennetta edistäen hiiliviljelyä että vähentää tarvetta mineraalilannoitteiden käyttöön. Myös luomuviljelyn (Luomu ja AX EKO) edistämällä vähennetään mineraalilannoitteiden käyttöä. Suomen tavoitteena on nostaa luonnonmukaisen tuotannon pinta-ala vuoteen 2030 mennessä 25 % prosenttiin maatalousmaan alasta. Luonnonmukainen tuotantotapa hyödyntää myös tehokkaasti viherlannoitusta. Tavanomaisesti tuottavilla tiloilla Ekojärjestelmän 03 viherlannoitusnurmien avulla edistetään nurmikasvien ja typensitojakasvien seoksen viljelyä ilman lannoitteiden käyttöä, mikä vähentää keinolannoitteiden käytön tarvetta seuraavalle satokasville. Maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) sekä kerääjäkasvit (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03) sekä luonnonhoitonurmet (Ekojärjestelmä 02) ja talviaikainen kasvipeite (Ekojärjestelmä 01) parantavat maaperän kasvukuntoa ja lisäävät orgaanisen aineksen määrää peltomaassa ja parantavat peltomaan toimivuutta kuivuuden ja märkyden sietokykyä. Kerääjäkasvit ehkäisevät myös ravinteiden huuhtoumaa. Vesitaloudeltaan toimivan peltomaan hyvissä kasvuolosuhteissa kasvien ravinteiden hyödyntäminen on tehokasta. Edellä mainitut toimenpiteet yhdessä pellon vesitalouden parantamiseen tehtävien investointien (INV maatalous 03) kanssa parantavat ravinteiden hyötykäyttöä. Lannan ravinteiden hyödyntämistä tehostavat myös investoinnit biokaasulaitoksiin (INV maatalous 02) sekä Tilakohtaisessa toimenpiteessä (Ympäristö 01)</p>

oleva valinnainen toimenpide, jolla kannustetaan tiloja luovuttamaan lantaa biokaasulaitokseen tai toisille tiloille.

Liiallisen ravinteiden käytön rajoittamisessa keskeistä on vuoden 2023 alusta voimaan tuleva fosforilannoitusta koskevan lainsäädännön uudistus, jossa aiemmin vapaaehtoisen toimenpiteen ehtona olleet rajoitukset fosforin käytöstä lannoituksessa muutetaan koskemaan lakisääteisesti kaikkia maatalouden harjoittajia.

Neuvontapalveluilla, mukaan lukein ravinneväline, on merkittävä rooli ilmasto- ja ympäristötoimien edistämässä ja uuden tutkimustiedon jalkauttamisessa.

CAP-suunnitelman ulkopuolella tehdään paljon vesiensuojelutoimia. Ympäristöministeriön hallinnoima vesiensuojelun tehostamisohjelma haluaa tehdä Suomesta maailman tehokkaimman vesiensuojelijan. Ohjelma kokoaa yhteen tekijät, varmistaa toimenpiteiden rahoituksen ja luo jatkuvuutta vesiensuojeluun. Vesiensuojelun tehostamisohjelma yhtenä tavoitteena on vähentää maatalouden ravinne päästöjä vesistöön uusilla innovatiivisilla keinoilla. Toimien kohteena ovat maatalousvaltaiset valuma-alueet ja vesistöjen varret. Vesiensuojelu on tehokasta, kun toimia toteutetaan valuma-alue lähtöisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Tavoitteena on luoda toimintamalli, jossa alueen toimijat – muun muassa viljelijät, metsänomistajat, neuvojat, viranomaiset ja vesiensuojeluyhdistykset – yhdessä asettavat tavoitteet vesiensuojelulle sekä suunnittelevat ja toteuttavat toimet. Ohjelmassa Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteuttaa laajamittaista kipsin levitystä Saaristomeren valuma-alueella vuosina 2020-2022. Ympäristöministeriö toteutti valuma-alue tasoiset rakennekalkin ja kuitulietteiden käyttöä koskevat tutkimus- ja kehittämishankkeet. Hankkeissa kokeiltujen maanparannusaineiden vaikutuksia maatalouden kuormitukseen seurataan jatkossa. KIPSI-hankkeen tavoitteena on levittää rannikon valuma-alueen pelloille kipsiä noin 150 000 hehtaarille vuosien 2020 - 2024 aikana. Kipsinlevityksellä pyritään vähentämään valuma-alueilta Saaristomereen, Pohjanlahteen ja Suomenlahteen tulevaa fosfori- ja kiintoaineskuormitusta.

CAP-suunnitelman ulkopuolella on käynnissä myös ravinteiden kierrättämistä edistäviä hankkeita.

Peltometsäviljelyn osalta Suomessa ei ole riittävästi tutkimuspohjaista näyttöä menetelmän toimivuudesta ravinteiden käytön hallinnassa. Peltometsäviljelyn menetelmiä edistetään

		<p>pääasiassa tutkimuksen kautta tässä vaiheessa sekä sallimalla tuulensuojaistutukset tukikelpoisella maatalousmaalla.</p> <p>Ravinneylijäämään vaikuttavia toimia on esitetty CAP-suunnitelmassa ET 5 osalta liitteessä II sekä luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
47	<p>Finland is invited to provide more information and ensure a higher contribution to address water related pressures, in line with the Directive 2000/60/EC (Water Framework Directive (WFD)). Finland is invited to consider and address additional needs emanating from the WFD and other legislative instruments, identified in particular in the Report on the implementation of the WFD and the Directive 2007/60/EC (Floods directive), such as more expert and effective farm advisory services. Finland is in particular invited to include additional measures to address hydromorphological alteration in view of achieving the objective of the WFD and of the Green Deal. In addition, Finland is invited to describe the contribution of the Plan to specific issues identified in the SWOT such as soil compaction and the impact of forestry on water bodies.</p>	<p>Tiivistymisen ehkäisemiseksi viljelijän on mahdollista valita lukuisia erilaisia maan rakennetta parantavia toimia.</p> <p>Vesienhoidon tavoitteena on pintavesien hyvän ekologisen ja kemiallisen tilan sekä pohjavesien hyvän kemiallisen ja määrällisen tilan saavuttaminen, vesien erinomaisen ja hyvän tilan ylläpito sekä tilan heikkenemisen estäminen. Tavoitteisiin pääsemiseksi kukin maa laatii alueelliset vesienhoitosuunnitelmat. Valtioneuvosto on hyväksynyt kaikki seitsemän alueellista vesienhoitosuunnitelmaa ja merenhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi tulvariskien hallintasuunnitelmat.</p> <p>Suomi on jaettu suunnittelua varten viiteen kansalliseen vesienhoitoalueeseen, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta vesistöalueesta. Suomen ja Ruotsin välisellä rajajokisopimuksella 91/2010 on muodostettu suomalais-ruotsalainen vesienhoitoalue. Suomalais-norjalainen vesienhoitoalue on muodostettu Suomen ja Norjan hallituksen välillä vuonna 2013 tehdyllä sopimuksella. Ahvenanmaa vastaa EU:n vesipolitiikan puitedirektiivin toimeenpanosta omalla vesienhoitoalueellaan.</p> <p>Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) ovat laatineet valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta vesienhoidon toimenpideohjelmat, joiden yhteenvedot on koottu koko vesienhoitoalueen kattaviin vesienhoitosuunnitelmiin. Suunnitelmien laatiminen on perustunut laajaan yhteistyöhön eri tahojen kesken valtakunnallisen ohjauksen pohjalta. Suunnittelua ovat ohjanneet kunkin ELY-keskuksen nimeämät yhteistyöryhmät, joissa on mm. kansalaisjärjestöjen, toiminnanharjoittajien ja eri etujärjestöjen edustajia. Valmisteluun on sisältynyt kaksi kuulemisjaksoa, joiden kuluessa kaikilla kansalaisilla ja sidosryhmillä on ollut mahdollisuus esittää mielipiteensä vesienhoitosuunnitelmaluonnoksista. ELY-keskukset pyysivät toimialueensa keskeisiltä toimijoilta lausunnot. Lisäksi vesienhoitoalueiden yhteen soittavat ELY-keskukset pyysivät lausunnot myös keskeisiltä valtakunnallisilta tahoilta.</p>

Vesienhoito kattaa kaikki rannikkovedet, jotka on määritetty vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 2 §:n kohdassa 4, lähes kaikki yli 0,5 km²:n kokoiset järvet ja valuma-alueeltaan yli 100 km²:n joet. Lisäksi suunnittelussa on tarkasteltu myös paikallisesti tärkeitä ja vesienhoidon kannalta merkittäviä näitä pienempiä vesimuodostumia. Pohjavesien osalta tarkastelussa ovat kaikki vedenhankintaa varten tärkeät ja vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet. Vesienhoitosuunnitelmissa tarkastellaan vesien tilaa ja vesiin kohdistuvia paineita sekä vesienhoitoalueen keskeisiä vesiensuojelukysymyksiä. Lisäksi määritellään ympäristötavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimet ja näiden kustannukset sekä toimenpiteiden pääasialliset vastuutahot.

Peltoviljelyä koskevat lakisääteiset toimenpiteet perustuvat pääosin valtioneuvoston asetukseen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014, nitraattiasetus) sekä kasvinsuojelulakiin (1563/2011) ja sen perusteella laadittuun kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön ohjelmaan. Nitraattiasetuksen myönteiset vaikutukset vesienhoitoon muodostuvat pääasiassa typpilannoitusmäärien rajoittamisesta ja lannan levityksen rajoittamisesta talviaikaan. Lisäksi nitraattiasetus sisältää vaatimuksia lannan ja orgaanisen lannoitevalmisteiden varastoinnille, varastojen koolle, sijoittamiselle ja rakenteille. Kotieläintalouteen liittyvät määräykset perustuvat ympäristönsuojelulakiin ja -asetukseen. Myös EU:n yhteiseen maatalouspolitiikkaan kuuluvat ehdollisuuden vaatimukset sisältävät vesiensuojelua tukevia toimenpiteitä. Niitä toteutetaan maataloilla hyvin laajalti. Uutena perustoimenpiteenä on maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön yhteistyönä valmisteltava valtioneuvoston asetus, jolla säädetään fosforilannoitusta. Asetus tullaan antamaan valmisteltavana olevan lannoitelain nojalla. Perustoimenpiteiden kustannukset ovat noin 74 milj. euroa vuosittain.

Täydentävät toimenpiteet

Vesienhoitosuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet perustuvat suureksi osaksi kansallisen maataloustukijärjestelmän (CAP-suunnitelma) toimenpiteisiin. Vesienhoitosuunnitelmissa alueellisen tarvearvioinnin tuloksena saadut pinta-alat on mahdollisuuksien mukaan otettu CAP-suunnitelman valmistelussa huomioon ja ovat pääsääntöisesti lähellä CAP-suunnitelman tavoitealoja.

Ohjauskeinot

Maatalouden toimenpiteiden toteuttamisen tueksi esitetään rahoituksen varmistamista muun muassa rahoittamalla vesiensuojelutoimia tilusjärjestelyjen yhteydessä ja CAP-tukien kautta. Lisäksi edistetään uusien vesiensuojelukeinojen (kipsi, rakennekalkki ja kuidut) rahoitusmahdollisuuksia sekä niiden pitkäaikaisvaikutusten tutkimusta. Parannetaan tiedollista ohjausta mm. kehittämällä tilakohtaista neuvontaa, ottamalla käyttöön viljelykiertoa tukevia työkaluja, kehittämällä toimintamalli kuivatusyhteisöjen toimintaan, kouluttamalla viljelijöitä luonnonmukaisten vesienhallintamenetelmien käyttöön ja tunnistamalla kuormituksen, eroosion, happamuuden ja tulvimisen riskialueet peltolohkotasolla sekä selvittämällä ja ohjeistamalla kasvi-huonetuotannon ja pienten eläintilojen vesiensuojelukäytäntöjä. Tietopohjaa maatalouden vesiensuojelutoimista parannetaan edelleen rahoittamalla tutkimus- ja kehittämishankkeita sekä perustamalla maatalouden vesistökuormituksen seurantaverkko.

Suomi katsoo, että vesienhoitosuunnitelmien ja CAP-suunnitelman yhteensovitus on tältä osin riittävää ja toimenpiteet vastaavat tarpeita.

Neuvontapalveluja (NEUVO ja AX RÅD) tarjotaan mm. ympäristö- ja ilmastoasioiden edistämisestä sekä mm. vesipuidedirektiivin vaatimuksista, kasvinsuojeluaineiden käytön ehdoista, mikrobilääkeresistenssin estämisestä, riskienhallinnasta, innovaatioista ja digitaalisesta teknologiasta.

Neuvontapalveluihin on lisätty Kestävä kehitys ja luonnonvarat (vesi, maaperä ja ilma) -teemaan Tulvadirektiivi (2007/60/EC).

CAP-suunnitelmassa maatalouden vesienhallinnan ja hydromorfologian kokonaisuutta tuetaan investointituen avulla. Salaojitus-, säätösalojitus ja peruskuivatushankkeita tuetaan ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa parantavina investointeina 40 % tukitasolla, mikä on 5 % edellistä ohjelmakautta korkeampi. Tuettavat hankkeet valitaan valintamenettelyn avulla.

Peruskuivatushankkeissa voidaan tukea yhteisiä ojitushankkeita, joista on tehty vesilain mukainen ojitussuunnitelma. Peruskuivatusinvestoinneissa pyritään tarkoituksenmukaisissa kohteissa toteuttamaan myös kaksitasouomia. Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit toimenpiteelle kohdennettu rahoitus on 48 miljoonaa euroa.

		<p>Vesiensuojelua edistävät ei-tuotannolliset kosteikkoinvestoinnit (INV Kosteikko) tulee suunnitella ja kohdentaa niin, että ne hyödyttävät maatalousalueiden ympäristöä mahdollisimman tarkoituksenmukaisesti, pitkävaikutteisesti ja kustannustehokkaasti sekä lieventävät viljelyalueiden tulva- tai kuivuusongelmia. Vesiensuojelua edistävissä kosteikkoinvestoinneissa toteutetaan kosteikkoinvestointi perustamalla luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaisesti kosteikkoja, pienten kosteikkojen ketjuja, kosteikkomaisia tulva-alueita ja -tasanteita ja kaksitasouomia sekä luonnonmukaisesti mutkittelevia uomia niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerrytyille kuivatusalueille.</p> <p>Viljelysmaan tiivistyminen on seurausta maatalousmaan käsittelystä mekaanisesti useimmiten liian märkänä. Hyvä rakenteinen viljelysmaa kestää muokkausta, eikä se liety tai kuivu. Viljelysmaan tiivistymistä vältetään huolehtimalla pellon vesitaloudesta eli peruskuivatuksesta ja salaojitukselta. Hiiliviljely, kuten esimerkiksi syväjuuristen maanparannus- ja saneerauskasvien viljely, ehkäisee tiivistymistä.</p> <p>Metsätalustoimenpiteiden seurauksena vesistöihin huuhtoutuu sekä ravinteita että kiintoainesta. Metsätalouden vesiensuojelu on CAP-suunnitelmassa tunnistettu yhdeksi CAP:in ulkopuolella hoidettavaksi tarpeeksi. Huolellisella suunnittelulla vähennetään kunnostusojituksista sekä maanmuokkauksista aiheutuvia vesistöhaittoja. Metsätaloudessa vesiensuojelu otetaan huomioon niin hakkuissa, maanmuokkauksessa, kunnostusojituksessa, lannoituksessa kuin metsäteiden rakentamisessakin. Metsätalouden vesiensuojelutoimenpiteillä selkeytetään valumavedet mahdollisimman tehokkaasti, jotta niiden mukana kulkevat ravinteet ja kiintoainekset eivät pääsisi ympäröiviin vesistöihin.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelman on näiltä osin toimenpiteiltään riittävä.</p>
48	<p>The Commission encourages Finland to better explain the links with the Best Available Techniques (hereafter: BAT) conclusions including BAT-associated emission level (BAT-AEL), notably in the context of reducing emissions of pollutants from installations (e.g. ammonia).</p>	<p>Hankkeet suunnitellaan tapauskohtaisesti, mikä mahdollistaa kuhunkin kohteeseen parhaiten soveltuvien laitteiden ja toimintatapojen soveltamisen. Ensisijaisena pidetään toimia, jotka vähentävät päästöjä jo päästölähteessä, koska nämä ovat usein kustannustehokkaimpia, ja vasta toissijaisia ovat ns. piipunpääteknikat. Tällä menettelyllä voidaan varmistaa toimenpiteiden ja siihen sisältyvien päästövähennystavoitteiden saavuttaminen.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>

49	<p>The interventions as well as the needs analysis should focus on the areas with higher surplus as well as higher impact on the environment and consider the synergies of the Plan with other programmes at regional level such the Baltic Sea Action Plan.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Tunnistetut tarpeet perustuvat nykytila- ja SWOT-analyysiin. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvaan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin ja läpileikkaavia teemoja hyödynnetään laajasti toteutuksen tukena.</p> <p>Tiloille on CAP-suunnitelmassa tarjolla kattava valikoima vaihtoehtoja tilan ympäristöhaasteisiin vastaamiseksi.</p> <p>Eräissä toimenpiteissä hyödynnetään tietoaineistoja niiden lohkojen tunnistamiseksi, joilla toimenpidettä voidaan toteuttaa. Suojavyöhykkeet (Ympäristö 05) kohdennetaan vesistötietojen ja eroosiomallinnuksen avulla sekä pohjavesialueiden ja Natura-alueiden sijaintitietojen avulla.</p> <p>Aineistoja käyttämällä saadaan toimenpide kohdennettua parhaiten ongelmallisille lohkoille.</p> <p>Lintupeltotoimenpiteeseen (Ympäristö 09) soveltuvat lohkot tunnistetaan kurkien, hanhien ja joutsenten ruokailusta aiheutuvien vahinkotietojen sekä Natura- ja suojelualueiden sijainnin sekä peltoaukeiden koon mukaan laaditun aineiston perusteella. Turvepelloille ja hapanta sulfaattimaata oleville lohkoille kohdennettuja toimenpiteitä on tarpeellista hyödyntää kaikilla maaperävaatimukset täyttävillä lohkoilla alueesta riippumatta. Kiertotalouden edistämisen toimenpide (Ympäristö 04) on hyödynnettävissä koko maassa, mutta sen potentiaaliset hyödyntäjän lietalannan sijoittamisen levittämisen osalta painottuu sinne, missä karjatiloja on paljon. Maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02) sekä kerääjäkasvit (Ympäristö 03) kohdistuvat yksivuotisten kasvien viljelyä harjoittaville tiloille ja näistä toimenpiteistä on eniten ympäristöhyötyä, kun niitä hyödynnetään laaja-alaisesti. Laaja-alaisuus on olennaista myös Tilakohtaisen toimenpiteen (Ympäristö 01) osalta, jotta varmistetaan suunnitelmallinen ja tietoa hyödyntävä viljely.</p>
----	--	--

		<p>Vastaava laaja-alaisuus on tarpeen erilaisissa nurmitoimenpiteissä ja muissa luonnon monimuotoisuutta edistävissä toimenpiteissä sekä talviaikaisessa kasvipeitteessä, jotka on todettu tärkeiksi mm. maaseutuohjelman arvioinnissa. Laaja-alaisuutta vaativia toimenpiteitä on sisällytetty ekojärjestelmään kaikkien suoriin tukiin oikeutettujen tilojen saataville.</p> <p>Kosteikkoinvestoinnit kohdennetaan ympäristöllisen valintakriteerien avulla tarkoituksenmukaisimpiin kohteisiin, jolloin rahoitettavaksi päätyvät parhaat hakemukset.</p> <p>CAP-suunnitelman ulkopuolella esimerkiksi kipsi-käsittelyä on tuettu erityisesti Saaristomeren valuma-alueella lohkoilla, jotka eivät laske järvien kautta mereen. Tätä kansallista toimenpidettä ollaan laajentamassa aiemman kohdealueen ulkopuolelle kipsikäsittelyyn soveltuvilla lohkoilla.</p> <p>Ahvenanmaalla on omat ympäristö toimenpiteet CAP-suunnitelmassa Ahvenanmaan itsehallinnon takia.</p> <p>Suomi on HELCOM:n jäsenenä sopinut Itämeri-toimintaohjelman sovittujen toimenpiteiden jalkauttamisesta. Suurin osa toimenpiteistä on yhteneväisiä CAP:n ympäristötoimenpiteiden kanssa, ja parhaillaan maa- ja metsätalousministeriö suunnittelee sovittujen toimenpiteiden toteuttamista yhdessä ympäristöministeriö kanssa.</p> <p>Saaristomeren valuma-aluetta varten on valmisteilla myös erillinen kansallinen suunnitelma, joka aktivoi alueen toimijoita yhteiseen ponnistukseen ravinteiden hallinnan parantamiseksi, ja tiekartan on tarkoitus valmistua kesäkuussa 2022.</p> <p>Eryistavoitteen 5 kuvausta on täydennetty CAP-suunnitelman liitteessä II ja luvussa 2.1.</p>
Strategic assessment of Specific Objective 6		
50	Finland is invited to consider linking result indicator R.34 (Preserving landscape features) to this SO.	Tulosindikaattoria R.34 ei oteta käyttöön, koska Suomen CAP-suunnitelmassa ei ole toimenpiteitä suoraan maisemapiirteisiin.
51	Finland is encouraged to explore possibilities for further ambitious commitments.	Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen,

		<p>jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Toimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ilmasto-ympäristöhaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa pitkäjänteisyyttä vaativa maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut tilanne. Kuluva kauden hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolla tuensaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin.</p> <p>Neuvontapalveluilla on merkittävä rooli ilmasto- ja ympäristötoimien edistämässä ja uuden tutkimustiedon jalkauttamisessa.</p> <p>CAP-suunnitelma ei siten sisällä ympäristötoimenpiteissä kokeiluluontoiseksi luokiteltavia toimenpiteitä. Niistä viljelijät saava tietoa neuvonnan kautta ja niitä tehdään mm. EIP-toimenpiteessä CAP-suunnitelman sisällä sekä laajasti eri rahoituslähteitä hyväksikäyttäen CAP:in ulkopuolella.</p> <p>CAP-suunnitelman luvussa 3.1.4 on lisätty tietoja ET 6:en liittyvien toimien kokonaisuudesta. Useita CAP-suunnitelman toimenpiteitä on vahvistettu luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi havainnon 19 vastauksessa kuvatulla tavalla.</p>
52	<p>Finland has identified the need to maintain and promote farmland biodiversity, yet it has not taken the opportunity to restore and maintain diversity landscape features and small biotopes within the agricultural landscape. Such elements are particularly important for farmland birds and wild pollinators. Finland is asked to clarify the relevance and sufficiency of the interventions concerning biodiversity.</p>	<p>Viljelijöiden tietoisuutta pientenkin luonnontilaisten alueiden merkityksestä monimuotoisuudelle lisätään neuvontatoimenpiteellä (Neuvo).</p> <p>Suomessa on 74 % maapinta-alasta metsää. On hyvin tavallista, että peltolohkot rajoittuvat metsään. Peltolohkot ovat pieniä. Keskimääräinen peltolohkojen koko on 2,5 hehtaaria. Peltoja ympäröi tavallisesti oja pientareineen. Maatalousmaalla ja sen keskellä on paljon erilaisia maisemapiirteitä, joilla on merkitystä maatalousympäristön laajiston monimuotoisuudelle. Näitä ovat mm. ojat (mukaan lukien avoimet sarkaojat kasvulohkojen keskellä), ojien pientareet, yksittäiset puut, pienet puuryhmät ja puustoiset saarekkeet, kivet ja kiviröykkiöt. Hallinnolla ei ole tietoa näiden kaikkien maisemapiirteiden pinta-alasta.</p> <p>Koska Suomessa on paljon vesistöjä, myös GAEC 4:n mukaista suojakaistaa on runsaasti. Lisäksi viljelijä voi perustaa monimuotoisuuskaistoja, jotka luetaan maatalousmaan alaan, vaikka viljelijä ei olisi sitoutunut ekojärjestelmään tai ympäristökorvaukseen.</p>

Maatalousluonnon monimuotoisuutta ylläpidetään myös mm. kesannoilla sekä ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen toimenpiteillä.

CAP-suunnitelmassa tuetaan muokkaamattomia, luonnontilaisia pientareita ja pieniä avo-ojia sisällyttämällä niitä viljelylohkojen tukikelpoiseen alaan. Näillä maatalousmaahan luettavilla alueilla avoimena säilyttäminen on tärkeintä, eikä niiden monimuotoisuuden säilyttäminen vaadi muita toimenpiteitä. Esimerkiksi jokavuotisesta niitosta olisi näillä kohteilla monimuotoisuuden kannalta pikemminkin haittaa. Lohkojen reunoille istutettavat puista ja pensaista koostuvat tuulensuojaistutukset sisällytetään tukikelpoiseen alaan. Ne tukevat myös monimuotoisuutta antaen suojaa linnustolle ja ravintoa pölyttäjille. Laajempien luontoarvoja omaavien piirteiden osalta laiduntamista tai niittoa vaativat alat soveltuvat maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito -ympäristösopimukseen (Ympäristö 10). Siinä on minimiala 0,3 ha, mutta se voi koostua useista pienistä lohkoista, joiden minimiala on 0,05 ha. Luonnontilaan palautettujen ojien ja kaksitasouomien ja pienten kosteikkojen tai niiden ketjujen tai tulva-alueiden osalta tällaisia piirteitä sisältyy kosteikkojen hoito -ympäristösopimukseen (Ympäristö 11). Luonnonhaittakorvausta maksetaan myös ympäristösopimusten ulkopuolisille luonnonlaitumille.

Kaikki ekojärjestelmät edistävät luonnon monimuotoisuutta. Ekojärjestelmä 01 (talviaikainen kasvipeite) edistää peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta. Ekojärjestelmät 02 (luonnonhoitonurmet), 03 (viherrannoitusnurmet) ja 04 (monimuotoisuuskasvit) edistävät kasvilajiston, peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta sekä hyönteisten elinolosuhteita. Pölyttäjien kannalta tärkeitä ovat etenkin monimuotoisuuskasvit ja linnuille on tärkeää talviaikainen kasvipeitteisyys.

Suomi on kattavasti ottanut huomioon Maaseutuohjelman arvioinnissa annetut suositukset luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden laatimiseksi tulevalle rahoituskaudelle. Monimuotoisuuden kannalta tärkeimmäksi arviointi nosti maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksen ja erilaiset eituottavat nurmialat. Katso vastaus kysymykseen 19.

Andelen jordbruksmark på Åland som bedöms ha högt naturvärde (HNV) är relativt hög, cirka 70 procent av den totalt jordbruksarealen på Åland.

Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.

<i>Specific strategic focus</i>		
53	<p>The description of the links between the CAP green architecture, the SWOT and the Commission Recommendations seems partly consistent. It should be better explained how the needs have been identified. CO2 emissions from livestock are not tackled directly and generally the strategy as regards climate action needs further clarifications and reinforcement.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Tarpeet nousevat monesta lähteestä, kuten kansalliset ja EU-strategiat ja toimintaohjelmat mm. vesienhoidonsuunnitelmat, ympäristötutkimukset ja hankkeet sekä tutkimukset ja arvioinnit toimenpiteiden toimivuudesta.</p> <p>Toimenpidetarpeita määrittää myös lainsäädännön kehittyminen sekä käynnissä ja valmisteilla olevat kansalliset toimenpiteet.</p> <p>Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (KAISU) mukaan lypsylehmien metaanipäästöjen vähentämiseen pyritään ruokinnallisilla keinoilla. CAP-suunnitelmassa ruokinnan mahdollisuuksia päästöjen ehkäisemisessä edistetään eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 sekä AX EDV 01, joissa viljelijä suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan ottamalla samalla huomioon eläinten hyvinvointi. Metaanipäästöjen rajoittamiseen tähdätään myös vaikuttamalla karjan ikärakenteeseen ja sukupuolilajitellun siemenen avulla. Näitä asioita edistetään CAP-suunnitelman ulkopuolella pitkäjänteisesti normaalin jalostustoiminnan yhteydessä.</p> <p>Metaanipäästöjen vähentämistä on käsitelty laajemmin vastauksessa 16.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
54	<p>Finland is invited to reinforce interventions on a number of areas, especially as regards the management of peatlands, as well the response to climate challenges (including methane emissions).</p>	<p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelman toimenpiteet ovat riittävät ottaen huomioon muut kansalliset toimenpiteet ja toimintaympäristön, joita on kuvattu CAP-suunnitelman liitteissä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa. Toimenpiteiden valintaa on ohjannut maatalouden ilmasto-ympäristöhaasteiden moninaisuus ja laajuus sekä tarve samanaikaisesti varmistaa</p>

pitkäjänteisyyttä vaativa maatalouden ympäristötyö että uudet painotukset ottaen huomioon maatalouden pitkään haastavana jatkunut taloustilanne. Kuluvan kauden hyväksi havaittuja toimenpiteitä tarjotaan CAP-suunnitelmassa laajemmalle alueelle ja suuremmalle joukolla tuensaajia. Olemme valinneet toteutettavaksi CAP-suunnitelman kautta toimenpiteet, jotka soveltuvat parhaiten kuhunkin interventiotyyppiin.

Nykykauteen verrattuna pääosaa toimenpiteistä on kehitetty niin, että ne tehokkaasti vastaavat ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Toimenpiteet ovat sisällöllisesti uudistettuja. Tuensaajille tuttu järjestelmän rakenne ja nimistö on säilytetty toimeenpanon tehostamiseksi, jotta monitahaisen toimenpidekokonaisuuden omaksuminen olisi tuensaajille helpompaa.

Suomen CAP-suunnitelma osoittaa kasvanutta ympäristökunnianhimoa ja edistää kokonaisvaltaisesti ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista ehdollisuuden useiden vaatimusten lisäksi seuraavilla toimenpiteillä:

- Kerääjäkasvit
- Maanparannus- ja saneerauskasvit
- Orgaanisen aineksen lisääminen maaperään + hiiliviljely
- Ravinteiden kierrätys, biokaasu ja muu uusiutuva energia
- Turvepeltojen nurmet
- Kosteikkoinvestoinnit turvepelloilla
- Luonnonhoito- ja viherlannoitusnurmet
- Talviaikainen kasvipeite
- Valumavesien hallinta
- Ojitusinvestoinnit
- Täsmäviljely
- Nautojen ruokintasuunnitelmat
- Ilmasto-osaamisen lisääminen + innovaatiot
- Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa (ml. vesitalousinvestoinnit) sekä uusiutuvan energian käyttöä koskevia toimia on vahvistettu ja niille on korvamerkitty oma rahoituskiintiö

Ehdollisuudessa GAEC 2:n (turvemaiden suojeleminen) kansallisessa vaatimuksessa edellytetään pysyvää nurmipeitteisyyttä vuoden 2022 jälkeen muusta maasta maatalousmaaksi

otettavilta turvemailta. Tämän vaatimuksen odotetaan vähentävän viljelijöiden kiinnostusta raivata tai muutoin ottaa käyttöön uutta maatalousmaata. Raivauksen vähentyminen suojelee hiilirikkaita maita ja vähentää maataloussektorin kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi alan nurmipeitteisyys vähentää kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna siihen, jos ala olisi yksivuotisten kasvien viljelyssä. Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi syksyllä 2021, että GAEC 2-vaatimuksesta johtuva raivauksen vähentyminen vähentäisi kasvihuonekaasupäästöjä LULUCF- ja maataloussektoreilla 1,245 miljoonaa tonnia CO₂-ekv. vuosina 2023-2027.

CAP-suunnitelmaan on lisätty ehdollisuuden GAEC 2 vaatimukseen (kosteikkojen ja turvemaiden suojeleminen) neljä uutta vaatimusta toteutettavaksi maatalousmaata olevilla turvemailloilla. Ne ovat maa-aineksen ottokielto, näiden alojen polttokielto, uusien avo-ojien kaivuukielto tietyt poikkeukset mukaan lukien ja pysyvän nurmen kynnön rajoittaminen turvemailloilla. Vaatimukset otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen, koska Suomessa ei vielä ole olemassa koko maassa riittävän tarkalla mittakaavalla kartta-aineistoa turvemaa-alojen sijainnista maatalousmaalla.

Valmistelussa on keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU), joka sisältää toimenpideohjelman taakanjakosektorin ((EU) 2018/842) päästöjen vähentämiseksi. KAISU:sa esille nostettuja maatalouden päästövähennystoimia, joille on laskettu myös päästövähennysvaikutus ovat: pellonraivauksen rajoittaminen, entisten turvetuotantoalueiden maatalouskäyttöön siirtymisen rajoittaminen, metsitys, maatalousmaata ilmastokosteikoiksi, turvemaiden viljely märkänä (kosteikkoviljely), nurmi yksivuotisten kasvien tilalle – hiiltä lisää peltoon, täsmäviljely ja lypsylehmien metaanipäästöjen vähentäminen ruokinnallisilla keinoilla. <https://ym.fi/en/medium-term-climate-change-policy-plan>

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmassa (MISU) määritetään ne keinot, joihin panostamalla vähennetään maankäyttösektorin ilmastopäästöjä sekä vahvistetaan hiilinieluja ja -varastoja. Suunnitelma on hyväksytty valtioneuvostossa heinäkuussa 2022. <https://mmm.fi/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelma/maankayttosektorin-ilmastosuunnitelman-laatiminen>

Loppuvuodesta 2021 hallitus asetti tavoitteen maatalouden kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Tavoitteena on vähentää maatalouden taakanjako- ja maankäyttösektorien yhteenlaskettuja päästöjä 29 prosenttia vuoden 2019 tasosta vuoteen 2035 mennessä.

Maatalouden Hiili-euro-ohjelma (HERO) linjaa toimet maatalouden 29 % päästövähennystavoitteen saavuttamiseksi niin, että maatalojen talous vahvistuu. HERO kokoaa yhteen ilmastotoimet CAP suunnitelmasta, KAISU:sta ja MISU:sta. Maatalouden ilmasto- ja ympäristötoimenpiteet on koottu yhdeksi toimenpidekokonaisuudeksi, jossa määritellään tarkemmin päästövähennyspolku vuoteen 2035. HERO kokoaa yhteen ilmastotoimet CAP- suunnitelmasta, KAISU:sta ja MISU:sta. <https://mmm.fi/-/hiili-euro-ohjelma-linjaa-toimet-maatalouden-paastovahennystavoitteen-saavuttamiseksi>

Edellä mainittujen suunnitelmien ja ohjelman tausta-aineistoksi on tehty skenaario työ ”Hiilineutraali Suomi 2035: Maankäyttö- ja maataloussektorin skenaariot (HIISI). ” <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163641>

Valmistelussa on vielä HIISI-jatkohanke, missä valmistellaan politiikkaskenaario, missä tarkastellaan vielä tarkemmin kosteikkoviljelyn laajentamisen KAISU:n ja MISU:n tavoitteiden mukaan, kotieläinten ruokinnan, biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen sekä ruokavalioiden muutoksen vaikutuksia maatalouden kasvihuonekaasupäästöihin 2030 ja 2035.

Suomi tekee moninaisia toimia turvemaiden suojelun, veden laadun ja luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi, sekä ravinnekuormituksen vähentämiseksi. Suomella on esimerkiksi mittava HELMI-ohjelma, jolla edistetään soiden suojelua.

Vuodesta 2020 lähtien Hiilestä kiinni -kokonaisuudesta on rahoitettu 100 kolmivuotisen hankkeen kokonaisuus tutkimus- ja innovaatio-ohjelman hankkeita sekä käytännönläheisiä kokeiluja ja tieteellisen tiedon jalkauttamista toteuttavaa kehittämistoimintaa. Hiilestä kiinni -tutkimus- ja innovaatio-ohjelman 15 kolmivuotista ja monitieteistä tutkimushanketta ja 85 käytännönläheistä kehittämishanketta edistävät päästöjen vähentämistä, hiilen sidontaa ja -varastointia sekä ilmastomuutokseen sopeutumista ja hiilimarkkinoiden kehittämistä maankäyttösektorilla.

Menossa on myös maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan ilmastomuutokseen sopeutumisen toimintaohjelman päivitys.

Kansallisia tukia

- Joutoalueiden metsitystuki
<https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>
- Valmistelussa on metsitystuen laajentaminen myös peltojen metsitykseen (KAISU ja MISU) ja kosteikkoviljelyn tukeminen 30 milj. €/2023-2026 <https://mmm.fi/-/varautumisen-ministerityoryhma-paatti-toimista-maatalouden-huoltovarmuuden-turvaamiseksi>

Metaani- ja ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi tehdään myös useita toimia. CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide 'ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit (INV maatalous 03)', josta voidaan myöntää tukea esimerkiksi maatilojen lannan käsittelyä, käyttöä ja varastointia edistäviin investointeihin, sekä erilaisiin teknisiin ratkaisuihin, joilla voidaan vähentää metaani- tai ammoniakkipäästöjä.

Toimintaohjelma maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi Suomessa vuosille 2021–2027 valmistui lokakuussa 2021. Toimintaohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään maataloudesta peräisin olevien ammoniakkipäästöjen vähentämiseen niin, että maatalouden ammoniakkipäästöt olisivat velvoitteiden mukaiset. Tehokkaimmat toimenpiteet liittyvät lantaan, sen varastointiin ja levitykseen.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163564>

Neuvonnan tueksi on valmisteltu viljelijäopas maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi

[Linkki](#)

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma (KAISU) koskee taakanjakosektorin päästöjä, missä maataloudesta on mukana mm. kotieläinten metaanipäästöt. Suunnitelman mukaan lypsylehmien metaanipäästöjen pyritään vähentäminen ruokinnallisilla keinoilla.

Eläinten ruuansulatuksen metaanipäästöjä vähentävistä rehun lisäaineista tutkimus on pisimmällä 3-NOP:n eli 3-nitroksipropanolin osalta, joka on hyväksytty rehun lisäaineeksi lypsylehmille, siemennetyille hiehoille ja emolehmille.

Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 ja AX EDV 01 viljelijä suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan.

		<p>Kosteikkoinvestoinnin INV Kosteikko tavoitetta on nostettu CAP-suunnitelmassa 28 yksiköllä ja rahoitusta 1,05 miljoonalla eurolla.</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteiden (ET) 4, 5 ja 6 kuvauksia on täydennetty liitteissä II sekä luvuissa 2.1. ja 3.1.4.</p>
55	<p>Finland is invited to include more information on how the Plan will contribute to the targets set by the National Environment and Climate Plan and other EU legal acts such as the Directive 2012/27/EU (Energy Efficiency Directive) or the Directive (EU) 2018/2001 (recast Renewable Energy Directive) in term of increasing renewable energy use and improving energy efficiency.</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelmaan sisältyvät toimenpiteet maatilojen energiainvestoinnit (INV maatalous 02) sekä toimenpide, josta tuetaan maaseudun mikro- ja pienyritysten uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investointeja (INV yritys 01), mukaan lukien biokaasu. Nämä toimenpiteet edistävät Suomen kansallisen yhdenmetyt energia- ja ilmastosuunnitelman (National Integrated Energy and Climate Plan, NECP) tavoitteita. Ks. vastaus 20. Toimenpiteessä on todettu ”Tuettavaa investointia koskevissa edellytyksissä, että suunnitellun laitoksen tuotannon tulee täyttää EU:n uusiutuvan energian kestävyyskriteerien vaatimukset.”</p> <p>Energiatehokkuusdirektiivi on toimeenpantu Suomessa energiatehokkuuslailla (1429/2014). Lain mukaan yrityksen energiakatselmus on pakollinen suurelle yritykselle, jonka palveluksessa on vähintään 250 työntekijää, tai jonka vuosiliikevaihto on yli 50 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma on yli 43 miljoonaa euroa. CAP-suunnitelmasta ei tueta suuria yrityksiä vaan tukitoimenpiteet kohdistuvat tätä pienemmille yrityksille.</p> <p>Energiatehokkuussopimukset ovat keskeinen keino EU:n energiatehokkuusdirektiivin veloitteiden toimeenpanolle Suomessa. Energiatehokkuussopimusten valmistelua, kehittämistä ja toimeenpanoa hoitaa työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa Energiavirasto. Valtion omistama Motiva Oy puolestaan hoitaa Energiaviraston toimeksiannosta sopimusten käytännön toimeenpanoon, tiedotukseen, raportointiin, seurantaan liittyviä tehtäviä. Energiatehokkuussopimusjärjestelmään liittyviin tavanomaisen teknologian hankkeisiin voi hakea työ- ja elinkeinoministeriön tukea. Suomi raportoi EU:lle energiasäästön toteutumisesta vuosittain.</p> <p>Maataloussektorilla on vuodesta 2010 lähtien ollut oma toimialakohtainen energiatehokkuus-sopimuksensa, jonka allekirjoittajia ovat maa- ja metsätalousministeriö sekä maatalous- ja puutarha sektorin valtakunnalliset tuottajajärjestöt. Sen seuraavan kauden on suunniteltu alkavan vuonna 2023.</p>

		<p>Energiatukijärjestelmän piirissä toteutetaan vuosina 2021-2022 pilotointi, jonka aikana energiatukea voidaan myöntää täsmäkatselmuksille, joka mahdollistaa muun muassa mikroyrityksille ja pk-yrityksille joustavan tavan selvittää valtion tuella oman energiankäyttönsä tehostamista. Täsmäkatselmus kattaa myös pk-yritysten kaukolämpö- ja voimalaitoskohteet. Tuki täsmäkatselmukselle on 40 % työn hyväksytyistä kokonaiskustannuksista. Pk- yritykset, jotka ovat liittyneet energiatehokkuussopimuksiin saavat selvitykselle korkeampaa 50 % tukea.</p> <p>Maaseudun yritykset voivat tarpeen mukaan hakea tukea CAP-suunnitelmaan sisältyvästä Maaseutuyritysten kehittäminen -toimenpiteestä (interventio) esimerkiksi energia- ja materiaalitehokkuuden tehokkuuden parantamista ja uusiutuvan energian tuotantoa ja käyttöä koskevien pienimuotoisten selvitysten ja suunnitelmien toteuttamiseen. Myös maataloille on CAP-suunnitelmassa toimenpide (maatilojen energiainvestoinnit), josta voidaan tukea uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön liittyviä investointeja sekä energiatehokkuutta edistäviä investointeja.</p> <p>Maatilat voivat saada CAP-suunnitelman Neuvontapalveluiden (Neuvo) puitteissa tuettua neuvontaa energiatehokkuudesta ja uusiutuvan energian tuotannosta ja käytöstä. Myös tilakohtaisen energiasuunnitelman teettäminen on mahdollista.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
56	Finland is required to include in the Plan a clear overview and the analysis of the complementarity between the relevant baseline conditions, as referred to in Article 31(5) and Article 70(3) of the SPR, conditionality and the different interventions addressing environment and climate-related objectives.	<p>Ekojärjestelmien, ympäristökorvauksien ja luonnonmukaisen tuotannon sekä eläinten hyvinvoinnin toimenpiteisiin liittyvät perustason elementit on kuvattu kunkin toimenpiteen kohdalla. Toimenpiteiden perustasokoosteet ovat CAP-suunnitelmassa lukuun 5 liittyvinä liitteinä (2 liitettä).</p> <p>Ekojärjestelmän suhdetta ehdollisuuteen käsitellään vastauksissa 102, 103 ja 113.</p>
57	The Plan mentions, as national value for the EU Green Deal target of 25% of the EU agricultural area under organic farming by 2030, 20% by 2027 (and 25% by 2030). The Commission welcomes this target, which constitutes a substantial increase over the 2019 value of 13.48%.	Suomi kiittää havainnosta.

58	Finland is invited to provide more information on the breakdown between support for the maintenance of organic farming and that for the conversion to organic farming.	<p>Luonnonmukaisen tuotannon korvausten taso on laskettu tuotantomenetelmän aiheuttamien keskimääräisten kustannusten ja tulonmenetysten sekä transaktiokustannusten perusteella verraten tavanomaiseen tuotantoon. Kustannustasot on laskettu vakiintuneen luomutuotannon tilanteessa sekä kasvinviljelyssä ja kotieläintaloudessa. Tilakohtainen vaihtelu voi olla suurtakin, koska kustannusten ja tulonmenetysten suuruuteen vaikuttavat merkittävästi tilan tuotantosuunta, viljelykasvit ja muut tuotanto-olosuhteet sen siirtyessä luomuun. Viljelijä voi omilla toimillaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon satotaso laskee ja miten kustannusrakenne muuttuu. Ylikompensaatio estyy, kun korvaus perustuu vakiintuneen luomutuotannon kustannuksiin ja tulonmenetyksiin. Mahdollinen siirtymäkauteen liittyvä alikompensaatio tasoittuu, koska luomutuotannon harjoittaminen ja sitoumus ovat pitkäaikaisia.</p> <p>Perustana tälle on järjestelmän yksinkertaisuus verrattuna tilanteeseen, jossa maksettaisiin erikseen siirtymävaiheen tukea ja luomutuotannon tukea peltolohkon statuksen perusteella. Sitoumus tehdään tilan koko korvauskelpoisesta sitoumukseen soveltuvasta peltoalasta, jolloin valvonta ja maksatus ovat selkeitä. Suomessa on kokemusta erillisestä siirtymävaihetuesta ja luomutuotannon tuesta EU-jäsenyyden ensimmäiseltä ohjelmakaudelta 1995–1999. Järjestelmä oli lohkokohtainen ja aiheutti suurta hallinnollista taakkaa, kun jokaisen lohkon vaihe (= onko lohko vielä tavanomaisessa tuotannossa, siirtymävaiheessa vai luomussa) oli erikseen selvitettävä maksamista varten. Siirtymävaihe ei aina ole yhtä pitkä, vaan se riippuu lohkon aiemmasta käytöstä. Jo luomutuotannossa oleva lohko voi eri syistä palata takaisin siirtymävaiheeseen, joten selvitys on tehtävä joka vuosi erikseen. Lohkoja saatetaan myös jakaa, jolloin niiden siirtymävaiheen seuranta vaikeutuu. Edellä mainituista syistä siirtymävaiheen tuen maksaminen oli työlästä, monimutkaista ja epävarmuustekijöitä sisältävää. Varmistuminen siitä, ettei järjestelmää käytetä väärin pudottamalla lohkoja tarkoituksella takaisin siirtymävaiheeseen korkeamman tuen piiriin, oli vaikeaa. Myöhemmin ohjelmakausina on noudatettu nyt esitettävää jakoa, jossa siirtymävaiheen ja ylläpitovaiheen korvaus on saman suuruinen koko sitoumuskauden (5v) ajan. Syy on siis ollut hallinnollisen taakan ja väärinkäytösmahdollisuuksien vähentäminen ja siinä on onnistuttu hyvin. Samanaikaisesti luomualan kehitys on pysynyt vahvasti kasvusuuntaisena.</p>
59	Finland is invited to include more measures beneficial for small biotopes and high diversity landscape features which are not adequately addressed currently within the Plan.	Viljelijöiden tietoisuutta pientenkin luonnontilaisten alueiden merkityksestä monimuotoisuudelle lisätään neuvontatoimenpiteillä.

Suomessa on 74 % maapinta-alasta metsää. On hyvin tavallista, että peltolohkot rajoittuvat metsään. Peltolohkot ovat pieniä. Keskimääräinen peltolohkojen koko on 2,5 hehtaaria. Peltoja ympäröi tavallisesti oja pientareineen. Maatalousmaalla ja sen keskellä on paljon erilaisia maisemapiirteitä, joilla on merkitystä maatalousympäristön laajiston monimuotoisuudelle. Näitä ovat mm. ojat (mukaan lukien avoimet sarkaojat kasvulohkojen keskellä), ojien pientareet, yksittäiset puut, pienet puuryhmät ja puustoiset saarekkeet, kivet ja kiviröykkiöt. Hallinnolla ei ole tietoa näiden kaikkien maisemapiirteiden pinta-alasta.

Koska Suomessa on paljon vesistöjä, myös GAEC 4:n mukaista suojakaistaa on runsaasti. Lisäksi viljelijä voi perustaa monimuotoisuuskaistoja, jotka luetaan maatalousmaan alaan, vaikka viljelijä ei olisi sitoutunut ekojärjestelmään tai ympäristökorvaukseen. Maatalousluonnon monimuotoisuutta ylläpidetään myös mm. kesannoilla sekä ekojärjestelmän ja ympäristökorvauksen toimenpiteillä.

CAP-suunnitelmassa tuetaan muokkaamattomia, luonnontilaisia pientareita ja pieniä avo-ojia sisällyttämällä niitä viljelylohkojen tukikelpoiseen alaan. Näillä maatalousmaahan luettavilla alueilla avoimena säilyttäminen on tärkeintä, eikä niiden monimuotoisuuden säilyttäminen vaadi muita toimenpiteitä. Esimerkiksi jokavuotisesta niitosta olisi näillä kohteilla monimuotoisuuden kannalta pikemminkin haittaa. Lohkojen reunoille istutettavat puista ja pensaista koostuvat tuulensuojaistutukset sisällytetään tukikelpoiseen alaan. Ne tukevat myös monimuotoisuutta antaen suojaa linnustolle ja ravintoa pölyttäjille. Laajempien luontoarvoja omaavien piirteiden osalta laiduntamista tai niittoa vaativat alat soveltuvat maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito -ympäristösopimukseen (Ympäristö 10). Siinä on minimiala 0,3 ha, mutta se voi koostua useista pienistä lohkoista, joiden minimiala on 0,05 ha. Luonnontilaan palautettujen ojien ja kaksitasouomien ja pienten kosteikkojen tai niiden ketjujen tai tulva-alueiden osalta tällaisia piirteitä sisältyy kosteikkojen hoito -ympäristösopimukseen (Ympäristö 11). Luonnonhaittakorvausta maksetaan myös ympäristösopimusten ulkopuolisille luonnonlaitumille.

Kaikki ekojärjestelmät edistävät luonnon monimuotoisuutta. Ekojärjestelmä 01 (talviaikainen kasvipeite) edistää peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta. Ekojärjestelmät 02 (luonnonhoitonurmet), 03 (viherrannoitusnurmet) ja 04 (monimuotoisuuskasvit) edistävät kasvilajiston, peltolinnuston ja maaperäeliöstön monimuotoisuutta sekä hyönteisten elinolosuhteita. Pölyttäjien kannalta tärkeitä ovat etenkin monimuotoisuuskasvit ja linnuille on tärkeää talviaikainen kasvipeitteisyys.

		<p>Suomi on kattavasti ottanut huomioon Maaseutuohjelman arvioinnissa annetut suositukset luonnon monimuotoisuutta edistävien toimenpiteiden laatimiseksi tulevalle rahoituskaudelle. Monimuotoisuuden kannalta tärkeimmäksi arviointi nosti maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksen ja erilaiset eituottavat nurmialat. Katso vastaus kysymykseen 19.</p> <p>Andelen jordbruksmark på Åland som bedöms ha högt naturvärde (HNV) är relativt hög, cirka 70 procent av den totalt jordbruksarealen på Åland.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
60	<p>Finland is invited to review the overall proposed approach towards addressing challenges of nutrients, ammonia emissions and eutrophication. Finland is also invited to consider adding interventions including schemes and investment opportunities to support low-emission animal housing and feeding strategies to contribute to ammonia, methane and the particulate matters (hereafter: PM) emission reductions to achieve, inter alia, the objectives of the National Emissions Ceiling Directive (Directive 2016/2284 on the reduction of national emissions of certain atmospheric pollutants, hereafter: NECD).</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Tarpeet nousevat monesta lähteestä, kuten kansalliset ja EU-strategiat ja toimintaohjelmat mm. vesienhoidonsuunnitelmat, ympäristötutkimukset ja hankkeet sekä tutkimukset ja arvioinnit toimenpiteiden toimivuudesta.</p> <p>Toimenpidetarpeita määrittää myös lainsäädännön kehittyminen sekä käynnissä ja valmisteilla olevat kansalliset toimenpiteet.</p> <p>CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit, josta voidaan rahoittaa investointeja, joiden tavoitteena on vähentää ammoniakki-, metaani- ja hiukkaspäästöjä erilaisin teknisin ratkaisuin sekä edistää päästöjä vähentävää lannan käsittelyä, varastointia ja käyttöä. Toimenpiteen tukitaso on 40 % ja siihen kohdennetun rahoituksen suuruus on 48 miljoonaa euroa.</p> <p>Ensisijaisena pidetään toimia, jotka vähentävät päästöjä jo päästölähteessä, koska nämä ovat usein kustannustehokkaimpia, ja vasta toissijaisia ovat ns. piipunpääteknikat. Kansallinen kotieläintuotannon BAT-tekniikkoja kuvaava asiakirja on päivitettävänä ja käytettävissä heti suunnitelmakauden alusta alkaen.</p> <p>Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä EHK 01 ja AX EDV 01 viljelijä suunnittelee yhdessä neuvojan kanssa ratkaisuja ilmastoystävällisempään ruokintaan.</p>

Neuvonnan tueksi on valmisteltu viljelijäopas maatalouden ammoniakkipäästöjen vähentämiseksi

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161984/MMM_Viljelijaopas_Maatalouden_ammoniakkipaastojen_vahentaminen_FINAL.pdf?sequence=7&isAllowed=y

Keskeisin ammoniakkin vähentämiseen liittyvä toimenpide lietalannan sijoittaminen sisältyy CAP-suunnitelmaan (Ympäristö 06 Kiertotalouden edistäminen ja AX MILJ 05 Främjande av cirkulär ekonomi) ja sen tavoite ala on aiempaa laajempi.

Vihreä arkkitehtuuri sisältää kattavan valikoiman ravinteiden käyttöön vaikuttavia toimenpiteitä.

Fosforin käytön rajoituksia tarkennetaan laatimalla fosforia koskeva kansallinen asetus fosforin käytön rajoittamisesta. Sen myötä aiemmin vapaaehtoisessa toimenpiteessä olleet rajoitukset siirtyvät saman tasoisina tai tiukempina osaksi lainsäädäntöä kaikkien noudatettavaksi ja lakisääteisen hoitovaatimuksen SMR 1 kautta ne tulevat valvottavaksi suorien ja osarahoitteisten tukien tuensaajilta ehdollisuuden kautta.

Ympäristökorvauksissa ravinteiden kierrättämistä edistetään kiertotalouden edistämisen interventiolla (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05). Ravinteiden suunnitelmallista käyttöä edistetään Tilakohtaisen toimenpiteen (01) maanäyteanalyysillä, ympäristö-ilmastosuunnitelmalla ja Neuvonnan ravinnevälineellä (Neuvo ja AX RÅD). Ravinteiden parempaa sitoutumista satoon edistetään maan kasvukunnon parantavilla toimenpiteillä Maanparannuskasvit ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) ja Kiertotalouden edistäminen (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) Luonnonmukainen tuotanto (Luomu ja AX EKO), viherlannoitusnurmilla (Ekojärjestelmä 03) sekä pellon vesitaloutta parantavilla investoinneilla (INV Maatalous 03). Ravinteiden huuhtoumaa ehkäistään kerääjäkasveilla (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03) ja kasvipeitteisyyttä edistävällä ekojärjestelmillä (Ekojärjestelmä 01 ja 02) sekä suojavyöhykkeillä (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06). Kosteikkojen perustaminen (INV kosteikko) ja hoito (Ympäristö 11) edistävät huuhtoutuneiden ravinteiden pidättymistä.

Kierrätysravinteiden käyttöä edistetään kansallisesti myös rahoittamalla teknologioiden kehittämistä kierrätyslannoitevalmisteiden tuottamiseksi pienille ja keskisuurille yrityksille suunnatulla innovaatio ja kokeilurahoituksella. Lannan ja biomassojen prosessointiteknologioiden käyttöönottoon voi saada kansallista investointitukea, joka on

		<p>suunnattu muille kuin maatilayrityksille. Maatilayritysten investointituista voi saada tukea lannan prosessointiteknologian investointeihin.</p> <p>Tavoitteena on luoda edellytykset toimiville kierrätyslannoitevalmistemarkkinoille ja siten varmistaa ravinteiden kierrätys ja ravinnekeskittymien purkaminen lähtökohtana kasvien tarpeen mukainen lannoitus.</p> <p>Fosforin pidättämistä kipsin avulla rahoitetaan kansallisella hankkeella.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on näiltä osin riittävä.</p>
To strengthen the socio-economic fabric of rural areas		
Strategic assessment of Specific Objective 7		
61	Finland is invited to consider whether investments could be supported at higher rate for young farmers based on the needs identified. Moreover, Finland is invited to describe more comprehensively in the generational renewal strategy the conditions for CAP support and the interplay with national measures such as state guarantee and tax relief.	<p>Nuorille viljelijöille voidaan myöntää 10 prosenttiyksiköllä korotettua investointitukea tuotantorakennusten investointihankkeisiin.</p> <p>Lukua 3.2 Sukupolvenvaihdosten kokonaiskuva on täydennetty siten, että se kattaa entistä paremmin tilanpidon aloittamisen tukemisen kokonaisuuden pitäen sisällään toimenpiteet, jotka sisältyvät CAP-suunnitelmaan sekä täysin kansalliset toimenpiteet.</p>
Strategic assessment of Specific Objective 8		
62	The Commission encourages Finland to promote equality of women throughout the implementation of the Plan by justified and proportionate measures.	<p>Erityistavoitteen 8 analyysissä on kuvattu maaseudun kehittämisen näkökulmasta tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, mikä on Suomessa tärkeä asia ja koskee valmisteluja läpileikkaavasti. Myös kansallinen lainsäädäntö edellyttää tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden huomioimista.</p> <p>Esimerkiksi Leader-toimenpiteessä raportoidaan päättävän elimen eli hallituksen jäsenten sukupuolijakauma.</p> <p>Maatalouden investointitoimenpiteiden (INV Maatalous 01-04) ja nuorten viljelijöiden aloitustuessa (perustamistuki nuorille viljelijöille) seurataan tuen jakautumista sukupuolten kesken. Tukiehdot ovat sukupuolineutraaleja ja tukitaso yhdenmukainen koko Manner-Suomessa.</p>
Strategic assessment of Specific Objective 9		
63	Finland is encouraged to propose actions to be integrated into the Plan to support the transition	Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus.

	<p>towards keeping of animals in non-confined housing systems, in particularly for calves and laying hens.</p>	<p>Suomessa on vuodesta 2023 tulossa voimaan uusi eläinten hyvinvointilaki. CAP-suunnitelman eläinten hyvinvointitoimenpiteet on yhteen sovitettu sen kanssa. Maatalousinvestoinnit ja eläinten hyvinvointitoimenpiteet ovat myös yhteen sovitettuja ja tukevat toisiaan.</p> <p>Neuvotteluissa komission kanssa käytiin läpi tilanne ja toimenpiteet End cage age-aloitteen edistämiseksi.</p> <p>Eläinten hyvinvointisitoumuksissa toimenpiteet mm. vapaaporsitukselle, vasikoiden tilavaatimuksille ja ryhmäkarsinoille, laidunnukselle ja ulkoilulle. Siipikarjatuotanto on kansallisesti hyvin tarkkaan säädelty ja siihen on vaikea keksiä järkeviä toimenpiteitä. Tautiriskin vuoksi toimenpiteitä siipikarjan ulkoilun edistämiseksi ei ole esitetty.</p> <p>CAP-suunnitelmaan sisältyvissä maatalouden investointitoimenpiteissä edistetään myös häkkikasvatuksesta luopumista. Eläinten hyvinvointia edistävänä investointina voidaan tukea esimerkiksi muutoksia, joissa siirrytään lattiakanaloihin. Emakkosikaloiden uudisrakennuslaajennusinvestoinneissa tukea myönnetään vain hankkeisiin, joissa otetaan käyttöön vapaaporsitus. Lypsy- ja nautakarjatalouden uudisrakennus- ja laajennusinvestoinneissa tukea ei myönnetä parsinavetoihin.</p>
64	<p>While the Plan acknowledges the need to increase awareness of healthy diets, interventions proposed seem to be limited. The Commission therefore invites Finland to better explain how the shift towards healthy, more plant-based and sustainable diets will be achieved.</p>	<p>Terveellisen ruokavalion osalta alkutuotannossa ja yritystoiminnassa vastataan kuluttajien kysyntään. Koulutuksella, tiedonvälityksellä ja kehittämishankkeilla voidaan lisätä tietoutta terveellisestä ruokavaliosta.</p> <p>Kansallinen ilmastoruokaohjelma on viimeistelyvaiheessa. Ilmastoruokaohjelmassa tavoitteena on siirtyä kohti kestäviä ruokajärjestelmiä. Ilmastoruokaohjelman tavoitteena on lisätä kalan, sienten ja kasvituotteiden osuutta ruokavaliossa, vähentää lihan ja maitotuotteiden kulutusta, varmistaa kuluttajien tuotteiden tuotannon kestävyys, vähentää ruokahävikkiä, lisätä kausiluonteisten raaka-aineiden käyttöä sekä tuottaa lisäarvoa ruokajärjestelmän sivuvirroista. Ohjelma on käynnistänyt kansallisen proteiiniklusterin tehostamaan kasvialan yhteistyötä. Vastuullisten ruokapalveluiden kehittämisohjelma on olemassa ja kasviperäinen ruokavalio on yksi kehittämisohjelman keskeisistä aiheista. Myös kestävä ruokailun oppaat edistävät terveellistä ruokavaliota.</p> <p>CAP-suunnitelman ulkopuolisia toimia ovat mm.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - Ruokatarjonnassa terveellisen vaihtoehdon tulee olla kaikille helpoin valinta. Valikoima ja hinta ovat keskeisiä kuluttajan ostopäätöstä ohjaavia tekijöitä, joten tarjonnan ja hintojen tulee olla terveellisiä vaihtoehtoja tukevia. Esimerkiksi kasvikunnan tuotteiden esilläpito ja hinnoittelu ovat tärkeä tapa edistää kuluttajien hyviä ruokavalintoja. - Valtion ravitsemusneuvottelukunnan työ ja ruokaketjun eri toimijoiden tekemä viestintä terveellisestä ruokavaliosta. - Julkisten hankintojen suuntaaminen terveyttä edistäviin ja kestävästi tuotettuihin elintarvikkeisiin on käytännön keino tukea ja monipuolistaa kotimaista tuotantoa. Suomessa ravitsemuksellista yhdenvertaisuutta vahvistaa julkisten ruokapalveluiden merkitys osana kansalaisten ruokahuoltoa. - Ruokakasvatuksen edistäminen kouluissa Marinin hallitusohjelman mukaisen kouluruuan kehittämisohjelman kautta. Ohjelman keskeinen tavoite on lisätä kouluruuan arvostusta ja kouluruokailuun osallistumista sekä kehittää kouluruokailuun liittyviä käytäntöjä. Ohjelmassa etsitään ratkaisuja, joiden pohjalta välipala voidaan tuoda osaksi kouluruokaa jokaiseen kouluun. Lisäksi ohjelmalla pyritään parantamaan mm. kouluruuan terveellisyyttä ja ekologisuutta ja kehittämään tasa-arvoista ja yhteisöllistä kouluruokailua. Ohjelma kattaa peruskoulun ja toisen asteen kouluruokailuun liittyvät teemat.
65	<p>The Commission invites Finland to explain its efforts to reduce waste and loss at primary production level, also in relation to contributions from national schemes.</p>	<p>Jätteiden vähentämiseen liittyvät toimet koskevat ruokahävikin vähentämistä ja kiertotalouden edistämistä. CAP-suunnitelman kautta toteutetaan biotalouden edistämistä koulutuksen, neuvonnan, yhteistyöhankkeiden ja EIP:n avulla, mutta suurin osa tarvittavista ruokahävikin vähentämisen toimista toteutetaan CAP-suunnitelman ulkopuolella.</p> <p>Jäsenvaltiot veloitetaan myös seuraamaan elintarvikejätteen määrän vähentämistoimia mittaamalla elintarvikejätteen määrää ja raportoimalla siitä komission antamien täytäntöönpanosäädöksen (EU) 2019/1597 mukaisesti. Suomessa raportoidaan myös ruokahävikin määrä. Elintarvikejätteen ja ruokahävikin seurannasta ja raportoinnista Suomessa vastaa jätelain mukaisesti Luonnonvarakeskus.</p> <p>https://www.luke.fi/ruokahavikkiseuranta</p> <p>Suomen koko ruokaketjun ruokahävikiksi on arvioitu noin 400 - 500 miljoonaa kiloa vuodessa. Ruokahävikkiä syntyy elintarvikeketjun jokaisessa kohdassa. Määrällisesti ruokahävikki jakautuu seuraavasti: alkutuotanto noin 12 %, teollisuus noin 20 %, kauppa noin 18 %, ruokapalvelut noin 20 % ja kotitaloudet noin 30 %.</p>

		<p>Keskipitkän ilmastopoliittisen ohjelman tavoitteena on puolittaa ruokahävikki julkisissa keittiöissä vuoteen 2030 mennessä, kannustamalla alan eri toimijoita (mm. kauppaa, teollisuutta ja ravintoloita) vapaaehtoiisiin sitoumuksiin ja kehittämällä ruokahävikin mittausta ja seurantajärjestelmää. Agenda 2030 kestävän kehityksen tavoite on puolittaa vuoteen 2030 mennessä ruokahävikki jälleenmyyjä- ja kuluttajatasolla sekä vähentää ruokahävikkiä tuotanto- ja jakeluketjuissa.</p> <p>Suomen hallituksen tavoitteena on ollut ravinteiden kierrätyksen tehostaminen usean hallituskauden ajan. Tavoitteena on edesauttaa toimivien kierrätyslannoitemarkkinoiden syntymistä ja lannan sekä muiden soveltuvien biomassojen ja teollisten sivuvirtojen sisältämien ravinteiden saaminen takaisin kasvien käyttöön niiden tarpeen mukaisesti. Ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmassa rahoitetaan teknologisia ja logistisia innovaatioita, biokaasurejektien ja muiden sivuvirtojen prosessointilaitteille myönnetään investointitukia. Erilaisilla hankkeilla edistetään toimijoiden osaamista ja välitetään viimeisintä tutkimustietoa sekä edistetään toimijoiden verkostoitumista ja kierrätysliiketoiminnan kehittymistä. Ravinteiden kierrätyksen tilastointia kehitetään ja eri toimialojen kuten hevostalouden ja turkiselinkeinon ravinteiden kierrätystä tuetaan erillisillä hankkeilla. Oppilaitosten opetusohjelmia kehitetään ja koulutilojen toimintaa uudistetaan kiertotalousajattelun ja käytäntöjen valtavirtaistamiseksi.</p>
66	<p>The Commission notes that the Plan describes a range of actions aiming at reducing the use and risk of chemical pesticides. However, it does not provide any explanations to what extent the different measures in the plan will lead to reduced risk and use of pesticides. Therefore, the Commission invites Finland to provide this explanation and where appropriate consider reinforcing its Plan in the area of pesticides</p>	<p>Pohjoisen sijainnin takia Suomessa on rajallinen viljelykasvivalikoima ja kasveilla eteläisimpiin oloihin verrattuna vain vähän kasvintuhoojia, joten myös kasvinsuojeluaineiden käyttö on vähäistä. Suomessa myytiin maatalouskäyttöön kolmanneksi vähiten kasvinsuojeluaineita hehtaaria kohti Euroopassa vuonna 2018 (Eurostat).</p> <p>Keskeisimmät keinot kasvinsuojeluaineiden käytön tehostamiseksi riskien vähentämiseksi ovat viestintä, neuvonta ja koulutus. Kasvinsuojeluaineiden riskeihin liittyvän tietoisuuden lisääminen ammattimaisten ja satunnaisten käyttäjien keskuudessa on tärkeä osa kansallista kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön toimintaohjelmaa (NAP).</p> <p>Ehdollisuuteen sisältyy riskien hallintaan liittyen mm. vaatimus kasvinsuojeluainetutkimuksen suorittamisesta, ruiskujen testauksesta sekä oikeanlaisesta kasvinsuojeluaineiden varastoinnista ja ainekohtaisten rajoitteiden noudattamisesta.</p> <p>CAP-suunnitelmassa kasvinsuojeluaineista neuvotaan neuvontapalveluiden toimenpiteissä interventiossa (Neuvo ja AX RÅD). Integroidun torjunnan periaatteita noudattavilla</p>

kasvinsuojelun ennaltaehkäisevillä kasvintuhoojatorjuntamenetelmillä on keskeinen merkitys kasvinsuojeluaineiden käytön ja riskien vähentämisessä. Näiden soveltamisessa toimijoiden osaamisen lisääminen on olennaisinta. Tilakohtaisessa toimenpiteessä valinnaisena on integroidun torjunnan periaatteiden soveltamista edistävä toimenpide, jolla viljelijöitä kannustetaan hyödyntämään kasvintuhoojien seuranta- ja tunnistussovelluksia.

Kasvinsuojeluaineiden käyttökieltoja sisältyy seuraaviin CAP-suunnitelman toimenpiteisiin:

Eköjärjestelmissä 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty muutoin paitsi kasvuston päättämiseen. Eköjärjestelmässä 04 (monimuotoisuuskasvit) kasvinsuojeluaineita saa käyttää vain ennen kasvuston perustamista ja kasvuston päättämisen yhteydessä.

Ympäristökorvauksessa toimenpide puutarhakasveille (Ympäristö 08 ja AX MILJ 04), jolla vähennetään kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Suojavyöhyketoimenpiteessä (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06) kasvinsuojeluaineiden käyttö on poikkeustilanteita lukuun ottamatta kielletty. Turvepeltojen nurmet toimenpiteessä (Ympäristö 06) on vuotuinen kasvinsuojelu kielletty. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito -toimenpiteessä (Ympäristö 10) ja Ahvenanmaan luonnonlaiduntoimenpiteissä (AX 07 ja AX 08) kasvinsuojelu on kielletty.

Kasvinsuojeluaineiden käyttöä satokasvien viljelyssä vähennetään CAP-suunnitelmassa seuraavissa toimenpiteissä:

Luonnonmukaiseen tuotannon (Luomu ja AX EKO) tuotantoehdoissa kasvinsuojelu on rajattu luonnonmukaisen tuotannon tuotantoehto mukaisesti.

Indikaattoriin R.24 ”Torjunta-aineiden kestäväseen käyttöön tähtäävien tuettujen erityissitoumusten mukaisen käytössä olevan maatalousmaan (KMM) osuus torjunta-aineiden riskien ja vaikutusten, kuten torjunta-aineiden valumisen, vähentämiseksi” on edellä mainituista toimenpiteistä laskettu käyttöä satokasvien viljelyssä vähentävät interventiot: luomu ja puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu 445 000 hehtaaria vuonna 2027.

Suomi katsoo CAP-suunnitelman toimenpiteisen olevan riittäviä.

Modernising the sector by fostering and sharing of knowledge, innovation and digitalisation in agriculture and rural areas, and encouraging their uptake by farmers, through improved access to research, innovation knowledge exchange and training

Strategic assessment of the cross-cutting objective		
67	Strengthening of AKIS is encouraged. It is not clear how and if farmers' organisations and advisors will be sufficiently involved in the different interventions, as the knowledge network "AgriHubi"s tasks, objectives and organisation heavily rely on the role of educational institutions and have a focus on research and research data rather than on discovering farmers/foresters' needs and involving advisors.	AKIS-valmistelussa ja toiminnassa ei ole pelkästään instituutioita vaan myös mm. yksityisiä neuvoja ja viljelijöitä, joiden havaitsemia tarpeita vastaavaksi AgriHubin toiminta on suunniteltu. Keskeistä on uuden tutkimustiedon ja innovaatioiden jalkautus ja tätä työtä jatketaan edelleen. Neuvonta lähtee aina viljelijöiden tarpeista. Luvun 8 AKIS-kuvausta on tarkennettu.
68	More details would be needed on the quality of service of rural 4G mobile and how the target of 5G in all populated areas in 2030, in particular rural populated areas, will be reached.	Tiedot 4G ja 5G saatavuudesta voidaan esittää maakunnittain ja kunnittain: https://tieto.traficom.fi/fi/tilastot/matkaviestinverkon-laajakaistapalvelujen-kattavuus Aluetyypeittäin tietoja ei ole saatavilla. 4G-verkon nopeus vaihtelee suuresti maaseutualueilla. Tarkasteltaessa tilannetta kunnittain vähintään 30 Mbit/s latausnopeuden saatavuus vaihtelee 4 % - 100 %, erityisesti harvaan asutulla maaseudulla sijaitsevissa kunnissa yhteydet saattavat olla hyvin heikot. 5G-verkko kattaa maapinta-alasta 5 %. Ideaaliolosuhteissa vähintään 100 Mbit/s latausnopeuteen yltävä 5G-verkko oli 2021 saatavilla 76 %:in suomalaisista kotitalouksista. 4G-verkon tilanne ei ole muuttunut merkittävästi aiemmasta, vähintään 100 megainen 4G-verkko kattoi 93 % kotitalouksista ja 18 % maapinta-alasta. 5G-verkko keskittyy asutuskeskuksiin sekä pääväylien yhteyteen. Nopeampi 300 Mbit/s mobiilipeitto kattoi 60 % kotitalouksista, mikä on noin 1 % maapinta-alasta. 109 kunnassa oli 5G-tukiasemia, joita kokonaisuudessaan Suomessa on lähes 3 000. Nopeudet ovat saatavilla ideaaliolosuhteissa, joissa verkko on ruuhkaton, käyttäjän ja tukiaseman välillä ei ole esteitä sekä laite on uusi ja nopea.
69	InvestEU as an additional way to increase digitalisation could be considered. Finland is asked to provide some information on the solutions foreseen to bring the digital professional/providers closer to rural areas. More details on the practical actions proposed to improve uptake of digital tools which aim at improving farm economics would be particularly welcome.	Neuvontapalveluiden kautta edistetään digitaalisen ravinnevälineen käyttöä. Velvoite hakea IACS-tuet sähköisesti, pinta-alamonitorointi ja siihen liittyvä kaksisuuntainen tiedonvaihto hakemuksen korjausmahdollisuuksineen edistävät digitalisaation omaksumista. Avoin data mm. INSPIRE-direktiivin kautta, antaa keinoja kehittää digitaalisia palveluita. Avoimet määritellyn formaatin mukaiset aineistot mahdollistavat applikaatioiden tekemisen ja monistamisen laajoille markkinoille. Kaikki osapuolet hyötyvät avoimesta aineistosta.

		<p>Maatalouden kehittämisrahaston tutkimus- ja kehittämishankehaussa on vuonna 2022 painopisteenä uudet teknologiat ja toimintamallit ja niiden käytäntöön vieminen sekä innovaatioiden pohjustaminen maa- ja elintarviketaloudessa</p> <p>AgriHubi-verkosto valmistelee ”Älymaatalous 2030” -tiekarttaa.</p> <p>Maanmittauslaitoksen PELTOPISTE-hanke hakee keinoja tilusjärjestelyn tehostamiseen sekä objektiivisia ja tehokkaita menetelmiä peltojen arviointiin ja pisteytykseen. Avainasemassa ovat digitalisaatio ja modernit kaukokartoitusteknologiat, kuten satelliitit ja dronet.</p> <p>Tukien hakemisessa käytettävään tukisovellukseen on rakennettu rajapintoja, jotka mahdollistavat vuosittaisen tukihakemuksen täyttämisen suoraan viljelykirjanpito-ohjelmasta. Käytännössä viljelijä tai neuvoja tekee viljelysuunnitelman jollakin kaupallisella sovelluksella (esim Wisu, Agrineuvos). Tämän viljelysovelluksen ja tukisovelluksen rajapintoihin on tehty yhteys, jonka avulla esim. lohkotiedot voi hakea viljelysuunnitteluohjelmaan tukisovelluksesta ja viljelykasvitiedot siirtyvät automaattisesti tukisovellukseen.</p> <p>Tiloilla, joilla käytetään lypsyrobotteja, hyödynnetään lypsyrobottien yhteydessä olevaa runsasta tekniikkaa. Tekniikalla on liittymäkohtia myös eläinten terveyden seurantaan. Rehun automaattisen analysointisysteemit voidaan linkittää ruokinta-automaatioon. Rehun koostumuksen perusteella automaatti tekee oikeanlaisen rehuseoksen kullekin eläinryhmälle.</p> <p>Lannoitukseen ja kasvinsuojeluaineiden käyttöön liittyy konekanta, jossa on runsaasti automaatioita. Esim. kasvuston värin perusteella todetaan tynen tarve ja säädetään sitä automaattisesti. Kasvinsuojeluaineiden levitykseen liittyy tekniikka, joka annostelee ainetta esim. päällekkäisyyslevityksen estämiseksi tai kaarteessa siten että ulkokaarteessa, jossa puomi liikkuu nopeammin, annetaan enemmän ainetta kuin sisäkaarteessa.</p>
Simplification for final beneficiaries		
70	Finland is invited to further detail how it intends using new technologies for non-IACS controls (IACS: Integrated Administration and Control System).	Lukua 3.9. on täydennetty non-IACS-tukien kuvauksen osalta. IACS-tuissa ja ehdollisuudessa tuenhakijalta aiotaan edelleen edellyttää kirjallisten todisteiden (esim. GT-kuva) toimittamista ylivoimaisesta esteestä 15 päivän kuluessa siitä, kun hänellä on mahdollisuus se tehdä. Pinta-alamonitorointia käytetään, sen

	While the Commission takes note of the information provided on the implication of force majeure cases on conditionality-related non-compliances, further information is requested if Area Monitoring is used for <i>force majeure</i> cases pursuant to Article 3 of Regulation (EU) 2021/2116.	tulkintamarginaalien mukaisesti, todentamaan ylivoimaisen esteen vaikutuksia kasvustoon eli siitä, miten kasvustot reagoivat sääilmiöiden muodossa esiintyviin ylivoimaisiin esteisiin. Pinta-alamonitoroinnilla ei kuitenkaan saada aina yksiselitteistä tulkintaa kasvuston muutoksen syystä eli siitä, onko taustalla ylivoimainen este vai muu ilmiö, joten tuenhakijan oma toiminta todisteiden esittämisessä on välttämätöntä. Sääilmiöistä ainoastaan tulvat olisivat pinta-alamonitoroinnilla selvästi todettavissa. Ei muutosta CAP-suunnitelmaan.
71	While the Plan refers to the Farm Advisory System in the context of conditionality related non-compliances, it is not explicitly mentioned how all beneficiaries/farmers are informed about it.	Neuvontapalveluista ja neuvonnan mahdollisuuksista tiedotetaan ja viestitään monin tavoin, mm. tukihakujen yhteydessä, tiedotusvälineissä, sosiaalisessa mediassa, uutiskirjeissä, webinaareissa. Ehdollisuuden laiminlyöntien yhteydessä viljelijöille annetaan tieto mahdollisuudesta saada neuvontaa.
Target plan		
72	Some result indicators relevant to SO4, SO5 and SO6 either show a low ambition or their coverage is considered as not sufficient. In addition, some result indicators seem to be missing. The target plan is to be filled in by financial year. As an example, result indicators for direct payments should be set from 2024 to 2028.	Tulosindikaattorit ja tavoitetasot on tarkistettu. Tulosmittarit on valittu niin, että ne sopivat parhaiten esitettyihin toimenpiteisiin ja niille asetettuihin tavoitteisiin. Suorien tukien osalta lukuarvot kohdennetaan varainhoitovuosille 2024-2028.
73	The Commission invites Finland to review, and complete where appropriate, the selection of result indicators, and the linkages of selected indicators to relevant SO and interventions in particular as regards: R.4 (Linking income support to standards and good practices), R.6 (Redistribution to smaller farms), R.8 (Targeting farms in specific sectors), R.12 (Adaptation to climate change), R.13 (Reducing emissions in the livestock sector), R.14 (Carbon storage in soils and biomass), R.16 (Investments related to climate), R.20 (Improving air quality), R.21 (Protecting water quality), R.22 (Sustainable nutrient management), R.26 (Investments related to natural resources), R.31 (Preserving habitats and species), R.24 (Sustainable and reduced use of	Useita indikaattoreita on lisätty ja arvoja päivitetty. Pällekkäislaskennan estämisen vuoksi muutokset eivät aina näy indikaattorien arvoissa. R.4: Suomessa indikaattori on kytketty johdonmukaisesti vain perustulotukeen ja luonnonhaittakorvaukseen, jota maksetaan koko maatalousmaalle ja jonka osalta vaikuttavuuden seuranta ehdollisuusjärjestelmän kattavuuden ja vaikuttavuuden kannalta on loogista. Indikaattorin liittäminen suorien tukien muihin toimenpiteisiin ei toisi kokonaisuuteen lisäarvoa, koska muut toimenpiteet on eri tavalla kohdennettu, niillä edistetään muita tavoitteita ja niillä on vastaavasti omat loogiset indikaattorinsa. R.6: Tuen uudelleenjakoa kuvaava indikaattori kytkeytyy luontaisesti uudelleenjakotukeen. Indikaattorin liittäminen suorien tukien muihin toimenpiteisiin ei toisi kokonaisuuteen lisäarvoa, ja indikaattoreiden laajempaa yhdistelemistä koskevat samat haittapuolet toimeenpanossa kuin indikaattoreissa R.4 ja R.8. Indikaattorin laskentamenettely ja lukuarvot on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.

pesticides), R.32 (Investments related to biodiversity), R.33 (Improving Natura 2000 management), R.35 (Preserving beehives), R.37 (Growth and jobs in rural areas) and R.42 (Promoting social inclusion) to address the needs identified in the needs assessment.

R.8: Indikaattori kuvaa tuotantosidonnaisten tukien kattavuutta koko tilajoukossa, ja näitä tukia maksetaan Suomessa eläinten lukumäärän tai erikoiskasvien viljelyalojen perusteella. Indikaattorin liittäminen suorien tukien muihin toimenpiteisiin, jotka ovat sisällöltään erilaisia ja pelkästään hehtaariperusteisia, ei toisi kokonaisuuteen lisäarvoa, ja indikaattoreiden laajempaa yhdistelemistä koskevat samat haittapuolet toimeenpanossa kuin indikaattoreissa R.4 ja R.6.

R.12 Pinta-alaltaan merkittävin indikaattoriin R.12. vaikuttava toimi on ekojärjestelmä 01 (talviaikainen kasvipeite). Se edellyttää muokkaamatonta kasvi- tai sänkipeitettä. Vaatimus edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista. Ekojärjestelmän 01 yhteys tulosindikaattoriin R.12. on siten tarkoituksenmukainen. Ks. vastaus ekojärjestelmän kysymykseen 105

R.13 on lisätty EHK 01 tulosmittariksi. Tavoitetason kunnianhimo on nyt korkeampi.

R.14 Talviaikaisen kasvipeitteen ekojärjestelmä 01 edellyttää muokkaamatonta kasvi- tai sänkipeitettä. Muokkauksen vähentäminen tai siirtäminen syksystä kevääseen vähentää eroosiota ja edistää maaperän hiilivaraston säilyttämistä, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista.

R.16: Tavoitearvot ovat kasvaneet, kun indikaattoriin on ohjelmoitu vaikuttavan ei-tuotannolliset investoinnit ja ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit (INV 03_1). Tavoitearvoissa on myös huomioitu se, että tulos muodostuu jo ensimmäisestä maksusta (tuotoksesta).

R.20 indikaattorissa on mukana toimenpide, joka on pellolla toteutettava ja tavoiteala on linjassa ammoniakkiohjelman tavoitteen kanssa.

R.21: Suomen CAP-suunnitelma sisältää paljon toimenpiteitä, joilla tavoitellaan vesistöjen tilan parantumista ja näistä pieni osa on ravinnekiertoihin ja torjunta-aineisiin liittyviä. R.21-indikaattoriin on laskettu ympäristösitoumusten tilakohtainen toimenpide, jota ei ole sijoitettu useammalle tulosindikaattorille. Myös lainsäädäntö ohjaa tätä asiaa eli perustaso nousee nykytilanteesta.

		<p>R.22: Tavoitetaso on ok. Mukana ei ole tilakohtaista toimenpidettä, jotta tämä indikaattori osoittaa ympäristökorvauksien ja ekojärjestelmän kohdennettujen toimenpiteiden tuloksen.</p> <p>R.24: Pesticidien käytön vähentymiseen vaikuttaa kaksi toimenpidettä (YMP 08, AX MILJ 04, Luomu), joiden tuotostavoitteet perustuvat realistiseen arvioon sitoumusmääristä. On muistettava, että Suomessa käytetään vähän kemiallisia kasvinsuojeluaineita muuhun Eurooppaan verrattuna. Suomessa pesticidien käyttöä ohjataan paljon lainsäädännöllä. Toimenpiteet on kohdennettu riskiperusteisesti ja sen vuoksi tarvetta ei ole priorisoitu korkealle CAP-suunnitelmassa.</p> <p>R.26: Kosteikot vaikuttavat myös pienialaisesti. Tavoiteala on tarkoituksenmukainen ottaen huomioon että esim. kosteikkoja rahoitetaan myös CAP-suunnitelman ulkopuolelta.</p> <p>R.32: Hoidetuilla kosteikoilla on myös vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen. Kosteikkoinvestoinnin jälkeen kohteelle on aina tehtävä viisivuotinen sopimus kosteikkojen hoidosta (Ympäristö 11). Olemme katsoneet, että kosteikkojen merkitys monimuotoisuudelle tulisi indikaattoreissa huomioiduksi paremmin sitä kautta, että olemme kohdentaneet kosteikkojen hoito -toimenpiteen indikaattorille R.31.</p> <p>R.33: Tavoitetasoa on tarkistettu ottamalla huomioon ajantasainen tieto nykyisen kauden toimeenpanosta. Katso. vastaus 130.7.</p> <p>R.35: Indikaattoria ei oteta CAP-suunnitelmassa käyttöön. Katso vastaus 122.</p> <p>R.37-indikaattorin on ohjelmoitu nuoren viljelijän aloitustuki (art 75) ja nuoren viljelijän tuki (CIS-YF). Tavoitetaso kasvoi.</p> <p>R.42-indikaattori on lisätty toimenpiteeseen Yhteistyö 06. Mittarin tavoitteeksi lukuun 2 on asetettu 100 hlöä.</p>
73.1	<p>- While the Commission welcomes that Indicator R.21 is fixed at very high level, it also notes that more specific ones with impact on water quality, such as R.22 and R.24 are considerably lower. Finland is invited to clarify this, and propose appropriately higher targets to the latter.</p>	Kts. edeltävä osio

73.2	- ANCs should not be counted against R.31.	CAP-suunitelmaa on muutettu: luonnonhaittakorvauksia ei kohdenneta tulosindikaattorille R.31.
73.3	- R.33 is fixed at low level with no noticeable increase compared with the previous period. In the light of the country's biodiversity needs, Finland would need to propose higher values for this indicator, and propose measures for R.32.	Kts. osio 73.1.
2. OPERATIONAL ASSESSMENT		
Minimum ring-fencing		
74	Finland is requested to identify in a detailed manner how interventions contribute to the 25% and 35% ring-fencing requirements for eco-schemes and rural development measures and link those to the relevant output and result indicators.	<p>Liitteessä esitetään taulukot, joissa kuvataan CAP-suunnitelman taulukon 6.1. maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmasto-osuuteen huomioidut toimenpiteet rahoitusosuuksittain (EU) sekä ekojärjestelmän rahoitus.</p> <p>Liitteen taulukossa kuvataan maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmastotoimien rahoitus interventiotyypeittäin (taulukko 6.1.)</p> <p>Toimenpiteet on linkitetty relevantteihin tuotos- ja tulosindikaattoreihin, kts. vastaus 73.</p> <p>Ekojärjestelmien vähimmäisrahoituksen (25 %) osalta maaseudun kehittämistoimien ja ekojärjestelmien yhteen lasketulla EU-rahoituksella vähimmäisrahoitus on Suomessa varmistettu SPR-artiklan 97 mukaisesti. Artiklan mukaisen prosenttiosuuden ylittävä osuus ympäristö-, luomu- ja eläinten hyvinvointikorvausten sekä ympäristöinvestointien EU-rahoituksesta ja ekojärjestelmien rahoitus yhteen laskettuina ylittää artiklan mukaisesti 25 prosentin osuuden Suomen suorista tuista.</p> <p>Tässä laskennassa käytetyt keskeiset rahoitusmäärät on esitetty CAP-suunnitelman taulukossa 6.1.</p>
75	Finland is invited to ensure that each intervention ring-fenced under Section 5 of the Plan, be it for Environment, Generational Renewal or LEADER, fully contributes to meeting one of those ring-fencing requirements (i.e. cannot only partially contribute). This is valid for all ring-fencing requirements.	<p>Liitteessä esitetään taulukko, jossa kuvataan CAP-suunnitelman taulukon 6.1. maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmasto-osuuteen huomioidut toimenpiteet rahoitusosuuksittain (EU). Esitetyt toimenpiteet ovat yksinomaan ympäristö- ja ilmastoasioita koskevia toimia.</p> <p>Leader-toiminnan osuus on laskettu yksinomaan Manner-Suomen ja Ahvenanmaan Leader-toimintaan suunnitellun rahoituksen perusteella.</p>

		Nuorille viljelijöille myönnettävän tuen vähimmäismäärän laskennassa on huomioitu yksinomaan I pilarin suorien tukien nuorten viljelijöiden tuki ja II pilarin nuorten viljelijöiden aloitustuki.
76	As regards young farmers, interventions under rural development contribute to meeting this ring-fencing requirement. However, financial data retrieved from Section 5.3 “Rural development interventions” differ from data entered in the overview table of the financial plan. As indicated above, the total should match.	Maaseudun kehittämisen nuorten viljelijöiden aloitustuen kokonaismäärästä puuttui Ahvenanmaan osuus. Taulukon 6.1. ja luvun 5 vastaavat arvot on tarkistettu.
77	Based on the data provided in Section 5, a higher amount than the minimum set out in Annex XII to the SPR is reserved for young farmers. For each of the two types of intervention contributing to this ring-fencing, the amounts that are to be considered necessary to meet the minimum ring-fencing requirements should be clearly indicated in the overview table of the financial plan (Section 6.1). This information shall serve as a basis to establish the financial ceilings referred to in Article 95(4) and (5) of the SPR.	I pilarin suorien tukien nuorten viljelijöiden tuki sisältyy asetuksessa esitettyyn minimivaatimukseen kokonaan ja maaseudun kehittämisen nuorten viljelijöiden aloitustuesta huomioidaan asetuksen mukaisesta minimimäärästä puuttuva osuus. Korjaus on tehty taulukkoon 6.1. Vuoden 2028 osalta asetuksessa esitetty minimivaatimus ei täyty, mutta kokonaisuuden osalta minimivaatimukset täyttyvät. Ohjeistuksen mukaan oleellista taulukossa 6.1. on, että kokonaisluvut koko kauden osalta täsmäävät.
78	Finland should specify in the Plan that 15 % of the costs of the operational programmes of producer organisations in the F&V sector must be earmarked for environmental and climate measures (see Article 50(7)(a) of the SPR). The Plan does not provide any figure proving that 15 % are actually foreseen for environmental and climate measures.	Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty kaikkien 11 toimenpiteen osalta (kohtaan 6). Tuen hakijan tulee dokumentoida mahdollisimman tarkasti jo toimintaohjelman hyväksyntää haettaessa se, että tuen ehdot täyttyvät. Lisäksi viimeistään tuen maksatusta haettaessa dokumentointia tulee tarpeen mukaan täydentää. Tällaista dokumentointia on esimerkiksi selvitys siitä, että: a) vähintään 15 prosenttia menoista koskee 46 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyviä interventioita; b) toimintaohjelma sisältää vähintään kolme 46 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyvää toimea (Jos vähintään 80 prosenttia tuottajaorganisaation jäsenistä on tehnyt yhden tai useamman samanlaisen IV luvussa säädetyin maatalouden ympäristösitoumuksen tai luonnonmukaista maataloutta koskevan sitoumuksen, kukin kyseisistä sitoumuksista lasketaan yhdeksi em. kolmesta toimesta); c) vähintään 2 prosenttia menoista koskee 46 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyviä interventioita; ja d) edellä 47 artiklan 2 kohdan f, g ja h alakohdassa tarkoitettujen interventiotyyppien mukaiset interventiomenot eivät ylitä

		kolmasosaa kokonaismenoista. Ruokavirasto tarkastaa ennen toimintaohjelman hyväksymistä ja ennen tuen maksamista, että tuen ehdot täyttyvät.
79	Finland should ensure that at least 2% of expenditure under operational programmes covers the intervention linked to the objective referred to in point (d) (research, development and innovation) of Article 46 of the SPR (see Article 50(7)(c) of the SPR).	Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty kaikkien 11 toimenpiteen osalta (kohtaan 6). Katso kohta 78.
Definitions and minimum requirements		
80	As for definitions and minimum requirements, Finland is invited to:	
80.1	- Section 4.1.1.2: provide criteria to maintain the permanent crop itself.	Maatalousmaan säilyttäminen koskee ei-tuottavia maatalousmaan aloja. Niitä koskee niittovaatimus ja avoimena pitämisen vaatimus. Puuvartisten kasvien aloilla riittää, että rivivälit pidetään avoimina niittämällä, ja tarvittaessa riveissä esim. vanhojen hedelmäpuiden välit. Pysyvien kasvien tuotannosta poistuneet alat ovat joka tapauksessa erittäin vähäisiä Suomessa, kuten jokin tuotannosta poistunut omenatarha. CAP-suunnitelmaan on täydennetty: Pysyvien puuvartisten kasvien alalla säilyttämisvaatimuksena on lisäksi, että kuolleet puut ja pensaat on poistettava alalta.
80.2	- Section 4.1.2.1: provide clearer information on the elements of agroforestry based e.g. on type of trees, their size, number, distribution in relation to pedo-climatic conditions or management practices.	Kansalliseen asetukseen kirjoitetaan tarkemmat kriteerit peltometsäviljelyyn luettavasta pensaita ja puita sisältävästä tuulensuojaistutuksesta. Peruslohkon reunalle, ei kuitenkaan metsään rajautuvalla reunalla, voi istuttaa tuulensuojaa antavan sekaistutuksen, joka samalla toimii myös monimuotoisuutta tukevana kaistana. Istutus voi koostua vapaasti valittavista lajeista, mutta taimien istutusalueen leveys määritellään, todennäköisesti kahden metrin levyiseksi, lohkon reunoja myötäileväksi tuulensuojaksi. Istutus luetaan kuuluvaksi lohkon viljelykasvin tukikelpoiseen alaan. Kriteerit ovat samat sekä pellolla, pysyvillä kasveilla että pysyvällä nurmella. Tämä on yksinkertaisinta silloinkin, jos lohkon käytössä tapahtuu muutoksia kauden aikana. Tekstiä on täydennetty kohdassa 4.1.2.1.
80.3	- Section 4.1.2.3.2: provide the minimum planting density for the listed species.	CAP-suunnitelmaan on täydennetty: Pajulla kasvusto perustetaan vähintään tiheydellä 6 000 kasvia hehtaarilla, ja muilla lajeilla vähintään 2 000 kasvia hehtaarilla.

80.4	- Place the maximum number of trees in permanent grassland under Section 4.1.3.5 instead of Section 4.1.2.4.7.	CAP-suunnitelmaa on muutettu: Lisätty pysyvän nurmen sallitut 50 puuta tukikelpoisen hehtaarin muut maisemapiirteet -kohtaan. Kyseinen kohta on lisätty myös korvauskelpoisen alan määritelmään, koska pysyvän nurmen määritelmän tulee olla samanlainen sekä suorissa tuissa että maaseudun kehittämisen tuissa.
80.5	- Section 4.1.2.5: provide a justification for its potentially discriminatory approach of excluding areas, such as greenhouses.	On viljelijälle selkeätä, että säädetään alat, joiden ei katsota olevan maatalousmaata tai oikeutettuja pinta-alatukeen. Peruseriaatteet näistä aloista ovat olemassa jo nykyisin, ja vastaavat komission aiemmin esittämiä linjauksia, joten ne eivät eriarvoista viljelijöitä. Esimerkiksi kiinteärakenteiset kasvihuoneet ovat rakennettuja aloja, joissa viljely on eri tyyppistä kuin maatalousmaalla. Jos viljelykasvien juurilla on mahdollisuus kasvaa maaperään, ala voi olla tukikelpoista, vaikka viljely olisi kiinteärakenteisessa kasvihuoneessa. Tekstiä on täydennetty.
80.6	- Section 4.1.3.2: clarify how the actual and lawful use of the land will be verified and whether based on the National law, the land can be legally at the disposal of the farmer only based on ownership or a lease.	Suomessa tuenhakija pääsääntöisesti omistaa tukihakemuksella ilmoittamansa maatalousmaan kokonaan tai hän on vuokrannut osan lohkoistaan niiden omistajalta. Haltija voi tarvittaessa osoittaa oikeutuksensa todisteasiakirjoilla. Lohkon omistaja voi antaa lohkon vuokralle myös vastikkeetta. Aktiiviviljelijät voivat vaihtaa keskenään lohkojen hallintaa esim. puutarhaviljelyn tarpeiden mukaan. Viljelylohko voi olla ilmoitettuna vain yhden tuenhakijan hakemuksella kunakin vuonna. Peltolohkokisteri perustuu viljelijäkohtaisiin lohkoihin (farmer's ilots). Hallintaan liittyvistä yksityiskohdista tullaan säätämään kansallisella asetuksella. Suomessa kiinteistön omistus on lainsäädännön mukaan rekisteröitävä. Kiinteistörekisterilain (Laki 392/1985) 5 pykälän mukaan Maanmittauslaitos pitää kiinteistörekisteriä. Maanmittauslaitos on myös Maakaaren (Laki 540/1995) 7 luvun mukaisen lainhuuto- ja kiinnitysrekisterin rekisterinpitäjä. Tarvittaessa maataloushallinto voi tarkistaa lohkon omistuksen kiinteistörekisteristä. Maanvuokralaki (Laki 258/1966) sääntelee maatalousmaan vuokraamista. Tukihaussa viljelijä ilmoittaa, onko lohko hänen hallinnassaan omistuksen, vuokrauksen, lohkojen vastikkeettomaan hallintaan perustuvan sopimuksen tai kahdenvälisen vaihdon kautta.
80.7	- Section 4.1.4.1: clarify how the farmer's inclusion into national registers proves that the farmer has at least a minimum level of agricultural activity and whether criteria to identify active	Aktiiviviljelijän määritelmä on riittävä eikä aiheuta kohtuutonta hallinnollista taakkaa tuenhakijalle tai hallinnolle. Se on perusasetuksen mukainen sekä oikeudellisesti tarkoituksenmukainen.

	farmers do not penalize those who do not perform productive activities.	<p>Tuenhakijalla, joka on saanut yli 5 000 euroa suoria tukia edellisenä vuotena, tulee olla verottajan myöntämä yritys- tai yhteisötunnus (Y-tunnus), jolloin hänen tietonsa ovat saatavissa kansallisessa yritys- ja yhteisötietojärjestelmässä. Verottaja ylläpitää yritys- ja yhteisötietojärjestelmää yhdessä Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa. Rekisterissä tuenhakijan päätoimialan tulisi olla maatalouden toimiala ja hänen tulee olla alv-velvollinen alkutuottajana, mikä osoittaa vähintään vähimmäistason maataloustoiminnan harjoittamisen. Jos tuenhakija ei näitä ehtoja täytä, hän voi toimittaa maatalousviranomaiselle asiakirjoja, kuten selvityksen maataloustoiminnastaan (joko tuotannosta tai maatalousmaan säilyttämisestä), maataloustuloistaan tai muita todisteita, joilla hän osoittaa harjoittavansa vähintään vähimmäistason maataloustoimintaa. Toiminta voi olla sivutoimista tai osa-aikaista.</p> <p>Enintään 5 000 euroa suoria tukia edellisenä vuotena saaneiden osalta aktiivilijelijätarkastelua ei tarvita, mikä keventää tuenhakijoiden byrokratiaa oleellisesti. Näissä tuenhakijoissa on paljon sivutoimisia ja osa-aikaisia, kuitenkin aktiivisia maatalouden toimijoita. Tähän kategoriaan menisi arvion mukaan suurin osa aktiivilijelijöistä, jotka säilyttävät maatalousmaata ilman tuotteiden tuottamista.</p> <p>Suoria pinta-alaperusteisia tukia saadakseen yli 5 000 euroa tuenhakijalla tulisi suorien tukien keskimääräisen noin 225 euroa/hehtaari tukitason mukaan olla noin 22 hehtaaria. Tuollainen tilakoko on Suomen oloissa jo merkittävä, olipa tuenhakijan juridinen muoto mikä tahansa, mm. oikeushenkilö.</p> <p>Määritelmää on täydennetty CAP-suunnitelmassa.</p>
80.8	- Section 4.1.4.3: clarify further the justification of the threshold, e.g. by quantifying the number of excluded farms.	47 % tuenhakijoista olisi suoraan aktiivilijelijöitä, koska he saavat enintään 5 000 euroa suoria tukia kalenterivuodessa. Raja otetaan käyttöön maksimaalisena, koska se ei eriarvoista viljelijöitä pienten ja keskisuurten tilojen luokassa. Raja vähentää hallinnon taakkaa selvittää esim. useampaa toimintaa harjoittavia ja osa-aikaisia viljelijöitä, jotka ovat tärkeitä maaseudun moninaisen elinkeinorakenteen kannalta.
80.9	- Section 4.1.5.2: clarify further the rules for head of unit in legal entities in terms of capital share, voting rights or similar based on national company law for example;	<p>Oikeushenkilöiden osalta tilan määräysvallan arvioinnin määritelmä riippuu yritysmuodosta.</p> <p>Nuorella viljelijällä määräysvalta osakeyhtiössä, jos hänellä on yli puolet yhtiön osakkeista ja hänen omistamansa osakkeet tuottavat yli puolet yhtiön osakkeiden äänimäärästä. Jos nuorella viljelijällä on määräysvalta yhtiössä, joka on osakkaana tukea hakeneessa yhtiössä, hänellä katsotaan olevan määräysvalta tässä yhtiössä, jos ensiksi mainittu yhtiö omistaa yli</p>

		<p>puolet tukea hakeneen yhteisön osakkeista ja nämä tuottavat yli puolet yhtiön osakkeiden äänimäärästä.</p> <p>Avoimessa yhtiössä määräysvallan katsotaan olevan nuorella viljelijällä, jos kaikki yhtiömiehet täyttävät nuorten viljelijöiden tulotuen saajalle asetetut ehdot. Kommandiittiyhtiössä määräysvallan katsotaan olevan nuorella viljelijällä, jos nuorten viljelijöiden tulotuen saajalle asetetut ehdot täyttäviä yhtiömiehiä on enemmistö vastuunalaisista yhtiömiehistä. Osuuskunnassa määräysvallan katsotaan olevan nuorella viljelijällä, jos enemmistö jäsenistä täyttää nuorten viljelijöiden tulotuen saajalle asetetut ehdot.</p> <p>Suomessa tyypillinen tapa harjoittaa maataloutta useamman henkilön kesken on maatalousyhtymä. Tässä tapauksessa ei kyseessä ole oikeushenkilö. Tässä tapauksessa määräysvalta on nuorella viljelijällä vain, jos kaikki osakkaat ovat nuoria. Kriteeri on todella tiukka. Yksikin muu kuin nuori viljelijä tiputtaa tällaisen maatalouden harjoittajan nuorten viljelijän tuesta pois.</p>
80.10	<p>- Section 4.1.5.3: as the training/skills requirement can be fulfilled in several years, provide appropriate control rules for multiannual commitments in Pillar 1 for the complementary income support for young farmers (hereafter: CISYF).</p>	<p>Hakiessaan nuorten viljelijöiden tulotukea tuen hakijan on täytettävä ammattitaitovaatimus ja toimitettava tieto toimivaltaiselle viranomaiselle ensimmäisenä nuoren viljelijän tuen hakuvuonna viimeistään 31 päivänä elokuuta. Tuen hakijan on toimitettava ammattitaitovaatimuksen täyttymisen osoittamiseen soveltuvat dokumentit, joiden perusteella toimivaltainen viranomainen tarkastaa koulutusvaatimuksen täyttymisen. Tuen myöntäjä arvioi yhtenäisen ohjeistuksen mukaisesti dokumenttien soveltuvuutta ja oikeellisuutta.</p>
80.11	<p>- Section 4.1.7.2: based on qualitative and quantitative information, provide a justification as to how the thresholds set ensure the reduction of administrative burden and contribute to the objective of supporting 'viable farm income'.</p>	<p>Suomi ei ota käyttöön pienten tilojen tukijärjestelmää. Siksi suorien tukien saamisen vähimmäisaraja ei ole kovin korkea. Raja on suurin piirtein samalla tasolla kuin tilakokovaatimukset muissa tukijärjestelmissä. Koska hehtaariperusteista rajaa ei voi asettaa suorissa tuissa ilman euromääräistä rajaa, on asetettu vain yksi raja, eli euromääräinen raja. Tämä yksinkertaistaa erityisesti tukien laskennan rakentamista. Viljelijälle on selkeätä, että suorien tukien raja säilyy euromääräisenä, kuten tälläkin kaudella. Nyt rajaa on nostettu hieman (200 eurosta 500 euroon). Aivan pienet tukisummat eivät ole ratkaisevan merkityksellisiä viljelijän tulotasossa, mutta tukien piiriin pääseminen on kuitenkin pienemmille tiloille signaali, että nekin nähdään tärkeinä maataloudessa. Erityisesti puutarhatuotannossa jo yhden hehtaarin alalla voi tuottaa monipuolisesti ja kannattavasti.</p>

		<p>Lainsäätäjät ja tuottajat Suomessa ja Euroopassa ovat myös korostaneet pienten tilojen merkitystä. Hallinnolle taakka ei ole kohtuuton, kun järjestelmä koskee kaikkia tuensaajia yhtäläisenä. Viljelijälle tukien hakeminen on aina vapaaehtoista.</p> <p>Tekstiä on täydennetty kohdassa 4.1.7.2.</p>
80.12	- Section 4.1.8: clarify on which basis the definition of forest includes grasslands and placing the minimum size of the parcel under the Basic income support for sustainability (hereafter: BISS) IACS part of the Plan, depending on its intended applicability.	<p>Metsän määritelmään ei ole komission kanssa käytyjen keskustelun jälkeen tarvetta tehdä muutosta.</p> <p>Pienin lohkokoko -määritelmä siirretty IACS-osioon, koska koskee kaikkia IACS-tukia.</p>
CAP network		
81	While the description of the national CAP network in Section 4.4 is well developed, the objectives listed do not appear to encompass all those foreseen in Article 126(3) of the SPR, the scope of which is mandatory.	Kuvaus on yhdenmukaistettu suunnitelma-asetuksen artiklan 126 (3) mukaisesti.
82	In addition, Section 4.4 does not contain necessary details to assess the overall functioning of the network, as foreseen in Point 4.4 of Annex I to Commission Implementing Regulation (EU) 2021/2289 (on the content of the CAP Strategic Plans and on the electronic system for secure exchange of information). In particular, more detailed information would be needed on: activities of the network as related to involvement of new participants (Pillar 1), knowledge flows and European Innovation Partnership for agricultural productivity (hereafter: EIP) strand, monitoring & evaluation activities and work with LEADER/other territorial initiatives. Information should also be added on the timeline for setting up the network, whether any regional level components are envisaged, and the indicative financing foreseen for the network. Finland is invited to consider revision	Kuvausta on tarkennettu mm. toimista ja aikataulusta miten tuleva verkosto edistää tiedonkulkua ja kumppanuutta niin I pilarin toimijoiden, EIP-toimijoiden ja Leader-ryhmien osalta. Kuvaukseen on lisätty myös tieto maaseutuverkoston ja AgriHubin yhteisestä verkkoalustasta.

	of the text to include further details on these elements.	
83	With regard to innovation support, it is questionable if the CAP network with its new tasks will have sufficient resources to accompany individual actors in all regions, including on support to innovation projects and OGs.	Suomen alustavassa verkostoyksikköä koskevassa tarkemmassa toiminta- ja resurssisuunnitelmassa innovaatioiden edistäminen on huomioitu nykyistä kautta vahvemmin. Verkostoyksikköön on suunniteltu palkattavaksi innovaatioaktivaattoria tai koordinaattoria, joka auttaa kaikkia alueita innovaatioiden edistämässä ja innovaatioiden jatkotyöstämisessä ja innovaattoreiden verkostoitumisessa.
Complementarities with other funds		
84	The description in Section 4.5 on coordination, demarcation and complementarities should be revised to give the overview required in Article 110(d)(v) of the SPR. Finland is invited to provide a comprehensive description of how EU funds and initiatives active in rural areas work together with and concretely contribute to the Plan, also in addressing needs related to the development of rural areas, social inclusion, digital strategy and broadband. These funds include, in particular, the European Regional Development Fund (ERDF), the European Social Fund Plus (ESF+), the Recovery and Resilience Facility (RRF), the Digital Europe Programme (DEP), the Connecting Europe Facility (CEF2 Digital), the Programme for the Environment and Climate Action (LIFE) and Horizon Europe.	Luvun 4.5 yleiskatsausta maaseuturahaston ja muiden maaseutualueilla toimivien unionin rahastojen välisestä koordinoinnista, rajauksesta ja täydentävyydestä on täydennetty. Asiaa on käsitelty myös kysymyksissä 25 ja 85.
85	The EU-funded R&I outcomes (i.e. research results, tools, instruments) should be increasingly taken up by Member States to address the transformative change necessary in agriculture to tackle the interlinked soil health, climate and biodiversity challenges. In particular, the Horizon Europe Missions (“Adaptation to Climate Change”, “A soil deal for Europe” and “Restore our Ocean and Waters by 2030”) offer opportunities for accelerating the testing and deployment of cutting-edge solutions through placed-based activities in	Suomen CAP-suunnitelmassa on tunnistettu isoja strategisia tavoitteita, joihin maatalouden pitää tulevaisuudessa vastata. Näitä ovat vesien hyvään tilaan, ilmastonmuutoksen hillintään, maatalousluonnon monimuotoisuuteen ja eläinten hyvinvointiin liittyvät tavoitteet. Kansallisella tasolla Horisontti Eurooppa -ohjelman hakuihin ja sen missioihin ja kumppanuuksiin osallistuminen pohjautuu mm. näihin CAP-suunnitelman strategisiin tavoitteisiin. Horisontti Euroopassa -ohjelmasta rahoitettava tutkimus parantaa osaltaan CAP:n tavoitteiden saavuttamista ja vaikuttavuutta. CAP-suunnitelma luo puitteet, joilla voidaan rahoittaa mm. A soil deal for Europe -mission alaisuuteen kuuluvia Living labs ja Lighthouses -kokeilualustoja. Samoin CAP:n toimenpiteet tukevat toimia, joilla pyritään

	rural areas. Finland is invited to provide additional information on links of the Plan with the Europe Programme, Missions and Partnerships.	vähentämään vesistöihin ja pohjavesiin kohdistuvaa ravinnekuormaa ”Restore our Oceans and Waters by 2030” -mission tavoitteiden mukaisesti. Uutta tutkimustietoa käytetään toimenpiteitä valmisteltaessa ja niitä kehitettäessä sekä erityisesti neuvonnan ja AgriHubin kautta nopeasti jalkautettavaksi käytännössä toteutettaviksi.
Interventions and baseline		
Conditionality		
GAEC 1		
86	Finland is requested to include in the Plan the parameters of the GAEC standard, including the reference year and the distinction between reference and annual ratio. Standard B does not fit in the system of ratio and does not concern peatland/GAEC 2. For the sake of clarity and consistency with the EU framework, Finland is invited to notify it as an additional GAEC standard addressing the same main objective.	CAP-suunnitelman kohdassa 3.10.1.1.3 mainitun pysyvän nurmen viitesuhteen (7,65) viitevuosi on 2018. Vuoden 2018 vuotuinen suhde on 7,70. Tämä luku ja viitevuosi on lisätty CAP-suunnitelman kohtaan 3.10.1.1.3. Vaatimusta B koskevat tekstit on siirretty CAP-suunnitelmassa kohtaan 3.10.5.
GAEC 2		
87	As GAEC 2 should address land which is agricultural at the start of the period, Finland is requested to ensure that peatland on agricultural land will be protected in line with the requirements of GAEC 2.	Asetuksen (EU) 2021/2115 liitteessä III GAEC 2 on ” <i>Kosteikkojen ja turvemaiden suojelu</i> ”. Sen päätavoite on ” <i>Runsashiilisen maaperän suojelu</i> ”. Kyseisen asetuksen artiklan 13(1) mukaan ” <i>Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikki maatalousmaa, myös maa, jota ei enää käytetä tuotantotarkoituksiin, säilytetään hyvässä maatalous- ja ympäristökunnossa.</i> ” Lisäksi kyseisessä artiklan kohdassa luetellaan seikkoja, joita jäsenvaltion on GAEC-vaatimuksia asettaessaan otettava huomioon, jos relevanttia. Artiklan mukaan GAEC-vaatimusten tulee siis kohdistua maatalousmaahan, eikä artiklassa ole rajattu, että niiden tulisi kohdistua vain maatalousmaahan, joka on ollut maatalousmaata ennen periodin alkua. Ehdollisuus on vuosittainen järjestelmä, ja Suomen CAP-suunnitelmassa esitetty GAEC 2 -vaatimus kohdistuu kunkin vuoden maatalousmaahan. CAP-suunnitelmassa esitetyn GAEC 2-vaatimuksen mukaan muusta käytöstä maatalousmaaksi vuoden 2022 jälkeen otettujen turvemaa-alojen tulee olla pysyvästi nurmella eräitä CAP-suunnitelmassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Tämän

vaatimuksen odotetaan vähentävän viljelijöiden kiinnostusta raivata tai muutoin ottaa käyttöön uutta maatalousmaata. Raivauksen vähentyminen suojelee hiilirikkaita maita ja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Lisäksi alan nurmipeitteisyys vähentää kasvihuonekaasupäästöjä verrattuna yksivuotisten kasvien viljelyyn.

Luonnonvarakeskus (Luke) arvioi syksyllä 2021, että GAEC 2 -vaatimuksesta johtuva raivauksen vähentyminen vähentäisi kasvihuonekaasupäästöjä LULUCF-sektorilla ja maataloussektorilla 1,245 miljoonaa hiilidioksidiekvivalenttitonnia vuosina 2023-2027.

CAP-suunnitelman liitteessä II, erityistavoite 4:n kohdalla todetaan, että maatalouden kasvihuonekaasupäästöt eivät ole 2000-luvulla vähentyneet johtuen turvepeltojen osuuden suhteellisesta lisääntymisestä pellon raivauksen vuoksi. Suomi ehdottikin uuden maatalousmaan raivauksen vähentämiseksi CAP:n strategiasuunnitelma-asetuksen valmistelun yhteydessä, että jäsenvaltio voisi jättää maksamatta suorita tukia uusille maatalousmaa-aloille ympäristö- ja ilmastosyistä. Komission mukaan tämä ei ole suorissa tuissa mahdollista. Sen sijaan GAEC 2 -vaatimus olisi tarkoituksenmukaisempi (komission kirje Ares(2020)5268521 – 06/10/2020): *"In our view, the system of conditionality which has been designed to address in a consistent way environmental and climate related issues, and in particular GAEC 2, would be more appropriate for your particular request. Under GAEC 2, Member States could introduce specific conditions for certain carbon rich soil parcels, including in relation to previous conversion to agriculture with a negative impact that could act as a strong disincentive for such conversions"*.

Suomessa edellä mainittua GAEC 2 -vaatimusta sovelletaan vuodesta 2023 alkaen.

Nämä seikat huomioon ottaen Suomen CAP-suunnitelmassa esitetty GAEC 2 -vaatimus täyttää asetuksen liitteen III edellytyksen, on asetettu sen päätavoitteen mukaisesti ja artikla 13(1) huomioon ottaen. Vaatimus kohdistuu maatalousmaahan ja on erittäin tarpeellinen ja tarkoituksenmukainen vähentämään maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä Suomessa.

Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty edellä mainitun vaatimuksen, joka nimetään vaatimukseksi A, lisäksi kaikkia maatalousmaalla sijaitsevia turvemaita koskevat neljä uutta vaatimusta. Ne ovat vuodesta 2025 alkaen maa-aineksen ottokielto (B), näiden alojen polttokielto (C), uusien avo-ojien kaivuukielto tietyt

		<p>poikkeukset mukaan lukien (D) ja pysyvän nurmen kynnön rajoittaminen näillä aloilla (E). Lisäksi vaatimukseen A on CAP-suunnitelmassa lisätty selvennys siitä, että kyntö on kielletty.</p> <p>Vaatimukset B, C, D ja E otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen, koska Suomessa ei ole olemassa koko maassa riittävän tarkalla mittakaavalla kartta-aineistoa turvema-alojen sijainnista maatalousmaalla. Tällaisen aineiston luomiseen pyritään vuoden 2025 alkuun mennessä. Vaatimus A voidaan ottaa käyttöön jo vuodesta 2023 alkaen, koska samanlainen vaatimus asetetaan kansallisessa lisä-GAEC:ssa myös muulle uudelle maatalousmaa-alalle kuin turvemaalle. Maalajitiedon tarkkuuden ei siten tarvitse vaatimuksessa A olla niin suuri kuin vaatimuksissa B, C, D ja E.</p>
GAEC 3		
88	Finland should bring this GAEC in line with the SFC by banning the burning of all arable stubble and not only of selected types.	<p>Suomessa ei ole yksiselitteistä se, mitä tarkoitetaan termillä "arable stubble". Jotta GAEC 3 -vaatimuksen sisältö olisi selvä sekä hallinnolle että viljelijöille, CAP-suunnitelmassa on mainittu kasvit, joiden sänkeä termi "arable stubble" koskee. Käsityksemme mukaan "arable stubble" termin piiriin kuuluvat viljojen, öljykasvien, kuitukasvien, palkokasvien ja siemenmausteiden sänki.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelman kohdissa 3.10.1.3.1 ja 3.10.1.3.3 olevat tekstit voidaan säilyttää.</p>
GAEC 4 and 5		
89	Finland is requested to explain the difference between GAEC 5 and GAEC 4, or to specify a standard in line with the EU definition laying down rules on tillage to counter erosion for gradients where the risk of erosion can be mitigated by tillage management practices.	<p>GAEC 4 -vaatimus on Suomen CAP-suunnitelmassa vaativampi kuin asetuksen (EU) 2021/2115 liitteen III GAEC 4:n alaviitteessä mainitut vaatimukset. EU-asetuksen liitteen III alaviitteen mukaan vesistöjen varrella tulee olla vähintään kolmen metrin kaista, jolla ei käytetä kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita. Suomessa GAEC 4 -vaatimuksessa edellytetään tämän lisäksi, että kaistan tulee olla muokkaamaton ja kasvipeitteinen. Suomessa tätä vaatimusta sovelletaan koko maassa, koska Suomi ei ole määritellyt nitraattiherkkiä alueita, vaan soveltaa nitraattidirektiivin 3 artiklan mukaisesti toimenpiteitä (nitraattitoimintaohjelmaa) koko maan alueella.</p> <p>GAEC 5 -vaatimus on Suomen CAP-suunnitelmassa seuraava: Vesistöjen varrella sijaitsevalla maatalousmaan lohkolla tai lohkon osalla, jonka kaltevuus vesistöön päin on Manner-Suomessa vähintään 15 % ja Ahvenanmaalla vähintään 10 %, on oltava GAEC 4:n mukainen muokkaamaton kasvipeitteinen vähintään 3 metrin suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita. Suojakaistoilta edellytetään GAEC 5 -vaatimuksessa samoja ehtoja kuin GAEC 4 -vaatimuksessa. Kuitenkin, jos viljelijällä ei ole suojakaistaa</p>

		<p>vesistön varren kaltevalla maalla, hänelle aiheutuu tästä laiminlyönnistä vakavampi ehdollisuuden hallinnollinen seuraamus kuin, jos kaista puuttuu tasaiselta maatalousmaalta.</p> <p>Myös GAEC 5 -vaatimus on Suomen CAP-suunnitelmassa vaativampi kuin asetuksen (EU) 2021/2115 liitteen III GAEC 5:n mukaiset vaatimukset. Liitteen III mukaan GAEC 5 -vaatimukseen riittäisi maanmuokkauksen liittyvä toimi, joka täyttää GAEC 5:n päätavoitetta. Kuitenkin Suomessa tässä vaatimuksessa edellytetään muokkaamatonta ja kasvipeitteistä suojakaistaa. Kaltevilla mailla vesistön varren muokkaamaton kasvipeitteinen suojakaista vähentää maaperän eroosiota tehokkaammin kuin pelkkä maanmuokkaukseen liittyvä toimi vastaavalla alalla.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen aikana maa- ja metsätalousministeriöstä pyydettiin komissiolta vastausta siihen, onko GAEC 4:n suojakaistalla mahdollista sallia kasvinsuojeluaineiden käyttö silloin, jos suojakaistalla on hyvin vaikea rikkakasvitilanne. Suomessa on tarkoitus sallia kansallisella asetuksella se, että GAEC 4:n mukaisen suojakaistan kasvuston hävittäminen on poikkeuksellisesti sallittua vaikeissa rikkakasvitilanteissa kasvinsuojeluaineen käyttörajoitusten mukaisesti pesäketorjuntana. Vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitetaan helposti leviävien rikkakasvien laajamittaista esiintymistä, puuvartisten kasvien taimettumista, haitallisten vieraslajikasvien esiintymistä tai muuta vastaavaa tilannetta. EU:n vieraslajilainsäädäntö ja siten myös kansallinen lainsäädäntö edellyttävät, että haitalliset vieraslajit on torjuttava. Lisäksi Suomessa GAEC 8 -vaatimuksena on hukkakauran (<i>Avena fatua</i>), kaukasianjättiputken, persianjättiputken ja armenianjättiputken torjunta maatalousmaalta. Näitä kasveja voi olla tarve torjua suojakaistalta myös kasvinsuojeluaineilla.</p> <p>Komission mukaan kasvinsuojeluaineiden käyttö GAEC 4 - suojakaistalla voi olla mahdollista vain tietyissä vaikeissa määriteltävissä rikkakasvitapauksissa ja vain, jos viljelijä saa ennakkoluvan kasvinsuojeluaineen käyttöön. Näitä tapauksia koskeva teksti on lisätty CAP-suunnitelmaan.</p>
GAEC 6		
90	As regards the adaptation to the short vegetation period due to winter conditions, this does not entail a derogation to the GAEC. Finland is therefore requested to cover permanent crops as well as all	Asetuksen (EU) 2021/2115 artiklan 13(1) mukaisesti jäsenmaiden tulee ottaa huomioon kansallisia GAEC-vaatimuksia asettaessaan mm. maaperä- ja ilmasto-olosuhteet, käytössä olevat viljelyjärjestelmät sekä viljelykäytännöt, jos relevanttia.

the arable land of the farm with GAEC 6. Finland is also requested to specify the period concerned by this GAEC or to specify the procedure for its setting-up. Moreover, clarification is requested for "Areas of no-till crops, untilled arable stubble and light tillage to be specified". Clarification is requested for the exemption provided for vegetable growers.

GAEC 6 koskee vähimmäismaanpeitteen vaatimusta herkimpinä ajanjaksoina. Asetuksen (EU) 2021/2115 liitteen III alaviitteeseen lisättiin CAP-uudistuksen neuvotteluiden aikana seuraava teksti: *"Jäsenvaltiot voivat asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa mukauttaa vähimmäistoimenpidevaatimuksia kyseisillä alueilla ottaakseen huomioon pitkistä ja vakavasta talvikaudesta johtuvan lyhyen kasvukauden."*

Termisen talven pituus vaihtelee eteläisimmän rannikon 110 vuorokaudesta pohjoisimman tunturialueen yli 190 vuorokauteen. Näin ollen myös eteläisimmillä alueilla talvi on pitkä ja kasvukausi siten lyhyt. Kasvukauden pituus Suomessa vaihtelee ollen 105-185 vuorokautta. Seuraava teksti ja siihen liittyvät kartat on lisätty CAP-suunnitelmaan: Termisen talven aikana vuorokauden keskilämpötila pysyy nollan alapuolella. Talvikaudella roudan eli sellaisen maakerroksen, jossa maan huokosissa oleva vesi on riittävän pitkään kestäneen pakkasen johdosta jäänyt, paksuus on Suomessa yleensä keskimäärin noin 20-80 cm (ajanjakso 1981-2010). Tyypillinen lumipeitepäivien lukumäärä on Etelä-Suomessakin noin 100-145 vuorokautta (ajanjakso 1991-2020). Koko Suomessa lunta on ollut edelleen maaliskuussa kaudella 1991-2020.

Maatalousmaa on lumen ja jään peitossa osan aikaa vuodesta. Talviaikainen maan jäätyminen ja lumipeitteisyys osaltaan suojelevat GAEC 6 -päätaoittteen mukaisesti maaperää.

CAP-suunnitelman luvussa 3.10.3.2.4 on kuvattu Suomen talvikauden pituus ja vakavuus sekä lyhyt kasvukausi ja näiden vaikutus viljelykasveille, maaperälle sekä viljelyjärjestelmille ja -käytännöille:

- Syysmuokkauksen poisjättämisen vaikutus viljelyriskeihin. Jos syysmuokkausta ei tehdä, maa kuivuu ja lämpenee seuraavana keväänä hitaammin ja kylvö viivästyy. Koska kasvukausi on lyhyt, tästä aiheutuu riski sille, että sadon valmistuminen korjuukuntoon viivästyy syksyllä ja sadon koneellisen kuivauksen kustannukset kasvavat. Hyvin märkinä syksyinä kasvusto saattaa jäädä korjaamatta kokonaan.
- Syysmuokkauksen poisjättämisen vaikutus maaperään, erityisesti savimailla
- Syyskylvöisten viljojen, öljykasvien ja valkuaiskasvien erittäin pieni määrä ja kevätkylvöisten kasvien suuri määrä, esimerkiksi syysviljojen osuus vuonna 2020 oli vain noin 4 % kaikista viljoista
- Talven pakkaset ja peltojen lumi- ja jääpeitteisyys aiheuttavat syyskylvöisille kasveille koko maassa riskin siitä, että kasvusto tuhoutuu tai vaurioituu talven aikana.

- Luonnonolosuhteista johtuva nurmien uudistustarve
- Syyskyntö on tärkeä viljelymenetelmä sekä tavanomaisessa että luonnonmukaisessa tuotannossa estämään rikkakasvien leviämistä. Tämä edistää sekä kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämistavoitetta että luonnonmukaisen tuotannon lisäämistavoitetta.

Ottaen huomioon yllä ja CAP-suunnitelmassa todetun Suomen vähimmäismaanpeitteen vaatimus on tarkoituksenmukainen ja vastaa GAEC 6:n päätavoitteeseen ja asetuksen alaviitteeseen. GAEC 6:n vaatimus talviaikaisesta vähimmäismaanpeitteestä on kunnianhimoisempi kuin nykyinen täydentävien ehtojen vaatimus, koska täydentävissä ehdoissa ei ole lainkaan talviaikaista maanpeitettä koskevia vaatimuksia.

Talviaikaisen maanpeitteen vaatimuksen lisäksi Suomen GAEC 6 -vaatimus sisältää vaatimuksen kesantojen pääasiallisesta viher- tai sänkipeitteestä.

CAP-suunnitelman luvussa 3.10.3.2.1. todetaan, että talviaikaisen kasvipeitteen vaatimukselle määritetään aikajakso syksyn tietystä päivämäärästä kevään tiettyyn päivämäärään asti. Päivämääriä ei ole kirjoitettu CAP-suunnitelmaan, koska tavoite on ollut pitää CAP-suunnitelma strategisella tasolla ja säilyttää joustavuus siihen, että mahdolliset luonnonoloista johtuvat muutostarpeet voidaan ottaa huomioon. Alustava suunnitelma on, että syksyn päivämäärä olisi lokakuun lopussa ja kevään päivämäärä maaliskuussa. Esimerkiksi syksyllä kylvetyillä kasveilla tämä tarkoittaa sitä, että kasvit on kylvetty niin aikaisin, että kasvusto on kasvussa määriteltävänä päivämääränä. Päivämääristä säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty seuraava teksti: Kansallisia asetuksia säädettäessä otetaan huomioon asiaan kuuluvien EU-asetusten säännöt ja tämän GAEC-vaatimuksen tavoitteet. Vastaava teksti on lisätty myös muihin GAEC-vaatimuksiin.

CAP-suunnitelman mukaisesti GAEC 6 -vaatimuksessa kasvipeitteeksi hyväksytään muokkaamattomien viljelykasvien, muokkaamattoman sängen ja kevennetyn muokkauksen alat sekä viljelykasvien alat, joiden pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä. Kasvipeitteeseen on siis tarkoitus hyväksyä alat, joille jää talven ajaksi kasvipeite joko muokkaamattomasta viljelykasvista tai kasvien jäänteistä. Tarkemmin kasvipeitteestä säädetään myöhemmin annettavalla kansallisella asetuksella. Sadonkorjuun jälkeen kasvijätettä maanpinnalle jää esimerkiksi sokerijuurikkaasta, mutta ei esimerkiksi porkkanasta eikä perunasta. Kevennetty muokkaus on kyntöä kevyempää muokkausta esim.

		<p>kultivaattorilla niin, että maanpinnalle jää sänkijätettä. Komission kanssa käydyn keskustelun perusteella pysyvien kasvien, esim. omenapuiden, alat voidaan hyväksyä GAEC 6 -vaatimuksen talviaikaiseen kasvipeitteeseen, jos niiden riviväleissä on tämän vaatimuksen mukaista kasvustoa tai kasvijätettä.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen osuus on nostettu 30 %:sta 33 %:in. Vastaavasti seuraavassa kappaleessa mainittu prosenttiluku on muutettu 70:stä 67:än.</p> <p>Seuraava siirtymäkausi oli sisällytetty Suomen CAP-suunnitelmaan: Tiloille, joiden peltoalasta ja pysyvien kasvien alasta yli 70 % on yksi- tai monivuotisten avomaan vihannesten tuotannossa ja/tai perunantuotannossa, annetaan siirtymäaika vaatimuksesta. Näiden tilojen tulee täyttää vaatimus vuodesta 2025 alkaen. GAEC 6 -vaatimus talviaikaisesta vähimmäismaanpeitteestä on uusi ja vaatimus voi aiheuttaa merkittäviä muutostarpeita tuotantoon ja koneisiin sellaisilla tiloilla, joilla kasveista ei jää sadonkorjuun jälkeen pellon pinnalle kasvien jäänteitä. Esimerkiksi perunasta tai porkkanasta kasvien jäänteitä ei jää. Tilat, joilla on paljon tällaisia kasveja, tarvitsevat aikaa sopeuttaakseen tuotantonsa uuteen vaatimukseen. Tämä on tarpeen myös, jotta mahdollisia muutoksesta aiheutuvia markkinahäiriöitä voidaan vähentää. Kuitenkin, komission mukaan tämä siirtymäkausi ei ole mahdollinen, ja sen vuoksi se on poistettu CAP-suunnitelmasta.</p>
GAEC 7		
91	Footnote 4 to GAEC 7 in Annex II to the SPR cannot be understood as providing for crop diversification as the general rule for the whole Member State territory. Accordingly, Finland is requested to define crop rotation requirements. In the case where Finland would make use of the option to define, by exemption, requirements for crop diversification in specific regions on the basis of diversity of farming methods and agro-climatic regions, Finland is requested to provide an explanation of the contribution of the practices and a justification of the choice made.	<p>Käsityksemme asetuksen (EU) 2021/2115 liitteen III GAEC 7 -vaatimuksen alaviitteestä on, että viljelyn monipuolistaminen on mahdollista kaikilla jäsenvaltion alueilla siinä tapauksessa, että alaviitteen edellytykset täyttyvät. Alaviitteessä todetaan, että <i>"Maatalouden menetelmien ja ilmasto-olosuhteiden moninaisuuden vuoksi jäsenvaltiot voivat sallia kyseisillä alueilla ... viljelyn monipuolistamiseen perustuvia käytäntöjä, joilla pyritään parantamaan ja säilyttämään maaperäpotentiaalia tämän GAEC-vaatimuksen tavoitteiden mukaisesti."</i></p> <p>Asetuksen (EU) 2021/2115 artiklan 13(1) mukaisesti jäsenmaiden tulee ottaa huomioon kansallisia GAEC-vaatimuksia asettaessaan mm. maaperä- ja ilmasto-olosuhteet, käytössä olevat viljelyjärjestelmät sekä viljelykäytännöt, jos relevanttia.</p> <p>CAP-suunnitelman luvussa 3.10.3.3.5 on kuvattu Suomen maatalouden ilmasto-olosuhteiden ja viljelymenetelmien moninaisuutta mm.:</p>

		<ul style="list-style-type: none"> – Neljän selvästi erilaisen vuodenajan asettamat haasteet viljelykasveille sekä viljelymenetelmille ja -käytännöille. Koko Suomessa on pitkä talvikausi ja rankat talviolosuhteet viljelykasveille jään ja lumen vuoksi. – Pohjoisiin olosuhteisiin ja lyhyeen kasvukauteen soveltuvien kasvilajien vähäisyys – Vuosittaisten sääolojen vaihtelu – Laiduntaminen mahdollista vain osan vuotta. Tämän vuoksi karjan talviruokintaan tarvitaan säilörehunurmea ja kuivattua heinää. <p>Lisäksi on viitattu GAEC 6 -vaatimuksen kohdalla luvussa 3.10.3.2.4 kuvattuihin pitkään talvikauteen ja talven ankariin olosuhteisiin sekä niiden vaikutuksiin viljelykasveille ja viljelymenetelmille.</p> <p>Luvun 3.10.3.3.5 perusteella voidaan todeta, että Suomessa maatalouden menetelmät ja ilmasto-olosuhteet ovat kaikilla Suomen alueilla moninaiset ja haastavat. Tämän ja edellä mainitun artiklan 13(1) perusteella viljelyn monipuolistamisen vaatimus kaikilla Suomen alueilla olisi täyttänyt GAEC 7 -vaatimuksen päätavoitteen <i>"Maaperäpotentiaalın säilyttäminen"</i>.</p> <p>Kuitenkin, komission mukaan kaikilla jäsenmaan alueilla ei voi soveltaa viljelyn monipuolistamista, joten CAP-suunnitelmaan on lisätty viljelykierron vaatimus viljelyn monipuolistamisen vaatimuksen sijaan.</p>
GAEC 8		
92	<p>The Commission notes that Finland includes only land lying fallow under this GAEC. In the light of the country's needs on biodiversity, Finland is encouraged to extend its protection to more types of landscape features and justify why their inclusion (e.g., hedges) would not be appropriate to promote biodiversity.</p>	<p>Suomessa maatalousmaalla ja sen keskellä on paljon erilaisia maisemapiirteitä, joilla on merkitystä maatalousympäristön lajiston monimuotoisuudelle. Näitä ovat mm. ojat (mukaan lukien sarkaojat kasvulohkojen keskellä), ojien pientareet, yksittäiset puut, puut pienissä ryhmissä ja puustoiset saarekkeet, kivet ja kiviröykkiöt. Koska Suomessa on paljon vesistöjä, myös GAEC 4:n mukaista suojakaistaa on runsaasti. Koska Suomessa on paljon metsää ja peruslohkojen keskikoko on pieni (vain 2,5 hehtaaria), pellon reunusta on paljon. Koska olemassa olevia maisemapiirteitä on maatalousmaalla paljon, näiden jo olemassa olevien alojen laskeminen mukaan GAEC 8 -vaatimukseen ei edistäisi luonnon monimuotoisuutta. Tämän vuoksi ja ottaen huomioon asetuksen (EU) 2021/2115 artiklan 13(1) on katsottu, että kesannot täyttävät paremmin GAEC 8 vaatimuksen päätavoitteen <i>"Muiden kuin tuottavien piirteiden ja alojen säilyttäminen luonnon monimuotoisuuden parantamiseksi maataloilla"</i>.</p>

		<p>Lisäksi on otettu huomioon maatalouspolitiikan yksinkertaistamistavoite. Jo olemassa olevien maisemapiirteiden mukaan ottaminen GAEC 8 -vaatimuksen tuottamattomiin aloihin lisäisi hallinnollista taakkaa, koska hallinnolla ei ole tietoa näiden kaikkien maisemapiirteiden pinta-alasta ja kaikki nämä alat tulisi digitoida, jos ne luettaisiin mukaan tuottamattomaan alaan.</p> <p>On hyvä ottaa huomioon, että viljelijä voi perustaa monimuotoisuuskaistoja, jotka luetaan maatalousmaan alaan, vaikka viljelijä ei olisi sitoutunut ekojärjestelmään tai ympäristökorvaukseen. Jos monimuotoisuuskaistasta muodostuu vähintään 0,01 hehtaarin kasvulohko, viljelijä voi ilmoittaa sen tukihakemuksellaan kesantona ja täyttää sillä GAEC 8:n tuottamattoman alan vaatimusta.</p> <p>Suomessa ei ole pensasaitoja ("hedges") maatalousmaalla.</p>
93	<p>Finland is invited to explain in relation to the biodiversity objective why there is a maximum share of 10% of area devoted to biodiversity. Finland should also further explain how the 8 months period of fallow land is in line with the SPR, including how it can allow meeting the biodiversity objective of GAEC 8, in the context where pesticides and fertilisers may be used after 15 August. Finland is also invited to explain what are the "protected trees" retained under this GAEC standard and in particular the link with the definition of agricultural area (e.g. "arable land does not in principle include trees other than approved landscape features or in the case of agroforestry"), and apply the ban on cutting trees during the bird breeding and rearing season to all trees.</p>	<p>GAEC 8-vaatimuksen tuottamattoman alan kesantoon on asetettu 10 %:n enimmäismäärä, jotta viljelijät eivät ilmoittaisi tuottamattoman alan kesantoa vain kiertääkseen pysyvän nurmen sääntöä. Nykyisin viherryttämistuen ekologisten alan kesannolla vastaavan tapainen sääntö on asetettu, jotta on voitu toteuttaa komission pysyvän nurmen työasiakirjan luvun 3.5.1. vaatimus. Siinä todetaan seuraavaa: <i>"Even if in general a farmer may declare more EFA than what is required to fulfil the 5% requirement, in order to avoid circumventing the rules on classification of permanent grassland and following Article 60 of Regulation (EU) No 1306/2013 (circumvention clause), no farmer can declare land lying fallow as EFA only for the purpose of obtaining the advantage of preventing the land laying fallow from becoming PG. This would be a case of circumventing the rules related to the use of land pursuant to Article 4(1)(h) of Regulation (EU) No 1307/2013."</i> (ref. DS/EGDP/2015/02-Rev1). Komission kanssa käydyn keskustelun perusteella olemme ymmärtäneet, että jäsenmaiden ei tarvitse enää tulevilla CAP-kaudella soveltaa tätä edellä mainittua periaatetta. Tästä syystä enimmäisraja 10 % on poistettu CAP-suunnitelmasta.</p> <p>Tuottamattoman alan kesantokaudeksi on CAP-suunnitelmassa ilmoitettu 1.1.-15.8. Tämä on myös nykyisin kesantokauden pituus viherryttämistuen ekologisessa alassa. Tämä ajanjakso on Suomessa tarkoituksenmukainen ottaen huomioon pääkesantokasvien kukinta-aika, lintujen pesimäaika, syyskasvien kylvömahdollisuudet ja valmistautuminen kesannon jälkeen seuraavaan kasvukauteen. GAEC 8 -vaatimuksessa ilmoitettu lintujen pesimäaika Suomessa on 1.1-31.7. Syyskylvöisten viljakasvien kylvö on mahdollinen vielä 15.8. jälkeen. On toivottavaa, että viljelijät kylväisivät kesannon jälkeen syyskylvöisiä kasveja, koska niiden</p>

		<p>viljely ei ole yleistä Suomessa ja niiden viljelyä pitäisi lisätä, jotta talviaikaisen kasvipeitteen määrää saataisiin lisättyä.</p> <p>Koska Suomessa edellytetään pääsääntönä GAEC 6 -vaatimuksen perusteella kesannoilta kesällä viher- tai sänkipeitteisyyttä, kasvinsuojeluaineiden käyttö on usein tarpeen silloin, jos kesannolle kylvetään syyskylvöistä kasvia tai jos kesanto aiotaan ottaa viljelyyn seuraavana vuonna. Lannoitteiden käyttö on tarpeen, jotta kesannon jälkeen perustettavan uuden kasvuston kasvuun lähtöä ja sadontuottokykyä voidaan parantaa. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella kesantokautta on pidennetty 31.8. saakka. Kesantokausi päättyy aiemmin, jos alalle kylvetään syyskylvöisiä kasveja. Kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää kesantokaudella.</p> <p>Suojellut puut ovat GAEC 8:n maisemapiirteiden säilyttämisen vaatimukseen kuuluvia yksittäisiä puita ja puuryhmiä, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain (1096/1995) 29 §:n 1 momentin 9 kohdan tai luonnonsuojelusta annetun Ahvenanmaan maakunta-asetuksen (Ålands författningssamling 1998:113) 5 §:n 8 kohdan perusteella ja jotka kasvavat maatalousmaalla olevan peruslohkon sisällä, peruslohkon pientareella tai toisiinsa rajoittuvien peruslohkojen välisellä alueella enintään 0,2 hehtaarin alalla. Nämä puut luetaan mukaan maatalousmaan alaan.</p> <p>CAP-suunnitelmaa on muutettu lintujen pesimäaikaa koskevan GAEC 8 -vaatimuksen osalta niin, että viittaus suojeltuihin puihin poistetaan. Sanamuoto on nyt niin, että maatalousmaalla olevia puita ei saa kaataa eikä leikata 1.5-31.7. Tämä kieltö ei kuitenkaan koske pysyvien kasvien alaa eikä alaa, joka kuuluu ympäristökorvauksen sopimukseen ”maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito”.</p>
<u>For direct income support</u>		
<u>Basic income support for sustainability (BISS) (Articles 21-28 of the SPR, Section 5 of the Plan)</u>		
94	The unit amount for BISS cannot be justified as being the result from the division of the BISS envelope assigned to each group of territories by the number of estimated eligible hectares in the respective group of territories.	Kuten komission tiedonannon COM (2017) 713 final kuviosta 6 käy ilmi, maatalouden maataloustulo on Suomessa heikko. Viljelijöiden keskimääräinen tulo ilman CAP-tukea on negatiivinen ja selvästi huonompi kuin muissa EU-maissa. Pohjoinen sijainti ja siitä johtuvat luonnonolosuhteet, kuten lyhyt kasvukausi, ovat perussyitä. Kannattavuutta ovat viime vuosina heikentäneet myös huonot sääolot, korkeat tuotantokustannukset ja energian hinnat sekä markkinoiden toimimattomuus hinnanmuodostuksessa.

		<p>Tulotuen tarve molemmilla tukialueilla on käytännössä suurempi kuin mitä voimme maksaa. Siksi meidän on välttämätöntä käyttää kaikki EU-rahoitus (ei käyttämättömiä varoja), ja siksi meillä on Suomessa myös EU-tukia täydentäviä kansallisia tukia.</p> <p>Perustulotukeen kohdennettava rahamäärä saadaan vähentämällä suorien tukien kokonaismäärästä muihin suorien tukien järjestelmiin kohdennettu osuus. Tämä jäljelle jäävä osuus jaetaan tasapuolisesti kaikille tukikelpoisille hehtaareille molemmilla tukialueilla. Tasatuki (flat rate) on oikeudenmukainen toimintatapa.</p>
95	The unit amount for each group of territories should be justified based on data relating to the income needs in that specific group of territories.	<p>Kuten kysymyksen 94 vastauksessa todettiin, tuen tarve molemmilla tukialueilla on suurempi kuin perustulotuen kautta voidaan maksaa. Siksi on välttämätöntä, että käytämme kaikki käytettävissä olevat varat ja kohdennamme ne reilulla tavalla tukialueille. Suomessa on varsin monimutkainen tukikokonaisuus, jossa EU:n tukijärjestelmiä täydennetään kansallisilla tuilla. Näiden tukijärjestelmien yhteensovittaminen on haastavaa. Tavoitteena on rakentaa kokonaisuus, joka tarjoaa yhtäläisen kannustimen tasapuolisesti eri maantieteellisillä alueilla ja tuotantosektoreilla. Tästä syystä perustulotuen tukitasoja ei voida tarkastella erillisinä, vaan ne on suhteutettava eri tukijärjestelmien muodostamaan kokonaisuuteen. Tärkeää on myös välttää suuria tulojaon muutoksia viljelijöiden välillä. Suomessa maatalouden mahdollistaminen koko maassa on keskeistä. Eteläisellä tukialueella AB tukitaso on hieman korkeampi kuin pohjoisella tukialueella C. Tämä pohjautuu osin AB:n hieman korkeampiin historiallisiin viitesatoihin. Syynä on myös se, että vuoden 2003 CAP-uudistuksessa varoja ei voitu siirtää tukialueiden välillä. Syynä on myös se, että alueella C luonnonolosuhteiden aiheuttamat haitat ovat suuremmat kuin alueella AB. Tämä tarkoittaa, että alueelle C kohdennetaan enemmän LHK-tukea, mikä tukien yhteensovittamisessa vähentää perustulotuen tarvetta. Myös mahdollisuus kansallisen tuen myöntämiseen alueella C vaikuttaa samansuuntaisesti. Suomi on edennyt vuodesta 2007 asteittain kohti alueellista flat rate - tukimallia, joka saavutettiin vuonna 2019.</p>
96	Finland is invited to reconsider the variation of the unit amount provided for BISS. The variation percentages are considered to be very high and are not adequately justified. The justification of the unit amount on the one hand, and of minimum and maximum unit amounts on the other hand should be linked. For each group of territories, these justifications should primarily be based on data related to the needs which the relevant	<p>Suomen tavoitteena on ylläpitää maataloustuotantoa koko maassa ja parantaa maatalouden kannattavuutta. Siksi pyrimme käyttämään suoria tukia mahdollisimman tarkoin ja välttämään käyttämättömiä varoja. Uuden kauden alkuun liittyy epätietoisuutta siitä, kuinka paljon erityyppisiä tukia viljelijät hakevat. Tämä korostuu ekojärjestelmissä, mutta myös nuorten viljelijöiden tuessa. Tukioikeuksista luopumisen seurauksena perustulotukeen arvioidaan tulevan enemmän tukikelpoisia hehtaareita, koska tukioikeuksista on ollut puutetta erityisesti C-tukialueella. Näiden epävarmuuksien hallitsemiseksi on perusteltua, että perustulotuen tukitason vaihteluväli on riittävän suuri ainakin ensimmäisinä vuosina. Kun järjestelmät vakautuvat, vaihtelua voidaan tarvittaessa vähentää.</p>

	interventions wants to address. Elements of uncertainty leading to a risk of unspent funds can be added to justify the variation. However, these elements must also be explained and where possible based on data, e.g. related to past experience related to under-execution.	Viljelijät saavat mahdollisimman tarkan tiedon yksikkömääristä hyvissä ajoin ennen hakuaikaa.
CRISS (Article 29 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
97	As mentioned in the “Key messages” section of this document, Finland is invited to provide further analysis on the redistributive strategy. Finland is invited to reconsider the variation of the unit amount provided for CRISS. The relative variation percentage is considered to be very high and not adequately justified. The justification of the unit amount on the one hand, and of minimum and maximum unit amounts on the other hand should be linked and these justifications should primarily be based on data related to the needs which the relevant interventions want to address. In that respect, Finland is invited to justify how EUR 10 or EUR 11 are sufficient. Elements of uncertainty leading to a risk of unspent funds can be added to justify the variation. However, these elements must also be explained and where possible based on data, e.g. related to past experience related to under-execution.	<p>CAP-suunnitelmaan täydennettävät lisäperustelut on kirjattu lukuihin 3.4 ja 5.1</p> <p>Suomi arvioi, että tarve uudelleenjakotuelle on suomalaisessa tilarakenteessa ja tuotanto-olosuhteissa pieni. Lisäksi kysymyksen 37 osalta on kuvattu tuotantorakennetta tarkemmin.</p> <p>Tukeen käytettäväksi on suunniteltu käytettäväksi 17-18 euroa hehtaaria kohden. Tuen avulla voidaan osaltaan varmistaa pienten ja keskisuurten tilojen tuotannon jatkuvuutta. Toisaalta suurempi yksikkötuen taso saattaisi pahimmillaan hidastaa rakennekehitystä tavalla, jolla olisi negatiivisia vaikutuksia tuottavuus kehitykseen.</p> <p>Suomessa ei ole aiemmin sovellettu uudelleenjakotuen kaltaista tukijärjestelmää. Tämä vaikeuttaa jossain määrin tukikelpoisten yksiköiden määrän arviointia ennakoita. Lisäksi halutaan varmistaa, että tukimuotoon tulisi käytetyksi vähintään 5 % EU:n kokonaan rahoittamien tukien kokonaismäärästä ilman että yksikkötuelle asetetut rajoitteet turhaan rajoittaisivat tavoitteen toteutumista.</p>
Complementary income support for young farmers (CISYF) (Article 30 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
98	Finland is invited to link this intervention into the SO7, specify the condition of being “newly set up” and justify the planned unit amount and variations from the viewpoint of their contribution to SO7	<p>Toimenpide on kytketty erityistavoitteeseen 7 komission toivomalla tavalla.</p> <p>Ehto ”newly set up” on Suomessa määritelty perustuen hetkeen, kun viljelijä ensimmäistä kertaa hakee tukea tilan hoidosta vastaavana henkilönä. Suomessa tätä voidaan pitää perusteltuna käytäntönä arvioida tilan pidon aloittamista, koska tukien merkitys viljelijöille on poikkeuksellisen suuri.</p> <p>Tukitason vaihteluväli on asetettu melko suureksi.</p>

		<p>Vaihtelu välillä ylöspäin on haluttu varmistaa, että tukimuotoon tulisi käytetyksi vähintään 3 % EU:n kokonaan rahoittamien tukien kokonaismäärästä ilman että yksikkötuelle asetetut rajoitteet rajoittaisivat tavoitteen toteutumista. Toisaalta myös vaihteluvälillä alaspäin on haluttu varmistaa, että nuoret viljelijät saavat tukea myös tilanteessa, jossa hakemuksia olisi poikkeuksellisen paljon.</p>
<p>Eco-schemes (Article 31 of the SPR, Section 5 of the Plan)</p>		
<p>99</p>	<p>Finland should ensure that eco-schemes go beyond conditionality. Finland is requested to clarify the links between the eco-schemes, and in particular if participants are eligible to benefit from all 4 eco-schemes within a calendar year or, if this is not the case, what is the approach retained. Finland is also requested to further explain the percentages of areas on which one or several eco-schemes payments are possible as well as to explain the choice of a top-up of income support for one eco-scheme, while the 3 other eco-schemes are compensation of cost incurred/income foregone.</p>	<p>Ekojärjestelmien ehdot ovat vaativammat kuin ehdollisuuden vaatimukset. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella GAEC 1 (pysyvä nurmi) on lisätty ekojärjestelmien 01, 02 ja 03 perustasoon siten, että jos Suomessa olisi käytössä pysyvän nurmen ennallistamismenettely, GAEC 1:n mukaiselle pysyvän nurmen alalle ei voisi tehdä sitoumusta näistä ekojärjestelmistä. Muutoin yhteyttä ehdollisuuteen kuvataan alla olevissa ekojärjestelmän kysymysten 102, 103 ja 113 vastauksissa, jotka koskevat tietyn ekojärjestelmän yhteyttä GAEC-vaatimukseen.</p> <p>Viljelijä voi sitoutua samana vuonna kaikkiin ekojärjestelmiin tai vain osaan niistä tai ei yhteenkään niistä. Samalla kasvulohkolla ei voi samana vuonna sitoutua ekojärjestelmiin 02 (luonnonhoitonurmet), 03 (viherlannoitusnurmet) ja 04 (monimuotoisuuskasvit). Ekojärjestelmän 01 (talviaikainen kasvipeite) sitoumuksen voi tehdä samana vuonna ekojärjestelmien 02, 03 ja 04 sitoumusten kanssa, jos ala täyttää ekojärjestelmän 01 vaatimukset talviaikaisesta kasvipeitteestä.</p> <p>Ekojärjestelmille 02, 03 ja 04 on asetettu CAP-suunnitelmassa viljelijäkohtaiset enimmäisprosentit seuraavasti: ”Ekojärjestelmän 02 ”luonnonhoitonurmet”, 03 ”viherlannoitusnurmet” ja 04 ”monimuotoisuuskasvit” tukia myönnetään enintään 25 %:lle viljelijän suorien tukien tukikelpoisesta alasta. Lisäksi luonnonhoitonurmien tuelle on erillinen enimmäisrajoitus C-tukialueella, jossa luonnonhoitonurmien tukea myönnetään enintään 10 %:lle viljelijän suorien tukien tukikelpoisesta alasta.”</p> <p>Nämä enimmäisprosentit on asetettu sellaisiksi, että niiden myötä voidaan saavuttaa näiden ekojärjestelmien aloille asetetut tavoitetuotokset. Tavoitetuotosten saavuttamiseksi ei ole tarkoituksenmukaista, että viljelijät voisivat hakea näiden ekojärjestelmien tukea koko suorien tukien tukikelpoiselle alalle. Erillistä enimmäisprosenttia ei ole asetettu luonnonhoitonurmille AB-tukialueella, toisin kuin C-tukialueella (10 %), jotta tämä ekojärjestelmä olisi laajemmin käytössä Etelä-Suomessa. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella seuraava teksti on lisätty CAP-suunnitelmaan: Vuoden 2024</p>

		<p>lopussa arvioidaan tilakohtaisten prosenttirajoitteiden asettamisen tehokkuus ottaen huomioon vuosien 2023 ja 2024 tuotokset. Arvioinnin perusteella järjestelmää ja/tai prosenttirajoja tarvittaessa muutetaan.</p> <p>Ekojärjestelmän 01 (talviaikainen kasvipeite) tuki myönnetään kannustinperusteisena, jotta viljelijät saataisiin sitoutumaan laajasti tähän ekojärjestelmään. Tätä tukea voi hakea lähes kaikelle maatalousmaalle, jolla sänki tai kasvit säilytetään muokkaamatta määritetyn ajanjakson talven yli. Muissa ekojärjestelmissä tukitaso on kustannusperusteinen, koska näissä ekojärjestelmissä kustannusperusteisen tukitason arvioidaan houkuttavan viljelijöitä niin, että aloille asetetut tavoitetuotokset voidaan saavuttaa. Lisäksi näille ekojärjestelmille ei voi asettaa kannustinperusteista tukea komission aiemmin esittämien WTO-perusteluiden vuoksi.</p>
100	<p>Finland is strongly encouraged to exclude the use of pesticides in the agricultural areas under the eco-schemes (1, 2, 3 and 4), in order to realise the objectives of the eco-schemes.</p>	<p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaa on muutettu siten, että kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää ekojärjestelmän 04 monimuotoisuuskasveille.</p> <p>Ekojärjestelmässä 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) kasvinsuojeluaineiden käyttö ei ole sallittua paitsi kasvuston päättämiseen. Kasvinsuojeluaineiden käytön salliminen kasvuston päättämiseen on tarkoituksenmukaista, jotta viljelijän on mahdollista aloittaa tehokkaasti maataloustuotteiden viljely näillä aloilla luonnonhoitonurmien tai viherlannoitusnurmiin jälkeen joko kylvämällä ala syyskylvöisillä kasveilla tai valmistelemalla ala viljeltäväksi seuraavana vuonna. Koska Ekojärjestelmä 02 (luonnonhoitonurmet) edellyttää monivuotisten nurmiin viljelyä ja ekojärjestelmä 03 (viherlannoitusnurmet) nurmiin ja tyyppiä sitovien kasvien seosten viljelyä, on kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvuston päättämiseen usein tarpeellista, jos ala kylvetään syyskylvöisillä kasveilla tai jos tarkoituksena on viljellä alaa seuraavana vuonna. Kasvinsuojeluaineiden käyttömahdollisuus kasvillisuuden päättämiseen lisää viljelijöiden kiinnostusta osallistua näihin ekojärjestelmiin, koska tällöin heidän on helpompi viljellä näillä aloilla muita kasveja luonnonhoito- ja viherlannoitusnurmiin kasvuston päättämisen jälkeen. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelman Ekojärjestelmien 02 ja 03 tekstejä on muutettu siten, että viljelijä, joka on käyttänyt kasvuston päättämiseen kasvinsuojeluaineita edellisenä vuonna, ei voi sitoutua samalla alalla ekojärjestelmään 02/03 seuraavana vuonna.</p> <p>Ekojärjestelmässä 01 (talviaikainen kasvipeite) ei ole asetettu rajoituksia kasvinsuojeluaineiden käytölle.</p>

101	Finland is requested to avoid overlap with agri-environment and climate commitments (hereafter: AECC) interventions, in particular for:	Taulukko vihreän arkkitehtuurin pinta-alaperusteisten toimenpiteiden mahdollisista yhdistelmistä on lisätty CAP-suunnitelman lukuun 4.7.3.
	- Eco-scheme 2 and AECC on soil improvement and remediation plants;	<p><i>Ekojärjestelmä 02 (luonnonhoitonurmet) ja ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvit</i></p> <p>Ekojärjestelmän 02 (luonnonhoitonurmet) ja ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) -toimenpiteiden ehdot ovat erilaiset, eivätkä viljelijät voi sitoutua samana vuonna samalla kasvulohkolla molempiin toimenpiteisiin.</p> <p>Ekojärjestelmän 02 kasvuston tulee koostua kyseisenä vuonna tai aiemmin kylvetyistä monivuotisista nurmikasveista. Siemenseoksen painosta enintään 20 % voi olla typensitojakasveja. Monilajiseksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisia kasveja sisältävät vanhat monivuotiset nurmikasvustot ovat hyväksyttäviä. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa sekä lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevia rajoituksia.</p> <p>Ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) -toimenpiteissä edellytetään syväjuuristen maanparannuskasvien, kuten retikka, tai saneerauskasvien, kuten samettikukka, viljelyä puhtaana kasvustona tai näiden kasvien seoksina. Sallittuihin kasveihin ei hyväksytä nurmikasveja tai apiloita. Maanparannus- ja saneerauskasvit voidaan hyväksyä vain lohkolle, joka on edellisenä vuonna ollut yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä.</p> <p>Näin ollen ekojärjestelmä 02 ja ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvien toimenpiteet eivät ole päällekkäisiä.</p>
	- Eco-scheme 3 and AECC on soil improvement and remediation plants and AECC on protection zones and grassland of peat fields; and	<p><i>Ekojärjestelmä 03 (viherlannoitusnurmet) ja ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvit</i></p> <p>Ekojärjestelmän 03 (viherlannoitusnurmet) ja ympäristökorvauksen maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) -toimenpiteiden ehdot ovat erilaiset, eivätkä viljelijät voi sitoutua samana vuonna samalla kasvulohkolla molempiin toimenpiteisiin.</p> <p>Ekojärjestelmän 03 kasvusto koostuu nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seoksesta. Siemenseoksessa on oltava vähintään neljää eri lajia, ja siemenseoksen painosta vähintään</p>

20 % on oltava typensitojakasvia. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa, lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevia rajoituksia.

Ympäristökorvauksien maanparannus- ja saneerauskasvit (Ympäristö 02 ja AX MILJ 02) -toimenpiteissä edellytetään syväjuuristen maanparannuskasvien, kuten retikka, tai saneerauskasvien, kuten samettikukka, viljelyä puhtaana kasvustona tai näiden kasvien seoksena. Sallittuihin kasveihin ei hyväksytä nurmikasvien heiniä tai apiloita. Maanparannus- ja saneerauskasvit voidaan hyväksyä vain lohkolle, joka on edellisenä vuonna ollut yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä.

Näin ollen ekojärjestelmä 03 ja ympäristökorvauksien maanparannus- ja saneerauskasvien toimenpiteet eivät ole päällekkäisiä.

Ekojärjestelmä 03 (viherlannoitusnurmet) ja ympäristökorvauksen suojavyöhykkeet ja turvepeltojen nurmet

Ekojärjestelmän 03 kasvusto koostuu nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seoksesta. Siemenseoksessa on oltava vähintään neljää eri lajia, ja siemenseoksen painosta vähintään 20 % on oltava typensitojakasvia. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa, lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevia rajoituksia.

Ekojärjestelmän 03 (viherlannoitusnurmet) ja ympäristökorvauksen suojavyöhykkeet (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06) -toimenpiteiden ehdot ovat erilaiset, eivätkä viljelijät voi sitoutua samana vuonna samalla kasvulohkolla molempiin toimenpiteisiin.

Ympäristökorvauksen suojavyöhykkeet (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06) -toimenpiteissä viljelijä sitoutuu perustamaan ja ylläpitämään monivuotista nurmikasvustoa suojavyöhykkeellä ja hoitamaan sitä koko viiden vuoden sitoumuskauden ajan. Kasvusto on niitettävä ja niittojäte poistettava vuosittain maan ravinteisuuden köyhdyttämiseksi ja vesiensuojelun tehostamiseksi tai lohkon ravinteisuutta on köyhdytettävä ja monimuotoisuutta edistettävä laiduntamalla. Toisin kuin Ekojärjestelmässä 03, ympäristökorvauksen toimenpiteissä ei edellytä siemenseoksessa neljää eri kasvilajia eikä typensitojakasvien osuutta. Ekojärjestelmässä 03 ei ole niittojätteen pois korjuun velvoitetta.

		<p>Näin ollen ekojärjestelmä 03 ja ympäristökorvauksen suojavyöhykkeet -toimenpiteet eivät ole päällekkäisiä.</p> <p><i>Ekojärjestelmän 03 (viherlannoitusnurmet) ja ympäristökorvauksen turvepeltojen nurmet (Ympäristö 06) -toimenpiteen ehdot ovat erilaiset, eikä viljelijä voi sitoutua samana vuonna samalla kasvulohkolla molempiin toimenpiteisiin.</i></p> <p>Ympäristökorvauksen turvepeltojen nurmet (Ympäristö 06) -toimenpiteessä viljelijä sitoutuu perustamaan ja ylläpitämään kokonaan turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotisen nurmikasvuston peittämään tuotantonurmea ja huolehtimaan kasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä koko viiden vuoden sitoumuskauden ajan. Nurmen uusiminen sitoumuskauden aikana on sallittua vain ilman muokkausta. Toisin kuin ekojärjestelmässä 03, ympäristökorvauksen toimenpiteessä ei edellytä siemenseoksessa neljää eri kasvilajia eikä typensitojakasvien osuutta, lannoitus on sallittua ja kasvusto on korjattava. Turvepeltojen nurmia voidaan perustaa ensimmäisen ja toisen sitoumusvuoden aikana, ja ne on säilytettävä muokkaamattomina viisivuotisen sitoumuskauden loppuun.</p> <p>Näin ollen ekojärjestelmä 03 ja ympäristökorvauksen turvepeltojen nurmet -toimenpide eivät ole päällekkäisiä.</p>
	<p>- Eco-scheme 4 and AECC farm specific measure.</p>	<p><i>Ekojärjestelmä 04 (monimuotoisuuskasvit) ja ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide</i></p> <p>Ekojärjestelmän 04 (monimuotoisuuskasvit) ja ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen ehdot ovat erilaiset, eikä ekojärjestelmän 04 alalle voida maksaa ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen korvausta.</p> <p>Ekojärjestelmän 04 kasvusto koostuu siemenseoksesta, jossa on oltava vähintään kahta pölyttäjähönteis- ja maisemakasvia, riistakasvia, niittykasvia tai peltolintukasvia. Kasveista säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa sekä lannoitteiden käyttöä koskevia rajoituksia. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmassa kasvinsuojeluaineiden käyttö on kielletty ekojärjestelmän 04 monimuotoisuuskasveilla.</p> <p>Ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen tarkoitus on koulutuksellinen, ja se kannustaa ympäristön kannalta hyvien tekniikoiden tunnistamiseen ja opetteluun. Viljelijä voi valita pelkkää koulutusta sisältävän osion, tai hän voi valita seitsemästä vaihtoehdosta,</p>

		<p>mukaan lukien monivuotisten nurmien monimuotoisuuskaistojen perustamisen lohkojen reunoille tai tutustua pölytystä vaativien ravintokasvien viljelyyn. Toisin kuin ekojärjestelmässä 04, ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen monimuotoisuuskaistat ovat lohkojen reunalle perustettavia nurmikasvustoja. Ne ovat enintään 3 metrin levyisiä, jolloin ne sisällytetään lohkon tuotantokasvin pinta-alaan. Niitä voidaan perustaa vain yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä oleville lohkoille. Pölytystä vaativien ravintokasvien viljelyssä kasvustot ovat yhden lajin kasvustoja, kuten rypsi tai rapsi, ja sato voidaan korjata. Näin ollen ekojärjestelmä 04 ja ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide eivät ole päällekkäisiä.</p>
102	<p>In relation to Eco-scheme 2 and Eco-scheme 3, Finland is requested to ensure that the eco-schemes go beyond GAEC standards 2, 4, 6, 8 and 9 (in particular when they set fallow land or grassland requirement) also for the baseline and revise the calculation of the compensation of cost incurred/income foregone. Overlap of the two eco-schemes should be avoided and taken into account in the calculation.</p>	<p>Ekojärjestelmien 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) kasvustoja koskevat vaatimukset ovat keskenään erilaiset.</p> <p>Ekojärjestelmän 02 (luonnonhoitonurmet) kasvuston tulee koostua monivuotisista nurmikasveista. Siemenseoksen painosta enintään 20 % voi olla typensitojakasveja. Monilajiseksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisista kasveista sisältävät vanhat monivuotiset nurmikasvustot ovat hyväksyttäviä.</p> <p>Ekojärjestelmän 03 (viherlannoitusnurmet) kasvuston tulee koostua nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seoksesta. Siemenseoksessa on oltava vähintään neljää eri lajia, ja siemenseoksen painosta vähintään 20 % on oltava typensitojakasvia. Ekojärjestelmien 02 ja 03 kasvusto on joka toinen vuosi niitettävä, jos viljelijä sitoutuu samaan ekojärjestelmään peräkkäisinä vuosina.</p> <p><i>Ekojärjestelmien 02/03 ja GAEC 2:n erot</i></p> <p>CAP-suunnitelmassa on todettu, että ekojärjestelmien 02 ja 03 tukea ei makseta alalle, joka on ehdollisuuden GAEC 2:n (turvepeltojen suojelu) vaatimuksen A mukaista alaa. Kielto on asetettu, koska vaatimuksessa A edellytetään, että vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi muusta käytöstä raivaamalla tai muutoin otettu turvemaa-ala on oltava pysyvästi nurmella. Nurmikasvusto voidaan uusia suorakylvönä tai kevennetyllä muokkauksella niin, että uusi nurmikasvusto kylvetään välittömästi aiemman kasvuston muokkauksen jälkeen. Kyntö on kielletty. Ekojärjestelmät 02 ja 03 ovat vaativampia kuin GAEC 2 -vaatimus A. GAEC 2 -vaatimuksessa ei aseteta ehtoja nurmikasvuston kasvilajeille, ei kielletä lannoitusta eikä rajoiteta kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskemaan vain kasvuston päättämistä.</p>

Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmassa on asetettu GAEC 2:seen neljä uutta vaatimusta maatalousmaalla oleville turvemaille. Ne ovat vuodesta 2025 alkaen maa-aineksen ottokielto (B), näiden alojen polttokielto (C), uusien avo-ojien kaivuukielto tietyt poikkeukset mukaan lukien (D) ja pysyvän nurmen kynnön rajoittaminen näillä aloilla (E).

Eköjärjestelmät 02 ja 03 ovat vaativampia kuin vaatimukset B, C, D ja E.

Eköjärjestelmien 02/03 ja GAEC 4:n erot

GAEC 4 -vaatimuksessa (suojakaistat) edellytetään, että vesistöjen varrella sijaitsevilla maatalousmaan lohkoilla on oltava vesistöön rajoittuvalla lohkon rajalla muokkaamaton kasvipeitteinen vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita.

Eköjärjestelmät 02 ja 03 ovat vaativampia kuin GAEC 4 -vaatimus. GAEC 4 -vaatimuksessa ei aseteta kasvilajeille vastaavia tai tiukempia ehtoja kuin eköjärjestelmissä 02 ja 03. GAEC 4:n kasvustosta säädetään tarkemmin kansallisella asetuksella. Esimerkiksi itsestään syntynyt luonnonkasvien kasvusto, lukuun ottamatta esimerkiksi puita tai niiden taimia, hyväksyttäisiin GAEC 4:ssä kasvillisuudeksi. Toisin kuin eköjärjestelmissä 02 ja 03, GAEC 4 -vaatimuksessa ei edellytetä kasvillisuuden niittoa. Koska GAEC 4 -vaatimuksen suojakaistat ovat hyvin kapeita eikä niitä ole tarkoituksenmukaista piirtää erillisiksi kasvulohkoiksi, ne hyväksytään eköjärjestelmän alaan.

Eköjärjestelmien 02/03 ja GAEC 6:n erot

GAEC 6:ssa on CAP-suunnitelmassa kaksi vaatimusta: A (talviaikainen vähimmäismaanpeite) ja B (kesantojen kasvipeite).

GAEC 6:n talviaikaisen vähimmäismaanpeitteen vaatimuksessa edellytetään talviaikaista vähimmäismaanpeitettä vähintään 33 %:lla viljelijän peltoalasta ja pysyvien kasvien alasta. GAEC 6:n talviaikaisen kasvipeitteen vaatimuksen voi täyttää muokkaamattomilla viljelykasveilla ja sängellä, kevennetyn muokkauksen aloilla sekä aloilla, joiden pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä. Eköjärjestelmissä 02 ja 03 sen sijaan edellytetään tietynlaista kasvipeitettä, eikä kasvustoa edellytetä säilytettävän syksystä kevääseen, vaan

		<p>viljelijä voi päättää kasvuston aiemmin. Päivämääristä säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella.</p> <p>GAEC 6 -vaatimuksessa todetaan, että kesantojen tulee pääsääntöisesti olla viher- tai sänkipeitteisiä kesän tietyn ajanjakson. Hyväksyttävästä viher- ja sänkipeitteestä ja ajanjaksosta säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella. Viljelijä voi täyttää tämän vaatimuksen myös sängellä. Sen sijaan ekojärjestelmissä 02 ja 03 edellytetään tietynlaista kasvipeitettä. Ekojärjestelmien 02 ja 03 kasvusto on mahdollista korjata ja alaa voi laiduntaa. Tukihakemuksella kesannoksi ilmoitettavaa alaa ei hyväksytä ekojärjestelmiin 02 ja 03.</p> <p>Näin ollen ekojärjestelmät 02 ja 03 ovat vaativampia kuin GAEC 6 -vaatimus.</p> <p><i>Ekojärjestelmien 02/03 ja GAEC 8:n erot</i></p> <p>GAEC 8 -vaatimuksen tuottamattomaan alaan kuuluu kesannot. Tuottamattoman alan kesannolla ei saa harjoittaa maataloustuotteiden tuottamista. GAEC 8 -vaatimuksessa ei ole kesannon kasvipeitettä koskevia vaatimuksia. Ekojärjestelmissä 02 ja 03 sen sijaan edellytetään tietynlaista kasvipeitettä. Ekojärjestelmien 02 ja 03 kasvusto on mahdollista korjata ja sitä voi laiduntaa. Tukihakemuksella kesannoksi ilmoitettavaa alaa ei hyväksytä ekojärjestelmiin 02 ja 03.</p> <p><i>Ekojärjestelmien 02/03 ja GAEC 9:n erot</i></p> <p>CAP-suunnitelmassa on todettu, että ekojärjestelmien 02 ja 03 tukea ei makseta alalle, joka on GAEC 9 mukaista alaa. Kielto on asetettu, koska GAEC 9 vaatimuksen mukaan Natura2000-alueiden pysyvät nurmet on säilytettävä eikä niitä saa kyntää. Ekojärjestelmät 02 ja 03 ovat vaativampia kuin GAEC 9 -vaatimus. GAEC 9 -vaatimuksessa ei aseteta ehtoja nurmikasvuston kasvilajeille, ei kielletä lannoitusta eikä rajoiteta kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskemaan vain kasvuston päättämistä.</p>
Eco-scheme 01: Vegetation cover during winter:		
103	Finland is requested to ensure that and explain how the practices required for the eco-schemes significantly differ from practices required for the GAEC. Finland is also requested to specify the	Ekojärjestelmän 01 (talviaikainen kasvipeite) tuki myönnetään muokkaamattomalle alalle, joka säilytetään sängellä tai määriteltävillä muokkaamattomilla kasveilla syksyn tietystä päivämäärästä seuraavan kevään kylvö- tai istutustöiden ajankohtaan asti, kuitenkin vähintään tiettyyn kevään päivämäärään asti. Päivämääriä ei ole kirjoitettu CAP-suunnitelmaan, koska se on pyritty pitämään strategisella tasolla. Päivämääristä säädetään

	<p>starting and ending date of the winter period considered.</p>	<p>myöhemmin kansallisella asetuksella. Alustava suunnitelma on, että syksyn päivämäärä olisi lokakuun lopussa ja kevään päivämäärä huhtikuussa. Ekojärjestelmässä 01 talviaikaisen kasvipeitteen ajanjakso on tarkoitus säätää myöhäisemmäksi kuin GAEC 6 -vaatimuksen vähimmäismaanpeitteen ajanjakso. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty kaikkiin ekojärjestelmiin toteamus siitä, että kansallisia asetuksia säädettäessä otetaan huomioon asiaan kuuluvien EU-asetusten säännöt ja kyseisen ekojärjestelmän tavoitteet.</p> <p>GAEC 6 -vaatimuksessa kasvipeitteeksi hyväksytään muokkaamattomien viljelykasvien ja peltokasvien sängen ja kevennetyn muokkauksen alat sekä viljelykasvien alat, joiden pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä. Näin ollen viljelijä voi täyttää GAEC 6 -vaatimuksen mukaisen 33 %:n vähimmäismaanpeitteen myös vaatimattomammalla kasvipeitteellä kuin ekojärjestelmään 01 hyväksyttävien muokkaamattomien kasvien ja sängen alat. Siten ekojärjestelmä 01 on vaativampi kuin GAEC 6:n vähimmäismaanpeitteen vaatimus.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty ekojärjestelmän 01 perustason pysyvän nurmen vaatimus GAEC 1. Jos Suomessa olisi käytössä pysyvän nurmen ennallistamismenettely, GAEC 1:n mukaiselle pysyvän nurmen alalle ei voisi tehdä sitoumusta ekojärjestelmästä 01. Jos ennallistamismenettely ei ole käytössä, viljelijä voi vapaasti ottaa pysyvän nurmen alan muuhun käyttöön ja kyntää tai muutoin muokata pysyvän nurmen alaa. Ekojärjestelmä 01 on vaativampi kuin GAEC 1 -vaatimus, koska ekojärjestelmässä 01 edellytetään muokkaamatonta talviaikaista kasvipeitettä. Jos viljelijä ilmoittaa pysyvän nurmen alaa ekojärjestelmään 01, tämä pysyvän nurmen ala on säilytettävä kyntämättä tiettyyn kevään päivämäärään asti eikä viljelijä saa vähentää pysyvän nurmen alaa tilallaan sinä aikana, jolloin hän sitoutuu ekojärjestelmään 01. Päivämäärästä säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella. Alustava suunnitelma on, että pysyvän nurmen kevään päivämäärä olisi toukokuun puolivälin jälkeen.</p>
104	<p>Finland is requested to further explain in light of Article 102(2), 3rd subparagraph of the SPR, why a range of variation in the unit amount of +/- 40% is justified for this scheme.</p>	<p>Uuden kauden alkuun liittyy epätietoisuutta siitä, kuinka paljon erityyppisiä tukia viljelijät hakevat. Tämä korostuu erityisesti ekojärjestelmissä. Näiden epävarmuuksien hallitsemiseksi ja ekojärjestelmän varojen täysimääräisen käytön varmistamiseksi on perusteltua, että tukitason vaihteluväli on riittävän suuri ainakin ensimmäisinä vuosina. Kun tilanne vakautuu, vaihtelua voidaan tarvittaessa vähentää myöhemmin kauden aikana.</p> <p>Erityisen suurta epävarmuutta sisältyy talviaikaisen kasvipeitteen ekojärjestelmään. Siihen, onko viljelijällä kasvipeitettä loholla talvella vai ei, vaikuttaa Suomessa merkittävästi</p>

		<p>edeltävän kesän ja syksyn sääolot. Viljelijä on saattanut esimerkiksi suunnitella kylvävänsä lohkolle syyskylvöisiä kasveja tai kerääjäkasveja ja on jo ehtinyt muokata lohkon, eikä kylvö olekaan mahdollinen liian märkien olosuhteiden vuoksi. Tällöin viljelijä ei voikaan ilmoittaa talviaikaista kasvipeitettä niin paljon kuin hän oli etukäteen suunnitellut.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaa on muutettu siten, että ekojärjestelmässä 01 tukitason vaihteluväli on pienempi.</p>
105	Finland is requested to review the link with R.12, which does not seem justified.	<p>Maaseutuohjelman (2014–2020) ympäristöarvioinnissa sivuilla 31-32 mainitaan ilmastonmuutokseen sopeutumisen keinona pellon kasvukunnon säilyttäminen talviaikaisen kasvipeitteen avulla. Talvipeitteisyydellä voidaan myös lisätä ja pidättää ravinteita maaperässä, mikä lisää viljelyn taloudellisuutta ja vähentää haitallisia ympäristövaikutuksia. https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/544713/luke-luobio_63_2019.pdf?sequence=5&isAllowed</p> <p>TEHO Plus -hankkeen raportissa 4/2014 sivulla 7 todetaan, että ”Monipuolistuvat pellonkäytön vaihtoehdot, kuten esimerkiksi talviaikainen kasvipeitteisyys tai typensitojakasvit, ovat mahdollisuus puskuroida säävaihteluita ja ääri-ilmiöitä vastaan.” https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7BB6F25A73-26D8-4B44-9040-28C5788A42CC%7D/97059</p> <p>CAP-suunnitelman liitteenä olevassa erityistavoitteen 4 kuvauksessa todetaan, että ”Ilmastonmuutokseen sopeutumisessa on tarpeen edistää uusien viljelyvarmuutta parantavien teknologioiden ja kasvipeitteisyyttä edistävien viljelymenetelmien omaksumista, kestävien kasvilajikkeiden jalostusta sekä maataloustuotannon monipuolistamista.”</p> <p>Näin ollen linkki tulosindikaattoriin R.12. on katsottu tarkoituksenmukaiseksi.</p>
Eco-scheme 02: Nature management grasslands		
106	The Commission notes that this intervention supports grazing for two years; Finland is requested to consider whether this is the most appropriate way to achieve the objectives of the eco-scheme.	<p>Ekojärjestelmässä 02 (luonnonhoitonurmet) ei edellytä laiduntamista. Kasvusto, jolle myönnetään luonnonhoitonurmien tukea perättäisinä vuosina, on niitettävä määriteltävänä ajanjaksona joka toinen vuosi. Vaikeissa rikkakasvitilanteissa kasvusto on niitettävä vuosittain niin, että rikkakasvien leviäminen estyy. Kasvuston tulee koostua monivuotisista nurmikasveista. Siemenseoksen painosta enintään 20 % voi olla typensitojakasveja. Monilajiseksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisia kasveja sisältävät vanhat monivuotiset nurmikasvustot ovat hyväksyttäviä. Luonnonhoitonurmia ei saa lannoittaa</p>

		<p>kyseisenä kalenterivuonna ja kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää paitsi kasvuston päättämiseen.</p> <p>Ekojärjestelmä 02 edistää ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista sekä vesien ja maaperän suojelua ja luonnon monimuotoisuuden edistämistä asetetuilla kasvustovaatimuksilla sekä lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevilla rajoituksilla. Lisäksi se, että niittoa ei edellytetä vuosittain, edistää luonnon monimuotoisuutta verrattuna joka vuotiseen niittoon.</p>
107	Finland is requested to explain why such a wide range of variation of the payment (+/- 23% in relation to the planned unit amount) is necessary for the financial planning of this eco-scheme.	<p>Uuden kauden alkuun liittyy epätietoisuutta siitä, kuinka paljon erityyppisiä tukia viljelijät hakevat. Tämä korostuu erityisesti ekojärjestelmissä. Näiden epävarmuuksien hallitsemiseksi on perusteltua, että tukitason vaihteluväli on riittävän suuri ainakin ensimmäisinä vuosina. Kun tilanne vakautuu, vaihtelua voidaan tarvittaessa vähentää myöhemmin kauden aikana.</p> <p>Siihen, kuinka kiinnostuneita viljelijät ovat sitoutuneita ekojärjestelmään 02 (luonnonhoitonurmet), vaikuttaa mm. maataloustuotteiden tuottajahinnat ja tuotantopanosten hinnat.</p>
108	Finland is requested to clarify for Eco-schemes 02 and 03 if the product of mowing can be used, and in this case if it is taken into account in the calculation of the compensation.	<p>Ekojärjestelmissä 02 ja 03 sadonkorjuuta ei ole kielletty, mutta koska kasvustot yleensä ovat heikompiuntoisia kuin tuotantonurmien kasvustot ja koska niitä ei saa lannoittaa eikä kasvinsuojeluaineita saa käyttää kuin kasvustoa päätettäessä, eivät viljelijät useinkaan ole kiinnostuneita korjaamaan näiltä aloilta satoa. Kustannuslaskelmat laatinut Luonnonvarakeskus on ottanut laskelmissaan huomioon 20 prosentin alalta kasvinviljelytuoton. Luonnonvarakeskus on arvioinut kustannuslaskelmissaan, että luonnonhoitonurmista korjataan vuosittain viidesosa ja viherlannoitusnurmien osalta viidesosa taloudellisesti arvokasta satoa. Kasvinviljelytuotto on myös pienempi alhaisemman D-arvon vuoksi.</p>
109	The link to R.21, which does not seem entirely justified, should be revised.	<p>Ekojärjestelmässä 02 (luonnonhoitonurmet) edellytetään nurmikasvustoa, jota ei saa lannoittaa ja kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää paitsi kasvuston päättämiseen.</p> <p>Luonnonvarakeskuksen tekemässä CAP-suunnitelman luonnoksen ympäristöarviossa ekojärjestelmän 02 arvioitiin vähentävän eroosiota ja typpikuormitusta vesistöihin sekä jonkin verran partikkelifosforin kuormitusta. Toisaalta se lisää liukoisen fosforin kuormitusta vesistöihin. Nämä laskelmat kuvasivat ympäristövaikutuksen muutosta nykytilaan, joten olemassa olevien luonnonhoitonurmien ympäristövaikutusta ei otettu huomioon laskelmissa. On huomattava, että näiden laskelmien tekemisen jälkeen ekojärjestelmälle 02 asetettua tavoitetuotosta CAP-suunnitelmassa lisättiin.</p>

		<p>https://mmm.fi/documents/1410837/89446940/CAPympvaikut_Maatalouden_vesistokuorimituksen_vahentyminen.pdf/37aa5a99-ae9-91ac-c409-aa979cfe8d52/CAPympvaikut_Maatalouden_vesistokuorimituksen_vahentyminen.pdf?t=1630403747750</p> <p>Näin ollen ekojärjestelmällä 02 on vaikutusta vesien tilaan, ja sen vuoksi R.21 on katsottu tarkoituksenmukaiseksi.</p>
Eco-scheme 03: Grassland for green fertilization		
110	Finland is requested to explain why such a relatively wide range of variation of the payment (+/- 18% in relation to the planned unit amount) is necessary for the financial planning of this eco-scheme.	<p>Uuden kauden alkuun liittyy epätietoisuutta siitä, kuinka paljon erityyppisiä tukia viljelijät hakevat. Tämä korostuu erityisesti ekojärjestelmissä. Näiden epävarmuuksien hallitsemiseksi on perusteltua, että tukitason vaihteluväli on riittävän suuri ainakin ensimmäisinä vuosina. Kun tilanne vakautuu, vaihtelua voidaan tarvittaessa vähentää myöhemmin kauden aikana.</p> <p>Siihen, kuinka kiinnostuneita viljelijät ovat sitoutuneita ekojärjestelmään 03 (viherlannoitusnurmet), vaikuttaa mm. maataloustuotteiden tuottajahinnat ja tuotantopanosten hinnat.</p>
111	Links to R.21 and R.22 should be further justified.	<p>Ekojärjestelmässä 03 (viherlannoitusnurmet) edellytetään nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seosta, jossa on neljää lajia ja typensitojakasvien osuus siemenseoksen painosta on vähintään 20 %. Kasvustoa ei saa lannoittaa ja kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää paitsi kasvuston päättämiseen.</p> <p>Luonnonvarakeskuksen tekemässä CAP-suunnitelman luonnoksen ympäristöarviossa ekojärjestelmän 03 arvioitiin vähentävän eroosiota ja typpikuormitusta vesistöihin sekä jonkin verran partikkelifosforin kuormitusta. Toisaalta se lisää liukoisen fosforin kuormitusta vesistöihin. Nämä laskelmat kuvasivat ympäristövaikutuksen muutosta nykytilaan, joten olemassa olevien viherlannoitusnurmien ympäristövaikutusta ei otettu huomioon laskelmissa. On huomattava, että näiden laskelmien tekemisen jälkeen ekojärjestelmälle 03 asetettua tavoitetuotosta CAP-suunnitelmassa lisättiin.</p> <p>https://mmm.fi/documents/1410837/89446940/CAPympvaikut_Maatalouden_vesistokuorimituksen_vahentyminen.pdf/37aa5a99-ae9-91ac-c409-aa979cfe8d52/CAPympvaikut_Maatalouden_vesistokuorimituksen_vahentyminen.pdf?t=1630403747750</p>

		<p>Näin ollen ekojärjestelmällä 03 on vaikutusta vesien tilaan, ja sen vuoksi R.21. on katsottu tarkoituksenmukaiseksi.</p> <p>Ekojärjestelmällä 03 on vaikutusta myös ravinnehuollon parantamiseen, koska viherlannoitusnurmen tavoitteena on vähentää kemiallisten lannoitteiden tarvetta. Tämän vuoksi myös R.22. on katsottu tarkoituksenmukaiseksi.</p>
Eco-scheme 04: Biodiversity plants		
112	<p>Finland is requested to ensure that the commitments of this eco-scheme deliver its objectives. It should specify the period of compliance for this scheme, in order to avoid disturbances on breeding, migration or hibernating activities. The Commission encourages Finland to exclude the application of pesticides on biodiversity crops.</p>	<p>Ekojärjestelmän 04 kasvusto koostuu siemenseoksesta, jossa on oltava vähintään kahta pölyttäjähönteis- ja maisemakasvia, riistakasvia, niittykasvia tai peltolintukasvia. Kasveista säädetään myöhemmin kansallisella säädöksellä. Esimerkkeinä voidaan mainita pölyttäjähönteis- ja maisemakasveista aitohunajakukka, riistakasveista rehukaali, niittykasveista lampaannata ja peltolintukasveista kehäkukka. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa sekä lannoitteiden käyttöä koskevia rajoituksia. Kasvuston säilyttämisaikajaksosta ei ole kirjoitettu CAP-suunnitelmaan, koska suunnitelma on pyritty pitämään strategisella tasolla. Ajanjaksosta on tarkoitus säätää myöhemmin kansallisella asetuksella. Alustava suunnitelma on, että päivämäärä olisi syyskuussa. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty kaikkiin ekojärjestelmiin toteamus siitä, että kansallisia asetuksia säädettäessä otetaan huomioon asiaan kuuluvien EU-asetusten säännöt ja kyseisen ekojärjestelmän tavoitteet.</p> <p>Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaa on muutettu siten, että ekojärjestelmän 04 monimuotoisuuskasveille ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita.</p>
113	<p>Finland is requested to ensure that the ecoscheme goes beyond GAEC standards 4, 6 and 8 for the baseline and the calculation of the compensation of cost incurred/income foregone.</p>	<p>Ekojärjestelmän 04 (monimuotoisuuskasvit) kasvusto koostuu siemenseoksesta, jossa on oltava vähintään kahta pölyttäjähönteis- ja maisemakasvia, riistakasvia, niittykasvia tai peltolintukasvia. Kasveista säädetään myöhemmin kansallisella säädöksellä. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa sekä lannoitteiden käyttöä koskevia rajoituksia. Kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää. Kasvuston säilyttämisaikajaksosta on tarkoitus säätää myöhemmin kansallisella asetuksella. Alustava suunnitelma on, että päivämäärä olisi syyskuussa. Komission kanssa käytyjen keskustelujen perusteella CAP-suunnitelmaan on lisätty kaikkiin ekojärjestelmiin toteamus siitä, että kansallisia asetuksia säädettäessä otetaan huomioon asiaan kuuluvien EU-asetusten säännöt ja kyseisen ekojärjestelmän tavoitteet.</p> <p><i>Ekojärjestelmän 04 ja GAEC 4:n erot</i></p>

GAEC 4 -vaatimuksessa (suojakaistat) edellytetään, että vesistöjen varrella sijaitsevilla maatalousmaan lohkoilla on oltava vesistöön rajoittuvalla lohkon rajalla muokkaamaton kasvipeitteinen vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita. GAEC 4 -vaatimuksessa ei aseteta kasvilajeille vastaavia tai tiukempia ehtoja kuin ekojärjestelmässä 04. GAEC 4:n kasvustosta säädetään tarkemmin kansallisella asetuksella. Esimerkiksi itsestään syntynyt luonnonkasvien kasvusto, lukuun ottamatta esimerkiksi puita tai niiden taimia, hyväksyttäisiin GAEC 4:ssä kasvillisuudeksi. Sen sijaan ekojärjestelmässä 04 edellytetään tiettyjen monimuotoisuutta edistävien kasviseosten viljelyä.

Näin ollen ekojärjestelmä 04 on vaativampi kuin GAEC 4 -vaatimus.

Ekojärjestelmän 04 ja GAEC 6:n erot

GAEC 6:ssa on CAP-suunnitelmassa kaksi vaatimusta: A (talviaikainen vähimmäismaanpeite) ja B (kesantojen kasvipeite).

Talviaikaisen kasvipeitteen vaatimuksessa edellytetään talviaikaista kasvipeitettä vähintään 33 %:lla viljelijän peltoalasta ja pysyvien kasvien alasta. GAEC 6:n talviaikaisen kasvipeitteen vaatimuksen voi täyttää muokkaamattomilla viljelykasveilla, sängellä, kevennetyn muokkauksen aloilla ja aloilla, joiden pinnalla on sadonkorjuusta jäänyttä kasvijätettä. Ekojärjestelmässä 04 sen sijaan edellytetään tietynlaista kasvipeitettä, eikä kasvustoa edellytetä säilytettävän syksystä keväeseen.

Kesantojen tulee pääsääntöisesti olla viher- tai sänkipeitteisiä kesän tietyn ajanjakson. Hyväksyttävästä viher- ja sänkipeitteestä ja ajanjaksosta säädetään myöhemmin kansallisella asetuksella. Viherkesannoksi on tarkoitus hyväksyä myös mesi-, maisema-, riista- ja niittykasveja, mutta toisin kuin ekojärjestelmässä 04 kahden kasvilajin seosta ei edellytetä. Lisäksi viljelijä voi täyttää kesantojen kasvipeitevaatimuksen pelkästään myös sängellä. Ekojärjestelmässä 04 kasvuston säilyttämisaika on tarkoitus asettaa myöhäisemmäksi kuin GAEC 6:ssa kesannoille. Kasvuston säilyttämisaikajaksosta ekojärjestelmässä 04 on tarkoitus säätää myöhemmin kansallisella asetuksella. Alustava suunnitelma on, että päivämäärä olisi syyskuussa.

Tukihakemuksella kesannoksi ilmoitettavaa alaa ei hyväksytä ekojärjestelmään 04.

		<p>Näin ollen ekojärjestelmä 04 on vaativampi kuin GAEC 6 -vaatimus.</p> <p><i>Ekojärjestelmän 04 ja GAEC 8:n erot</i></p> <p>GAEC 8 -vaatimuksen tuottamattomaan alaan kuuluu kesannot. GAEC 8 -vaatimuksessa ei ole kesannon kasvipeitettä koskevia vaatimuksia. Ekojärjestelmässä 04 sen sijaan edellytetään sen sijaan tietynlaista kasvipeitettä. Tukihakemuksessa kesannoksi ilmoitettavaa alaa ei hyväksytä ekojärjestelmään 04.</p> <p>Näin ollen ekojärjestelmä 04 on vaativampi kuin GAEC 8 -vaatimus.</p>
CIS (Articles 32-35 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
114	In order to address efficiently difficulties and improve the competitiveness and sustainability of the sector and to avoid that the proposed CIS interventions lead to a deterioration of the environmental and climate situation (e.g. resulting from intensification of livestock farming), Finland is requested to clarify the interplay between CIS and other support decisions under the Plan and to improve, if relevant, the CIS interventions' targeting (e.g. eligibility conditions for specific types of farming within a sector and CIS adapted to different local context).	<p>CAP-suunnitelmaa on täydennetty.</p> <p>Ympäristö- ja ilmastokysymyksiin ja tukikokonaisuuden eri välineiden yhteensovitukseen liittyviä näkökohtia tuotantosidonnaisten tukien kannalta on tarkasteltu myös CAP-suunnitelman luvuissa 3.3 ja 3.7.1.</p>
115	Finland is invited to consider linking its CIS interventions also to result indicators R4, R6 and R.7 (Enhancing support for farms in areas with specific needs).	Kysymykseen on vastattu kysymyksen 73 kohdalla. Indikaattori R.7 kuvaa hehtaariperusteisten luonnonhaittakorvausten kattavuutta, eikä se ole loogisesti yhdistettävissä suoriin tuotantosidonnaisiin tukiin Suomessa.
116	Finland is invited to take into account the following when designing CIS:	
116.1	- The justification for economic difficulties should be primarily based upon a low/negative profitability and/or a declining number of hectares/animals over a recent period. Other arguments (e.g. short	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.

	production period; unfavourable weather, etc.) are also useful for further clarity, but these should rather just explain the reasons behind the difficulties. The explanation of the difficulty should be reinforced accordingly, where appropriate;	
116.2	- The 'aims' still need to be clarified to address the difficulties in the longer run. If needed, certain elements of the support decisions (e.g. eligibility conditions, or modulated unit rates could encourage the use of beneficial agronomic practices; or more performant / more resistant varieties; or cooperation of farmers; etc.) might have to be re-considered in order to incite improvement in terms of competitiveness, quality, and/or sustainability;	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.
116.3	- The eligibility conditions should cover all important requirements (if applicable, e.g. minimum number of ha/animals, minimum sowing density, minimum yield, minimum/maximum age of animals, retention period, etc.). If relevant, these should be completed;	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.
116.4	- An intervention may target several sectors (e.g. 'special crop premium'), but the importance of each should be justified nonetheless. The 'special crop premium' under CIS also targets certain cereals (rye, buckwheat). The Plan, in particular the list of targeted sectors, justification of difficulties and importance, the explanation of the aim and of the unit rate should thus be completed;	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.
116.5	- The explanation of how the planned unit rate and its variation was determined in light of the targeted sector's actual support need should be reinforced. A short description of the mechanics would suffice. Besides, given the various uncertainties about the sector's support need, it is	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.

	actually more realistic to determine the required subsidy as a (limited) range of values, which in turn would allow fixing and justifying the planned unit rate and its variation;	
116.6	- Finland should clarify how the various river basins' different situations were taken into account in its assessment. Given that all interventions foresee stable output indicators till 2027 (i.e. no production increase), the focus should rather be on those river basins, if any, where 'good status' has not yet been reached based upon the respective river basin management plan (hereafter: RMBP). The most sensitive interventions in light of their potential impact on pollution appear to be those that target the dairy and beef and veal sectors. Finland should clarify how the river basins' different situation have been taken into account and explain how the CIS interventions are consistent with the WFD; and	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan.
116.7	- Since Finland makes CIS potentially available to sunflower, the support area per year should be indicated in the respective table. Confectionary sunflower seed is excluded from the CIS scope, which should be clarified in the eligibility conditions of the intervention that targets oilseeds. The Commission should inform Member States about reduction coefficients, if any, related to the EU World Trade Organization (hereafter: WTO) schedule on oilseed (Blair House) in this document. However, the Commission has not received all the information needed yet. Once all Member States have submitted their Plans, the Commission will inform Member States, if such coefficient is needed.	Lisätiedot ja -perustelut on täydennetty CAP-suunnitelmaan. Syötäväksi tarkoitettut auringonkukansiemenet eivät ole tukikelpoisia. (Suomessa auringonkukan viljely on vähäistä.)
<i>For sectoral interventions</i>		
<i>Fruit and vegetables</i>		

117	<p>Finland is invited to verify and describe in the Plan how all additional requirements set out in Regulation (EU) 2022/126, for instance, the percentage for minimum water savings (Article 11(4)(a) of Regulation (EU) 2022/126), are to be addressed.</p>	<p>Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty kaikkien 11 toimenpiteen osalta (kohtaan 6).</p> <p>Suomi vahvistaa komission asetuksen 2022/126 lisävaatimusten osalta seuraavaa. Tuen hakijan tulee dokumentoida mahdollisimman tarkasti jo toimintaohjelman hyväksyntää haettaessa se, että tuen ehdot täyttyvät. Lisäksi viimeistään tuen maksatusta haettaessa dokumentointia tulee tarpeen mukaan täydentää. Tällaista dokumentointia on esimerkiksi selvitys siitä, että kastelujärjestelmäinvestoinnin veden kulutus vähentyy vähintään 5 %, sekä potentiaalisesti että myös tehokkaasti. Ruokavirasto tarkastaa ennen toimintaohjelman hyväksymistä ja ennen tuen maksamista, että tuen ehdot täyttyvät myös em. asetuksessa mainittujen lisävaatimusten osalta.</p> <p>Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty INVRE, ADVI1, ORGAN, CLIMA toimenpiteiden osalta (kohtaan 6):</p> <p>Tukitoimi kerryttää CAP-asetuksen (2021/2115) 50 artiklan 7 kohdan a) alakohdassa mainittua 15 prosentin prosenttiosuutta, jos tukitoimella pyritään muun muassa asetuksen (2021/2115) 46 artiklan e) ja f) alakohdissa mainittuihin tavoitteisiin ja komission delegoidun asetuksen 2022/126 12 artiklan 1. kohdassa mainittuihin tavoitteisiin.</p> <p>Tekstiä kohtaan 5.2. on lisätty kaikkien artiklaa 47 (1) koskevien toimenpiteiden osalta (kohtaan 6):</p> <p>Tukitoimi kerryttää CAP-asetuksen (2021/2115) 50 artiklan 7 kohdan d) alakohdassa mainittua 2 prosentin prosenttiosuutta, jos tukitoimella pyritään muun muassa saman asetuksen 46 artiklan d) alakohdassa mainittuihin tavoitteisiin.</p> <p>Lisätty toimenpiteeseen INVRE kohta 5:</p> <p>Tuensaajan on käytettävä hankittua aineellista tai aineetonta omaisuutta sen luonteen, tavoitteiden ja käyttötarkoituksen mukaisesti, kaiken edellä mainitun sekä tuottajaorganisaation hyväksytyyn toimintaohjelman mukaisesti. Hankitun aineellisen tai aineettoman omaisuuden on säilyttävä tuensaajan omistuksessa ja hallinnassa verotuksellisen poistoajan loppuun saakka tai vähintään viiden vuoden ajanjakson. Omaisuuden luonne huomioon ottaen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta komission delegoidun asetuksen (2022/126) 11 artiklan 10 kohdan soveltamista.</p> <p>INVRE kohta 6:</p>
-----	---	---

		<p>Jos komission delegoidun asetuksen 2022/126 11 artiklan 1. kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa tarkoitettu tietyn investoinnin ajanjakso ylittää toimintaohjelman keston, tulee varmistaa, että investointi voidaan siirtää seuraavaan toimintaohjelmaan. Suomi sisällyttää tuen aineelliseen omaisuuteen tehtäviin investointeihin, jotka koostuvat energiaa tuottavista järjestelmistä. Edellytyksenä on, että tuotetun energian määrä ei saa ylittää energiamäärää, jota voidaan käyttää vuosittain tuensaajan tavanomaisiin toimiin.</p> <p>Lisätty TRAINCO kohta 5: Tukitoimen tarkoituksena on oltava jokin komission delegoidun asetuksen 2022/126 13 artiklan 1. kohdassa (a-c kohdat) mainituista tarkoituksista.</p> <p>Lisätty PROMO kohtaan 5: Tukitoimen tarkoituksena on oltava jokin komission delegoidun asetuksen 2022/126 14 artiklan 1. kohdassa (a-i kohdat) mainituista tarkoituksista.</p>
118	While defining the F&V interventions, Finland has not established the link to the cross-cutting objective in Section 5.2 Sectoral Interventions. The Commission considers that this link, where relevant, should be established.	<p>CAP-suunnitelman tarveanalyysissä ei ole tunnistettu hevi-tuottajaorganisaatiotoimenpiteitä sellaisiksi, että ne vastaavat tarveanalyysin tunnistettuihin tarpeisiin.</p> <p>Komission kommenttiin perustuen on Artikloihin 47(1)b ja 47(1)c liittyviin interventioihin lisätty läpileikkaava tavoite.</p>
119	The Commission invites Finland to add result indicators R.5 (Risk management), R.10 and R.11 (Concentration of supply), and other relevant result indicators where necessary. It needs to be emphasised that the reference to R.10 and R.11 is mandatory based on Article 160 (concentration of supply for producer organisations) of Regulation (EU) No 1308/2013 and Article 46(b) of the SPR (concentration of supply and placing on the market of the products is one the objective for the F&V sector). R.1 should also be added for interventions falling under Articles 47(1)(b) and (47(1)(c) of the SPR.	<p>Kaikille toimenpiteille on valittu indikaattorit R.10 ja R.11. R1 indikaattori ohjelmoidaan tuottajaorganisaatioiden neuvontapalveluille (ADV1) ja koulutukseen (TRAINCO). R5 indikaattori otetaan käyttöön tuottajaorganisaatioiden riskienhallintainvestoinneissa (INNOVO) ja tuottajaorganisaatioiden satovakuutuksissa (HARIN). Indikaattoreiden R1 ja R5 tavoitearvot kasvoivat hiukan tämän ansioista.</p> <p>Komission kommenttiin perustuen on interventioille ADV1 47(1)(b) ja TRAINCO (47(1)(c) on lisätty indikaattori R.1. HARIN(47(2)(i)) ja INVVO (47(2)(b)) on lisätty indikaattori R.5. HARIN ja INVVO molemmille lisätty erityistavoite 1 (kohta 2).</p>

120	Finland should ensure that operational programmes should include three or more actions (80% of member of producer organisation rule) linked to the objectives referred to in points (e) and (f) of Article 46 of the SPR (see Article 50(7)(b) of the SPR).	<p>Havainnot 78, 79, 120 ja 121 liittyvät toisiinsa. Niissä on yhtenäinen vastaus CAP-suunnitelmaan kirjaamiseksi. Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty kaikkien 11 toimenpiteen osalta (kohtaan 6).</p> <p>Tuen hakijan tulee dokumentoida mahdollisimman tarkasti jo toimintaohjelman hyväksyntää haettaessa se, että tuen ehdot täyttyvät. Lisäksi viimeistään tuen maksatusta haettaessa dokumentointia tulee tarpeen mukaan täydentää. Tällaista dokumentointia on esimerkiksi selvitys siitä, että: a) vähintään 15 prosenttia menoista koskee 46 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyviä interventioita; b) toimintaohjelma sisältää vähintään kolme 46 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyvää toimea (Jos vähintään 80 prosenttia tuottajaorganisaation jäsenistä on tehnyt yhden tai useamman samanlaisen IV luvussa säädetyn maatalouden ympäristösitoumuksen tai luonnonmukaista maataloutta koskevan sitoumuksen, kukin kyseisistä sitoumuksista lasketaan yhdeksi em. kolmesta toimesta); c) vähintään 2 prosenttia menoista koskee 46 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin tavoitteisiin liittyviä interventioita; ja d) edellä 47 artiklan 2 kohdan f, g ja h alakohdassa tarkoitettujen interventiotyyppien mukaiset interventioimenot eivät ylitä kolmasosaa kokonaismenoista. Ruokavirasto tarkastaa ennen toimintaohjelman hyväksymistä ja ennen tuen maksamista, että tuen ehdot täyttyvät.</p>
121	Finland should make sure that the interventions within the types of interventions referred to in Article 47(2), points (f), (g) and (h) of the SPR do not exceed one third of the total expenditure under operational programmes (see Article 50(7)(d) of the SPR).	<p>Tekstiä kohdassa 5.2. on täydennetty kaikkien 11 toimenpiteen osalta (kohtaan 6).</p> <p>Katso kohta 120.</p>
Apiculture		
122	Finland is invited to:	
122.1	Revisit the information in Tables 5.2.10 and 6.2.2, to ensure consistency and include the Total Public expenditure in the updated SFC tables;	<p>Taulukoihin 5.2.10 on korjattu varainhoitovuoden 2023 rahoituksen määrä ja vastaava korjaus on tehty taulukkoon 6.1 riville 19. Taulukoihin 5.2.10 on täydennetty julkisen rahoituksen kokonaismäärä.</p> <p>Toimenpide, joka koski viestintää lapsille ja nuorille, on siirretty tukitoimityypin Mehi1 alta tukitoimityypin Mehi7 alle ja vastaava korjaus on tehty taulukoihin 5.2.10. Muutos ei vaikuta mehiläishoitoalan kokonaisbudjettiin.</p>

122.2	Describe in Section 3.5.2, the method used to determine the number of beehives in respect of Article 37 of Regulation (EU) 2022/126;	<p>Kohtaan 3.5.2 on lisätty kuvaus mehiläispesien laskentamenetelmästä.</p> <p>Suomi käyttää nykyisin mehiläispesien laskennassa Suomen Mehiläishoitajain Liiton (SML) laskentamallia. SML tekee joka vuosi mehiläisalan rakennetta koskevan kyselyn. Jokainen mehiläistarhaaja saa vapaasti vastata siihen SML:n nettisivujen kautta. Kyselystä on tiedotettu laajasti kaikille SML:n jäsenille sekä julkisesti. Vuonna 2018 todettiin, että kyselyn suorittaminen verkkolomakkeella lisäsi huomattavasti vastausten määrää paperilomakkeeseen verrattuna. Suomen menetelmä on ollut käytössä yli 20 vuotta, ja se kattaa koko maan. Kyselyssä mehiläistarhaajalta kysytään muun muassa mehiläispesien lukumäärä syyskuun viimeisenä päivänä (30.9.). Talvehtivien mehiläispesien kokonaismäärä lasketaan tällä perusteella.</p> <p>Tavoitteena on, että mehiläispesien määrän tilastoiminen (samoin kuin useimmat komission seurantatietoja koskevan täytäntöönpanoasetuksen mehiläishoitoa koskevat tiedot) tuottaisi tulevaisuudessa Suomessa Luonnonvarakeskus. Olemme pyytäneet Luonnonvarakeskukselta tarjouksen tilastoinnin kehittämistä koskevaan pilottihankkeeseen. Tämän kehittämishankkeen Luonnonvarakeskusta koskeva rahoitus tulisi muista kansallisista varoista kuin CAP:n mehiläishoitoalan tuesta. Mehiläishoitoalan järjestöjen osallistumista kehittämishankkeeseen voitaisiin rahoittaa Mehi6 toimenpiteestä.</p> <p>Pilottihankkeen avulla siirretään vastuu mehiläispesien määrän raportoinnista tilastoviranomaiselle ja tämä varmentaa tietojen luotettavuuden.</p>
122.3.	Revise Section 3.5.2 with an analysis of the sector leading to the assessment of the needs and justification of the interventions chosen, which need to be clearly outlined, and explain how these also address the SOs;	<p>Kohtaan 3.5.2 on lisätty nykytilan kuvaus, SWOT-analyysi ja tarvekuvaus. Tarvekuvausta 24 on vahvistettu. SO2 ei ole muutettu, koska tehdyt lisäykset ovat niin spesifejä mehiläishoitoalalle.</p>
122.4	Clarify the demarcation with EAFRD interventions;	<p>Mehiläishoitotuella on eri tuen saajat ja eri tukikohteet kuin maaseudun kehittämissä.</p> <p>Mehiläishoitoalan toimenpiteissä tuensaajana on mehiläishoitoalaa edustava yhteisö, tukea ei myönnetä suoraan tarhaajille. Tuettavat toimenpiteet ovat suunnitelma-asetuksen 55 artiklan mukaisia. Investointeja voidaan tukea silloin kun ne palvelevat mehiläishoitoalaa laajemmin ja liittyvät 55 artiklan tukitoimintatyyppien sisältöön. Tällaisia investointeja voivat olla esimerkiksi koulutuksessa tarvittavat ohjelmistot tai koulutusvälineet, jalostustoiminnassa</p>

		<p>tarvittavat sähköiset järjestelmät ja ohjelmistot tai keinosiemennyslaitteet sekä tutkimuksessa tarvittavat välineet.</p> <p>Cap-suunnitelman 3.5.2 kohtaan on lisätty seuraava:</p> <p>Rajaukset maaseuturahastosta rahoitettaviin toimenpiteisiin nähden</p> <p>Mehiläishoitotuella on eri tuensaajat ja eri tukikohteet kuin maaseudun kehittämistoimenpiteissä.</p> <p>Mehiläishoitoalan toimenpiteissä tuensaajana on mehiläishoitoalaa edustava yhteisö, tukea ei myönnetä suoraan tarhaajille. Tuettavat toimenpiteet ovat suunnitelma-asetuksen 55 artiklan mukaisia. Investointeja voidaan tukea silloin kun ne palvelevat mehiläishoitoalaa laajemmin ja liittyvät 55 artiklan toimenpidetyyppien sisältöön. Tällaisia investointeja voivat olla esimerkiksi koulutuksessa tarvittavat ohjelmistot tai koulutusvälineet, jalostustoiminnassa tarvittavat sähköiset järjestelmät ja ohjelmistot tai keinosiemennyslaitteet sekä tutkimuksessa tarvittavat välineet.</p> <p>Komission havaintojen perusteella on tehty lisäys koskien tukitoimityypin Mehi1 investointeja. Lukuun 3.5.2 on tehty lisäys koskien Mehi5 ja YMP 14 rajausta.</p>
122.5.	Improve the description of the interventions with clear, concise and structured information, starting with the objectives of the intervention followed by the specific actions supported, eligible expenditure providing at least a few examples, beneficiaries and eligibility conditions;	<p>Toimenpiteiden kuvaukset kohdissa 5.2.5 on selkeytetty ja täsmennetty.</p> <p>Komission havaintojen perusteella on lisätty esimerkkejä tukikelpoisista kustannuksista. Kohdasta 5 on siirretty kustannusesimerkit kohtaan 6.</p>
122.6	Use result indicator R.35 for interventions Mehi 2 and Mehi 3 (Article 5(1)(b) of the SPR);	<p>R.35 indikaattoria ei aiota ottaa käyttöön. Tulosindikaattoreja koskevassa komission ohjeessa (FICHE Result indicators, Date: 01/04/2022 – Version 7.0) tulosindikaattorin R.35 käyttö koskee indikaattorin määritelmän mukaisesti tilanteita, jossa tuki maksetaan suoraan mehiläistarhaajille. Suomi ei aio maksaa tukea suoraan mehiläistarhaajille, vaan tuen saaja kaikissa tukitoimityypeissä on mehiläishoitoalaa edustava yhteisö. Tämän vuoksi myöskään toimenpiteiden Mehi 2 ja Mehi 3 yhteydessä ei ole käytetty R.35 indikaattoria.</p> <p>Toimenpiteet Mehi2 ja Mehi3 eivät kohdistu yksittäisille tarhaajille eivätkä näiden pesille. Toimenpiteet ovat luonteelta kehittämistoimia, jotka hyödyttävät alaa yleisesti. Pilotointitoimia, menetelmien kehittämistä tai seurantatoimia voidaan toteuttaa yksittäisellä</p>

		tarhalla, mutta toimenpiteen tavoitteena on tällöinkin alan yleinen kehittäminen. Toimenpiteiden yhteydessä tehtävät pieninvestoinnit ovat hakijan eli mehiläisalan organisaation omaisuutta.
122.7.	Ensure that support is provided for eligible expenditure in compliance with the provisions of the relevant regulations in particular those in the Delegated Regulation (EU) 2022/126 (the limited information provided does not allow to properly assess this); and	Toimenpiteiden kuvausten kohdalle (kohdissa 5.2.5) on lisätty maininta, että delegoidun asetuksen (EU) 2022/126 sääntöjä noudatetaan.
122.8.	Make an effort to determine planned unit amounts and outputs for the different actions supported and duly explain and justify in Section 9, how these as well as the indicative financial allocations were calculated while ensuring consistency with the information in Section 6.	Kohtia 6 ja 9 on täydennetty. Lisätty kuvaus miten suunnitellut yksikkömäärät ja tuotokset on määritelty. Kohdasta 9 on poistettu komission pyytämä teksti. Siirretty esimerkit kohdasta 5 kohtaan 6. Kohdassa 9 selitetty tarkemmin taulukon 10 rahoituksen alustavaa vuosittaista kohdentamista. WTO-tekstejä luvussa 8 on korjattu ja täydennetty.
For rural development		
123	The Commission regrets noting strong continuity in rural development environmental interventions as compared to the current programming period. Finland is strongly encouraged to take the opportunity of the Plan to include new or more robust interventions that contribute to better addressing the country's needs (water, nutrients, biodiversity).	Liitteessä esitetään taulukko, jossa kuvataan CAP-suunnitelman taulukon 6.1. maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmasto-osuuteen huomioituiden toimenpiteet ja niiden EU-rahoitus (57,58 %). Ympäristö- ja ilmastoimiin huomioitavien maaseudun kehittämisen toimenpiteiden rahoitusosuudet kasvavat vuositasolla maaseutuohjelmaan verrattuna luonnonhaittakorvauksia ja ympäristökorvauksia lukuun ottamatta. Luonnonhaittakorvauksien osalta painotusta siirretään aiempaa enemmän kokonaan kansalliseen osuuteen. Osa ympäristökorvausten nykyisen kauden ehdoista on siirtynyt ehdollisuuteen tai ekojärjestelmiin. Neuvonnalla edistetään ilmasto- ja ympäristöasioista laajasti ja monipuolisesti. CAP-suunnitelmaan sisältyy toimenpide ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit, jolle kohdennettu rahoitus on 48 miljoonaa euroa. Tukea voidaan myöntää maatalouden investointeihin, joiden keskeisimpänä tavoitteena on edistää ympäristöystävällisemmän tuotantotavan ja teknologian käyttöön ottoa ja joiden tavoitteena on myönteinen vaikutus esimerkiksi maan kasvukuntoon ja ravinteiden käyttöön, kasvinsuojeluaineiden käytön turvallisuuteen, vesitalouteen, ravinteiden hyötykäyttöön ja kierrätykseen, lannan tehokkaaseen käsittelyyn tai kasvihuonekaasupäästöjen vähenemiseen. Investoinnit voivat sisältää rakentamista, investointeja uuteen teknologiaan

		<p>tai ympäristön kannalta kestävää tuotantotapaa edistäviä vesitalouden investointeja. Tukitaso on 40 %, mikä on 5 % edellistä ohjelmakautta korkeampi. Tuettavat hankkeet valitaan valintamenettelyn avulla.</p> <p>Yleishyödylliset, ei-tuotannolliset investoinnit (Yleishyödylliset INV 1, 2 ja 3) parantavat ympäristön tilaa mm. monimuotoisuuteen ja vesistöjen kuntoon liittyen.</p> <p>Myös yhteistyöhankkeilla (Yhteistyö 3 ja 4) edistetään ympäristöteemoja esim. käytäntöön kytkeytyvää tutkimusta, tuotekehitystä, innovaatioiden valmistelua ja käyttöönottoa, laatua, logistiikkaa, kustannustehokkuutta, joilla tehostetaan luonnonvarojen hoitoa ja toimivuutta sekä uusien kestävien ratkaisujen löytymistä. Toimenpiteissä lisätään asiantuntemusta ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.</p>
124	<p>Finland is invited to consider introducing an intervention on Natura 2000 payments for agricultural areas and WFD payments given that agriculture remains the main pressure and there is a need to ensure non-deterioration of habitats and to prevent disturbance of species in the sites.</p>	<p>Suomessa pystytään paremmin toteuttamaan luonnon monimuotoisuuden ja vesiensuojelun tarpeita ja tavoitteita artiklan 31 ja 70 mukaisilla interventioilla kuin toteuttamalla lisäksi vain Natura-alueille tai vesiputedirektiivin toteuttamiseen kohdistuvia artiklan 72 mukaisia interventioita.</p> <p>Luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukaisiin hoitokokonaisuuksiin sisältyy Suomessa tavallisesti sekä Natura-aluetta että muuta toimenpiteeseen luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukaista aluetta.</p> <p>Myöskään vesiensuojelun osalta ei ole tarkoituksenmukaista erotella vesienhoitosuunnitelmiin sisältyvien alueiden toimenpiteitä, koska vesienhoitosuunnitelmat kattavat koko maan ja samoja tarpeita toimenpiteiksi on kaikilla alueilla, vaikka niitä on toisilla alueilla enemmän kuin toisilla.</p> <p>Sellaiset vesienhoitosuunnitelmien pakolliset toimenpiteet, joista voisi luoda rahoitettavan toimenpiteen sisältyvät kuitenkin myös sellaisiin lakisääteisiin hoitovaatimuksiin tai ehdollisuuteen, joista ei artiklan 72 perusteella ole sallittua maksaa.</p> <p>Ympäristökorvausten sopimukset ja niiltä vaadittavat hoitosuunnitelmat tehdään koskemaan toiminnallista hoitokokonaisuutta. Tällaisten hoidon kannalta tarkoituksenmukaisten kokonaisuuksien jakaminen kahteen eri interventioon alueen statuksen mukaan ja siten tuensaajan kannalta kahteen eri sopimukseen vaikeuttaisi</p>

		<p>alueiden tarkoituksenmukaisen hoidon suunnittelua ja toteutusta. Byrokratian lisääntyminen karkottaisi potentiaalisia tuenhakijoita.</p> <p>Suomi ei ota käyttöön artiklan 72 mukaisia toimenpiteitä.</p>
125	Finland is invited to improve rural development interventions' descriptions in terms of clarity and provide further details allowing their proper assessment and understanding of the intervention logic, and should provide the following information and certificates for interventions designed under Articles 70-72 of the SPR:	Toimenpiteiden kuvaukset on pyritty tekemään selkeiksi, mutta kuvauksia on tarkennettu ja samalla varmistettu interventiologiikka.
125.1	- brief description of the method for calculating the amount of support and its certification according to Article 82 of the SPR in Section 7 of each intervention concerned; and	Toimenpiteiden kohdalle kirjatut kuvaukset laskelmameteodeista on tarkistettu ja laskelmavakuutus on lisätty.
125.2	- the full certified method of calculation (when carried out by an independent body) and in case it has been carried out by the Managing Authority, the certification by an independent body in an annex to the Plan.	Laskelmat on tehnyt riippumaton taho. CAP-suunnitelman liitteeksi on lisätty laskelmavakuutus.
Management commitments (Article 70 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
Animal welfare		
126	For intervention "Welfare plan for sheep and goats", data encoded return a contribution rate of 34% instead of 43%.	Kyseessä oli tallennusvirhe, joka on korjattu CAP-suunnitelmaan.
127	Finland is invited to provide a clearer description and a justification of the calculation of unit amounts of interventions AX EDV 01, AX EDV 02, AX EDV 03, AX EDV 04, EHK 03, EHK 04, AX EDV 05, EHK 01, EHK 07, EHK 16, AX EDV 06, EHK 02, EHK 08, EHK 09, EHK 10, EHK 11, EHK 12, EHK 13, EHK 14, and EHK 17.	Eläinten hyvinvointitoimenpiteiden kuvauksia ja laskelmatekstejä on tarkennettu. CAP-suunnitelman liitteeksi on lisätty laskelmavakuutus ja sen liitteet.
128	The Commission welcomes the high level of ambition on animal welfare with a target of 74% of all livestock units (hereafter: LU) to be supported.	Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Eläinten hyvinvointitoimenpiteiden

However, interventions are fragmented and, for some of them the Plan does not provide enough information to assess if they go beyond the baseline (e.g. sick pen for cattle or fattening of pigs). The Commission considers that there should not be support for laying hens kept in cages, even if ammonia levels are monitored to improve such systems.

valmistelun taustalla on nykyisen kauden toimenpanokokemukset, valvontatulokset, viljelijöiltä tulleet palautteet, uudet tutkimustulokset ja eläinten hyvinvointilain uudistus sekä yleinen vaatimus tukijärjestelmien yksinkertaistamisesta ja hallinnon keventämisestä. Tavoitteena on edelleen hyvät tulokset ja hyvä vaikuttavuus. Toimenpiteet voivat näyttää sirpaleisilta, mutta koska eläintilat eivät ole keskenään samanlaisia, tarvitaan tilakohtaista joustavuutta. Viljelijä valitsee tilalleen sopivat toimenpiteet ja hyvinvointisuunnitelma sitoo nämä hyvin yhteen. Toimenpiteitä on noudatettava koko tilalla, mutta toimenpiteet voivat koskea eri eläinryhmiä.

Kaikki toimenpiteet menevät yli perustason. Ekojärjestelmien, ympäristökorvauksien ja luonnonmukaisen tuotannon toimenpiteisiin sekä eläinten hyvinvointiin liittyvät perustason elementit on kuvattu kunkin toimenpiteen kohdalla. Kooste toimenpiteiden perustasosta on esitetty CAP-suunnitelman luvun 5 liitteenä.

EHK 02 Nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinoissa kyse ei ole siitä, että sairas eläin on hoidettava vaan vaatimuksissa on perustason ylittäviä toimia mm. pinta-alavaatimukset ja runsas kuivitus.

EHK 12 Lihaskojen olosuhteiden parantaminen on tulosperusteinen eläinten hyvinvointitoimenpide. Tällöin esitetään saavutettavat arvot, ei yksityiskohtia tarvittavista toimista. Sikalan olosuhteita ja sikojen hoitoa mitataan ehjien saporoiden hyvinvointimittarilla. Mittarina on ehjä saparo. Riippumaton taho tekee analysoinnin. CAP-suunnitelmaan on lisätty tulosperusteisen toimenpiteen saporomittarin arvo. Lihaskojen saporot säilyvät ehjinä, kun viljelijä parantaa sikojen olosuhteita ja esim. tarjoamalla sioille virikkeitä enemmän ja useammin kuin mitä perustasossa vaaditaan. Viljelijän tulee myös lisätä sikojen olosuhteiden seurantaa, jotta ongelmat havaitaan ajoissa puremien estämiseksi.

EHK 17 Siipikarjan olosuhteiden parantaminen on tulosperusteinen toimenpide, jossa esitetään saavutettavat arvot, ei yksityiskohtia tarvittavista toimenpiteistä. Siipikarjatuotanto on kansallisesti hyvin tarkkaan säädelty ja siihen on vaikea valmistella lisää hyvinvointia parantavia toimenpiteitä. Tautiriskin vuoksi siipikarjan ulkoilutoimenpiteitä ei ole enää esitetty. Siipikarjan olosuhteiden parantaminen on tärkeä toimenpide myös muniville kanoille. Toimenpidettä on muutettu siten, että sitä ei voi toteuttaa virikehäkkituotannossa (End cage age-aloite). Konkreettista uusiin tuotantomuotoihin siirtymistä edistetään

		neuvonnalla ja maatalousinvestoinneilla, toimenpiteet on valmisteltu toisiaan tukeviksi. CAP-suunnitelmaan sisältyvissä maatalouden investointitoimenpiteissä edistetään häkkikasvatuksesta luopumista. Eläinten hyvinvointia edistävänä investointina voidaan tukea esimerkiksi muutoksia, joissa siirrytään lattiakanaloihin.
Agro-environment-climate commitments (AECCs)		
129	For intervention “Cultivation of haulage plants for bees”, the EAFRD contribution rate should be adapted to avoid exceeding 43%.	Johtunut desimaalien puutteesta. Korjattu lisäämällä desimaalit.
130	General comments to all AECCs (Finland Mainland and Åland islands):	
130.1	- The indication as to the territorial scope in Section 1 and Section 11 of each intervention should be aligned and be either FI1 or FI20;	5.3. toimenpiteiden Section 1 sisältää kohdan Alueellisen soveltamisalan kuvaus, johon lisätty SFC:ssä Manner-Suomi vai Ahvenanmaa (riippuen toimenpiteestä). Section 11: osarahoitus-% 43.00 käytössä kaikissa maaseuturahaston toimenpiteissä koko Suomessa molemmissa alueissa.
130.2	- For all interventions related to habitats and species, Finland should list the habitat types listed under the Council Directive 992/43/EEC (Habitats Directive) and Directive 2009/147/EC (Birds Directive) that will benefit from the intervention(s) and specify the areas covered;	Indikaattoriin R.31 raportoitavat interventiot sekä osin myös ei-tuotannollinen investointi kosteikkojen perustamiseen (INV kosteikko) vaikuttavat luonnon monimuotoisuutta edistävästi. Erityisesti luontodirektiivin luontotyyppeihin vaikuttavat ne interventiot, jotka kohdistuvat peltomaan ulkopuolelle, sillä direktiiviluontotyyppejä (ks. lista alla) ei esiinny peltomaalla. Luontodirektiivin luontotyyppejä edistävät interventiot ovat Manner-Suomessa Ympäristö 10 ja Ympäristö 11 sekä osin myös ei-tuotannollinen investointi INV kosteikko ja Ahvenanmaalla interventiot AX MILJ 07, AX MILJ 08, AX INV IP Mångfald sekä AX INV IP nat. res. Toimenpide Ympäristö 10 hyödyttää seuraavia luontodirektiivin luontotyyppejä (suluissa kokonaispinta-ala PAF:n mukaisesti): – 6210: Kuivat niityt ja pensaikot kalkkipitoisella alustalla, tärkeät orkidea-alueet (6 200 ha) – 6230: Runsaslajiset jäkkiniityt (50 ha) – 6270: Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt (1 500 ha) – 6280: Alvarit ja kalkkivaikutteiset kalliokedot (50 ha) – 6450: Tulvaniityt (3 200 ha) – 6510: Alavat niitetyt niityt (50 ha) – 6530 Fennoskandiska lövängar

		<p>– 9070: Hakamaat ja kaskilaitumet (3 400 ha) Pinta-ala yhteensä: 14 450 ha</p> <p>Huom. Luontodirektiivin luontotyyppien sijaintieto on Suomessa kattavasti saatavilla vain suojelualueilta, mutta niitä esiintyy myös suojelualueiden ulkopuolella.</p> <p>Näiden luontotyyppien esiintymiin on tukiehtojen täytyessä mahdollista tehdä edellä mainittuja 70 artiklan mukaisia interventioita koskeva hoitosopimus. Sopimushakemuksen kohteena olevan alueen ja sen hoitosuunnitelman tarkoituksenmukaisuus luonnon hoidolle arvioidaan hallinnon toimesta tapauskohtaisesti. Tarkoituksenmukaiset hoitokokonaisuudet voivat sisältää sekä direktiivin mukaisia luontotyyppisiä että muita sopimusalueen hoidosta hyötyviä luontotyyppisiä.</p> <p>CAP-suunnitelmaa on täydennetty erityistavoitteen 6 osalta liitteessä II sekä luvussa 2.1.</p> <p>Interventioon Ympäristö 10 on tarkennettu, että sopimusalue voi sisältää luontodirektiivin mukaisia luontotyyppisiä, jotka hyötyvät laidunnuksesta ja/tai niitosta sekä raivaamisesta.</p>
130.3	- In the light of the country's needs Finland is strongly invited to consider the use of Article 72 of the SPR to provide additional support to objectives of the PAF or the RBMPs;	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventiologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa.</p> <p>Luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukaisiin hoitokokonaisuuksiin sisältyy Suomessa tavallisesti sekä Natura-aluetta tai muuta suojelualuetta että muuta luonnonhoidon kannalta tarkoituksenmukaista aluetta. Art 70 mukaiset ympäristösopimukset ja niiltä vaadittavat hoitosuunnitelmat tehdään koskemaan toiminnallista hoitokokonaisuutta. Tällaisten hoidon kannalta tarkoituksenmukaisten kokonaisuuksien vieminen osin kahteen eri interventioon alueen suojelutason mukaan ja siten tuensaajan kannalta kahteen eri sopimukseen, vaikeuttaisi alueiden tarkoituksenmukaisen hoidon suunnittelua ja toteutusta. Pysyvää nurmea olevien Natura-alueiden käyttöä rajoittaa erityisesti GAEC9 (Natura2000 -alueilla sijaitsevat pysyvät nurmet on säilytettävä eikä niitä saa kyntää). GAEC- ehtojen aiheuttamia</p>

		<p>vaatimuksia ei ole sallittua rahoittaa art 70 tai 72 mukaisilla interventioilla. Tällaisten alueiden hoitamiseen tuensaajat voivat hyödyntää art 70 mukaista interventiota Ympäristö 05.</p> <p>Vesipuidedirektiivin toimeenpanoon liittyvät vesienhoitoalueet kattavat koko maan ja sitä myöden kaiken maatalousmaan. Suomi on jaettu suunnittelua varten viiteen kansalliseen vesienhoitoalueeseen, jotka muodostuvat yhdestä tai useammasta vesistöalueesta. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) ovat laatineet valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta vesienhoidon toimenpideohjelmat, joiden yhteenvedot on koottu koko vesienhoitoalueen kattaviin vesienhoitosuunnitelmiin. Vesienhoitosuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet perustuvat suureksi osaksi CAP-suunnitelman toimenpiteisiin.</p> <p>Ålands landskapsregering har utarbetat en Förvaltningsplan för vatten och baserat på den ett vattenåtgärdsprogram. De åtgärder som föreslås i vattenåtgärdsprogrammet är för jordbrukets del till stora delar samma som föreslås i CAP-strategiplanen</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelman interventiologiikka on tältä osin riittävä, ja että tarpeita ja tavoitteita toteutetaan tarkoituksenmukaisesti artiklan 70 mukaisilla interventioilla.</p>
130.4	- Finland is requested to include a revision clause according to Article 70(7) of the SPR for all relevant interventions under this Article (including organic farming, animal welfare) in Section 4.7.3 (elements common to several interventions), or for all Article 70 interventions in Section 5;	<p>Tarkistuslauseke on täydennetty CAP-suunnitelman kohtaan 4.7.3 (elements common to several interventions) koskien kaikkia hoitositoumuksia.</p> <p>Eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteissä (EHK 01-17 ja AX EDV 01-06) on kuvattu perustaso ja todettu, että jos säädöksiä muutetaan ja perustaso muuttuu, se otetaan huomioon toimenpiteessä. CAP-suunnitelman liitteenä on perustasotaulukko.</p>
130.5	- Finland should make sure that reference is made in each intervention to all relevant GAECs, and explain how the commitment goes beyond the respective mandatory requirements. Links to result indicators should be double checked;	<p>Perustasotarkastelu koskien pinta-alaperusteisia ympäristötoimenpiteitä, luonnonmukaista tuotantoa, ekojärjestelmiä, alkuperäisrotujen kasvattamista ja alkuperäiskasvien viljelyä sekä eläinten hyvinvointitoimenpiteitä on esitetty CAP-suunnitelman ao. toimenpiteiden kuvauksissa. Koosteet toimenpiteiden perustasoista on esitetty CAP-suunnitelman luvun 5 liitteinä.</p> <p>Kaikki indikaattorit ja niiden arvot on tarkastettu sekä useita uusia indikaattoreita on lisätty ja joitain on poistettu.</p> <p>CAP-suunnitelmaa on tarkennettu perustasojen ja indikaattorien osalta.</p>
130.6	- Finland is invited to better present the links with eco-schemes, in particular as to possibilities of	<p>Liitteenä on taulukko toimenpiteiden yhteiskäytöstä (Green architecture combination).</p>

	<p>combination and provisions, and avoid double funding of similar elements in both types of intervention. To state only that the commitment is different from the eco-scheme is not sufficient to comply with the Regulation. Also, the possibilities of combination within the set of individual AECC should be explained in the same manner while avoiding potential overlaps when eligible area is (potentially) the same;</p>	<p>Suunnitelmaan on tarkennettu tietyiltä osin, mitä toimenpiteitä voi olla päällekkäin.</p> <p>Suunnitelmaan on laajennettu kuvauksia ympäristökorvausten ja ekojärjestelmän eroavaisuuksista. Eroavaisuutta ekojärjestelmiin verrattuna on kuvattu myös kysymyksen 101 vastauksissa.</p> <p>Taulukko vihreän arkkitehtuurin pinta-alaperusteisten toimenpiteiden mahdollisesta yhteiskäytöstä on lisätty CAP-suunnitelman lukuun 4.7.3.</p>
130.7	<p>- Insufficient detail is provided on how the PAF has been considered or how the proposed interventions will contribute to meeting the needs identified within the PAF, also as to the share of area covered. The result indicator R.33 is linked to the intervention and shows a very low level compared to the content of some of the AECC interventions, so it should be checked whether all commitments implemented in Natura 2000 sides under Article 70 of the SPR are accounted for, while still making sure that the same commitments implemented outside of the Natura 2000 sides are not counted;</p>	<p>PAF-suunnitelman CAP-rahoituksella toteutettavaksi esitettävät toimenpiteet ja niiden vastaavuus CAP-suunnitelmaan kirjattujen interventioiden kanssa on taulukoitu erilliseen liitteeseen FI PAF and CAP plan.</p> <p>PAF-suunnitelman mukaan Natura 2000-alueille tarvittavat kohdennetut toimet ovat pysyvien nurmien kyntökielto ja Natura-alueiden suojavyöhykkeet. Nämä tarpeet on huomioitu CAP-suunnitelmassa (GAEC 9 ja suojavyöhykkeet (Ympäristö 05).</p> <p>PAF-suunnitelmassa mainitaan lisäksi tarvittavat toimet, jotka sopivat sekä Natura-alueille että niiden ulkopuolelle. Kaikki PAF-suunnitelmassa mainitut tarpeet voidaan täyttää CAP-suunnitelman interventioiden avulla (luonnonhaittakorvaus, ympäristökorvaukset, ekojärjestelmä, eläinten hyvinvointikorvaukset, ehdollisuus ja mehiläisten hoito-ohjelma).</p> <p>Lisäksi PAF-suunnitelmassa mainitaan muita paineita, joita maatalousympäristön monimuotoisuuteen kohdistuu. Näitä paineita ovat maatalousmaan käytön tehokkuus (ts. eituottavien alojen vähentyminen) sekä kotieläintilojen ja laiduntamisen vähentyminen. CAP-suunnitelmassa vähennetään maatalousmaahan kohdistuvia paineita mm. ympäristökorvausten interventioilla ja ekojärjestelmillä. Kotieläintilojen ja laiduntamisen vähentymiseen vastataan maatalouden kannattavuutta parantavien toimenpitein ja eläinten hyvinvointikorvauksen kautta.</p> <p>Kuten PAF-suunnitelmassa todetaan, Natura-alueille ei lähtökohtaisesti ole tarkoituksenmukaista kehittää omia erillisiä interventioita. Tämä lisäisi hallinnollista taakkaa sekä viljelijöille että hallinnolle ja voisi vähentää interventioiden houkuttelevuutta. Sen sijaan interventioilla pyritään parantamaan elinympäristöjen tilaa suojelustuksesta riippumatta.</p>

		<p>Artiklan 70 mukaiset interventiot (Ympäristö 10 ja Ympäristö 11 sekä AX MILJ 07 ja AX MILJ 08) kattavat näin ollen sekä Natura-alueet että niiden ulkopuoliset alueet. Interventiot Natura-alueiden ulkopuolella hyödyttävät myös Natura-alueita, sillä ne parantavat niin sanotun vihreän infrastruktuurin tilaa ja kytkeytyvyyttä Natura-alueiden välillä sekä mahdollistavat tarkoituksenmukaisten hoitokokonaisuuksien toteuttamisen.</p> <p>Indikaattorin R.33 tavoitepinta-ala on alhainen verrattuna indikaattoriin R.32, sillä maatalousmaalla sijaitsevia Natura-alueita esiintyy Suomessa vain vähän. Ainoastaan 1 prosentti maatalousmaasta on Natura-verkoston piirissä. Metsämaata on Natura-verkostossa enemmän, mutta metsiä koskevat interventiot tehdään pääasiassa CAP-suunnitelman ulkopuolella. Natura-metsäalaa on kuitenkin CAP-suunnitelman toimenpiteessä (Ympäristö 10). Olemme nyt huomioineet myös toimenpiteessä olevan Natura-metsäalan ja nostaneet Natura-tavoitealaa 9 500 hehtaariin. Muutos nostaa R33 indikaattorin arvoiksi 27,07 %, kun toimenpidealaa suhteutetaan Naturan metsä ja maatalousmaan kokonaismäärään 35 088 ha (taustaindikaattori C19).</p> <p>Natura-alueen tosiasiallinen ala toimenpiteessä saadaan paikkatietoanalyysin avulla. Analyysissä leikataan Natura alueen geometrialla toimenpiteessä olevien kasvulohkojen geometriaa ja tämän perusteella jaotellaan toimenpiteen pinta-ala (ha) joko Naturaan tai ei Naturaan. Vain Natura-aluetta oleva pinta-ala raportoidaan indikaattoriin R33.</p>
130.8	<p>- In view of the different interventions aimed at wetland and peatland, and against the background of the SWOT/Needs assessment as to GHG emissions, Finland is invited to ensure respect of the relevant GAEC and, beyond it, ensure that the interventions will incentivise a sufficient number of farmers not to produce on peatlands currently utilised for agriculture in order to meet the need to reduce GHG emissions;</p>	<p>CAP-suunnitelmaa on tarkennettu siten, että Turvepeltojen nurmet toimenpidettä (Ympäristö 06) ei voi toteuttaa alalla, jonka on raivattua alaa täytyy olla pysyvästi nurmipeitteinen GAEC 2 perusteella. Lisäksi GAEC 2 vaatimukseen kuuluu ehtoja, jotka rajoittavat pysyvän nurmen kyntöä, turpeen polttoa ja nostamista sekä uusien ojien kaivamista.</p> <p>Suomessa kosteikkoja ei ole maatalousmaalla. Kosteikkojen hoito -toimenpide (Ympäristö 11) ei koske maatalousmaata. Ehdollisuuden GAEC-vaatimukset taas koskevat pelkästään maatalousmaata.</p> <p>Suomen CAP-suunnitelman sisäisillä ja ulkopuolisilla toimenpiteillä kannustetaan viljelijöitä olemaan tuottamatta nykyisin maataloudessa käytettävillä turvemaidilla kasvihuonekaasupäästöjen vähennystarpeen täyttämiseksi.</p>

CAP-suunnitelman ei-tuotannolliseen kosteikkoinvestointiin (INV kosteikko) sisältyy mahdollisuus ennallistaa turvepeltoja suon kaltaiseksi alueeksi. Toimenpide on uusi, jolloin tuensaajien kiinnostusta on vaikea arvioida. Kuitenkin edellisellä kaudella vesiensuojelullisia kosteikkoinvestointeja haettiin yli varatun rahoituksen, jolloin valintakriteereillä valittiin tarkoituksenmukaisimmat rahoitettavaksi. Ei-tuotannollisen investoinnin rahoitus kolminkertaistetaan uudelle kaudelle. Investointi kattaa kustannukset laskennalliseen maksimiin asti ja korvaus maksetaan toteutuneiden kulujen mukaisesti. Investoinnin jälkeen alalle tehdään viisivuotinen hoitosopimus interventtiosta Ympäristö 11.

Myös CAP-suunnitelman ulkopuolisilla toimilla kannustetaan turvemaiden metsittämiseen ja vettämiseen.

Kansallisia tukia:

Joutoalueiden metsitystuki <https://mmm.fi/metsat/metsatalous/metsat-ja-ilmastonmuutos/joutoalueiden-metsitys>

Joutoalueiden metsitystukea voidaan myöntää yksityisille maanomistajille joutoalueiden, kuten maatalouskäytön ulkopuolelle jääneiden peltolohkojen ja entisten turvetuotantoalueiden metsittämiseen. Aktiivisessa viljelykäytössä olevia peltoja ei ole tarkoitus metsittää, joten tuen ehtona on, että peltoalalle ei ole myönnetty maatalouden tukia vuoden 2019 jälkeen.

Tavoitteena on, että metsitettävillä aloilla edistetään myös monimuotoisuutta esimerkiksi kasvattamalla useampia puulajeja. Koska tavoitteena on pysyvän metsäalan aikaansaaminen, metsitystukea ei myönnetä esimerkiksi joulukuusiviljelmille tai lyhytkiertopuulajien kuten pajun kasvattamiseen. Metsitetyn alueen hoitovelvoite ja metsämaana säilyttämisvelvoite kestävät kymmenen vuotta. Jos vuosittainen joutoalueiden metsityspinta-ala Suomessa olisi 3 000 hehtaaria vuodessa seuraavien 15 vuoden ajan eli yhteensä 45 000 hehtaaria, kasvihuonekaasupäästöt pieneneisivät aiempaan maankäyttöön verrattuna keskimäärin 0,1 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi. Jos tarkastelujaksona on 45 vuotta, kasvihuonekaasujen päästöt pieneneisivät keskimäärin 0,2 miljoona tonnia CO₂ ekv./vuosi.

Valmistelussa on metsitystuen laajentaminen myös peltojen metsitykseen (KAISU ja MISU)

Kosteikkoviljelyn tuki: turvemaiden ilmastotoimiin osoitetaan 30 000 000 euroa vuosille 2023–2026. Määrärahaa voidaan käyttää

		<p>1) kehittämis-, pilotti- ja investointihankkeisiin sekä viestintään ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja siihen sopeutumisesta turvemailla; 2) turvemaiden ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen toimenpiteiden ja tukien rahoitus.</p> <p>Tuki on tarkoitettu turvemaiden kosteikkojen ja palkotalouden kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeiden kustannuksiin ja niihin liittyviin tukiin. Tuki on tarkoitettu myös turvemaiden vettämisen ja maatalouskäytöstä poistamisen kustannuksiin. Lisäksi tuella voidaan luoda ja edistää palkotalouden arvoketjua. Toiminta luo perustan ja toimintamallin käytännön toimenpiteille, joilla vähennetään turvemaiden kasvihuonekaasupäästöjä tai sopeudutaan ilmastonmuutokseen. https://mmm.fi/-/varautumisen-ministeriyoryhma-paatti-toimista-maatalouden-huoltovarmuuden-turvaamiseksi</p> <p>CAP-suunnitelman erityistavoitteen (ET) 4 kuvauksia on täydennetty liitteessä II, luvuissa 2.1 ja 3.1.4.</p>
130.9	<p>- Finland is invited to clarify whether and how it takes into account and includes in the Plan two conservations schemes (CS) developed for farmland birds in Finland including Åland, in the context of the ongoing Commission contract “Developing tools to support the conservation of farmland birds in the EU”: 1) CS1 on preventing unnecessary annual mowing on fallow land before August; 2) CS2 on maintaining grazing without compromising biodiversity values of field pastures;</p>	<p>Suojelutoimien CS 1-2 tavoitteet on huomioitu myös CAP-suunnitelmassa seuraavasti:</p> <p>CS 1: Kesannoille on tarkoitus asettaa viimeinen niittopäivä kansallisessa asetuksessa. Asetus on valmistelussa, mutta viimeinen niittopäivä olisi mahdollisesti 31.8. Niitolle ei ole tarkoitus asettaa ensimmäistä mahdollista niittopäivämäärää, jotta kaikkia kesantoja ei niitettäisi saman kuukauden aikana, vaan niitot ajoittuisivat hieman laajemmalle ajanjaksolle. Tämä on luonnon monimuotoisuudelle, erityisesti hyönteisten elinolosuhteille, parempi kuin se, että kaikki viljelijät niittävät kesantonsa saman kuukauden aikana.</p> <p>CS 2: Toimenpiteet EHK 05 (Nautojen laidunnus) ja EHK 15 (Lampaiden ja vuohien laidunnus) sekä luonnonmukaisen kotieläintuotannon (Luomu-sitoumus) tuotantotapaan kuuluvat laidunnuskäytännöt vastaavat CS2:een. Päällekkäisen pinta-alaperusteisen laidunnustoimenpiteen laatiminen näiden toimenpiteiden lisäksi lisäisi hallinnollista taakkaa ja tekisi järjestelmästä viljelijöille monimutkaisemman.</p> <p>Suojelutoimet CS 1-2 voidaan mahdollisuuksien mukaan sisällyttää valmisteilla olevaan strategiseen LIFE-hankkeeseen. LIFE-hanke sisältää laajasti maanpäällisen monimuotoisuuden parantamiseen liittyviä toimia. LIFE-hankkeen ensimmäisen hakukierroksen hakemusta valmistellaan kesän 2022 aikana.</p>
130.10	<p>- In line with previous observations, Finland should reinforce the interventions touching on</p>	<p>Suomen CAP-suunnitelma ja sen interventologiikka on tarkkaan harkittu vuodesta 2017 alkaen sidosryhmien kanssa yhteistyössä valmisteltu kokonaisuus. Nykytila- ja SWOT-analyysit</p>

fertilisation in order to, beyond the baseline (Nitrates Directive (Council Directive 91/676/EEC concerning the protection of waters against pollution caused by nitrates from agricultural sources), reduce and prevent further eutrophication; and

ovat identifioitujen tarpeiden taustalla. Toimenpiteiden (interventioiden) valinta ja kehittäminen perustuvat kuluvan kauden hyväksi tunnistettuihin käytäntöihin, maaseutuohjelman arvioinneista saatuun tietoon sekä tutkimustietoon, mutta myös toimenpiteiden ymmärrettävyyteen, toiminnallisuuteen ja toteutuskelpoisuuteen, jotka ovat tuensaajien mukaan saamisen kannalta keskeisiä tekijöitä vapaaehtoisissa interventioissa.

MYTTEHO (Maatalouden ympäristötoimenpiteiden ympäristö- ja kustannustehokkuus) -Makera-hanke antoi vuonna 2020 suosituksia uudelle CAP-kaudelle, jossa todettiin, että fosfori- ja typpilannoituksen enimmäismäärien säätely on tarpeen samalla vaativuustasolla koko Suomessa vapaaehtoisen toimenpiteen sijaan. Suositus on otettu huomioon siirtämällä vapaaehtoisessa toimenpiteessä olleet fosforirajoitukset lainsäädäntöön kaikkien viljelijöiden noudatettavaksi. Samalla vaatimuksia sekä yksinkertaistetaan että tiukennetaan, mm. puutarhakasvien ja lannan käytön sallittuja fosforin käytön raja-arvoja muutetaan. Uudistettu lainsäädäntö astuu voimaan 1.1.2023 ja tulevat osaksi ehdollisuutta (SMR1). Typen lannoitusrajoitukset on säädetty kansallisessa lainsäädännössä ja ovat osa ehdollisuutta (SMR2).

CAP-suunnitelmaan sisältyy myös neuvonnallinen digitaalinen ravinneväline, jonka avulla ravinteiden tarkoituksenmukaista käyttöä ohjeistetaan.

Kiertotalouden edistämisen toimenpiteellä (Ympäristö 04 ja AX MILJ 05) kannustetaan orgaanisten lannoitevalmisteiden käyttöön, mikä vähentää tarvetta mineraalilannoitteiden käytölle. Toimenpiteellä edistetään myös lannan hyödyntämiseen tiloilla, jotka eivät itse tuota lantaa. Näin lannan ravinteet saadaan levitettyä laajemmalle alueelle. Kiertotalouden edistämisen toimenpiteellä kannustetaan myös lietteen sijoittamiseen, mikä ammoniakkipäästöjen ehkäisemisen lisäksi parantaa lietteen ravinteiden käytettävyyttä kasveille.

Toimenpiteet, joissa lannoitusta on maatalousmaalla erikseen rajoitettu lainsäädäntöä tiukemmin:

Ympäristökorvausten suojavyöhykettä on sallittua lannoittaa vain perustamisen yhteydessä peittävän kasvuston aikaansaamiseksi (Ympäristö 05 ja AX MILJ 06), Kerääjäkasvien viljelyssä lannoitus on kielletty satokasvin korjuun jälkeen (Ympäristö 03 ja AX MILJ 03), Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito -sopimusten alaa ei saa lannoittaa

		<p>(Ympäristö 10 sekä AX MILJ 07 ja AX MILJ 08). Ekojärjestelmissä 02 (luonnonhoitonurmet) ja 03 (viherlannoitusnurmet) lannoitus on kokonaan kielletty kyseisen kalenterivuoden ajan. Ekojärjestelmässä 04 (monimuotoisuuskasvit) kasveja saa lannoittaa kasvuston perustamisen yhteydessä, mutta muutoin lannoitus on kielletty.</p> <p>Toimenpidelistausta on tarkennettu erityistavoite (ET) 5 osalta liitteessä II.</p> <p>Suomi katsoo, että CAP-suunnitelma on tältä osin riittävä.</p>
130.11	<p>- In particular, as regards to the interventions “Rearing of breeds of origin” & “Breeding of native breeds”: Duration of one year is very low and should be justified. In terms of the baseline, Finland could explain how the intervention builds on experiences from 2014-2020, and how the support will improve upon the current situation as the SMRs used are more relevant for animal welfare. The intervention should comply with the provisions of Article 45 of Regulation (EU) 2022/126.</p>	<p>Rahoituskauden 2014-2020 yksi keskeisempiä palautteita on ollut viisivuotisen alkuperäisrotusopimuksen joustamattomuus. Pitkä sopimusmalli ei ole ottanut huomioon sitä, että eläintilojen olosuhteet voi muuttua vuosittain, osa on halunnut lisätä eläinmäärää, osa vähentää ja kumpikaan ei ole ollut mahdollista, koska sopimus on tehty viideksi vuodeksi tietystä eläinmäärästä. Yksivuotiseen järjestelmään siirtyminen mahdollistaa nykyistä houkuttelevamman tukijärjestelmän, joka kannustaa liittymään hallinnollisesti joustavampaan järjestelmään. Meillä on vastaavasta erittäin hyviä kokemuksia eläinten hyvinvointisitoumusten osalta, kun siellä siirryttiin aiemmasta 5-vuotisesta sitoumuksesta 1-vuotiseen. Sitoumus voidaan uusina seuraavana vuonna uusilla eläinmäärillä. Järjestelmässä on muita vaatimuksia, jotka pitävät huolen siitä, että järjestelmä kannustaa lisääntymiskykyisten eläinten ylläpitoon (vaatimus rotupuhtaasta jälkeläisestä, naudoilla alhainen sukusiitosaste, lampaiden ja vuohien jalostussuunnitelma). Tämä perustelu on myös sisällytetty CAP-suunnitelman toimenpidekuvaukseen.</p> <p>SMR 11 liittyy Suomessa eläimiin perustuvissa tukijärjestelmissä noudatettavaan eläinsuojelulakiin ja sen toimeenpanoon.</p> <p>Toimenpide on yhdenmukainen asetuksen (EU) 2022/126 art. 45 kanssa.</p>
Specific comments as to the AECC Mainland:		
131	<p><i>Env 01 – Farm specific measure:</i> The description states that the optional requirement for pollinator crops is different from the intervention under the eco-scheme for the cultivation of biodiversity crops. However, this needs to be substantiated as well as in how far this is more demanding than GAEC 9 for non-productive areas or whether some pollinator</p>	<p>Ekojärjestelmän 04 (monimuotoisuuskasvit) ja ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen ehdot ovat erilaiset. Ekojärjestelmän 04 kasvusto koostuu siemenseoksesta, jossa on oltava vähintään kahta pölyttäjähyönteis-, maisema-, riista-, niitty- tai peltolintukasvien ryhmän kasvia. Lisäksi ehdoissa on mm. niittoa sekä lannoitteiden ja kasvinsuojeluaineiden käyttöä koskevia rajoituksia. Ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen tarkoitus on koulutuksellinen, ja se kannustaa ympäristön kannalta hyvien tekniikoiden tunnistamiseen ja opetteluun. Viljelijä voi valita pelkkää koulutusta sisältävän koulutusosion, tai hän voi valita kuudesta muusta vaihtoehdosta esimerkiksi monivuotisen</p>

fields can still be used to fulfil the fallow land requirement of GAEC 9.

The environmental benefit of the possibility to change two optional commitments on an annual basis at farm level is very limited, in particular for those commitments aimed at reduction of nutrient loss and the use of plant protection products.

Furthermore, the promotion of the use of precision farming should be linked to the requirement of reduction of nutrient surplus and/or pesticides use.

Finland has programmed R.21 as the sole result indicator for this intervention. Finland is asked to clarify whether this intervention could potentially contribute to additional result indicators.

Finland is invited to clarify if the manure management methods eligible for support only include low-emission techniques (ammonia and methane) contributing to emission reductions. In this case (and if explicitly stated in the text), R.20 can also be selected and this intervention can be linked to need beta03.

nurmikasvuston monimuotoisuuskaistat lohkojen reunoilla tai tutustua pölytystä vaativien satokasvien viljelyyn. Toisin kuin ekojärjestelmässä 04, ympäristökorvauksen tilakohtaisen toimenpiteen monimuotoisuuskaistat ovat pellon reunalle perustettavia nurmikasvustoja. Ne ovat enintään 3 metrin levyisiä, jolloin ne sisällytetään lohkon tuotantokasvin pinta-alaan. Niitä voidaan perustaa vain yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä oleville lohkoille. Pölytystä vaativien ravintokasvien viljelyssä kasvustot ovat yhden lajin kasvustoja, kuten rypsi ja niiden sato on tarkoitus korjata. Näin ollen ekojärjestelmä 04 ja ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide eivät ole päällekkäisiä toimenpiteitä.

Ympäristökorvauksen tilakohtaisen valinnainen osio on neuvonnallinen ja koulutuksellinen. Toimenpiteiden tarkoitus ei ole mitattavien ympäristöhyötyjen tuottaminen. Sen tarkoituksena on kannustaa ympäristön kannalta hyvien tekniikoiden tunnistamiseen ja opetteluun. Se korvaa aiemmalla kaudella käytössä olleen ympäristösitoumuksen kaikille pakollisen koulutuksen. Tilakohtainen toimenpide tukee läpileikkaavaa tavoitetta osaamisen kehittämisestä. Sen tarkoitus on osoittaa tuensaajille eri toimintatapoja, jotka ovat ympäristölle hyväksi tai tukevat ympäristöön vaikuttavaa päätöksentekoa tilalla. Valinnaisten toimenpiteiden kustannuksiin on pääasiassa laskettu vain näiden asioiden opetteluun vaatimaa työaika. Osioita on seitsemän ja ne ovat vaativuudeltaan saman tasoisia. Koulutuksellisen luonteen takia mahdollisuus vaihtaa valinnaista toimenpidettä vuosittain on tärkeää ja tarkoituksenmukaista monimuotoisuuskaistoja lukuun ottamatta.

Täsmäviljely on luonteeltaan panosten käyttöä tehostavaa toimintaa, ja se on jo lähtökohtaisesti suoraan yhteydessä esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden ja ravinteiden käytön vähentämiseen. Täsmäviljelyn avulla viljelijän on helppoa seurata ja vähentää sekä kasvinsuojeluaineiden että ravinteiden käyttöä, esimerkiksi välttämällä päällekkäistä ajoa, käsittelemällä lohkon eri osia eri lailla tai kartoittamalla lohkon satopotentiaalia. Sen käyttö on Suomessa kuitenkin vielä harvinaista ja vaatii investointien lisäksi paljon yrittäjien omaa aktiivisuutta. Toimenpiteellä halutaan kannustaa viljelijöitä opettelemaan täsmäviljelyä ja myös vaatimaan sitä käyttämiltään urakoitsijoilta.

Pölyttäjien ravintokasvit-valinnaisella vaihtoehdolla tavoitellaan, että viljelijät lähtisivät kokeilemaan pölytystä tarvitsevien satokasvien viljelyä. Tavanomainen tilanne on, että tiloilla on tuotantokasveina viljelyssä vain tuulipölytteisiä kasveja. Pölytystä vaativien kasvit ovat vaateliaampia, eikä niiden viljelystä ei ole yleisesti kokemusta, osaamista ja uskallusta. Pölytystä vaativien kasvien ottaminen viljelykasvivalikoimaan monipuolistaisi viljelykiertoja ja

		<p>samalla lisäksi viljelijöiden kiinnostusta pölyttäjien hyvinvoinnista, koska näiden kasvien sadontuotanto on pölytyksestä riippuvainen.</p> <p>Lannankäyttöön liittyvässä valinnaisessa vaihtoehdossa tarkoituksena on kannustaa tuensaajaa toimintatapoihin, joilla edistetään ravinteiden kierrättämistä ohjaamalla lannan ravinteet hyötykäyttöön laajemmalla alueella kuin tilan omiin tarpeisiin. Ilman laadun parantamiseen liittyvä indikaattori R20 ei tämän ravinteisiin keskittyvän valinnaisen vaihtoehdon yhteydessä ole tarkoituksenmukainen.</p> <p>Tilakohtaisen toimenpiteen kaikille yhteiset vaatimukset ohjaavat ympäristö- ja ilmastotoimenpiteiden tarkoituksenmukaista hyödyntämistä, mutta suurin merkitys suunnitelmallisella ja maaperänäytteiden antamaan tietoon perustuvalla viljelyllä on vesiensuojelulle. Siksi toimenpiteen indikaattoriksi on valittu R21. Indikaattoriksi olisi mahdollista valita myös R22, sillä suunnitelmallisuus ja maaperänäytteiden antama tieto ohjaa tuotantopanosten tarkempaan käyttöön. Indikaattoria R22 ei kuitenkaan ole valittu, sillä siinä on haluttu nostaa esille kyseiselle indikaattorille merkittävimmät toimenpiteet, jotka kohdistuvat samalle pinta-alalle kuin Ympäristö 01, mutta ovat tavoitealaltaan pienempiä. Indikaattorin R22 kannalta merkittävimpien interventioiden kehitystä ei nähtäisi, jos indikaattoriin lisättäisiin myös laaja Ympäristö 01.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p>
132	<p><i>Env 02 – Soil improvement and restoration plants:</i> The definition of land improvement and restoration crops to be cultivated is not sufficiently clear from the description, and the explanation as to whether and how this intervention goes beyond GAEC 7 on crop rotation (link to GAEC 7) is missing. In the light of having also the intervention Env03, possibilities of combination or mutual exclusion are of particular importance, and any overlap or double funding should be avoided. Finland could also consider whether it is more appropriate to include this as an eco-scheme than under rural development, which are typically (though not required to be) multi-annual.</p>	<p>Taulukko vihreän arkkitehtuurin pinta-alaperusteisten toimenpiteiden mahdollisesta yhteiskäytöstä on lisätty CAP-suunnitelman lukuun 4.7.3.</p> <p>Maanparannus- ja saneerauskasvien viljely (Ympäristö 02) eroaa toimenpiteestä kerääjäkasvien viljely (Ympäristö 03) sekä tarkoituksensa että sisältönsä puolesta.</p> <p>Toimenpiteen Ympäristö 02 tarkoituksena on parantaa maan rakennetta ja lisätä orgaanisen aineksen määrää syväjuuristen kasvien viljelyn avulla sekä ehkäistä tauteja ja tuholaisia viljelemällä saneerausvaikutukseltaan hyväksi tunnistettujen kasveja. Käytettävissä olevien kasvien joukko on kansallisella asetuksella rajattu pieneen joukkoon kasvilajeja tai lajiryhmiä (alle kymmenen), joiden tiedetään omaavan maanparannusvaikutusta tai saneerausvaikutusta. Näitä sallittuja kasveja voidaan viljellä seoksina. Sallittujen kasvien joukossa ei ole nurmikasveja, eli heiniä tai apiloita, minkä vuoksi kasvustolla ei ole samankaltaisuutta ekojärjestelmän viherlannoitusnurmiin, eikä toimenpiteen Ympäristö 03 kerääjäkasveihin nähden. Toimenpiteen Ympäristö 02 maanparannus- ja saneerauskasveille ei voi kylvää kerääjäkasvia.</p>

Maanparannus- ja saneerauskasvit pääsääntöisesti niitetään tai murskataan maahan, eikä valikoimaan kuuluvat kasvit yleensä ole sadonkorjuun kohteena. Sadon korjaamista ei kuitenkaan ole kielletty, sillä pääasiallinen maanparannusmerkitys saadaan kasvien juuristovaikutuksesta. Maanparannus- ja saneerauskasveja ei viljellä satokasvin aluskasvina. Maanparannus- ja saneerauskasvitoimenpiteestä lohkolle ei ole kyseisenä kasvukautena satokasvia. Kerääjäkasvitoimenpiteessä lohkolle on kerääjäkasvien lisäksi viljelyssä aina myös satokasvi saman kasvukauden aikana.

Viljelykierrossa (GAEC 07) ei ole vaatimuksia maanparannus- ja saneerauskasvitoimenpiteen mukaisten syväjuuristen viljelystä yksivuotisten kasvien jälkeen vaan ehto voi täyttää hyvin monenlaisilla kasveilla.

Maanparannuskasvit kylvetään yleiseen viimeiseen kylvöpäivään mennessä 30.6. Toimenpiteen on oltava lohkolle vähintään kaksi kuukautta. Vaatimuksen pituus on valittu huomioiden sekä toiminnallisuus ja monitoroinnin toteuttaminen. Maanparannuskasvi voidaan hyväksyä vain lohkolle, joka on edellisenä vuonna ollut yksivuotisen kasvin viljelyssä, mikä kohdentaa toimenpiteen lohkoille, jotka ovat olleet intensiivisessä tuotantokäytössä. CAP-suunnitelmaa muutetaan siten, että maanparannus- ja saneerauskasvit -toimenpiteestä ei voida maksaa samalle lohkolle perättäisinä vuosina.

Suomi katsoo, että toimenpiteet Ympäristö 02 ja Ympäristö 03 sekä ekojärjestelmät ovat sisällöltään ja ehdoiltaan erilaisia ja toisensa poissulkevia. Ne eivät ole päällekkäisiä eikä tuplamaksun vaaraa näin ollen tule.

Arvioinnit ja tutkimukset (esim. Mytteho ja maaseutuohjelman ympäristöarviointi) ovat esittäneet erittäin tärkeäksi edistää erilaisia nurmitoimenpiteitä ja monimuotoisuuskasvien viljelyä sekä talviaikaista kasvipeitteisyyttä. Nämä ovat monivaikuttaisia toimenpiteitä, jotka laajasti toteutettuna edistävät mm. monimuotoisuutta ja vesiensuojelua tehokkaasti. Edellä mainittuja toimenpiteitä on laadittu ekojärjestelmiin, koska ne soveltuvat laajalle joukolle tiloja ja ekojärjestelmiin on helppo tuensaajien osallistua. Ympäristökorvauksiin on vastaavasti valittu maanparannus- ja saneerauskasvien kaltaisia kohdennetumpia ja pienemmälle tilajoukolle soveltuvia toimenpiteitä.

Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.

133 *Env 03 – Catch crops*: To be efficient in removing residual nitrogen in the soil, the catch crop mix should not consist only in leguminous crops, which can remove nitrogen in soil only in certain conditions (high level of nitrogen in the soil) or even increase nitrogen in soil. Finland is invited to clarify the reason for not introducing the maximum rate of leguminous crops in the catch crop mix in order to minimise the risk of nitrogen leakage. Finland will need to reassess this intervention to ensure that it goes sufficiently beyond the baseline.

Kerääjäkasvien viljelyä on Suomessa tuettu maaseudun kehittämisohjelmasta kahden rahoituskauden ajan, mutta se ei edelleenkään ole vakiintunutta viljelykäytäntöä. Typen huuhtoumaa kerääjäkasvien käytössä on tutkinut mm. Känkänen et al 2003 ja Känkänen & Eriksson 2007. Tutkimuksissa ei ole todettu Suomen olosuhteissa riskiä typen huuhtoutumiselle kerääjäkasvien viljelyssä ja asiantuntijanäkemyks on, että typensitojakasvien osuuden rajoittaminen kerääjäkasveissa ei ole tarkoituksenmukaista. Tämän näkemyksen, sekä monitoroinnin mahdollistamisen vuoksi Suomi katsoo, että typensitojakasveille ei ole syytä asettaa maksimimäärää. CAP-suunnitelmaan on kuitenkin lisätty ehto, että kerääjäkasvikasvusto ei voi koostua pelkästään typensitojakasveista.

Toimenpiteessä viljellään yksivuotisen satokasvin aluskasvina kasvukauden aikana sellaisia kasveja, jotka lisäävät hiilensidontaa, ehkäisevät ravinteiden huuhtoutumista ja parantavat maan rakennetta sekä mikrobiologista aktiivisuutta. Yleensä käytetään kerääjäkasviseoksia. Kerääjäkasveista ei korjata satoa. Toimenpide kohdistuu kasvukaudelle. Viljelijälle syntyy kustannuksia kerääjäkasvin kasvatukseen liittyvistä viljelytoimenpiteistä sekä tulonmenetyksiä siitä, että kerääjäkasvi kilpailee satokasvin kanssa valosta ja ravinteista. Aluskasvi myös mm. vaikeuttaa sadonkorjuuta ja hidastaa kasvuston kuivumista, mikä lisää kasvitautiriskiä ja hidastaa sadonkorjuun teknistä toteutusta. Kerääjäkasvi lisää peltomaan orgaanista ainesta kasvukauden aikana eli se toimii hiiliviljelytoimenpiteenä. Kerääjäkasvien pinta-ala lasketaan mukaan kasvihuonekaasuinventaarion laskelmaan.

Kerääjäkasvien viljely -toimenpiteeseen on aluskasvien lisäksi sisällytetty mahdollisuus myös viljellä kerääjäkasvia, joka kylvetään varhain korjattavien satokasvien sadonkorjuun jälkeen. Tarkoitus on kansallisesti säätää, että kylvön tulisi silloin tapahtua viimeistään 15.8. Satokasvin jälkeen kylvettävä kerääjäkasvi on mahdollistettu toimenpiteeseen lähinnä siksi, että useat varhain korjattavat kasvit, kuten varhaisvihannekset eivät viljelytekniikaltaan sovellu kasvatettavaksi aluskasvien kanssa. Satokasvin jälkeen kylvettävien kerääjäkasvien osuus toimenpiteestä on kokemuksen mukaan ollut hyvin pieni.

Kerääjäkasvien viljely -toimenpide on viljelykiertovaatimusta vaativampi tapa toteuttaa tuotannossa olevien yksivuotisten satokasvien viljelyä ja se on viljelykiertoa vaativampi menetelmä peltomaan orgaanisen aineksen lisäämiseen ja ravinteiden huuhtoutumisen ehkäisemiseen. Viljelykiertovaatimuksessa (GAEC 07) ei ole erillisiä vaatimuksia aluskasvina kasvatettavalle kerääjäkasveille. Sen satokasvin viljelyssä, jonka yhteyteen aluskasvi kylvetään, tulee noudattaa GAEC 07 vaatimuksia.

		<p>Viljelykiertovaatimusta (GAEC 07) voidaan CAP-asetuksen mukaan toteuttaa myös niin sanotuilla välikasveilla (secondary crops), jotka kylvetään satokasvin jälkeen. Suomi katsoo, että kerääjäkasvien viljely -toimenpiteeseen voidaan kuitenkin sisällyttää aluskasvien lisäksi myös edellä kuvatut satokasvin korjuun jälkeen kylvettävät kerääjäkasvit, jos tuensaaja täyttää viljelykiertovaatimuksen (GAEC 07) vaatimaa prosenttiosuutta muulla kasvinvaihdolla kuin välikasvien avulla.</p> <p>(Känkänen, H., Eriksson, C., Räcköläinen, M. & Vuorinen, M. 2003. Soil nitrate N as influenced by annually undersown cover crops in spring cereals. Agricultural and Food Science in Finland 12: 165-176; Känkänen, H. & Eriksson, C. 2007. Effects of undersown crops on soil mineral N and grain yield on spring barley. European Journal of Agronomy 27: 25-34)</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p>
134	<p><i>Env 04 – Promoting the circular economy:</i> The title of this intervention could better reflect that it is mainly on improvement of application of manure, slurry or other organic material. The reason for reducing the commitment from 20m3/ha to 15m3/ha (acceptance by beneficiaries or nutrient charge) should be explained.</p>	<p>Nimeen on haluttu nostaa sana ”kiertotalous”, jotta myös muut aineet kuin lanta ja liete saisivat enemmän näkyvyyttä. Suomi haluaa kannustaa viljelijöitä myös muiden vähemmän käytettyjen orgaanisten lannoitevalmisteiden sekä maanparannuskuitujen käyttöön. Toimenpide on myöskin ollut tällä nimellä koko valmisteluprosessin ajan ja nimen käyttö on vakiintunut. Nimi voidaan muuttaa, jos löytyy kuvaavampi lyhyt nimi.</p> <p>Suomi haluaa kannustaa viljelijöitä kierrätysravinteiden käyttöön mineraalilannoitteiden sijaan. Tämän vuoksi vaadittavaa kuutiomäärää on alennettu, jotta toimenpidettä voitaisiin toteuttaa useammilla peltolohkoilla kuin aiemmin. Pellon fosforitila rajoittaa kuinka paljon fosforia lohkolle on sallittua lainsäädännön mukaan levittää. Myös typen käytölle on hehtaariohtaiset enimmäisrajoitukset.</p> <p>Lisäksi Suomi haluaa kannustaa viljelijöitä käyttämään ns. tiivistettyjä orgaanisia lannoitteita alueilla, jotka sijaitsevat kaukana esimerkiksi kotieläintiloista, tai orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavista yrityksistä. Tiivistettyjä orgaanisia lannoitevalmisteita ovat esimerkiksi separoitu liete tai biokaasulaitosten separoidut rejektit. Ne sisältävät painokiloa kohden runsaasti fosforia. Tämän vuoksi näille, kansallisessa asetuksessa erikseen määritellyille aineille, määritellään alhaisempi levitysmäärä. Asiaa on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p>

		<p>Vähimmäislevitysmäärän alentaminen on otettu huomioon korvaustason laskennassa.</p> <p>Toimenpiteen taulukossa 13 on virheellinen korvaustaso (97e/ha), mutta kokonaisrahoituksen luvut on kuitenkin laskettu oikealla korvaustasolla 37 e/ha, joka on kirjattu interventiokuvauksen kohtaan 7. Virhe on korjattu CAP-suunnitelmaan.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p>
135	<p><i>Env 05 – Protection zones:</i> This intervention needs specifications as to the characteristics of the protection zones to be established, e.g. in terms of size (buffer strips etc.) to ensure that the commitments go beyond GAEC 4 and GAEC 9. While removing the crops to impoverish the soil’s nutrient status can be very important, as a standalone difference compared to the buffer strip according to GAEC 4, it would not be sufficient. This intervention is partly implemented on designated Natura 2000 sites, however other areas are also eligible. Provisions should be made to count only those commitments actually implemented in Natura 2000 areas for R.33 (e.g. by a separate unit amount in table 12 and 13). In the intervention, Finland is strongly encouraged to ban converting, fertilisation and pesticides, not just “mainly” prohibit.</p>	<p>GAEC 4 -vaatimuksessa (suojakaistat) edellytetään, että vesistöjen varrella sijaitsevilla maatalousmaan lohkoilla on oltava vesistöön rajoittuvalla lohkon rajalla muokkaamaton kasvipeitteinen vähintään 3 metrin levyinen suojakaista, jolla ei saa käyttää kasvinsuojeluaineita eikä lannoitteita. Suojavyöhyke sen sijaan rajoittuu joko eroosioherkkien vesistöjen varsille, pohjavesialueille tai Natura-alueille.</p> <p>Nurmipeitteistä suojavyöhykettä voidaan perustaa enintään 50 metriä leveä alue vesistöjen varsien eroosioherkille lohkoille. Eroosioherkkyys määritellään poimimalla aineistojen perusteella eroosioherkimmät lohkot.</p> <p>GAEC 4 sen sijaan vaaditaan kaikilta vesistöjen varsien lohkoilta.</p> <p>Suojavyöhykettä ei saa perustamisen jälkeen muokata tai lannoittaa. Lannoitteiden käyttö on sallittu kasvustoa perustettaessa, jotta paljas maa saa mahdollisimman nopeasti kasvipeitteen. Kasvinsuojeluaineiden käyttö on sallittu ainoastaan erityistilanteissa, esimerkiksi lakisäätteen hukkakauran torjunnassa tai helposti leviävien rikkakasvien torjunnassa. Tällä varmistetaan, että torjunta-aineiden käytön tarve ei lisääntynyt muilla lähialueen lohkoilla. Torjunnassa on aina noudatettava ainekohtaisia vesistöjen varsia koskevia levityssääntöjä.</p> <p>Kasvusto on niitettävä vuosittain. Niiton ajankohdassa on otettava huomioon luonnonvaraisten lintujen ja nisäkkäiden elinolot. Suojavyöhykkeeltä korjattu kasvimassa on käsiteltävä ja varastoitava niin, että suojavyöhykkeen vesiensuojelutavoitteet eivät vaarannu. Kasvimassasta ei saa aiheutua haittaa ympäristölle eikä sitä saa kuljettaa metsään tai joutomaalle.</p>

		<p>Toimenpiteen sisältö on sekä hoidon että leveyden osalta merkittävästi vaativampi kuin GAEC 4 mukaisilla suojakaistoilla.</p> <p>Suojavyöhyketoimenpiteen korvaustasoa määriteltäessä hoidon kustannuksista on vähennetty suojakaistavaatimuksen mukaisen alan hoitokustannukset.</p> <p>GAEC9 Natura2000-alueiden pysyvät nurmet on säilytettävä eikä niitä saa kyntää. Toimenpidettä ei voi toteuttaa lohkolla, jota koskee GAEC 9 vaatimus.</p> <p>Natura-alueiden sijainnista ja pinta-alasta saadaan tieto peruslohkorekisterin tietojen perusteella ja tämä tieto voidaan erikseen raportoida indikaattorille R33. Erillisen yksikkökustannuksen käyttö ole toimeenpanon kannalta tarkoituksenmukaista, koska suojavyöhykkeitä oletetaan Natura-alueella tehtävän vain pieni määrä.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on täydennetty CAP-suunnitelmassa.</p>
136	<p><i>Env 07 – Management of water leakages:</i> Finland is invited to specify that such systems do not negatively impact on the water recharge ability of natural waterbodies and that such activities are in line with WFD and actions within the RBMP.</p>	<p>Tarve valumavesien hallinnan toimenpiteen sisällyttämiseen CAP-suunnitelmaan pohjautuu siihen, että vesienhoitosuunnitelmissa on kyseiset menetelmät tunnistettu tärkeiksi vesiensuojelun keinoiksi happamilla sulfaattimailla ja turvemilla. Happamien sulfaattimaiden esiintyminen keskittyy rannikkoseuduille etenkin länsirannikolle https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html. Turvepeltoja esiintyy koko maassa. Valumavesien hallinnan toimenpiteiden vaatima säätösaloajitus on mahdollista toteuttaa lohkoilla, joiden kaltevuus on enintään 1-2 %.</p> <p>Toimenpidettä tarkennetaan CAP-suunnitelmaan siten, että aiemmilla Maaseudun kehittämisen ohjelmakausilla vastaavan toimenpiteen piirissä olevat alat ovat tukielpoisia interventioon, vaikka niiden maaperä ei olisi turvetta tai hapanta sulfaattimaata.</p> <p>Suomessa ei ole ongelmaa, että säätösaloajitus aiheuttaisi veden niukkuutta, pikemminkin valumavesien hallinta ja pidättäminen auttavat tulvien torjunnassa ja vähentävät huuhtoumaa.</p> <p>Veden ottamisen luvanvaraisuutta säädellään lainsäädännöllä. Lupa veden ottamiseen vesistöistä tarvitaan vesilain (587/2011) 4 luvun mukaan, jos toiminta aiheuttaa tulvan vaaraa tai yleistä vedenvähyttä, esimerkiksi silloin, kun vettä ei riitä tarpeeksi niille vesialueen</p>

		<p>omistajille tai osakkaille, jotka ottavat vettä. Kasteluun tarvittavien lupakäytäntöjen noudattaminen sisältyy lakisääteiseen hoitovaatimukseen SMR1.</p> <p>CAP-suunnitelmassa oli tallennusvirhe tavoitepinta-alojen osalta. Suurempi tavoiteala 60 000 ha vuonna 2028 koskee säätösaloja ja pienempi 12 000 ha vuonna 2028 altakastelua ja kuivatusvesien kierrätystä.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p>
137	<p><i>Env 08 – Alternative plant protection for horticultural plants:</i> Finland is invited to explain the conditions for supplementing the biological or mechanical control methods by chemical control methods in particular as to its impact on actual more sustainable and reduced use of pesticides (R.24). As to the flexibility of the implementation in respect of area and years, it should be confirmed that it is actually implemented over the whole duration of the commitment, i.e. 5 years. Allowing for the supplementary use of chemical plant protection products negates the purpose of this intervention. Finland should revise this intervention and remove such flexibility.</p>	<p>Toimenpidettä Ympäristö 08 on tarkennettu niin, että se tulee vähentämään kasvinsuojeluaineiden käyttöä verrattuna tilanteeseen ilman toimenpidettä. Toimenpiteen vaatimuksia on täsmennetty niissä tilanteissa, kun torjuntamenetelmänä on kattaminen. Näissä tilanteissa herbisidien käyttö on kokonaan kielletty. Vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien tulee olla sellaisia, että ne vähentävät kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä. Samoin tulee vaatimus ennakkosuunnitelmasta, josta selviää lohko- ja kasvikohtaisesti tilanteet, jolloin vaihtoehtoista menetelmää on täydennettävä muilla menetelmillä.</p> <p>Yleisesti toimenpiteen tulonmenetykset perustuvat vain kustannuksiin, jotka vaihtoehtoisen kasvinsuojelun osalta ylittävät kemiallisen kasvinsuojelun kustannukset. Lisäksi transaktiokustannuksia syntyy uusien menetelmien käyttöönoton opettelusta ja aivan uudenlaisen torjuntastrategian omaksumisesta. Korvaustason laskennassa ei ole mukana sadonmenetyksen kompensatiota, koska oletetaan satovaikutusten olevan neutraaleja siksi, että kemialliseen torjuntaan on mahdollisuus kasvinsuojelun ennakkosuunnitelman puitteissa.</p> <p>Suomen viranomaiset ovat selvittäneet olisiko mahdollista tehdä toimenpide niin, että siinä kiellettäisiin kokonaan kemiallisen kasvinsuojelun käyttö. Tutkimustulokset ja aiemmat kokemukset osoittavat, että se ei ole mahdollista, koska toimenpiteessä käytettävät vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät eivät <i>yksinään</i> toimi kaikissa tilanteissa ja olosuhteissa. Esimerkiksi biologiset kasvinsuojeluaineet ovat vaikutukseltaan hyvin kapea-alaisia ja tehoavat useimmiten vain yhteen kasvintuhoojaan, ja kasvin muiden kasvintuhoojien <i>torjuntaan</i> on käytössä vain kemiallisia menetelmiä. Toimenpiteessä valitaan/nimetään kasvintuhooja, jota vastaan vaihtoehtoinen toimenpide valitaan. Myös sääolot kuten sade tai kylmyys saattavat estää vaihtoehtoisen menetelmän käytön. On kuitenkin muistettava, että toimenpiteessä tuettavat menetelmät vähentävät</p>

kasvinsuojeluaineiden käyttökertoja. Toimenpiteen vaikuttavuudesta on tehty arvio edellisellä rahoituskaudella ja arvio tukee toimenpiteen jatkamista. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-366-011-3>

Toimenpide vähentää tietyn kasvinsuojeluaineen käyttömääriä kohteena olevalla viljelykasvilla. Esimerkiksi mansikkaa käsitellään tavanomaisessa kasvinsuojelussa harmaahometta (*Botrytis cineraria*) vastaan 4-5 kertaa kasvinsuojeluaineella. Jos taas toteutetaan tämän toimenpiteen vaihtoehtoista menetelmää, niin kemialliset kasvinsuojeluainekäsittelyt jäävät pois.

Puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun toimenpiteessä (Ympäristö 08) tavoitteena on lisätä vaihtoehtoisten kasvinsuojelumenetelmien käyttöä tavanomaista viljelyä harjoittavilla tiloilla ja siten vähentää, mutta ei kokonaan lopettaa kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Toimenpide on kaudella 2014-2020 kannustanut viljelijöitä kokeilemaan vaihtoehtoista kasvinsuojelua, kun se ei ole täysin sulkenut pois tavanomaista kasvinsuojelua. Näiden menetelmien käyttö vaatii kokeilua, osaamista ja riskinottoa, johon nykymuotoinen tuki on kannustanut. Toimenpide ei kuitenkaan yksinään kata sadonmenetyksen riskejä.

CAP-suunnitelmassa on tarjolla luonnonmukaisen tuotannon sitoumus niille tiloille, jotka ovat valmiita luopumaan tavanomaisessa viljelyssä käytettävästä kasvinsuojelusta kokonaan. Jos puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu -toimenpidettä muutetaan niin, että siinä ei saisi ollenkaan käyttää kasvinsuojeluaineita, niin Suomen viranomaisten arvion mukaan toimenpiteen tuotos jää silloin n. 500 hehtaariin, kun nyt tavoite on 3 000 ha. Näin saavutettaisiin täydellinen käytön vähennys 500 hehtaarilla, mutta samalla noin 2500 hehtaarilla ei edes yritettäisi tehdä kasvinsuojeluaineiden käytön vähentämiseen tähtääviä vaihtoehtoisia toimenpiteitä. Näin ollen kasvinsuojeluaineiden käyttö lisääntyisi noin 2500 hehtaarilla.

Suomen kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön toimintaohjelman II 2018-2022 tavoitteena on edistää integroidun kasvinsuojelun ja vaihtoehtoisten torjuntamenetelmien käyttöönottoa. Ohjelman tarkoituksena on vähentää riippuvuutta kasvinsuojeluaineiden käytöstä siinä määrin kuin se on aineiden käyttöön liittyvien terveys- ja ympäristöriskien osalta perusteltua, mutta ohjelma ei tavoittele kasvinsuojeluaineiden täyskieltoa. Näin ollen CAP-suunnitelman toimenpide Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät on linjassa Suomen kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön toimintaohjelman kanssa.

		<p>Toimenpiteen valvonnassa tarkastellaan ensin rekisteristä, mitä kasvia sitoumuslohkolla viljellään ja mikä vaihtoehtoinen kasvinsuojelumenetelmä tukihaussa on ilmoitettu. Sen jälkeen verrataan, mikä vaihtoehtoinen kasvinsuojelumenetelmä on ennakkosuunnitelmassa. Kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma on toimitettu viranomaiselle keväällä tukihaun yhteydessä. Tilalla ennen lohkolle menemistä tarkastetaan, että viljelijällä on asiakirjat hankituista kasvinsuojeluvälineistä sekä tarkastellaan lohkokirjanpidon perusteella, mitä kasvinsuojelumenetelmää on käytetty ja mitä muistiinpanoja siitä on tehty. Lohkolla tarkastetaan tarkemmin, että viljelijällä on esimerkiksi biohajoava kate tai hyönteisverkko. Mikäli on käytetty kemiallisia kasvinsuojelumenetelmiä, niin niiden käyttöön on pitänyt olla perusteet kasvinsuojelun ennakkosuunnitelmassa.</p>
138	<p>However, for the AECC, compensation is requested by covering perennial horticultural crops with organic cover and as such this measure has a clear risk of duplication with the eco-scheme practice: "Plant cover on arable land in winter". Finland is invited to specify what documentation of proof is accepted for the purposes of eligibility. Finland should also justify the restriction to parcels >10ha when average parcel size is 2.5ha nationally. This measure would benefit from some aspect of knowledge exchange or training and Finland should consider how to maximise this opportunity.</p>	<p>Puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun (Ympäristö 08) -toimenpidettä voi toteuttaa kattamalla lohkot. Kattamisvaatimus koskee vain kasvukautta ja ekojärjestelmän talviaikainen kasvipeitteisyys vaatimus koskee talvikautta. Näin ollen nämä toimenpiteet eivät osu samalle ajanjaksolle eikä ole päällekkäisen maksun vaaraa.</p> <p>Ympäristö 08 -toimenpiteessä ei ole erillistä minimalavaatimus, vaan se on sama koko ympäristökorvauksessa. Toimenpiteen vaatiman kasvinsuojelutavan omaksuminen voi vaatia joillakin tiloilla neuvontaa, jota on saatavissa mm. neuvontatoimenpiteen kautta.</p>
139	<p><i>Env 11 – Wetland management:</i> Finland should revise this intervention to ensure that it is better aligned with the PAF, i.e. with the management needs of wetlands in agricultural land hosting habitats or species of EU importance, which should also be mentioned.</p>	<p>Suomessa ei ole kosteikkoja maatalousmaalla. Toimenpide soveltuu maatalousympäristöissä sijaitseville maatalousmaan ulkopuolisille kosteikoille. Näillä kosteikoilla voi esiintyä EU-tasolla tärkeitä luontotyyppisiä ja/tai lajeja.</p> <p>PAF:n mukaan lintukosteikkojen perustaminen ja ylläpito vaatii erityisesti ruoppausta, vedenpinnan säätelyä, laiduntamista, niittoa ja vesikasvien niittoa. Näitä toimia voidaan tehdä osana kosteikkojen hoitotoimenpidettä (Ympäristö 11). Kosteikkojen hoitosuunnitelma laaditaan kohteen tarpeiden mukaisesti ja se kattaa hoidon kannalta riittävät reuna-alueet. Sopimuskäsittelyn yhteydessä kohteen ja suunnitelman tarkoituksenmukaisuus tarkastetaan. Suunnitelman toteutumista valvotaan tukivalvonnan osana.</p>

Hoitosuunnitelmaan ei voida hyväksyä toimenpiteitä, joiden voidaan arvioida aiheuttavan haittaa luonnonsuojelulain 64 §:ssä tarkoitetuille Natura-alueille, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY, liitteissä 2, 4 ja 5 tarkoitetuille lajeille, luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY liitteessä 1 tarkoitetuille lajeille, uhanalaisille lajeille tai luontotyypeille.

PAF-suunnitelman mukaan hoitoon on tärkeää kuulua myös vieraslajien poistoa sekä Natura-alueilla että niiden ulkopuolella. Kosteikkojen hoito -ympäristösopimusalueen hoitosuunnitelman toimenpiteisiin voi sisältyä vieraslajien tehostettua poistoa.

Maatalousympäristöön perustettujen kosteikkojen on arvioitu hyödyttävän muun muassa seuraavia lintudirektiivin lajeja:

- Naurulokki, Black-headed gull, *Larus ridibundus*
- Telkkä, Common goldeneye, *Bucephala clangula*
- Kurki, Common crane, *Grus grus*
- Kaulushaikara, Bittern, *Botaurus stellaris*
- Metsäviklo, Green sandpiper, *Tringa ochropus*
- Pikkutylli, Little ringed plover, *Charadrius dubius*
- Punajalkaviklo. Red shank, *Tringa totanus*
- Luhtakana, Water rail, *Rallus aquatiquis*
- Valkoviklo, Common greenshank, *Tringa nebularia*
- Luhtahuitti, Spotted crane, *Porzana porzana*
- Mustaviklo, Spotted redshank, *Tringa erytropus*
- Kalatiira, Common tern, *Sterna hirundo*
- Kalalokki, Common gull, *Larus canus*
- Nokikana, Coot, *Fulica atra*
- Isokoskelo, Goosander, *Mergus merganser*
- Heinäsorsa, Mallard, *Anas platyrhynchos*
- Ruskosuohaukka, Marsh harrier, *Circus aerigunosus*
- Liejukana, Moorhen, *Gallinula chloropus*
- Töyhtöhyppä, Northern lapwing, *Vanellus vanellus*
- Kalasääksi, Osprey, *Pandion haliaetus*
- Punasotka, Pochard, *Aythya ferina*

		<ul style="list-style-type: none"> – Tukkakoskelo, Red-necked grebe, Podiceps grisegena – Uivelo, Smew, mergellus albellus, – Tavi, Teal, Anas crecca – Tukkasotka, Tufted duck, Aythya fuligula – Mustakurkku-uikku, Slavonian grebe, Podiceps auritus – Pikkulokki, Little gull, Larus minutus <p>Lisäksi kosteikkojen perustaminen luo elinympäristöjä useille muille luonto- ja lintudirektiivien lajeille.</p> <p>Erityistavoitteen 6 kuvauksia on muokattu liitteessä II ja luvussa 2.1.</p> <p>Toimenpiteen Kosteikkojen hoito (Ympäristö 11) kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.</p> <p>Toimenpiteen Ympäristö 10 kuvaukseen on lisätty tietoa siitä, millaisia alueita kutsutaan perinnebiotoopiksi. Siitä käy ilmi, että interventioon sisältyy myös rantaniittyjä. Rantaniityt ovat kosteita ranta-alueita järvien, jokien tai meren rannalla, joiden luonnon monimuotoisuutta edistää laidunnus ja niitto. Rantaniityt voivat olla alttiita tulville ja niiden kosteus voi vaihdella vuoden mittaan veden pinnan korkeuden mukaan. Sopimusalueeseen ei lueta vesialuetta, vaan raja on sidottu rannan keskimääräiseen sijaintiin eli tilastolliseen keskiveden korkeuteen. Suomessa ei ole vuorovesi-ilmiötä. Perinnebiotooppien niittyihin voi sisältyä myös muita kuin vesistön äärellä olevia kosteita tai kausikosteita niittyjä, jotka hyötyvät laidunnuksesta ja niitosta. Rantaniittyjä tai muita kosteita niittyjä ei Suomessa lueta kosteikoiksi vaan niityiksi. Siksi tällaiset alueet on sisällytetty toimenpiteeseen 10 eikä toimenpiteeseen 11. Ympäristö 10 -toimenpiteen kosteikot ovat vielä märempiä alueita, joita ei voi laiduntaa tai voi laiduntaa vai niiden reuna-alueilla.</p>
140	<p><i>Env 12 - Breeding of native breeds:</i> Some of the total numbers of LU for this intervention seem quite low for animal breeds such as poultry. The minimum number of animals per herd size should be specified to ensure it is adequate to meet the aims of the intervention.</p>	<p>Alkuperärotujen kasvatussopimusten eläinyksiköiden vähimmäismäärät ovat samanlaiset kuin 2014-2020 kaudella. Usein eläinmäärät sopimuksissa ovat huomattavasti vähimmäismääriä korkeampia. Liitteenä olevassa taulukossa on sopimuseläinmäärät eläinlajeittain nykyisellä rahoituskaudella.</p> <p>Alkuperärotujen kasvatuksessa maatiaiskanojen ja -kukkojen toimenpide poikkeaa muiden eläinlajien sopimusehdoista siten, että korvaus on maatiaiskanoilla ja -kukoilla kiinteä. Toimenpidettä on täsmennetty yksinkertaistamisen takia niin, että kanoja ja kukkoja pitää</p>

		<p>olla tilalla vähintään 0,296 ey:tä. Maatiaiskanoja ja -kukkoja koskeva korvaus on kiinteä em. vähimmäismäärän perusteella.</p> <p>Maatiaiskanojen säilytysohjelmaan kuulumisen on tukikelpoisuusehtona. Säilytysohjelmasta vastaa Luonnonvarakeskus. Säilytysohjelmassa minimieläinmäärä on 10 kanaa (=0,14 ey:t) eli alkuperärotujen kasvatussopimuksessa pitää olla kaksinkertainen määrä kanoja/kukkoja.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on muokattu CAP-suunnitelmaan.</p> <p>Liitteen II ja luvun 2.1. ET6 kuvauksiin on lisätty tietoa maatiaiskanojen säilytysohjelmasta.</p>
141	<p><i>Env 13 – Growing of native plants:</i> It is unclear why R.31 has not been used for this intervention; R.27 (Environmental or climate-related performance through investment in rural areas) does not seem relevant. Reference is made to gene banks but this does not match with maintaining crops and plants in situ. The planned unit amount will need to be differentiated between types of crop/plant.</p>	<p>Toimenpide on asetuksen (EU) N:o 2022/126 artiklan 45 kohdan 1 alakohdan b mukainen. Tämä on täsmennetty CAP-suunnitelmaan. Toimenpide on non-IACS tuki eikä sitä makseta pinta-alalle vaan kasvilajikkeelle.</p> <p>Sen takia R.31 ei sovellu tähän, koska siinä lasketaan suhdetta maatalousmaahan. Mielestämme parhaiten lajikkeelle maksettavaan korvaukseen tulosindikaattoriksi soveltuu R.27.</p> <p>Selkeyden vuoksi toimenpiteen (Ympäristö 13) nimi muutetaan ”Alkuperäiskasvien ylläpidoksi”. Nimi on sama kuin kaudella 2014-2020.</p>
142	<p><i>Env 14 – Retention of the genetic heritage of the native breeds:</i> As this is non-IACS, average unit amounts should be used, and the justification should include costs incurred/income foregone. The number of operations (5) over the duration of the Plan seems too low to be effective.</p>	<p>Toimenpide on asetuksen (EU) N:o 2022/126 artiklan 45 kohdan 1 alakohdan b mukainen. Tämä on täsmennetty CAP-suunnitelmaan. Toimenpide on geenipankkituki ja sitä voi hakea vain kansallisen eläingenivaraohjelman koordinaattori. Koordinaattori laatii toimenpidesuunnitelman, jossa on erilaisia toimenpiteitä seuraavista asioista:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Keinot, joilla tunnistetaan säilytettävät eläingenivarat; – Geenipankissa säilytettävän eläimien perimän (in vitro) säilyttämisestä maksettavat korvaukset – Viestintää säilytettävien eläingenivarojen hyödyistä ja suojelun tarpeesta kansalaisille – Toimenpiteitä pohjolantummanmehiläisen emokasvatukseen, jotka voivat olla myös in situ toimintaa. – Toimenpiteitä, jotka tukevat kantakirjaamattomien suomenhevosrotuisten työhevosten kantakirjaamista <p>Yksikkötuen laskennassa ”action” on toimenpidesuunnitelma, jonka toteuttamisesta maksetaan toteutuneet kustannukset (O.17).</p>

		Toimenpiteen yksikkökustannuksen tyyppi (Type of planned unit amount) on muutettu keskimääräinen ja kohtaan 12 on päivitetty, että maksetut kustannukset perustuvat toteutuneisiin kustannuksiin.
143	<i>Env 15 – Assurance collections of native plants:</i> Finland is invited to explain why there is one action per year when there is only one beneficiary; the intervention will apply for five years i.e. one action in total, starting in 2024.	<p>Toimenpide on asetuksen (EU) N:o 2022/126 artiklan 45 kohdan 1 alakohdan b mukainen. Tämä on täsmennetty CAP-suunnitelmaan. Toimenpide on geenipankkituki ja sitä voi hakea vain kansallisen kasvigeenivaraohjelman koordinaattori. Koordinaattori laatii toimenpidesuunnitelman, jossa on erilaisia toimenpiteitä seuraavista asioista:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Keinot joilla tunnistetaan säilytettävät kokoelmat. – Säilytettävät kokoelmat ja niille maksettavat korvaukset. – Keinot joilla edistetään tietojen vaihtoa kokoelman hyväksytyjen toimijoiden kanssa. – Viestintää säilytettävien kasvigeenivarojen hyödyistä ja suojelun tarpeesta kansalaisille <p>Käytännössä toiminta on arvokkaiden kasvikokoelmien tunnistamista yksityisiltä säilyttäjiltä, säilytys sopimuksen teko säilyttäjien kanssa sekä erilaisia viestintä ja tietojenvaihto toimia säilytyskokoelmien, tutkimuksen ja suuren yleisön välillä. Säilytyskokoelmia voi tulla joitakin kymmeniä rahoituskauden aikana. Rahoituskaudella 2014-2020 Manner-Suomen maaseutuohjelmassa samanlainen toimenpide mahdollisti 11 kasvikokoelman ylläpidon ja aloitti neuvottelun 8 uuden kasvikokoelman mukaan saamisesta.</p> <p>Yksikkötuen laskennassa "action" on toimenpidesuunnitelma, jonka toteuttamisesta maksetaan toteutuneet kustannukset. Ensimmäinen maksu tulee maksuun varainhoitovuonna 2024.</p> <p>Toimenpiteen yksikkökustannuksen tyyppi (Type of planned unit amount) on muutettu keskimääräinen ja kohtaan 12 on päivitetty, että maksetut kustannukset perustuvat toteutuneisiin kustannuksiin.</p>
	Specific comments as to the AECC Åland	
144	The comments made in AECC for Mainland Finland apply as relevant to the ones proposed for Åland Islands.	Manner-Suomea koskevat vastaukset koskevat myös Ahvenanmaan toimenpiteitä, ellei asiaa ole erikseen toisin tarkennettu.
145	<i>AX MILJ 01 – Farm-wide environmental commitment:</i> More justification is needed as to whether the level of ambition is similar to intervention Env01. Whilst the selection of R.21 is	På Åland omfattar det gårdsomfattande miljöåtagandet inte gårdsvisa valbara åtgärder på grund av att den teknik som krävs för vissa åtgärder inte anses vara lämpad för de småskaliga odlingsförhållanden på Åland. Anskaffningen av ny teknik skulle endast bli en kostnadsdrivande faktor på gårdarna med risk för att odlare inte ansluter sig till åtgärden

	<p>understood, Finland should provide explanations as to why this is the only indicator selected as it is not intuitively the strongest linked Result indicator to the intervention.</p>	<p>överhuvudtaget. Åkrarna på Åland är små och omringas av naturliga ängar, skog eller andra naturtyper som gynnar den biologiska mångfalden varför det inte är motiverat att anlägga ytterligare mångfaldsremisor på åkermark. Den mer omfattande jordanalysen samt miljö- och klimatskolningen vilka båda ingår i den gårdsvisa valbara delen på fastlandet har på Åland gjorts obligatoriska för alla som ansluter sig till det gårdsomfattande miljöåtagandet. Stödmottagarna ska årligen delta i en miljö- och klimatskolning. Med miljö- och klimatskolningen kommer stödmottagarna att uppmuntras till att ta i bruk sådana verksamhetsätt och metoder som ur miljö- och klimatperspektiv är de mest fördelaktiga på den egna gården. Odling av dragväxter för bin har gjorts till en skiftesvis frivillig åtgärd. Som helhet bedömer Finland att åtgärden har en högre ambitionsnivå än den gårdsomfattande åtgärden under programperiod 2014 - 2022 och är anpassad till de åländska förhållandena så att en bred lokal anslutning möjliggörs.</p> <p>Interventionen har kompletterats och beskrivningen av interventionen har förtydligats.</p> <p>Åtgärden bidrar till att miljö-, klimat och vattenvårdsinsatser bättre kan riktas till rätta platser men åtgärdens primära syfte är vattenvård. Därför har R21 valts som indikator även om odlings- och gödslingsplanering samt jordanalyserna initialt leder till en hållbarare användning av näringsämnen och R22 kunde därför vara en annan tänkbar indikator. R22 har dock valts som indikator för de åtgärder som direkt har en större betydelse för en mera hållbar användning av näringsämnen än AX MILJ 01, så som AX MILJ 05. På grund av att AX MILJ 01 genomförs på samma areal som de mera riktade miljöåtgärderna och på grund av att ingen dubbelräkning av arealen får förekomma anses R21 vara den mest lämpliga indikatorn för AX MILJ 01.</p>
146	<p><i>AX MILJ 02 – Cultivation of soil-enhancing plants and remediation plants:</i> Finland should consider whether it is more appropriate to include this as an eco-scheme than under RDP, which are typically multi-annual.</p>	<p>Definition av markförbättrande växter och saneringsväxter är samma som i Ympäristö 02, se svaret på fråga 132. Beskrivningen av interventionen preciseras på samma sätt som Ympäristö 02.</p> <p>Förklaring hur åtgärden överstiger kraven beträffande GAEC 7 är samma som för Ympäristö 02, se svaret på fråga 132.</p> <p>Åtgärden AX MILJ 02 och AX MILJ 03 kan inte kombineras med varandra på samma skifte.</p> <p>Motivering att ha åtgärden i Pelare II är samma som anges i svaret gällande Ympäristö 02, se svaret på fråga 132.</p>

147	<p><i>AX MILJ 03 – Cultivation of catch crops.</i> Potential overlaps should be taken into account as this intervention is planned to be combined with others. In line with the observations to GAEC 7, Finland will need to reassess this intervention to ensure that the intervention goes sufficiently beyond the baseline.</p>	<p>Åtgärden kan kombineras med det gårdsomfattande miljöåtagandet (AX MILJ 01), Främjande av cirkulär ekonomi (AX MILJ 05), Alternativa växtskyddsmetoder i trädgårdsodling (AX MILJ 04) och ekologisk produktion (AX EKO). Ingen av dem innehåller något motsvarande odlingsselement och ingen överlappning med odlings av fånggröda finns.</p> <p>I övrigt hänvisas till svaret på fråga 133. Beskrivningen av interventionen preciseras på samma sätt som Ympäristö 03.</p>
148	<p><i>AX MILJ 04 – Alternative plant protection methods in horticulture:</i> The comments indicated for ENV 08 apply.</p>	<p>Åtgärden implementeras på Åland på samma sätt som i Fastlands-Finland, se svaret på fråga 137. Beskrivningen av interventionen preciseras på samma sätt som Ympäristö 08.</p> <p>En förhandsplan införs som ett krav också på Åland.</p> <p>Ersättning kan betalas för ett jordbruksskifte som är minst 0,05 hektar stort (punkt 4.1.8). Det år som stödmottagaren genomför åtgärden måste alternativa växtskyddsmetoder användas på minst 1,00 hektar (punkt 6 i beskrivningen av AX MILJ 04).</p> <p>En stödmottagare har möjlighet att erhålla rådgivning via åtgärd AX Råd. Frukt-, bär- och trädgårdsodling har långa traditioner på Åland och en bra kompetens finns inom den lokala rådgivningsorganisationen.</p>
149	<p><i>AX MILJ 05 – Promoting the circular economy:</i> The comments indicated for ENV 04 apply</p>	<p>Se svaret på fråga 134.</p> <p>CAP-planen kompletteras med minimimängderna som måste spridas och beskrivningen av interventionen preciseras på samma sätt som Ympäristö 04.</p>
150	<p><i>AX MILJ 06 – Establishment of grass-covered protection zones:</i> The comments indicated for ENV 05 apply. However, it is to be confirmed whether this is also on permanent grassland or on arable land. The provision to remove the crops to impoverish the soil's nutrient status is not included here. It seems that the only difference to GAEC 4 is that it applies not only along watercourses. Finland should also specify that no fertilisers are used within the protection zones, including those areas not adjacent to watercourses.</p>	<p>Skydds-zonen ska vara över tre meter bred. Den skiljer sig från skyddsremorna i GAEC 4 både vad beträffar brädden och anläggnings- och skötselkraven. Enligt GAEC 4 ska det på ett jordbruksskifte längs vattendrag finnas en minst tre meter bred obearbetad skyddsremsa som är växtbevuxen och på vilken inte växtskyddsmedel eller gödselmedel får användas. Se även svaret på fråga 135. Ålands landskapsregering fastställer bredden på varje enskild skyddszon utgående från platsen där skydds-zonen anläggs. Den kan endast anläggas på platser i tillrinningsområden som landskapsregeringen har pekat ut i en översiktsplan (Russle-modellen används inte på Åland).</p> <p>En skydds-zon ska anläggas på åkermark och kan omfatta också permanent gräs- och skiftets markanvändningsslag är åker, dock inte permanent gräs- och skiftets mark på Natura-områden. Om förfarandet för återställandet av permanent betesmark måste tas i bruk kan ingen</p>

		<p>ersättning längre betalas för sådana skyddszoner som har anlagts på permanent gräsmark. (CAP-planen kompletteras)</p> <p>En skyddszon kan anläggas endast mot vattendrag. Uppgiften saknas från CAP-planen. (CAP-planen kompletteras)</p> <p>Skyddszonen ska anläggas genom sådd av flerårigt gräsfrö. För att garantera att växtligheten etablerar sig väl tillåts gödsling i samband med anläggningen, dock inte närmare än fem meter från vattendraget. Därefter får skyddszonen inte gödulas eller behandlas med kemiska växtskyddsmedel, förutom vid eventuell förekomst av sådana växtskadegörare som enligt gällande lagstiftning måste bekämpas. Växtligheten på skyddszonen ska slås årligen och det slagna gräset ska köras bort. Uppgiften saknas från CAP-planen. (CAP-planen kompletteras)</p>
151	<p><i>AX MILJ 07 – Natural grazing: While targeting natural pastures which is not permanent grassland, it is not clear why the eligibility conditions for this intervention include the necessity to have at least 3 ha of arable land.</i></p>	<p>Ersättning beviljas till jordbrukare (CAP-planen ändras). En jordbrukare ska ha ett jordbruksföretag och bedriva jordbruksverksamhet enligt definitionerna i kapitel 4.1.1. Som jordbruksverksamhet betraktas, förutom produktion av jordbruksprodukter, också underhåll av jordbruksareal. På de naturbeten som omfattas av åtgärden produceras inte jordbruksprodukter och de räknas inte heller som jordbruksareal. För att stödmottagaren ska betraktas som jordbrukare måste stödmottagaren också ha en viss andel jordbruksareal på sitt jordbruksföretag.</p>
152	<p><i>AX MILJ 08 – Targeted management measures on natural baits: The comments indicated for ENV 10, which is similar but not the same, apply. Finland is requested to explain, why this intervention is limited to active farmers. However, it is acknowledged that this intervention covers only 120 ha.</i></p>	<p>Ersättning beviljas till jordbrukare. (CAP-planen ändras)</p>
153	<p><i>As for AX MILJ 07 & AX MILJ 08: The two interventions should make clear they are focusing on grasslands (and wooded pastures, dune & sparsely vegetated land, etc.) primarily in Natura 2000 sites but also outside the sites. The payment rates for mowing seem to be insufficient, which may act as a disincentive. Finland should clarify how the two schemes will overcome this difficulty or revise the financial plan. The authorities have indicated</i></p>	<p>På Åland har de flesta Natura 2000-områden skyddats som naturreservat, endast några har skyddats med enbart ett avtal med markägaren. Endast en bråkdel av de naturbeten som utnyttjas av jordbrukare finns inom ett Natura 2000-område. Ersättning betalas i huvudsak för sådan areal som finns utanför Natura 2000-områden.</p> <p>AX MILJ 07 och AX MILJ 08 omfattar inte permanent gräsmark. Ersättning kan beviljas för bland annat hagar och ängar samt naturbeten på kulturmark. Ängarna är öppna områden med örtartade ängsblomsterväxter medan hagar och kulturmark är trädbevuxna. I kulturmark kan ingå kargare områden med glesare vegetation. Ersättning beviljas dock inte</p>

	<p>that there is no link to conditionality. However, Finland should consider a link to GAECs 1 and 9 in the context of protection and maintenance of grassland habitat and ensure that the intervention goes beyond.</p>	<p>för ekonomiskog eller annan sådan produktiv skogsmark som i första hand används för bedrivande av skogsbruk, för områden med skogsförnyelse eller områden som domineras av tvinmark, impediment eller bergsområden eller för områden för vuxit igen med sly.</p> <p>I kalkylen ingår kostnader för efterslätter. Efterslätter krävs om det finns sådana växter kvar på området som djuren inte har ätit. Efter som efterslätter görs endast på en del av objekten och då endast på vissa delar av området är det inte motiverat att räkna med kostnader för efterslätter på hela arealen. Detta skulle i så fall leda till överkompensation. Hela den kostnad som förorsakas av efterslätter på delar av arealen kompenseras fullt ut.</p> <p>Villkorligheten gäller endast jordbruksareal. Efter som varken AX MILJ07 eller AX MILJ08 kan omfatta jordbruksareal utgör varken GAEC 1 eller GAEC 9 basnivån för dessa åtgärder. Stödmottagaren ska iaktta stödvillkoren och den gällande miljölagstiftningen garanterar ett skydd för området.</p>
154	<p><i>AX MILJ 10 – Production of plants to support pollinators:</i> Acceptable plant species for the purposes of this intervention should be native species. The use of native species will be beneficial to native wild pollinators and will avoid the introduction of non-native, invasive or vigorous plant species that may outcompete native species. Finland is invited to confirm the use of species accordingly.</p>	<p>I Finland har det traditionellt inte odlats fältmässigt sådana inhemska arter som används som dragväxter för bin och det finns inte heller någon utsädesproduktion i en sådan omfattning att sådden kunde ske med enbart inhemska arter.</p> <p>All verksamhet som gäller produktion, förpackande och marknadsföring av utsäde regleras i lag. Allt utsäde som finns till försäljning i Finland och marknadsförs för såningsändamål ska vara certifierat. Med certifiering avses officiell granskning och godkännande av myndighet.</p> <p>De godkända växterna kommer att fastställas i nationella föreskrifter. De inhemska arterna ska användas i första hand om en tillräcklig mängd utsäde finns tillhands. Arter som betraktas som invasiva eller andra arter som på något sätt kan hota eller konkurrera ut de inhemska arterna godkänns inte som stödberättigande dragväxter.</p> <p>Beskrivningen av interventionen har kompletterats.</p>
155	<p><i>Support to organic farming:</i> Finland is requested to state more explicitly that holdings split in organic and non-organic production are eligible for support only under the conditions laid down in Regulation on organic production and labelling of organic products (Regulation (EU) 2018/848) and on delegated/implementing acts adopted on its basis.</p>	<p>CAP-suunnitelmaan on tarkennettu, että osittaisen luonnonmukaisen tuotannon osalta tulee noudattaa asetusta (EU) 2018/848 ja siihen liittyviä osittaista luomutuotantoa koskevia säädöksiä.</p>

156	<p>There is no differentiation of support between conversion to and maintenance of organic farming. Finland is requested to explain why no differentiation is deemed necessary in view of the specific circumstances during conversion, and adapt support accordingly in order to deliver the announced target.</p>	<p>Luonnonmukaisen tuotannon korvausten taso on laskettu tuotantomenetelmän aiheuttamien keskimääräisten kustannusten ja tulonmenetysten sekä transaktiokustannusten perusteella verraten tavanomaiseen tuotantoon. Kustannustasot on laskettu vakiintuneen luomutuotannon tilanteessa sekä kasvinviljelyssä että kotieläintaloudessa. Tilakohtainen vaihtelu voi olla suurtakin, koska kustannusten ja tulonmenetysten suuruuteen vaikuttavat merkittävästi tilan tuotantosuunta, viljelykasvit ja muut tuotanto-olosuhteet sen siirtyessä luomuun. Viljelijä voi omilla toimillaan vaikuttaa siihen, kuinka paljon satotaso laskee ja miten kustannusrakenne muuttuu. Ylikompensaatio estyy, kun korvaus perustuu vakiintuneen luomutuotannon kustannuksiin ja tulonmenetyksiin. Mahdollinen siirtymäkauteen liittyvä alikompensaatio tasoittuu, koska luomutuotannon harjoittaminen ja sitoumus ovat pitkäaikaisia. Perustana tälle on järjestelmän yksinkertaisuus verrattuna tilanteeseen, jossa maksettaisiin erikseen siirtymävaiheen tukea ja luomutuotannon tukea peltolohkon statuksen perusteella. Sitoumus tehdään tilan koko korvauskelpoisesta sitoumukseen soveltuvasta peltoalasta, jolloin valvonta ja maksatus ovat selkeitä. Suomessa on kokemusta erillisestä siirtymävaihetuesta ja luomutuotannon tuesta EU-jäsenyyden ensimmäiseltä ohjelmakaudelta 1995–1999. Järjestelmä oli lohko-kohtainen ja aiheutti suurta hallinnollista taakkaa, kun jokaisen lohkon vaihe (= onko lohko vielä tavanomaisessa tuotannossa, siirtymävaiheessa vai luomussa) oli erikseen selvitetävä maksamista varten. Siirtymävaihe ei aina ole yhtä pitkä, vaan se riippuu lohkon aiemmasta käytöstavasta. Jo luomutuotannossa oleva lohko voi eri syistä palata takaisin siirtymävaiheeseen, joten selvitys on tehtävä joka vuosi erikseen. Lohkoja saatetaan myös jakaa, jolloin niiden siirtymävaiheen seuranta vaikeutuu. Edellä mainituista syistä siirtymävaiheen tuen maksaminen oli työlästä, monimutkaista ja epävarmuustekijöitä sisältävää. Varmistuminen siitä, ettei järjestelmää käytetä väärin pudottamalla lohkoja tarkoituksella takaisin siirtymävaiheeseen korkeamman tuen piiriin, oli vaikeaa. Myöhemmin ohjelmakausina on noudatettu nyt esitettävää jakoa, jossa siirtymävaiheen ja ylläpitovaiheen korvaus on saman suuruinen koko sitoumuskauden (5v) ajan. Syy on siis ollut hallinnollisen taakan ja väärinkäytösmahdollisuuksien vähentäminen ja siinä on onnistuttu hyvin. Samanaikaisesti luomualan kehitys on pysynyt vahvasti kasvusuuntaisena.</p> <p>Suomi tulee raporttoimaan Luomu-toimenpiteen tulosindikaattoriin R29 vaaditulla jaottelulla, josta käy ilmi siirtymävaihe ja ylläpito.</p>
157	<p>It should be recalled that organic farming is not by default exempted by GAEC 7, as stated, but</p>	<p>Luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen tekeminen edellyttää luonnonmukaisen tuotannon tuotantotarkastuksen läpäisemistä eli luomusertifiointia. Sertifiointi on</p>

	<p>considered to comply with this GAEC, as rotation is a key practice in organic farming.</p>	<p>sitoutumisen keskeisin tukikelpoisuusedellytys. Sertifiointiin puuttuminen estää sitoumuksen teon ja sertifiointiin menettäminen johtaa sitoumuksen päättymiseen. GAEC 7 -ehtoa, jossa luomusertifioidun tuensaajan katsotaan täyttävän GAEC 7 -ehdon sertifiointinsa kautta, ei ole tarkoituksenmukaista ottaa luomusitoumuksen perustasoehdoksi, koska sertifiointiin lakkaaminen johtaa jo tukikelpoisuusehdon laiminlyönnin kautta sitoumuksen päättymiseen.</p> <p>CAP-suunnitelmaan on tarkennettu syy, miksi GAEC 7 ei ole otettu toimenpiteen perustasaan.</p>
158	<p>Finland is requested to specify the conditions of combination with eco-schemes and other agri-environment and climate commitments beyond the exclusions specified so far, e.g. by a combination table.</p>	<p>Luonnonmukaisen tuotannon sitoumukseen on mahdollista yhdistää suurin osa muista interventioista. Luonnonmukaisen tuotannon sitoumukseen ei voi yhdistää interventioita, jotka ovat luonnonmukaisen tuotantotavan keskeisiä toimintatapoja (viherlannoitus, laiduntaminen, luomun kasvinsuojelukeinot) ja joiden kustannukset siten tulevat otetuksi huomioon luonnonmukaisen tuotannon korvaustasojen laskennassa. Siksi luomutila ei voi valita ekojärjestelmän viherlannoitusnurmia (Ekojärjestelmä 3), eläinten hyvinvoinnin laidunnustoimenpiteitä (EHK 05, EHK 06 ja EHK 15) eikä puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun toimenpidettä eräiden menetelmien osalta (Ympäristö 8 ja AX MILJ 04). Luonnonmukaiseen tuotantoon sitoutunut voi valita ekojärjestelmästä luonnonhoitonurmi- ja monimuotoisuuskasvi-ekojärjestelmät (Ekojärjestelmä 2 ja 4), mutta luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen korvausta ei kyseisenä vuonna makseta tällaisten interventioiden toteutusosalalle, jossa kaikki toimenpiteestä aiheutuvat kustannukset jo on huomioitu kyseisessä interventiossa, eikä toteutus luonnonmukaisen tuotannon menetelmillä tuo lisäkustannuksia. (Toimenpiteiden yhteensovittamista on tarkennettu CAP-suunnitelmaan interventioihin Luomu ja Ympäristö 03)</p> <p>Puutarhakasvien vaihtoehtoisen kasvinsuojelun (Ympäristö 08 ja AX MILJ 04) toimenpidettä voi toteuttaa kattamalla lohkot. Kattamisvaatimus koskee vain kasvukautta ja ekojärjestelmän talviaikainen kasvipeitteisyys (Ekojärjestelmä 1) vaatimus koskee talvikautta.</p> <p>Ett åtagande om ekologisk produktion kan inte kombineras med det gårdsomfattande miljöåtagandet (AX MILJ 01) eller med ett åtagande om anläggning av skydds zoner (AX MILJ 06) på samma areal.</p> <p>En stödmottagare som har ett åtagande om ekologisk produktion kan på samma areal genomföra AX MILJ 02 (Odling av markförbättrande växter och saneringsväxter) AX MILJ 03 (Odling av fånggröda) AX MILJ 05 (Främjande av cirkulär ekonomi) och AX MILJ 10 (Odling av</p>

		<p>dragväxter för bin). Markförbättrande växter eller saneringsväxt eller dragväxter för bin berättigar dock inte till ersättning för ekologisk produktion och endast AX MILJ 02 eller AX MILJ 10 betalas i dessa fall.</p> <p>Samordning av åtgärderna har specificerats i CAP-planens interventioner AX EKO och AX MILJ 03.</p> <p>Mahdollisuudet toteuttaa ekojärjestelmien ja ympäristökorvausten toimenpiteitä samanaikaisesti luonnonmukaisen tuotannon lohkoilla on kuvattu taulukossa Green architecture combinations.</p> <p>CAP-suunnitelmaa muutettu.</p>
159	It should be clarified whether in case of combination of crop production and livestock production in one holding, support for livestock production refers to area of fodder crops (including grassland).	<p>Manner-Suomessa luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen maksu määräytyy sen mukaan, paljonko tilalla on eläimiä suhteessa sitoumuksen pinta-alaan. Eläimiin kohdistuva korvaus maksetaan niin monelle hehtaarille, kuin tilalla on 0,5 ey/ha luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksessa olevia eläimiä, kuitenkin enintään koko sitoumusalalle. Eläintiheyttä 0,5 ey/ha pidetään sopivana luomukotieläintilan eläintiheytenä ajatellen luomueläinten rehuntuotantarvetta ja laidunnusta ja vuosien välistä vaihtelua peltojen sadontuotantokyvyssä. Maksamisen yhteydessä ei kuitenkaan erikseen tarkastella rehuksvien tai laitumen osuutta pinta-alasta. Pysyvistä nurmista korvauskelpoiseen sitoumusalaan voi sisältyä vain maankäyttölajia pelto olevat pysyvän nurmen alat, jotka kuuluvat luonnonmukaisen tuotantotavan valvonnan piiriin.</p> <p>På Åland beviljas ersättning för ekologisk husdjursproduktion som ett förhöjt stöd för den foderareal som motsvarar 1 djurenhet per hektar. Ersättning beviljas för permanent gräsmark endast om skiftets markanvändningslag är åker.</p>
160	Based on the recognised contribution of organic farming, the link to R.12 is not justified and should be removed. As the support is also relevant for farming systems including livestock husbandry, Finland is invited to add links to indicators R.43 (Limiting antimicrobial use) and R.44 (Improving animal welfare).	<p>Luonnonmukaisen tuotannon raportoiminen ilmastonmuutoksen sopeutumista koskevaan indikaattoriin R.12 on linjassa komission Organic action plan -dokumentissa olevan kirjauksen kanssa, jonka mukaan luonnonmukainen tuotanto edistää luonnon monimuotoisuutta ja auttaa viljelijöitä sopeutumaan ilmastonmuutokseen. Organic action plan tarkentaa komission vihreän kasvun ohjelmaa.</p> <p>Ilmastonmuutokseen sopeutuminen edellyttää myös sään ääri-ilmiöiden parempaa sietokykyä. Luomutuotannossa käytetyt viljelymenetelmät lisäävät viljelyjärjestelmän resilienssiä ja parantavat maan kasvukuntoa, mikä auttaa viljelyjärjestelmää sietämään</p>

		<p>muutoksia paremmin. Myös ravinteiden kierrätys ja tehokas hyödyntäminen parantavat toimintakykyä häiriötilanteissa.</p> <p>Yhtenäisen raportoinnin varmistamiseksi Suomi kuitenkin poistaa indikaattorin R.12 luonnonmukaisen tuotannon interventioista.</p> <p>R.43 ja R.44 ovat eläinyksikköperusteisia, luomu on hehtaariperusteinen.</p> <p>R.43 ja R.44 ovat kattavasti jo eläinten hyvinvointisitoumusten osalta mukana ja nämä ”peittävät” laajempina luomun, kun samaa asiaa ei voi laskea kahteen kertaan. Nämä indikaattorit on kuitenkin lisätty Luomu-interventioon CAP-suunnitelmassa. Indikaattoreihin luetaan luonnonmukaisen kotieläintuotannon korvauksen perusteena olevat eläimet. Pääallekkäisyys eläinten hyvinvointisitoumukseen nähden poistetaan raportoinnissa.</p>
161	AX EKO – <i>Organic production</i> : The comments made to the similar intervention in Mainland apply accordingly. In particular, the combination with AECC should be outlined.	Åland finns beaktad i svaren på frågorna 155 – 160.
Support to areas facing Natural or other specific constraints (hereafter: ANCs)		
162	Finland is invited to revise its ANCs intervention, as follows:	
162.1	- The compensation for the areas facing natural constraints contributes, in general, to the income support or to the areas in special needs (R.4 & R.7). Finland is invited to clarify the proposed contribution to the environmental indicator that do not seem to be justified;	<p>R.4:ssa on perustulotuen pinta-ala. Luonnonhaittakorvaukset ovat samaa alaa, joten tavoiteala ei muutu. R.4 on lisätty luonnonhaittakorvausten indikaattoriksi.</p> <p>Aiemman kauden arvioinnin perusteella on todettu, että luonnonhaittakorvauksella on merkitystä maaseutumaiseman ylläpitoon ja sen takia toimenpide on ohjelmoitu erityistavoitteelle 6.</p>
162.2	- Finland should clarify how the proposed minimum farm size requirement does not result in trade distortion between farmers receiving those payments and those excluded from them, bearing in mind that the ANCs payments fall under paragraph 13 of Annex 2 to the WTO Agreement on Agriculture; and	<p>Pienet tilat viljelevät pääosin nurmea tai pitävät peltoa kesannoituna. Nurmirehuilla on vähäiset markkinat eikä näiden pienten tilojen jättäminen luonnonhaittakorvauksen ulkopuolelle aiheuta kaupan vääristymiä.</p> <p>5 ha rajoitetta ja sen yhteyttä WTO-sääntöihin on täsmennetty CAP-suunnitelmaan ao. intervention kohtaan 10.</p>

162.3	<p>- Tables 12 and 13 need to be revised. The appropriate planned unit amount to be selected is average since the support is subject to degressivity. Finland is invited to provide the average unit amount value and a short explanation.</p>	<p>Toimenpiteen yksikkökustannuksen tyyppi (Type of planned unit amount) on muutettu keskimääräinen ja siinä on otettu huomioon degressio.</p> <p><i>Manner-Suomi:</i> Laskennallisesti keskimääräinen korvaustaso on C-alueella 92 €/ha ja AB-alueella 67 €/ha osarahoitteen korvauksen osalta, kun maksimikorvaustaso C-alueella on 93 €/ha ja AB-alueella 68 €/ha.</p> <p><i>Åland:</i> Den beräknade genomsnittliga stödnivån för den delfinansierade delen är 128,09 euro, när den maximala ersättningsnivån är 129,51 €/ha.</p> <p>Keskimääräistä korvaustasoa ja degression yhteyttä on perusteltu kohdassa 12.</p>
<p>Investments, including investments in irrigation (Article 73-74 of the SPR, Section 5 of the Plan)</p>		
163	<p>Finland is invited to revise carefully the links to output and result indicators, according to the purpose of the interventions.</p>	<p>Indikaattorit on tarkistettu ja tehty tarvittavat korjaukset.</p>
164	<p>Adding R.15 (Renewable energy from agriculture) could be considered as relevant RI, including renewable energy generation capacity in megawatts (MW), to ensure the interventions on renewables/energy are more robust. These interventions should also refer to Directive (EU) 2018/2001 (Renewable Energy Directive) on the promotion of the use of energy from renewable sources), including the sustainability criteria, which must be complied with.</p>	<p>Toimenpiteeseen INV maatalous 02 on lisätty tulosindikaattori R.15.</p> <p>Toimenpiteen tekstiosaa on täydennetty uusiutuvan energian kestävyyskriteerien edellytyksiä koskevalta osin ja luettelolla esimerkeiksi tuettavista laitoksista ja käytettävistä biomassoista.</p> <p>Toimenpiteeseen INV Yritys 01 on lisätty tulosindikaattori R.39.</p>
165	<p>Finland is invited to confirm that eligible investments in energy efficiency go beyond normal standards (for qualifying for a higher support rate) in any interventions that address this.</p>	<p>Investoinneissa edellytetään BAT-periaatteen noudattamista, mikä sisältää myös energiatehokkuuden huomioimisen. Tuettavan hankkeen tulee aina parantaa energiatehokkuutta verrattuna nykytilaan.</p>
166	<p>For intervention “INV Agriculture 01: Investments in improving farm competitiveness and modernising farms”, data entered in Section 5.3 return a</p>	<p>Yksikkökustannustaulukko on päivitetty.</p>

	contribution rate of 86.97%, instead of the 43% applicable rate.	
167	<i>AX INV – Investment in the processing and marketing of non-agricultural products</i> : Finland is invited to indicate the applicable support rates (currently “x”) and to include relevant durability requirements in order to ensure that the investment will remain in use for an appropriate period of time. As regards State Aid, the intervention is indicated as mixed. Finland is invited to clarify, as support for processing etc. normally falls outside Article 42 of the TFEU.	<p>Stödnivåer och krav om varaktighet lyfts in i CAP planen.</p> <p>Texten i interventionen justeras så att denna även omfattar jordbruksföretag, se kommentar nedan till fråga 168. Resultatindikatorn justeras. Det förväntade resultatet utgår ifrån de erfarenheter som följer från perioden 2014-2023.</p> <p>Gällande statligt stöd är interventionen mixed.</p>
168	<i>AX INV– Investment in the processing and marketing of agricultural products</i> : Demarcation with the intervention “ <i>AX INV – Investment in the processing and marketing of non-agricultural products</i> ” should be clarified. It should be noted that the output indicator proposed O.20 “number of supported on-farm productive investment” does not include investment in processing, even if this takes place on-farm. For the purpose of output indicators this is categorised “off-farm”. Finland is invited to indicate the applicable support rates. As regards State Aid, the intervention is indicated as mixed. Finland is invited to clarify (as support for processing etc. normally falls outside Article 42 of the TFEU), and provide more information as regards the planned outputs as it seems as only 4 companies are expected to receive support.	Interventionen föreslås utgå och omfattas av interventionen AX INV förädl föret - Investering i bearbetning och saluföring av jordbruksprodukter, se kommentar ovan under fråga 167.
169	<i>AX INV Jordbr – Investments in the development of farm competitiveness and modernisation of production</i> : Investment interventions will have to be notified under the WTO Green Box provisions, and explanations that could indicate an increase in production should therefore be avoided. Unit costs	Interventionen skall leva upp till de generella bestämmelserna i WTO:s gröna box (redan markerat). Texten ändras så att inget nämns om produktionsökningar. Enhetskostnader kommer att användas. Enhetskostnader fastställs och tillämpas i enlighet med 83.2 a i SPR. Enhetskostnader används i samband med byggnation och är beräknade per enhet (t.ex. m2 eller m3). Enhetskostnaderna beräknas från tidigare likadana projekts byggnadskostnader. Enhetskostnaderna kan justera i enlighet med förändringar i byggkostnader.

	<p>have been indicated as possible form of support, Finland is invited to provide further details on this. Finland is invited to clarify what type of investments in irrigation would be covered and to reflect the relevant requirements of the Article 74 of the SPR in the eligibility conditions. There appears to be a possible overlap with intervention AX INV irrigation: <i>Investments in irrigation and soil dewatering (Åland Islands)</i>.</p>	<p>Texten ändras för att undvika överlappning all bevattning beviljas enligt skild intervention, således tas alla uppgifter rörande bevattning bort från INV Jordbruk. Artikel 74 i SPR kommer att följas. I enlighet med punkt art.74.3 kommer vattenmätare installeras vid investeringar som får stöd. I enlighet med artikel 74.4 får stöd beviljas till en investering i en befintlig bevattningsanläggning eller en beståndsdel av en bevattningsinfrastruktur endast om det vid en förhandsbedömning potentiellt kan ge en besparing om minst 10 %.</p> <p>Om investeringen påverkar grund- eller ytvattenförekomster som i förvaltningsplanen för det berörda avrinningsdistriktet bedömts ha lägre än god status på grund av vattenmängden, skall en faktisk minskning av vattenanvändningen om minst 50 % uppnås, så att det bidrar till att dessa vattenförekomster uppnår god status. I enlighet med art 74.6 punkt a och b kan stöd beviljas till en investering som medför en nettoutvidgning av den bevattnade arealen och som påverkar en viss grund- eller ytvattenförekomst endast om vattenförekomsten i förvaltningsplanen för avrinningsdistriktet inte har bedömts ha lägre än god status på grund av vattenmängden, och en miljökonsekvensanalys visar att investeringen inte kommer att ha någon betydande negativ miljöpåverkan; den miljökonsekvensanalysen ska antingen genomföras av eller godkännas av den behöriga myndigheten och får även avse grupper av jordbruksföretag.</p>
170	<p><i>Inv Agriculture 01 – Investing in improving farm competitiveness and modernising farms:</i> The maximum amount of agricultural investment aid per holding amounting to EUR 1.5 million over three fiscal years, and the maximum of EUR 1.2 million per investment to improve the competitiveness and profitability of agricultural holdings appears disproportionate to the proposed maximum of EUR 7,000 for construction investments and EUR 3,000 for other investments. Finland is invited to provide additional clarifications. Information about the eligible sectors is missing. It would be useful to explain the consistency and synergies with the relevant sectoral measures. Finland is invited to consider extending this intervention to include actions that improve energy efficiency.</p>	<p>Tilakohtainen tukikatto maatalouden investointitoimenpiteissä (Inv maatalous 1-4) on enintään 1 500 000 euroa kolmen verovuoden aikana. Toimenpiteeseen INV maatalous 01 myönnettävän tuen enimmäismäärä kyseisenä aikana on kuitenkin 1 200 000 euroa, ja loppuosa voi koostua toimenpiteiden Inv maatalous 02-04 tuesta kuitenkin rajoittamatta sitä, että 1 500 000 euron enimmäismäärä voi koostua yksistään toimenpiteisiin Inv maatalous 02-04 myönnettävästä tuesta.</p> <p>Tällä on tarkoitus kannustaa tiloja tekemään myös INV maatalous 02-04 mukaisia hankkeita silloinkin, kun tilalla tehdään esimerkiksi tuotannon laajennusinvestointi.</p> <p>Tukea ei myönnetä, jos sen määrä rakentamista koskevissa investoinneissa olisi enintään 7 000 euroa ja muissa investoinneissa enintään 3 000 euroa.</p> <p>Tukea voidaan myöntää kaikille maatalouden sektoreille, tukikohteet yksilöidään tarkemmin kansallisessa lainsäädännössä.</p>

		<p>Mehiläissektorin osalta artiklan 55 mukaista tukea myönnetään mehiläishoitoalan rekisteröidylle yhteisölle. Yksittäisille mehiläistarhaajille ei mainittua tukea investointeihin makseta.</p> <p>Maatilan energiainvestoinnit toimenpiteestä voidaan rahoittaa energiatehokkuutta koskevia investointeja.</p>
171	<p><i>Inv Agriculture 02:</i> Finland is invited to explain how this intervention differs from <i>AX INV energy soilbr</i> and which types of renewables are supported. Under selection criteria, “competitiveness of the beneficiary” should be explained. In Table 13, it should be explained why the unit amount is a flat rate which does not take account of the varying costs linked to the type of renewable chosen, except for biogas. The number of operations does not seem correct as it is not whole numbers.</p>	<p>AX INV energi jordbr (AX INV energy soilbr) on Ahvenanmaan toimenpide ja INV maatalous 02 (Inv Agriculture 02) Manner-Suomen toimenpide.</p> <p>Valintakriteereissä huomioidaan hankkeen vaikutus tilan kilpailukykyyn ja kannattavuuteen. Yksityiskohtaiset valintakriteerit vahvistetaan seurantakomiteassa.</p> <p>Toimenpiteessä INV maatalous 02 tuki myönnetään prosentteina hyväksytystä kustannuksesta. Taulukossa 13 biokaasuinvestoinnit on erillisenä sarakkeena. Taulukkoa 13 on päivitetty siten, että tuotokset ovat kokonaisia numeroita.</p>
172	<p><i>Inv Agriculture 03– Investments on farms to promote the environment and sustainable production:</i> Finland is invited to elaborate more on the link between the intervention, the SOs and the result indicators. For some SOs no corresponding result indicator was selected. To qualify for a green investment linked to the ring-fencing, it has to be assured that the eligible investments are directly linked to climate and environment/animal related indicators with a clear and direct benefit for the environment and climate. The investments should go beyond normal standards and mandatory requirements. Finland is invited to elaborate more on a clear targeting of the intervention, including more details on the eligible investments going beyond normal standards and specifying the general requirements for the investments in the Plan.</p>	<p>Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa parantavat investoinnit perustuvat tilatason yksilöllisiin tarpeisiin suhteessa tuotanto-olosuhteisiin (kuten sijainti, maalajit, pellon vallitseva vesitalous, nykyisin käytössä olevat toimintatavat ja menetelmät jne.) Tukikelpoisia voivat olla hyvin eritasoiset hankkeet, mutta lähtökohtana on, että hankkeen tulee selkeästi parantaa toiminnan ympäristöllistä kestävyyttä suhteessa nykytilanteeseen. Usein hankkeet pohjautuvat tilalle yhteistyössä neuvonnan kanssa laadittuihin ympäristösuunnitelmiin, mutta tämä ei ole tuen ehdoton edellytys. Laadittu ympäristösuunnitelma huomioidaan kuitenkin valintamenettelyssä. Valintamenettelyssä huomioidaan BAT-periaatteen soveltaminen investointiin.</p> <p>Toimenpiteestä rahoitetaan hankkeita, jotka ylittävät olemassa olevat standardit. Esimerkiksi nitraattiasetus vaatii katteen vain uusiin lantavarastoihin. Näin ollen vanhojen lantaloiden kattaminen menee toimenpiteenä olemassa olevien vaatimusten yläpuolelle. Kokonaisuudessaan maatalousinvestointien vaikutuksesta metaanipäästöihin ei ole lakisääteisiä vaatimuksia. Tästä syystä voidaan katsoa, että kaikki metaanipäästöjä vähentävät maatalousinvestoinnit menevät yli olemassa olevien standardien.</p> <p>Indikaattorit sekä toimenpiteen tulostavoitteet on tarkistettu kommentin mukaisesti. Toimenpide on jaettu kahteen yksikkökustannukseen sekä kahteen tulosindikaattoriin.</p>

		<p>Lannan käsittelyä parantavien investointien tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja tästä syystä ne on ohjelmoitu tulosindikaattorille R.16. Vesitaloutta parantavien investointien tavoitteena on parantaa luonnonvarojen hoitoa edistämällä mm. maan kasvukuntoa, maaperän rakennetta ja vähentämällä ravinnehuuhtoumia. Tästä syystä vesitalousinvestoinnit ohjelmoidaan kuuluvaksi indikaattoriin R.26 indikaattoreihin.</p> <p>Toimenpiteellä ei tavoitella maatalouden nykyaikaistamista tai digitaalista maatalousteknologiaa, joten ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistäviä maatalousinvestointeja ei ole tarkoituksenmukaista ohjelmoida indikaattoreille R.9 ja R.3.</p> <p>Toimenpiteen kuvausta on täydennetty luettelolla esimerkeiksi tuettavista kohteista sekä lisäämällä tuettaville hankkeille edellytys ylittää velvoittavan kansallisen lainsäädännön vaatimukset.</p>
173	<p><i>Inv Company 01: Finland should ensure that support for biogas production is given in a way to ensure no negative trade off in methane vs ammonia emissions (clear eligibility criteria/quality controls and inspections required for proper installations).</i></p>	<p>Vastaus kysymykseen havainnon 182 kohdalla.</p>
174	<p><i>Inv Company 02 – Investments in the processing and marketing of agricultural and natural products: It might be useful to include information about durability requirements. Information about the eligible sectors is missing, including on the output. It might be useful to explain the consistency and synergies with the relevant sectoral measures.</i></p>	<p>Investointien pysyvyydestä on säädetty 2014-2020 EU-lainsäädännön lisäksi myös kansallisessa lainsäädännössä ja vastaavasti investointien pysyvyydestä tullaan säätämään CAP-suunnitelmaa 2023-2027 koskevassa kansallisessa lainsäädännössä. Tieto investointien pysyvyydestä lisätty toimenpiteen kuvaukseen seuraavalla tavalla: Investointien pysyvyys on 3-5 vuotta riippuen tuettavasta investoinnista. Pysyvyyttä koskevissa määräajoissa huomioidaan Euroopan unionin valtiontukisäännöistä tulevat pysyvyyssajat. Pysyvyydestä säädetään lisäksi kansallisessa lainsäädännössä.</p> <p>Investointituen tukikelpoiset sektorit on tarkennettu CAP-suunnitelmaan TOL 2008 (Euroopan yhteisön tilastollisen toimialaluokituksen (NACE Rev.2)) mukaisen toimialaluokituksen 3-numerotasolla ilmaistuna.</p> <p>Tuen hakeminen on vapaaehtoista potentiaalisille tuensaajille. Tuotoksia ei ole mahdollista etukäteen eritellä sektoreittain ottaen huomioon, että elintarvikeyritysten tuotevalikoima voi sisältää usean eri sektorin tuotteita. Tuettavien investointien lukumäärä (tuotokset) on</p>

		<p>arvioitu kokonaisuutena toimenpiteen tasolla käyttäen apuna edellisiltä EU-ohjelmakausilta kertyneet kokemukset vastaavasta investointituesta.</p> <p>Investointituen ja alakohtaisten toimenpiteiden (hedelmä- ja vihannesala sekä mehiläishoitoala) tuensaajat ja tukikohteet eroavat toisistaan. Toimenpiteet eivät ole keskenään päällekkäisiä.</p>
175	<p><i>AX INV IP Diversity – Non-productive investments to promote nature diversity:</i> The eligible beneficiaries and the support rate that will be applied should be clarified.</p>	<p>Ersättning beviljas till jordbrukare. (CAP-planen ändras)</p> <p>Investeringens maximala ersättningsnivå är 3000 euro per hektar. För nydragning av stängsel kan ersättningen dock vara högst 500 euro per hektar. Ersättning betalas på grundval av faktiska kostnader till den maximala ersättningsnivån. 100% av de stödberättigade kostnaderna kan ersättas. (Cap-strategiplanen kompletteras)</p> <p>Den genomsnittliga ersättningsnivån gällande återskapande/nyskapande av vårdbiotoper har beräknats till 6 000 euro/investering och beträffande nydragning av stängsel till 5 000 euro/investering.</p> <p>O-indikatorn ändras från O.23 till O.21.</p>
176	<p><i>AX INV IP nat.res. – Non-productive investments:</i> Finland is invited to clarify the scope of the intervention and provide more details on the eligible investments. Non-productive green investments should be limited to non-remunerative investments linked to the delivery of purely environmental and climate benefits. Only investments are eligible under this intervention. Management costs should be supported under Articles 31 or 70 of the SPR. Finland is invited to clarify the eligible beneficiaries and the support rate that will be applied. Finland should ensure that this intervention is in line with actions from the RBMP and in line with the WFD.</p>	<p>Interventionen omfattar landskapet Åland (FI20).</p> <p>Stödmottagaren beskrivs i planen. Ersättning beviljas till jordbrukare. Output indikatorn har ändrats från O.23 till O.21 och kopplingen till SO4 och SO6 har lagts till (27.6.2022).</p> <p>Ersättning kan beviljas för anläggning av vattenskyddsvåtmarker, kedjor av små våtmarker, översvämningssområden, översvämningssplåtar av våtmarkstyp och vattenfårar på deras naturliga platser i enlighet med principen för naturenlig vattenbyggnad samt tvåstegsdiken. Syftet med dessa är ett främja vattenvården. Genom åtgärden finansieras inte bassänger avsedda endast för lagring av bevattningsvatten eller investeringar som syftar till att skapa en sjö eller damm (Beskrivs i punkt 5).</p> <p>Endast investeringskostnaderna ersätts.</p> <p>Ersättning betalas på grundval av faktiska kostnader till den maximala ersättningsnivån. Ersättningens maximala ersättningsnivå är 50 000 euro per projekt. 100% av de stödberättigade kostnaderna kan ersättas. (Cap-strategiplanen kompletteras)</p>

		<p>Ersättning kan beviljas till jordbrukare (CAP-planen ändras)</p> <p>Den som genomför projektet måste ha de tillstånd som krävs enligt vattenskydds- och miljölagstiftningen.</p> <p>I Förvaltningsplanen för de åländska vattnen har man konstaterat att det finns ett övergripande behov av att främja lokala samverkansprojekt mot övergödning och farliga substanser samt stärka biologisk mångfald. För jordbruk kan detta innebära klimatanpassningsåtgärder för jordbruk i form av t.ex. tvåstegsdiken, integrerade skyddszoner eller andra mångfunktionella våtmarkslösningar som både bidrar till minskad övergödning, minskade utsläpp av farliga ämnen, bättre vattenhushållning och stärkt biologisk mångfald i form av tex pollinering. Dessa nämnd vidare som behov i Landskapsregeringens Åtgärdsprogrammet för grundvatten, sjöar och kustvatten</p> <p>Beskrivningen av interventionen har kompletterats. Interventionen har programmerats också till SO4 och SO6.</p> <p>BeTa 09, BeTa 11 och BeTa 28 har lagts till.</p> <p>R.16 har lagts till.</p>
177	<p><i>Inv wetland – Investments in wetlands:</i> Finland is invited to elaborate more on the link between the intervention, the SOs and the result indicator. Only the result indicator R.26 is selected. The corresponding result indicators should be considered and added where relevant (e.g. R.16, R.32).</p>	<p>Suunnitelmaa on tarkennettu lisäämällä kosteikkoinvestoinneille indikaattori R.16. Hoidetuilla kosteikoilla on myös vaikutusta luonnon monimuotoisuuteen. Kosteikkoinvestoinnin jälkeen kohteelle on aina tehtävä viisivuotinen sopimus kosteikkojen hoidosta (Ympäristö 11). Olemme katsoneet, että kosteikkojen merkitys monimuotoisuudelle tulisi indikaattoreissa huomioiduksi paremmin sitä kautta, että olemme kohdentaneet kosteikkojen hoito -toimenpiteen indikaattorille R.31.</p> <p>Kosteikkoinvestoinnin kuvausta on tarkennettu eri tyyppisten kosteikkoinvestointien vaatimusten osalta.</p> <p>Kosteikkoinvestoinnin (INV kosteikko) tavoitetta nostettu CAP-suunnitelmassa 28 yksiköllä ja rahoitusta 1,05 miljoonalla eurolla.</p>
178	<p><i>Inv General Benefit 01 – Investments of General Interest in Climate Change Mitigation and</i></p>	<p>Toimenpiteessä ei ole tarkoitus tukea tuotannollisia investointeja. Kuvausta on tarkennettu: toimenpiteen tuensaajien osalta kyse ei ole taloudellisesta toimijasta. Tässä toimenpiteessä</p>

	<p><i>Adaptation:</i> Finland is invited to clarify the scope of the intervention and provide more details on the eligible investments. The intervention includes investments in small-scale infrastructure and in renewable energy sources which are clearly productive investments. O.22 or O.24 should be used instead. To qualify for the environmental ring-fencing, there has to be direct and significant benefit for the environment. Further information is needed in the section on the support rate (targeting) and the unit amounts (maximum unit amount). Moreover, the eligibility conditions have to be included in the Plan. This intervention also seems to address LEADER, and overlaps with <i>AX INV Energy Agriculture</i>. The planned unit amount is EUR 150,000 yet the maximum is EUR 1,000,000: such a big disparity is surprising considering that the maximum Unit amount should still represent an average (not the maximum per project). It is unclear which kinds of renewables schemes (wind turbines, micro-grid for local community) can be supported under this intervention, and indeed the unit cost should be differentiated accordingly. Finland is invited to clarify these points.</p>	<p>tuettut investoinnit ovat ei-tuotannollisia ja yleishyödyllisiä, eivätkä ne tuota tuloa. Tuettavat kohteet ovat esimerkiksi yhteisessä käytössä olevien tilojen kestävän energialähteen hankkimista, esim. aurinkopaneelit, ilmalämpöpumput tai muu yhteiseen käyttöön tuleva yleishyödyllinen hankinta, jolla vähennetään fossiilista energiankäyttöä. Kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan ko. toimenpiteeseen.</p> <p>Toimenpiteessä halutaan mahdollistaa innovatiiviset investoinnit ja uudet ratkaisut ja siksi ei voida listata tyhjentävästi tukikelpoisia kohteita. Nykyisessä tilanteessa odotetaan esim. energiatuotantoon liittyviä innovatiivisia investointeja. Tuen ulkopuolelle jäävät kohteet on listattu artiklan mukaisesti. Toimenpiteellä voidaan edistää EU:n Energy Communities -aloitetta ja Clean energy for all Europeans -kokonaisuutta. Yhteensovitusta Leader-toimenpiteen ja muiden toimenpiteiden kanssa on avattu.</p> <p>Toimenpiteen tukitasoa ja tukikelpoisuusehtoja on tarkennettu.</p> <p>Yksikkökustannuksia ja maksimituen määrät on tarkastettu.</p> <p>Muokattu kuvaus kustannusmallin valinnan osalta. Tuen myöntävä viranomainen tekee päätöksen kustannusmallista hankkeen koko toteuttamisajaksi. Yksikkökustannuksia ja maksimituen määrät on tarkastettu.</p> <p>Tuotosindikaattoriksi on muutettu O.22.</p> <p>Tulosindikaattoriksi lisätty R.15.</p>
179	<p><i>Inv General Benefit 02 – Investments of general interest in the sustainable management of natural resources and Inv General Benefit 03 – Investments of general interest to promote biodiversity:</i> The scope of the interventions is not clear. Finland is invited to elaborate more on a clear targeting of the interventions, including more details on the eligible investments showing the direct and significant link to environment and climate objectives. The eligibility conditions have to be included in the Plan. Further information is needed in the section on the</p>	<p>Toimenpiteen kuvausta on tarkennettu. Esimerkkejä tuettavista kohteista on lisätty kuvaukseen. Minituen taso on lisätty kuvaukseen. Kuvauksessa mainittujen koneiden hankinnan yhteyteen on lisätty luonnonvarojen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen. Muokattu kuvaus kustannusmallin valinnan osalta. Tuen myöntävä viranomainen tekee päätöksen kustannusmallista hankkeen koko toteuttamisajaksi.</p> <p>Tekstiä on tarkennettu komission havaintojen johdosta. Ei-tuotannollisissa investoinneissa (INV kosteikko) ja yleishyödyllisissä investoinneissa on eri tuensaajat. Kosteikkoinvestoinnit tässä toimenpiteessä ovat mahdollisia niille toimijoille ja alueille, jotka eivät ole mahdollisia tuensaajia ei-tuotannollisissa investoinneissa. Eroa ja toistensa täydentävyyttä on avattu toimenpiteen kuvauksessa.</p>

	support rate (targeting) and the unit amounts (maximum unit amount).	Vastaavat muutokset tehty myös yleishyödylliseen investointitoimenpiteeseen INV yleishyöty 04. Tuotosindikaattorina on O.22.
180	<i>AX INV Energy Agriculture</i> : If the beneficiary can also be a local energy community, the intervention must be split in two to represent the different beneficiary <i>types</i> and types of investments. Finland must ensure that any promotion of biomass combustion must be accompanied by sufficient safeguards to ensure no negative impact on air quality (notably PM emissions). For on-farm beneficiaries, State Aid rules must be taken into account if own-generation exceeds own-consumption needs.	Texten ändras så att stöd beviljas bara jordbrukare eller sammanslutning av flera jordbrukare (inte offentligt rättsliga samfund). Förbränning av biomassa kräver bygglov och vid större anläggningar krävs miljömålan. Vid tillståndsprocessen kontrolleras utsläppen av växthusgaser. Stöd beviljas inte för energiproduktion som överskrider det egna behovet på gården. Indikator R.15 tillfogas som resultatindikator.
181	<i>Inv General Benefit 02 & Inv General Benefit 04</i> : In the description, <i>these</i> interventions refer to the circular economy, but no details are provided as to what actions are supported. Finland is invited to either delete reference to circular economy or add concrete actions.	Toimenpiteeseen on lisätty määritelmä ja esimerkkejä kiertotaloudesta. Toimenpiteessä Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon (Inv yleishyöty 02) tuetut kohteet ovat ei-tuotannollisia ja yleishyödyllisiä investointeja. Kiertotaloudessa materiaaleja hyödynnetään tehokkaasti ja kestävästi ja ne pysyvät kierrossa pitkään ja turvallisesti. Tuotteita myös jaetaan, vuokrataan, korjataan ja kierrätetään. Palvelullistaminen on osa kiertotaloutta. Kiertotalous on keino vähentää luonnonvarojen käyttöä. Toimenpiteellä toteutetaan kansallista kiertotalousohjelmaa tukevia investointeja, jotka tukevat kierrättämistä kunnissa ja kylissä. Suomi on kiertotaloudessa monia EU:n maita jäljessä, sijoilla 12–28 indikaattorista riippuen. Kehitystä voidaan arvioida myös Eurostatin kehittämällä materiaalien kiertotalousasteella (CMU, circular material use rate), joka kuvaa kierrätetyn materiaalin osuutta kaikesta materiaalin käytöstä. Vuonna 2018 Suomen CMU-luku oli noin 7 prosenttia, kun EU:n keskiarvo oli noin 11 prosenttia. Kiertotalous merkitsee myös uusia tapoja valmistaa, ylläpitää ja omistaa tuotteita sekä palvelullistaa niitä.

<p>182 <i>IV Company 01 & IV Agriculture 02</i>: Finland should ensure that any promotion of biomass combustion is accompanied by sufficient safeguards to ensure no negative impact on air quality (notably PM emissions) and biodiversity. Support for biogas production must be given in a way to ensure no negative trade-off in methane vs ammonia emissions (clear <i>eligibility</i> criteria / quality controls and inspections required for proper installations). Finland should also clarify what low-emission techniques for ammonia reduction can be supported.</p>	<p>Investointien tukemisen edellytyksenä on tarvittavien lupien hankkiminen ennen kuin tukipäätös voidaan tehdä. Biomassan poltto- ja biokaasuntuotantolaitokset tarvitsevat toimintaansa ympäristöluvan.</p> <p>Ympäristöluvan myöntämisestä vastaa muu viranomaistaho kuin maa- ja metsätalousministeriö. Tämän vuoksi maa- ja metsätalousministeriö ei voi CAP-suunnitelman piirissä erikseen asettaa laitosten laatuun liittyviä kontroleja ja tarkastuksia koskevia tukikelpoisuuskriteereitä.</p> <p>Lupavaatimukseen sovelletaan Suomessa ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja valtioneuvoston asetusta ympäristönsuojelusta (713/2014). Kun investoinnin toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointia, niin siihen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.</p> <p>Lainsäädännössä asetetaan pienhiukkaspäästöjä koskevat rajat, joita sovelletaan ympäristöluvissa. Ympäristöluvissa pienhiukkaspäästöille vaaditaan seurantamittauksia. Ympäristöluvassa laitosten edellytetään soveltavan toimintaansa BAT-periaatetta sekä prosessin että raaka-aineiden ja lopputuotteiden (erityisesti mädätteen ja jatkojalosteiden) varastoinnissa. Ympäristöluvissa toiminnalle asetetaan päästörajat. Sekä poltto- että biokaasulaitosten ympäristölupiin sisältyy myös määräykset tarvittavista päästöseurantamittauksista ja -laitteista sekä niiden raportoinnista.</p> <p>Kaikkein pienimmät laitokset eivät kuitenkaan tarvitse lupaa. Tästä huolimatta laitteistojen tulee täyttää lainsäädännössä ja EU-direktiivissä asetetut vaatimukset mukaan lukien ekosuunnitteluvaatimukset, joista säädetään laissa tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista (1005/2008). Ekosuunnittelun vaatimuksilla pyritään parantamaan energiatehokkuutta integroimalla ympäristönäkökohdat ja elinkaariajattelu tuotteiden tuotesuunnitteluvaiheeseen.</p> <p>Raaka-aineiden, mädätteen ja jatkojalosteiden varastoinnissa varastojen kattaminen on päästöjä vähentävä toimenpide, ja tätä ympäristöluvissa edellytetään. Kattamisella vaikutetaan pääosin ammoniakkipäästöihin.</p> <p>Biokaasulaitos lannan käsittelymenetelmänä vähentää lannan metaanipäästöjä. Biokaasulaitoskäsittelyssä metaani otetaan talteen ja hyödynnetään energiana, jolloin se</p>
--	--

		<p>korvaa lämmöntuotannossa ja fossiilisia polttoaineita. Metaanipäästöjen osalta on menossa tutkimushanke, jossa niiden määrää mitataan sekä märkä- että kuivaprosessissa. Tämän hetkisen käsityksen mukaan mädätteen varastoinnin lisäksi metaanipäästöjä syntyy kuivamädätyksessä panoksen vaihtamisen yhteydessä. Päästöjen määrään vaikuttaa se, kuinka pitkään prosessi on ollut toiminnassa, eli paljoinko metaanintuotantoa purkuvaiheessa on vielä käynnissä. Nopea purkaminen, ja mädätteen välitön kattaminen vähentää metaanipäästöjä.</p> <p>CAP-suunnitelmaa on täydennetty seuraavalla tavalla: Ympäristölainsäädäntö perustuu etukäteisille lupajärjestelmille. Tällä tavoin saadaan tietoja tuenhakijan suunnitellusta toiminnasta ja voidaan välttää mahdollisia riskejä etukäteen. Investointituen edellytyksenä on tarvittavien lupien hankkiminen ennen kuin tukipäätös voidaan tehdä. Lupavaatimuksiin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa ympäristönsuojelulainsäädäntöä. Kun investoinnin toteuttaminen edellyttää ympäristövaikutusten arviointia, niin siihen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.</p>
Installation aid (Article 75 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
183	Finland is asked to include a short description of the content and timeline of the business plan and to justify the unit amount when this information is missing.	CAP-suunnitelmaa on täydennetty nuoren viljelijän aloitustukea koskien. Suunnitelmaan on täsmennetty liiketoimintasuunnitelman sisältöä ja aikataulua sekä lisätty perusteet myönnettävän tuen tukitasoille.
Setting-up of young farmers		
184	These interventions should also be linked to R.37.	Nuoren viljelijän tuki ja aloitustuki ohjelmoitiin vaikuttamaan indikaattoriin R.37. Tavoitearvo kasvaa.
Start-up aid - Start-up in rural areas		
185	Adding a link to R.39 (Developing the rural economy) would be justified.	Käynnistämistuen indikaattoriksi on valittu R.37, sillä uuden yritystoiminnan aloittaminen tarkoittaa käytännössä uusien työpaikkojen syntymistä maaseudulle, mikä on toimenpiteen keskeinen tavoite ja tällä on suora yhteys indikaattoriin R.37. Vastaava indikaattoria (uudet työpaikat) on käytetty Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa 2014-2020 yrityksen perustamistuessa (M06.2 -toimenpiteessä).
		Tulosindikaattori R.39 on lisätty.
Cooperation (Article 77 of the SPR, Section 5 of the Plan)		

186	Mainland LEADER Intervention: In general the LEADER Intervention in the mainland is well described and targeted. Several clarifications or gaps, however, need to be addressed in relation to the core elements required in the LEADER intervention (e.g as regards the partnership, sub-regional level, innovation at the local level, eligibility of operations, institutional set up and expected added value of LEADER).	Toimenpiteeseen on lisätty komission edellyttämät selvennykset ja lisäykset. Lisäksi toimintarahaa ja valmistelutuen osalta unit amount -taulukot on päivitetty yksinkertaistettujen kustannusmallien selvityksen perusteella.
187	LEADER Intervention Åland: Several important clarification on LEADER Intervention Åland are needed, including as regards approach and some core elements as listed above for Mainland LEADER Intervention.	Texten i strategin kompletteras för att tydliggöra åtgärden. Leader på Åland genomförs på en redan regional nivå varför en omfattande beskrivning av de olika genomförandenivåerna inte kan anses vara relevant. Särskilda kriterier för den lokala aktionsgruppen definieras och klargörande gällande de kostnader som accepteras samt att beviljande av företagsstöd inte kommer att vara aktuellt inom Leader kommer också att ingå i den kompletterande texten som infogas i strategin.
Risk management (Article 76 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
188	Finland did not set up any risk management instruments in the Plan. Against high operational and climate risks, Finland is invited to re-consider and design risk management instruments available to all farmers.	Suomi on valinnut CAP-suunnitelmassaan tarveanalyysiin perustuen holistisen ja tulevaisuuden tarpeisiin vastaavan toimenpiteisiin integroidun riskienhallintanaäkökulman, joka toimii osana viljelijän liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Osana sitä satovahinko-, kasvintuhoojavahinko- ja eläintautivakuutuksia tuetaan vakuutusmaksuverovapauden muodossa (SA.52585). CAP-suunnitelman toimenpiteiden lisäksi kansallisia panostuksia riskienhallintaedellytysten kehittämiseen kohdistetaan mm. tutkimuksen ja koulutuksen kautta. CAP-suunnitelman neuvontapalveluissa riskienhallintaa edistetään seuraavilla tavoilla: maatilan riskikartoitus ja suositukset riskien minimoimiseksi, työturvallisuus, riskienhallintasuunnitelma.
Cooperation interventions		
189	With a view of reducing the administrative burden, Finland is invited to explore the possibility to merge some of the proposed interventions (Cooperation 01, 02, 03, 04, 05 and 06) or better explain the purpose of introducing numerous cooperation interventions pursuant to Article 77 of the SPR, instead of seeking simplification and flexibility.	Jokaisella yhteistyön toimenpiteellä on omat tehtävänsä ja tavoitteensa. Yhteistyö01 on rakennettu EIP-toimenpidettä täydentäväksi, älymaatalouden edistämisen toimenpiteeksi. 02 tavoittelee tuottajaorganisaatioiden ja laatujärjestelmien edistämistä. Yhteistyötoimenpiteessä 05 on tavoitteena nuorten viljelijöiden aktivointi ja yhteistyö sekä maatalouden ulkopuolisen yritystoiminnan yhteistyön edistäminen. 06 toimenpiteen tavoitteet ovat erittäin laajat maaseudun toimintaympäristön (sosioekonomisen rakenteen) kehittämiseksi, ml. kestävän metsätalouden ja biotalouden.

		Suomen tavoitteena on lisätä kaikessa toiminnassa ympäristökunnianhimoa. Alatoimenpiteet on jaettu selkeisiin kokonaisuuksiin. Yhteistyötoimenpiteessä on mm. 3 ympäristötoimiin kohdennettua alatoimenpidettä, joita ei voida sisällyttää maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmastotoimien osuuden laskentaan, mutta ne halutaan omiksi kokonaisuuksiksi. Tavoitteena on selkeyttää hankkeiden kohdentamista tavoitteiden mukaisiin kokonaisuuksiin, ja varmistaa, että hankkeet ovat yksiselitteisesti löydettävissä tietojärjestelmästä.
190	The Commission recalls that the EIP cooperation projects can benefit from numerous synergies and specific advantages, such as for instance the derogation from State Aid, higher EAFRD contribution until 80% (Article 91 of the SPR), the aid for the preparation of the project, 100% support for non-productive investments, etc. The Commission hence invites Finland to consider linking different cooperation interventions with possibly coming EIP OGs.	EIP-toimenpidettä on täsmennetty havaintojen mukaisesti synergioiden vahvistamisesta ja yhteensovituksista muiden Yhteistyö-interventiotyyppien toimenpiteiden kanssa, sekä mahdollisuudesta hyödyntää EIP-ryhmän toimiin liittyvien investointien korkeampia tukitasoja. Tekstiä valtiontuen ilmoitusvelvollisuudesta vapautumisen hyödyntämisestä on täsmennetty. EIP-hankkeiden valmistelutukea koskevan rahoituksen sisältöä ja menettelyitä on täsmennetty samanlaiseksi kuin muissa Yhteistyö-interventiotyypeissä.
<i>Cooperation 01, 02, 03, 04, 05, 06:</i>		
191	The fact that for Cooperation 01, 02, 03, 04, 05 and 06 the costs related to the search for partners for the group and the preparation of a project plan seem to be included in the intervention, could hinder a sound evaluation of the final project plans, equal treatment of applicants and the better use of financial resources. The Commission thus invites Finland to consider preparation of projects as separate operation before the start of the implementation.	Valmistelurahalle on laskettu oma yksikkökustannuslaskelmansa kuhunkin toimenpiteeseen. Tämä selkeyttää hankkeiden rahoitusta ja niiden seurantaa. Kuvausta on tarkennettu CAP-suunnitelmaan.
192	As regards Cooperation 01 (Cooperative actions to improve farm competitiveness and modernise farms (Mainland)): Finland is invited to explain why advisors are not in the list of beneficiaries.	Neuvontaorganisaatiot sisältyvät tuensaajien listaan. Jotta asia olisi selvempi, neuvojat on lisätty ao. kohtaan.
193	As regards Cooperation 05 (Cooperation measures to promote young farmers and businesses): adding a link to R.10 (Supply chain) may be justified.	Yhteistyötoimenpide 05 tavoitteena on nuorten viljelijöiden ja maaseudun muun yritystoiminnan kehittäminen, eikä sen tavoite ole R.10 indikaattorin mukaisesti pääsääntöisesti edistää tuottajaorganisaatioihin tai lyhyisiin jakeluketjuihin

		linkittymistä. Suomi ei näe tarkoituksenmukaiseksi linkittää R.10 indikaattoria YHT 05 toimenpiteeseen.
194	Taking into account all the minimum requirements laid down by Article 77 of the SPR and the specific rules and requirements for the implementation of the projects which can be supported under Articles 70 to 76 and 78 of the SPR, Finland is invited to reconsider and consolidate the proposed interventions, by prioritizing the needs, targeting on the expected results of the cooperation schemes, and describing the direct and significant contribution of each intervention to the SOs.	Toimenpiteiden vaikutuksia ja tavoitteita on tarkistettu. Suunnitelluilla toimenpiteillä on suora yhteys CAP-suunnitelman tavoitteisiin ja sitä on avattu kuvauksissa paremmin. Artiklan 77 minimivaatimukset on esitetty toimenpiteiden kuvauksissa: Uusien yhteistyömuotojen edistäminen, myös olemassa olevien, jos ne aloittavat uuden toiminnan ja se, että yhteistyöhön osallistuu vähintään kaksi toimijaa ja sillä edistetään yhden tai useamman 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua erityistavoitteen saavuttamista. Luettelo ei-hyväksyttävistä kustannuksista ja muut hyväksyttävyyteen vaikuttavat asiat ovat mukana toimenpiteiden kuvauksissa otsikon 'Define eligible beneficiaries and specific eligibility criteria where relevant related to the beneficiary and area' alla.
	<i>AX Cooperation - Cooperation measures for the development of farm competitiveness and farm modernisation</i>	
195	Finland is invited to further explain how the intervention contributes directly and explicitly to the SO8 and how the need Beta 41 is addressed through this intervention.	Utveckling av produkter främjar sysselsättning. Nya samarbeten om återvinning av råvaror, processvatten och utfallsvatten gynnar cirkulär ekonomi. Inom energisektorn kan samarbeten utvecklas inom avfallsåtervinning och avfall från skog- och livsmedelsindustri. Digitalisering, användning av kunskap, ny teknik och AI-lösningar är viktiga verktyg för förändring. Beta 41 genom att samarbete genomförs avseende vattenförvaltning i samband med bevattning och recirkulation av vatten till jordbruk från näringsrikt utfallsvatten och processvatten från livsmedelsförädlingsindustrin.
196	Under this type of intervention, support may be granted for new forms of cooperation or for new activities undertaken by existing forms of cooperation, including the implementation of operations. Finland is invited to describe explicitly these aspects and to include all the minimum requirements laid down by the Article 77 of the SPR and the rules for the implementation of operations (see Article 77(4) of the SPR).	Stöd beviljas enbart för nya samarbetsprojekt. Nya former av samarbeten som strävar till att fram nya produkter kunskaper och teknik främst inom livsmedelsförädling och lantbruksproduktionen. Stöd beviljas i enlighet med krav som ställs i SPR artikel 77 och det skrivs in i CAP planen.
197	More information about the principles of selection, the support rate and the complementarities with other rural development interventions should be provided.	Interventionen strävar att ta fram nya produkter processer, tekniker och kunskap genom samarbete mellan olika aktörer inom branschen på landsbygden. Projekten skall stöda utvecklingen av jordbruket, livsmedelsförädling eller skogsbruket.

		<p>Inget annat stöd beviljas för samarbetsprojekt inom livsmedelsförädling, jord- eller skogsbruk på Åland.</p> <p>Stöd kommer inte att beviljas som komplement utan endast för fristående projekt. På Åland förväntas en handfull samarbetsprojekt söka stöd. Stödnivån är maximalt 60 % för projekt som syftar att ta fram nya produkter eller processer och 100 % för icke kommersiella projekt som strävar till att ta fram ny kunskap.</p>
Knowledge and exchange and advice (Article 78 of the SPR, Section 5 of the Plan)		
198	<p>Finland is invited to clarify the implementation arrangement and coordination by the AKIS Coordination Body, taking into account all obligations listed in Article 15(2),(3) and (4) of the SPR, including the implementation modes such as public procurement and the obligatory training of advisors. It is also asked whether the advisors are invited to give the training.</p>	<p>Lukuun 8 on päivitetty uusimmat tiedot AgriHubista.</p> <p>Neuvojen valinta ja koulutus on kuvattu luvussa 5 neuvontapalveluiden kohdassa (NEUVO). Art. 15 kohdat 2,3 ja 4 on otettu huomioon neuvontapalveluissa. Neuvojen valinnan hoitaa Ruokavirasto. Hyväksyttävillä neuvoilla on koulutus- ja osaamisvaatimukset. Neuvojen tulee ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan. Neuvoille tarjotaan täydennyskoulutusta mm. tutkimuslaitosten, AgriHubin, maaseutuverkoston ja Ruokaviraston toimesta. Ruokavirasto toimittaa kaikille neuvoille noin kerran kuussa ja tarvittaessa useamminkin sähköisen neuvojauutiskirjeen, jossa on neuvoja koskevia ajankohtaisia asioita ja esimerkiksi tietoa tulevista webinaareista. Neuvojan tulee ilmoittaa Ruokavirastolle sellaisista merkittävistä olosuhteiden muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.</p> <p>Kysymyksessä oli voiko neuvoja antaa koulutusta. Mitä koulutusta? Toisen neuvojan täydennyskoulutusta? Muiden tahojen koulutusta? Neuvoilta valittaessa vaadittava koulutus on laajempaa ja kattavampaa (esim. maatalousopisto), mutta toki neuvoja voi olla järjestämässä koulutuksia tai olla tilaisuuksissa puhujana.</p>
Financial instruments (Article 80 of the SPR, Section 4.6 of the Plan)		
199	<p>The Section 4.6 is to be filled in only when financial instruments under the Plan are introduced. Therefore, the text on access to finance should be introduced in the appropriate section of the SWOT.</p>	<p>Luvun sisältö on poistettu, koska Suomessa ei oteta CAP-suunnitelmassa EU:n rahoitusinstrumenttia käyttöön.</p>
200	<p>Finland is invited to clarify which of the currently existing national or other Union-funded schemes support agriculture and forestry, in view of the defined weaknesses in terms of access to finance.</p>	<p>Toimenpiteissä Maatilojen investoinnit kilpailukykyyn ja nykyaikaistamiseen (INV maatalous 01) sekä Nuoren viljelijän aloitustuki (perustamistuki) otetaan kansallisina rahoitusvälineinä käyttöön korkotukilainoitus sekä valtioneuvoston tuki. Molempien käytöstä on Suomessa pitkä kokemus (valtioneuvoston tuesta vain osana investointeja) ja ne on todettu toimiviksi ja tarkoituksenmukaisiksi rahoitusvälineiksi. Yhdeksi pullonkaulaksi rahoituksessa on tunnistettu joihinkin tilanpidon aloitustilanteisiin liittyvät vakuushaasteet ja tästä johtuen valtioneuvoston tuesta käytetään laajennetaan tulevalle rahoituskaudella myös osaksi nuoren</p>

		<p>viljelijän aloitustukea. Maatalousinvestointien tukimuotojen arvioinnista on tehty selvitys: https://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/546182/luke_luobio_47_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y.</p> <p>Maatalouden asemaa rahoitusmarkkinoilla koskeva selvitys löytyy: http://www.ptt.fi/media/tp200yhdistetty1.pdf. Kyseisiin toimenpiteisiin ei oteta käyttöön EU:n rahoitusvälineitä.</p> <p>Metsätalouden toimenpiteet eivät sisälly Suomen CAP-suunnitelmaan.</p>
3. FINANCIAL OVERVIEW TABLE		
201	Finland should ensure coherence between data entered in Section 5.3 with those in the Overview Table of the financial plan (Section 6.1). Data entered in Section 5.3 for rural development interventions differs from data entered in the overview table. The totals should match.	Luvussa 5.3. esitettyjen maaseudun kehittämistoimenpiteiden rahoitus ja taulukossa 6.1. esitetyt maaseudun kehittämisen rahoitus on tarkistettu.
202	In accordance with Article 156 of the SPR, the sum of all payments made during a given financial year for a sector - irrespective for which programme and under which legal base those took place - cannot exceed the financial allocations referred to in Article 88 of the SPR for that given financial year for that sector.	<p>Maaseudun kehittämisen interventioiden maksuprofiili on suunniteltu lukuun 5.3. tarkasti yksikkökustannukset huomioiden. Suunniteltu rahoitus ylittää vuonna 2027 asetuksessa esitetyn enimmäismäärän. Vuosina 2023-2026 rahoituksen tarve alittaa enimmäismäärän ja vuoden 2027 ylitys voidaan rahoittaa vuosien 2023-2026 allokaatioista.</p> <p>Suorista tuista ei ole tehty rahoitussiirtoja sektoritoimenpiteisiin, ja CAP-suunnitelman toimeenpanovuosina kaikissa eri rahoituskohteissa noudatetaan säädettyjä enimmäismääriä.</p> <p>Mehiläishoitoalan toimenpiteille maksettava määrä on CAP-asetuksen liitteen X mukainen huomioiden varainhoitovuoden 2023 osalta siirtymäaikana käytetyt määrät.</p>
203	As regards the type of interventions in certain sectors defined in Article 42 of the SPR, expenditure that will be paid in 2023 or in the subsequent financial years relating to measures implemented under Regulation (EU) 1308/2013 for these same sectors shall not be entered in the Annual indicative financial allocations under Section 5 or in the Financial Overview table under Section 6 of the Plan."	Mehiläishoitoalaa koskeva vuoden 2023 rahoitus on korjattu siten, että on huomioitu kansallisen mehiläisohjelman 2020-2022 toimeenpanoon kohdistettu rahoitus siirtymäkaudelle 1.8.-31.12.2022.

204	Coherence should be ensured between data entered in Section 5 and those entered in the overview table.	Kokonaisrahoitusta koskevat tiedot on lisätty taulukoihin kohdassa 5. Vuoden 2023 rahoitus on korjattu siten, että on huomioitu kansallisen mehiläisohjelman 2020-2022 toimeenpanoon kohdistettu rahoitus siirtymäkaudelle 1.8.-31.12.2022.
205	In relation to apiculture, annual indicative financial allocations under Section 5 do not correspond to the planned amounts in the Financial Overview table under Section 6. The transfer of the calendar year 2022 product of reduction to rural Development allocation for financial year 2023 should be added in row 26.	Kokonaisrahoitusta koskevat tiedot on lisätty taulukoihin kohdassa 5. Vuoden 2023 rahoitus on korjattu siten, että on huomioitu kansallisen mehiläisohjelman 2020-2022 toimeenpanoon kohdistettu rahoitus siirtymäkaudelle 1.8.-31.12.2022. Mehiläishoitoalan tukea ei ole siirretty maaseudun kehittämiseen. Riville 26 on kirjattu 2 000 euron siirto suorista tuista maaseudun kehittämiseen vuodelle 2023.
206	The total of the planned expenditure for interventions under rural development and the amount corresponding to 2.5% of EAFRD allocation for technical assistance exceeds the maximum allocation. This may be linked to encoding errors in Section 5 (see comments for interventions INV Agriculture 01 and EHK 13).	Teknisen avun maaseuturahasto-osuus CAP-suunnitelmassa on tarkistettu. Teknisen avun osuus on 2,4974982155 %.
207	The amount of the rebate indicated in the overview table slightly exceeds the amount that can legally be taken into account based on the provisions of Article 97(2) of the SPR. Finland is invited to correct accordingly.	Maaseututoimien EU-rahoituksesta laskettava osuus ekojärjestelmien vähimmäisrahoituksen täsmennetään rahoitustaulukkoon artiklan 97 mukaisesti vastaamaan maaseututoimiin tulleita rahoitusmuutoksia. Nämä luvut tarkentuvat vielä suunnitelman viimeistelyvaiheessa, kun myös laskelmaan vaikuttavat maaseututoimien rahoitusmäärät viimeistellään.
208	The transfer of the estimated product of reduction from DP to EAFRD, for FY 2023, as notified to the Commission by 1 August 2021 (EUR 2,000), has not been included in the financial overview table, line 26. It is noted that no flexibility transfers between the DP and the EAFRD are planned.	Riville 26 on kirjattu 2 000 euron siirto suorista tuista maaseudun kehittämiseen vuodelle 2023.
209	The budget for the eco-scheme interventions as presented amounts to 16.4% and does not meet the ring-fencing requirement of 25%. Whilst Finland may apply the rebate mechanism this should be made explicitly clear.	Kysymykseen on vastattu tarkemmin kysymyksessä 74.

210	The budget table of the Plan contains two elements which are not explained:	
210.1	- The annual amounts reserved for eco-schemes, which is stated to be EUR 430 million, thus close to the total sum of the budget for the 4 different eco-schemes as estimated (row 49, Section 6.1, overview table); and	Ekojärjestelmien 1-4 yhteenlaskettu indikaatiivinen rahoitus vastaa yhteenvetotaulukon 6.1 kokonaissummaa 430 milj. euroa
210.2	- A row which states "total amount for eco-schemes" (row 51 of the same table), where the total budget for eco-schemes is stated to be about EUR 716 million (which would amount to 27.4% ring-fencing). It is not clear how this budget row corresponds to the actual financing planned per eco-scheme and Finland must clarify the funding proposal.	Maaseututoimien EU-rahoituksesta laskettava osuus ekojärjestelmien vähimmäisrahoituksen täsmennetään rahoitustaulukkoon artiklan 97 mukaisesti vastaamaan maaseututoimiin tulleita rahoitusmuutoksia. Nämä luvut tarkentuvat vielä suunnitelman viimeistelyvaiheessa, kun myös laskelmaan vaikuttavat maaseututoimien rahoitusmäärät viimeistellään.
211	It is noted that the earmarking for environmental and climate objectives equates to approximately 57% far above the ring-fencing required within the Regulation. This is positive, however, as this appears to contribute to the rebate flexibility linked to eco-schemes, it should be explicitly documented within the Plan.	Liitteenä esitetään taulukko, jossa kuvataan CAP-suunnitelman taulukon 6.1. maaseudun kehittämisen ympäristö- ja ilmasto-osuuteen huomioidut toimenpiteet rahoitusosuuksittain (EU). Taulukossa esitetyn kokonaisuuden kuvaus on lisätty CAP-suunnitelman lukuun 3.1.4.
4. CAP PLAN GOVERNANCE, EXCLUDING CONTROLS AND PENALTIES		
212	Finland is invited to clarify the composition of the Monitoring Committee, along with how it will ensure its independence from the Managing Authority as it would be expected that they are designated as separate bodies.	Suomen CAP-suunnitelman seurantakomiteaan pyydetään jäseniä keskeisistä yhteiskunnan sidosryhmistä. Valtioneuvostosta jäseniä pyydetään CAP-suunnitelman sisältöön ja toimeenpanoon liittyvistä keskeisistä ministeriöistä (valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ympäristöministeriö). Työ- ja elinkeinoministeriö hallinnoi rakennerahastoja (EAKR ja ESR) Suomessa. Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa (EMKVR) hallinnoi maa- ja metsätalousministeriö. Ahvenanmaalta pyydetään jäsen seurantakomiteaan. Ruokavirasto toimii Suomen maksajavirastona. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla. Leader-ryhmät taas toimivat paikallisella tasolla. Kunta-alan

		<p>yhteistoiminta-alueiden edustajilla on keskeinen rooli pinta-ala- ja eläintukien toimeenpanossa (Maaseudun kehittäjät). Lisäksi Suomen Kuntaliitosta ja maakuntien liitoista pyydetään edustajat.</p> <p>Maataloustuottajien keskusjärjestöt ovat keskeisiä toimijoita. Näitä ovat Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. Yrityksien edustus hoidetaan Suomen yrittäjät- järjestöstä. Ammattiliittoja ja työnantajia edustavat Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry. Neuvontajärjestöjä edustaisi ProAgria Keskusten liitto sekä Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry. Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry edustaa myös tasa-arvonäkökulmaa. Suomen 4H-liitto edustaa nuoria. 4H-toiminta tukee kaikissa ikävaiheissa lapsen ja nuoren kasvua kestävään elämäntapaan, työhön ja yrittäjyyteen. Eläinsuojeluyhdistyksistä (SEY Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ja Animalia) pyydetään myös jäsen seurantakomiteaan. Ympäristöjärjestöillä (esim. Suomen luonnonsuojeluliitto) on paikka seurantakomiteassa.</p> <p>Seurantakomitealle laaditaan työjärjestys, jossa kuvataan yksityiskohtaisesti toimintatavoista. Seurantakomitea toimii itsenäisenä elimenä. Jokaisella jäsenellä on äänivalta kokouksissa. Seurantakomitea voi yksimielisesti päättää ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.</p> <p>CAP-suunnitelmaa on täydennetty tältä osin.</p>
213	Finland is reminded to ensure a balanced representation of the relevant bodies in the monitoring committee, concerning women, youth and the interests of people in disadvantaged situations.	Jäsenten haun yhteydessä tahoja pyydetään ottamaan huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) säännös, jonka mukaan niiden tahojen, joita pyydetään nimeämään ehdokkaita toimielimiin, tulee mahdollisuuksien mukaan esittää kutakin jäsenpaikkaa kohden sekä naista että miestä. Lisäksi tahoja pyydetään ottamaan esityksissä mahdollisuuksien mukaan huomioon se, että toimielimen kokoonpano olisi ikärakenteeltaan mahdollisimman monipuolinen.
214	Finland is invited to describe the IT systems and databases developed for the extraction, compilation and reporting of data to be used for performance reporting, reconciliation and verification purposes, along with the controls in place to ensure the reliability of the underlying data.	IT-järjestelmä koostuu useista tietokannoista ja rajapinnoista muiden viranomaisten tietokantoihin. Raportointitietojen oikeellisuuden varmistaminen lähtee hakujärjestelmästä ja sen suunnittelusta edeten vaiheittain erilaisten tarkisteiden ja valvontojen kautta varmistettuun raportointitietoon.

215	The Commission takes note of the AKIS Coordination body identified by Finland. Keeping in mind the tasks and obligations of the AKIS Coordination body as provided in Articles 15 and 115 of the SPR, Finland is invited to provide further information on envisaged operational arrangements.	AgriHubi ja maaseutuverkosto koordinoivat ja tukevat AKIS-järjestelmässä toimivien organisaatioiden työtä tarvelähtöisyyteen perustuen ja ovat näiden ohjauksen alaisina ohjausryhmäyöskentelyn kautta. AgriHubi ja maaseutuverkosto toimivat myös rajapintana toimialarajojen ylittävissä teemoissa ja tutkimuksessa, esim. Business Finlandin kanssa. Maaseutuverkoston hallinnoinnista vastaava yksikkö on sijoitettu Ruokavirastoon. Ruokavirasto valitsee neuvojat ja hallinnoi neuvojarekisteriä. Luvun 8 AKIS-kuvausta on tarkennettu.
216	With regard to Sections 7.3, 7.4 and 7.5 (control system and penalties), comments will be delivered by the Commission services in a separate communication.	Kokous komission virkamiesten kanssa 13.6.2022, jonka perusteella CAP-suunnitelmassa lukuja 7.3 ja 7.4 on päivitetty pääelementtien osalta.
5. OTHER ISSUES		
217	For interventions listed in Annex II to the SPR the intervention description needs to include the appropriate WTO correspondence along with an explanation on how WTO compliance is assured.	Kohdat CAP-suunnitelmassa on tarkastettu ja tarvittavilta osin näitä täydennetty.
218	In Section 4.7.3 of the Plan, for activities falling outside the scope of Article 42 of the TFEU, there must be an exclusion of companies in difficulty or companies still having a pending recovery order following a Commission decision declaring an aid illegal and incompatible with the internal market, except in the cases mentioned in the applicable State Aid rules.	Nämä vaatimukset ovat sisältyneet nykyiseen 2014-2020 kansalliseen maaseudun kehittämistä koskevaan lainsäädäntöön ja vastaavasti vaatimukset tullaan sisällyttämään myös Suomen CAP-suunnitelmaa 2023-2027 koskevaan kansalliseen lainsäädäntöön siltä osin kuin valtioneuvoston päätökset tätä edellyttävät.
6. ANNEXES		
219	Annex V should contain data for EAFRD participation, matching funds and additional national aids for all activities falling outside the scope of Article 42 of the TFEU.	Liitteen V sisältö on varmistettu ja on lisätty 2 uutta toimenpidettä (INV maatalous 02 ja INV yritys 01), jotka liittyvät kriisipakettiin.
220	Finland is requested to clarify measures that normally fall outside Article 42 of the TFEU in the annex concerning State Aid.	Valtioneuvoston päätösten uudistus on parhaillaan meneillään. Tiedot on täydennetty CAP-suunnitelman toimenpiteisiin siltä osin kuin se on tällä hetkellä mahdollista. Valtioneuvoston päätöksiä koskevat tiedot täsmennetään myöhemmässä vaiheessa. Valtiontukea koskevat SANI-ilmoitukset tehdään sen jälkeen, kun CAP-suunnitelma on hyväksytty ja myös kansallinen

	lainsäädäntö on hyväksytty, sillä valtiontukea koskevana ilmoitukseen pitää laittaa linkki kansalliseen voimassa olevaan lainsäädäntöön (tukiohjelma).
--	--

Liite vastaukseen 7 ja 20: Suomen hallituksen huoltovarmuuspaketti

Venäjän Ukrainaan aloittaman hyökkäyksen seurauksena Suomen hallitus on maaliskuun 2022 lopussa sopinut maatalouden huoltovarmuuspaketista, joka sisältää pitkän aikavälin toimenpiteitä tavoitteena lisätä tilojen omavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista valmisteista sekä energiasta.

Toimenpiteet rahoitetaan kansallisesti. Ne sisältävät panostuksia kierrätysravinneinvestointeihin (14,5 milj.€); määrärahalla tuetaan mm. biokaasumädätteiden kehittyneitä käsittelytekniikoita, lannoitevalmisteiden tuotannon käynnistämiseen liittyviä investointeja, kun tuotannon lähtöaineena ovat lannat tai biokaasulaitoksen rejektit, sekä ravinnekierrätys- ja hiilensidontahankkeita. Investointituki kohdentuu tuotantovaiheessa olevien ravinnekierrätys- ym. investointien tukemiseen ja helpottaa merkittävästi esimerkiksi uusien kierrätysravinnevalmisteiden tuotannon aloittamista. Myös vaikutus päästöjen vähentämiseen ja fossiilisista polttoaineista luopumiseen on merkittävä, koska monet tuotettavista tuotteista korvaavat suoraan fossiilisia lannoitteita ja edistävät biokaasun tuotannon kannattavuutta. Lisäksi ne sisältävät lisäpanostuksia ravinteiden kierrätyksen kokeiluohjelmaan (9 milj. €), joka mahdollistaa kokeiluohjelman jatkamisen. Kokeiluohjelmalla rahoitetaan biomassojen ravinteiden kierrätystä edistävää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa sekä niihin liittyviä investointeja. Tavoitteena on biomassojen prosessoinnin, kierrätyslannoitevalmisteiden tuotannon ja tuotekehityksen, ravinteiden kierrätyksen logistiikan ja palveluratkaisujen edistäminen sekä korkean jalostusasteen tuotteiden kehittäminen biomassoista. Kokeiluohjelman avulla luodaan, kehitetään ja testataan mm. fossiilisia mineraalilannoitteita korvaavien kierrätysravinteiden tuotantotekniikoita. Näistä parhaat siirtyvät edelleen laajempaan valmistukseen ja muiden tukijärjestelmien kuten biokaasumädätteiden kehittyneiden käsittelytekniikoiden investointituen piiriin. Koska yhtenä kehittämiskohteena ovat biokaasulaitosten mädätteet, edistää tuki myös uusiutuvan energian tuotantoa.

Pakettiin sisältyy myös 28 milj. € kansallinen rahoitus maatalojen biokaasuinvestointeihin ja muihin uusiutuvan energian investointeihin. Määrärahalla edistetään maatalojen omavaraisuutta ja vihreää siirtymää tukemalla mm. maatalojen energiainvestointeja, koneiden käyttövoimamuutoksia sekä biokaasun varastointia tiloilla. Siirtyminen uusiutuvan energian käyttöön lisää maatalojen omavaraisuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisesta energiasta. Samalla uusiutuvan energian lisääntyvä käyttö vähentää fossiilisen energian käytöstä aiheutuvia päästöjä. Lisärahoitus synkronoidaan yhteen cap-suunnitelman maatalojen energiainvestoinnit- toimenpidettä ja ilmoitetaan CAP-suunnitelman liitteessä 5 kansallisena lisärahoituksena.

Näiden toimenpiteiden lisäksi valmistellaan parhaillaan kansallista toimintatukea biokaasulaitoksille, jotka tuottavat lannasta biokaasua ja pitkälle jalostettuja ravinnevalmisteita. Tuen avulla pyritään edistämään biokaasun ja kierrätysravinteiden tuotantoa ja kaupallistumista. Tuki kannustaa jalostamaan ylimääräisistä ravinnepitoisista lantabiomassoista orgaanisia lannoitevalmisteita siirrettäväksi käyttöön alueilla, joilla viljelykasvien ravinnealijäämää kompensoidaan nykyisin mineraalilannoitteilla

Liite vastauksiin 13 ja 74

Environmental ambition in the CAP funding (euros in million, EU funding, financial years

		2023	2024	2025	2026	2027
Pillar II	article 70		189,4	189,4	189,4	189,4
	article 71		48,2	48,2	48,2	48,2
	article 73	2,1	17,0	17,0	17,0	17,0
Pillar I	article 31		86,0	86,0	86,0	86,0
Total Pillar I and II		2,1	340,7	340,7	340,7	340,7

Liite vastauksiin 13, 75, 123 ja 211: CAP Plan Table 6.1

Maaseuturahasto-osuus		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029 YHT	
art 70		-	137 894 363	145 483 103	150 581 584	158 009 873	165 827 029	-	757 795 952
	Ympäristö 01-15 ja AX MILU 01-10	-	78 192 910	83 312 593	85 723 467	90 267 896	94 709 314	-	432 206 180
	Luomu ja AX EKO	-	28 202 969	30 276 300	32 690 858	35 505 057	38 773 939	-	165 449 122
	EHK 01-17 ja AX EDV 01-06	-	31 498 485	31 894 209	32 167 259	32 236 919	32 343 777	-	160 140 650
art 71	LHK 01-02 ja AX LFA	-	38 542 651	38 542 651	38 542 651	38 542 651	38 542 651	-	192 713 257
art 73		2 223 208	10 103 130	15 294 197	15 217 679	14 460 019	9 039 030	3 911 495	70 248 756
	INV maatalous 02 ja AX INV energi jordbr	446 340	2 308 240	3 619 740	2 846 600	3 328 200	2 894 760	2 186 120	17 630 000
	INV maatalous 03	829 277	3 132 830	4 607 106	4 776 032	4 883 532	2 411 053	-	20 639 828
	INV maatalous 04	525 546	1 313 865	1 839 411	2 364 957	2 364 957	1 051 092	-	9 459 828
	INV ylesihyöty 01	-	451 500	838 500	645 000	322 500	193 500	129 000	2 580 000
	INV ylesihyöty 02	-	526 750	978 250	752 500	451 500	376 250	301 000	3 386 250
	INV ylesihyöty 03	-	526 750	978 250	752 500	376 250	225 750	150 500	3 010 000
	INV yritys 01	387 000	903 000	1 032 000	1 032 000	1 161 000	1 161 000	774 000	6 450 000
	INV kosteikko, AX INV IP nat.res. ja AX INV IP mångfald	35 045	940 195	1 400 940	2 048 090	1 572 080	725 625	370 875	7 092 850
	YHTEENSÄ	2 223 208	186 540 144	199 319 951	204 341 914	211 012 543	213 408 711	3 911 495	1 020 757 966
	Suomen maaseuturahasto-osuus	354 549 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956	354 549 956			1 772 749 780
	Taulukko 6.1.	2 023	2 024	2 025	2 026	2 027			YHT
	art 70	-	189 448 988	189 448 988	189 448 988	189 448 988			757 795 952
	art 71	-	48 178 314	48 178 314	48 178 314	48 178 314			192 713 257
	art 73	2 223 208	17 006 387	17 006 387	17 006 387	17 006 387			70 248 756
	YHT	2 223 208	254 633 690	254 633 690	254 633 690	254 633 690			1 020 757 966
	%								57,58%

Liite vastaukseen 140

Vuosina 2015 ja 2016 tehtyjen Alkuperäisrotujen (APR) kasvatussopimuksen koot

APR-sopimusten eläimet	Eläimiä yht. sopimuksilla	Sopimusten määrä					
		1 - 2 sop.	3 - 5 sop.	6 - 15 sop.	16 - 30 sop.	31 - 40 sop.	yli 40 sop.
179 Suomenlammas	16 575	0	0	176	830	735	14 834
180 Ahvenanmaanlammas	503	0	8	0	193	108	194
181 Kainuunharmaa lammas	1 746	0	18	46	412	147	1 123
182 Itäsuomen karja	1 736	78	136	477	576	177	292
183 Pohjoissuomen karja	676	84	94	220	132	0	146
184 Länsisuomen karja	1 088	69	163	405	199	36	216
185 Suomenhevonen	414	78	153	144	39	0	0
186 Suomenvuohi	1 807	0	10	14	0	0	1 783
187 Maatiaiskana	889	0	0	0	449	114	326

APR-sopimusten koko	Sopimuksia roduttain	Eläimiä sopimuksissa					
		1 - 2 ey	3 - 5 ey	6 - 15 ey	16 - 30 ey	31 - 40 ey	yli 40 ey
179 Suomenlammas	221	0	0	16	35	20	150
180 Ahvenanmaanlammas	16	0	2	0	8	3	3
181 Kainuunharmaa lammas	46	0	4	5	19	4	14
182 Itäsuomen karja	171	50	36	50	25	5	5
183 Pohjoissuomen karja	117	58	25	25	6	0	3
184 Länsisuomen karja	149	46	44	44	10	1	4
185 Suomenhevonen	103	39	44	18	2	0	0
186 Suomenvuohi	12	0	2	1	0	0	9
187 Maatiaiskana	26	0	0	0	19	3	4

Liite vastaukseen 162

Arvioi maaseutuohjelman toimenpiteiden tuottamista suorista ja epäsuorista hyödyistä luonnonmonimuotoisuuteen. Lähde: Arviointi Manner-Suomen maaseutuohjelman 2014-2020 merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle ja maisemalle.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161829/MMM_2019_21.pdf?sequence=4&isAllowed=y

Monimuotoisuushyöty (suora tai epäsuora)	Kohdealan 4a ensi- tai toissijaiset alatoimenpiteet													
	M01	M02	M04.4	M07.1	M07.6	M10	M11	M13	M14	M16.1	M16.2	M16.5	M16.9	M19
Suorat monimuotoisuushyödyt														
Elinympäristöjen ylläpito														
Monivuotiset ympäristönurmet						XX								
Niitty-, riista- ja maisemapellot						XX								
Suojakaistat						X								
Perinnebiotoopit					X	XX								
Hoidetut kosteikot						X								
Pysyvät laitumet								X						
Talviaikainen kasvipeite						X								
Elinympäristöjen kunnostus														
Perinnebiotoopit			X		X	X								X
Perustetut kosteikot			X		X	X								X
Torjunta-aineiden vähentynyt käyttö						X	XX							
Vieraslajien torjunta					X	X								X
Luonnonhoitotalkoot					X									X
Epäsuorat monimuotoisuushyödyt														
Tietoisuuden lisääminen	X	X		X	X	X	X				X	X		X
Viljelijöiden ympäristökoulutus		X		X	X	X	X				X	X		X
Maatalouden jatkuvuus						XX	XX	XX	X					
Maisemanhoito				X	X	X		X						X
Alempi lannoitustaso						X								
Laajaperäinen laidunnus							X		X					
Kunnostus- tai hoitosuunnitelmat				X	X									X

Liite vastaukseen 214

1. Kaikkia CAP-suunnitelman toimeenpanon tietojärjestelmiä koskevaa

Tulosraportointia varten Ruokavirasto on koonnut ja määritellyt CAP-suunnitelman mukaiset tulos- ja tuotosindikaattorit sekä seuranta- ja arviointitietojen (Data for monitoring and evaluation) mahdollistavat kysymykset osaksi tietojärjestelmän toiminnallisuutta. Kullekin hakemustyyppille ja toimenpiteelle kerätään valittuihin tulos- ja tuostavoitteisiin liittyvät tiedot sekä tarvittaessa myös tuensaajilta hankkeen edistyessä kysyttävät seurantatietojen toteumat.

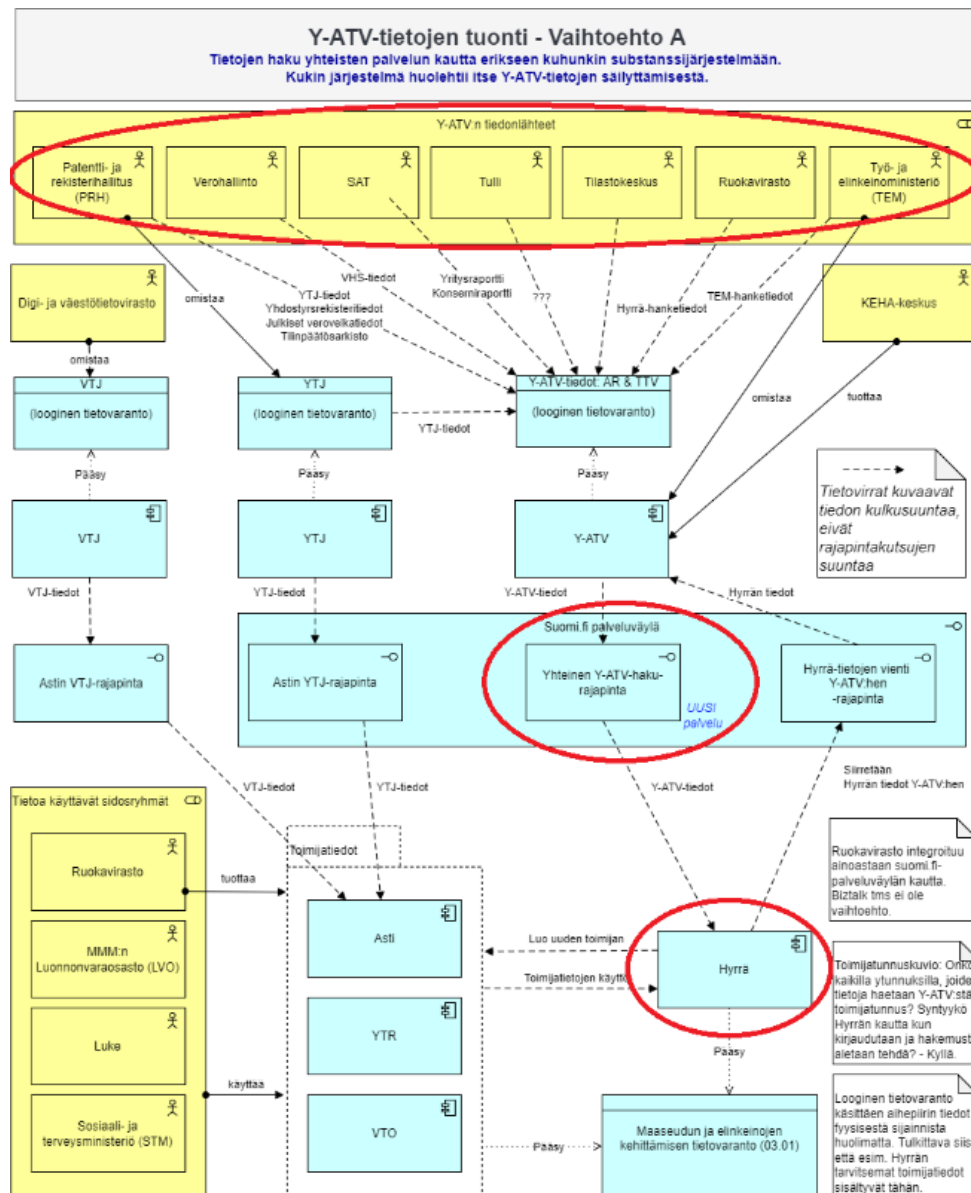
Tuloksia ja toteumien kertymistä seurataan järjestelmään rakennettujen raportointikonaisuuksien avulla, ja raportointivälineen kautta saadaan luotettava ja ajantasainen tieto tuloksellisuusraportointia (vuotuinen tuloksellisuuskertomus ja muu vaadittava raportointi) ja toimeenpanon jatkuvaa seuranta varten hallinnon eri tasoille. Raportoinnin apuna voidaan käyttää myös tekoälypohjaisia ratkaisuja.

1.1 ISO-sertifikaatti

Ruokaviraston tulee täyttää Komission delegoidussa asetuksessa (EU) N:o 907/2014 määritellyt maksajaviraston hyväksymisedellytykset mukaan lukien ISO/IEC 27001-vaatimustenmukaisuus. Ruokaviraston ISO/IEC 27001 -sertifikaatin soveltamisalaksi on määritelty: ” *Maksajavirastotoimintaan ja siihen liittyvien substanssietojärjestelmien hallintointiin sekä tietohallintoon liittyvät palvelut, prosessit ja toiminnot sekä niihin liittyvät johtamis- ja tukitoiminnot.*” Ruokaviraston sertifikaatin viimeisin uudelleensertifiointiauditointi on tehty joulukuussa 2021 ja siinä esitettiin sertifikaatin voimassaolon jatkamista vuoteen 2024 saakka (3 vuotta).

1.2 Kansallinen yritystukien yhteinen tietovaranto

Verkkopalvelut hyödyntävät viranomaistietoja kansallisesta yritystukirekisteristä (Yritystukien yhteinen tietovaranto, Y-ATV). Viranomaistiedot tuodaan yritystukirekisteristä Ruokaviraston yhteisen hakurajapinnan kautta.

Hakemusprosesseissa käytetään rajapintoja muiden viranomaisten rekistereihin (Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta 906/2019 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX[®], Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX[®]), jolloin järjestelmään saatava tieto on yhtenäistä ja varmennettua. Viranomaistietojen käytöllä yksinkertaistetaan asiointia, kevennetään hallinnon taakkaa ja parannetaan tiedon luotettavuutta.

Tietoja tullaan hyödyntämään prosessin joka vaiheessa (haku, päätös- ja maksukäsittelyt, tarkastukset, indikaattorit, raportointi). Viranomaistietojen käytöllä yksinkertaistetaan asiointia, kevennetään hallinnon taakkaa ja parannetaan tiedon luotettavuutta. Yksi tieto haetaan yhdestä keskitetystä paikasta.

1.3 Tietokannat

Ruokaviraston tietokannat sisältävät tarvittavat luokittelutiedot, jotta järjestelmiin voidaan toteuttaa CAP-asetuksen mukainen interventilogiikka. Tietokantojen tietojen ja CAP-suunnitelman tulos- ja tuotosindikaattorien avulla saadaan CAP:n tavoitteiden mukaiset toteumat raportoitua tuloksellisuusraportoinnin yhteydessä.

1.4 Petosten torjunta ja ennaltaehkäisy

Tietojärjestelmistä toimitetaan tiedot kansainvälisiin rekistereihin, joita käytetään hyväksi petostentorjunnassa ja ennaltaehkäisyssä. Tietojärjestelmiin noudetaan tiedot kansallisen yritystukirekisterin kautta.

2. Maaseudun kehittämisen tuet Non-IACS (Maaseuturahasto)

Maaseudun tuet **Hyrrä -verkkopalvelu** (Hyrrä-asiointipalvelu ja viranomaispalvelu)

Hyrrä-verkkopalvelun kautta toteutetaan Maaseuturahaston maaseudun kehittämisen non-iacs -tukien sähköinen (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019) toimeenpano. Järjestelmä huomioi CAP:n interventiologiikan, uuden toimeenpanomallin sekä tuloksellisuusraportoinnin vaatimat tietotarpeet, on saavutettava (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, EU:n saavutettavuusdirektiivi, Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta) ja responsiivinen tarjoten palveluita ”mobile first” -sukupolven tarpeisiin.

Hyrrä asiointipalvelu ohjaa hakijaa tekemään hakemuksen ja auttaa myös viranomaisia valitsemaan rahoitettavaksi sellaiset hankkeet, jotka tuottavat parhaiten tuloksia CAP-suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin.

Hyrrä-verkkopalvelussa hyödynnetään myös karttapisteeseen perustuvaa paikkatietoa, jolloin tukien kohdentuminen voidaan varmistaa. Järjestelmän tiedot raportoidaan ja julkistetaan säädösten mukaisesti. Järjestelmäkehitystä tehdään ketterän kehityksen metodein ja järjestelmä on suunniteltu taipumaan myös mahdollisiin toimeenpanon muutoksiin kauden kuluessa. Järjestelmätestausta tehdään jatkuvasti esimerkiksi robottitestausten avulla, jotta järjestelmän toimitussisältö on varmistettua.

2.1 Tuen haku

Tukea koskeva hakemus tehdään sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tai hakijat tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetusta laissa (617/2009) säädetään. Tuen hakijan Y-tunnuksen tai tietyissä tapauksissa henkilötunnuksen kautta saadaan tiedot hakijasta ja hänen valtuuksistaan Suomi.fi -valtuuden käytön myötä.

Hakemukset on toteutettu Hyrrä-tietojärjestelmään EU:n interventiologiikan mukaisesti siten, että hakijalta kysytään vain hanketta koskevat oleelliset ja välttämättömät tiedot. Hyrrä-tietojärjestelmässä hallinnoidaan myös kansallisesti rahoitettavia toimenpiteitä (luku 4.5.), jolloin vähennetään myös kahdenkertaisen rahoituksen riskiä.

2.2 Hakemustiedot

Tuenhakijan on annettava viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat riittävät tiedot. Hakemuksille tuodaan hakijan tiedot hakijan kirjautumisen yhteydessä. Hakemukselle tuodaan Yritystietorekisterin kautta hakijaa koskevia tietoja muista viranomaisjärjestelmistä sen mukaisesti mitä tietoja kullakin hakemustyyppillä tarvitaan. Muista viranomaislähteistä hakemukselle haetut tiedot tekevät hakemuksen täyttämistä hakijalle helpompaa sekä hakemuskäsittelystä tehokkaampaa ja läpinäkyvämpää, kun tiedot ovat entistä luotettavampia.

2.3 Hakemustarkisteet

Hakemuksille toteutetaan validointeja ja tarkisteita sekä hakemuskenttäkohtaisesti että toiminnoittain. Näin saadaan hakemuksille oikeaa tietoa ja kevennettyä sekä asiakkaan että viranomaisen hallinnollista taakkaa.

2.4 Hakemuksen muuttaminen

Tuenhakija on velvollinen ilmoittamaan toimivaltaiselle viranomaiselle sellaisesta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperinnän tai maksamisen lopettamisen. Tukea koskevaa hakemusta voidaan oma-aloitteisesti muuttaa tai se voidaan peruuttaa kokonaan hankkeen toteuttamisaikana. Muutoksen hyväksyy tuen myöntänyt viranomainen.

2.5 Hallinnolliset tarkastukset

Hallinnollisessa tarkastuksessa tarkastetaan tukea koskevassa hakemuksessa olevien tietojen oikeellisuus ja täydellisyys. Hallinnollinen tarkastus, ristiin tarkastukset mukaan luettuina, on järjestelmällistä kaikkiin hakemuksiin, tiettyyn tukiehtoon tai tuensaajajoukkoon kohdistuvaa tarkastusta, joka kohdistuu kaikkiin niihin seikkoihin, joita on mahdollista ja tarkoituksenmukaista tarkastaa hallinnollisin tarkastuksin. Hallinnollista tarkastusta voidaan tehdä myös otoksen perusteella tiettyjen tukiehtojen osalta.

Leader-ryhmä, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ahvenanmaan valtionvirasto tai Ruokavirasto tarkistaa tukihakemukseen sisältyvät tiedot. Toimivaltainen tuen myöntävä viranomainen tarkastaa hallinnollisessa tarkastuksessa tukea koskevassa hakemuksessa olevat tiedot. Tietojen tarkistamisen apuna voidaan käyttää myös tekoälypohjaisia ratkaisuja.

Jos hallinnollisessa tarkastuksessa havaitaan tukea koskevassa hakemuksessa oleva virhe, tuenhakijalle ilmoitetaan asiasta sähköisesti ja tuenhakija voi korjata havaitun virheen asetetun määräajan kuluessa.

2.6 Hallinnollinen tarkastuskäynti

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain mukaisen hallinnollisen tarkastuskäynnin. Hallinnollisessa tarkastuskäynnissä tarkastetaan tuen kohde. Hallinnollisesta tarkastuskäynnistä ilmoitetaan tuen hakijalle kohtuullisessa ajassa.

Viranomainen voi tehdä tarkastuskäynnin paikan päällä investoinnin tuloksen oikeellisuuden varmistamiseksi. Ruokavirasto voi lisäksi tehdä otoksen hyväksytyistä hankkeista tiettyjen tukiehtojen noudattamisen tarkastelemiseksi. Tarkastelu voidaan tehdä paikkaan sidottuja valokuvia käyttämällä tai paikan päällä tehtävillä tarkastuskäynneillä.

Lisäksi takaisinperintäpäätöksiin tehdään hallinnolliset tarkastukset.

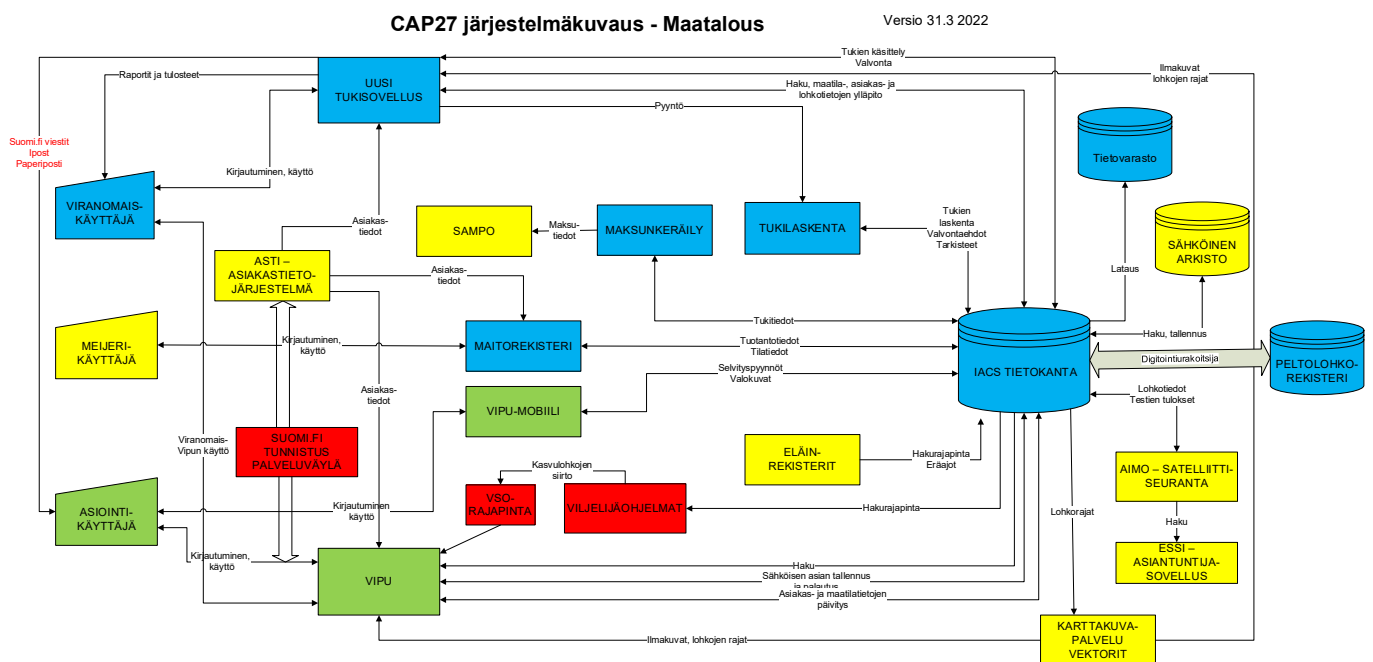
2.7 Valvonta paikan päällä

Ruokavirasto tekee päätöksen siitä, mistä tukijärjestelmistä tai tukiehdoista tehdään otanta paikan päällä tehtävään valvontaan. Ruokavirasto valitsee otannalla eri tukijärjestelmien osalta tuenhakijat, joihin kohdistetaan paikan päällä tehtävä valvonta.

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tuenhakijan tukea koskevassa hakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuus sekä se, että valvonnan kohteena olevaan tukeen liittyviä tukikelpoisuusperusteita, tukiehtoja sekä tukeen liittyviä perustasoja on noudatettu.

3. Maatalouden tuet (IACS) Maataloustukirahasto ja maaseuturahasto

Maataloustukien tietojärjestelmäkokonaisuutta kutsutaan Tukisovellukseksi. Järjestelmä huomioi CAP interventiologiikan, uuden toimeenpanomallin sekä tulokellisuusraportoinnin vaatimat tietotarpeet. Järjestelmä käyttää edellä kuvattuja (kappale 1.) yhteisiä järjestelmiä, datalähteitä sekä maksatus- ja raportointivälineitä. Asiointipalvelu ohjaa hakijaa hakemuksen tekemisessä. Järjestelmän tiedot raportoidaan ja julkistetaan säädösten mukaisesti. Järjestelmäkehitystä tehdään ketterän kehityksen metodein ja järjestelmä on suunniteltu taipumaan myös mahdollisiin toimeenpanon muutoksiin kauden kuluessa. Järjestelmätestausta tehdään jatkuvasti esimerkiksi robottitestausten avulla, jotta järjestelmän toimitussisältö on varmistettua.

Tukisovellus on järjestelmäkokonaisuus, jonka keskeiset osat ja niiden toiminnallisuudet ovat seuraavat:

Uusi Tukisovellus: Viranomaiskäytössä oleva maataloustukien käsittelyyn, valvontaan, tukien maksuun hyväksymiseen ja takaisinperintöjen käsittelyyn sekä maatilan tietojen päivittämisen tarkoitettu tietojärjestelmän käyttöliittymä. Uusi Tukisovellus sisältää myös mm. dokumenttien sähköisen arkiston ja peruslohkojen hallintaan ja korvauskelpoisuuteen liittyvän käsittelyn.

Vipu-palvelu: Maataloustukien asiointipalvelu, jossa esitetään maatalaan liittyvä tiedot helposti tuenhakijan käyttöön. Vipu-palvelun kautta haetaan maataloustuet sähköisesti. Vipu-palvelun mobiiliversio täydentää palvelua mm. mahdollistamalla monitoroinnin selvityspyyntöjen vastaanottamisen ja paikkaan sidottujen valokuvien lähettämisen.

Uusi tukisovellus ja Vipu-palvelu toimivat samassa IACS-tietokannassa. Uusi tukisovellus on viranomaiskäyttöliittymä ja Vipu-palvelu on asiakaskäyttöliittymä saman tiedon hallintaan.

Tukilaskenta: Tukisovelluksen laskenta on itsenäinen sovellus, joka muodostaa koontitietoa hakemukselle ilmoitetuista tiedoista, rekisteritiedoista sekä hakemuskäsittelyssä ja valvonnassa syntyneestä datasta IACS-tietokantaan. Tietoa hyödynnetään tukien maksussa ja raportoinnissa. Laskennan muodostamaa tietoa käytetään myös viljelijöille suunnatuilla tukipäätöksillä.

Tärkeimmät tukisovelluksen käyttämät tietolähteet ovat:

Peltolohkorekisteri: Peltolohkorekisteri on maataloushallinnon integroituun tukien hallinta- ja valvontajärjestelmään (IACS) kuuluva valtakunnallinen rekisteri, johon on digitoitu kaikki peruslohkot, joista on maksettu pinta-alaperusteisia maataloustukia.

AMS Aimo satelliittiseuranta ja AMS Essi -asiantuntijasovellus: Pinta-alamonitorointi (AMS) on maataloustoiminnan seuranta satelliittidataa ja muuta vastaavaa dataan hyödyntäen. Aimo on prosessi, joka tuottaa satelliittidatan perusteella muodostetuista signaaleista ja aikasarjoista erilaisia kasvulohkokohtaisia ilmiöitä (markkereita). Tällaisia ovat esimerkiksi niitto, sadonkorjuu tai maanmuokkaus. Essi on asiantuntijasovellus, jonka avulla voidaan nähdä Aimon prosessi yksityiskohtaisesti. Essi on käyttöliittymä Aimoon ja sen avulla voidaan mm tutkia sellaisia tapauksia, joissa Aimo prosessi on antanut epäselviä tuloksia.

Eläinrekisterit: Eläinten merkinnän ja rekisteröinnin vaatimusten mukaiset eläin- ja pitopaikkarekisterit toimivat eläinpalkkioiden hakemuksettoman järjestelmän pohjatietona, eläinvalvonnan pohjatietona sekä ristiintarkastusten pohjatietona.

Asti -asiakastietojärjestelmä: Järjestelmä on tarkemmin kuvattu kappaleessa 1.2

3.1 Tuen haku

Tukea koskeva hakemus tehdään sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tai hakijat tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetusta laissa (617/2009) säädetään. Tuen hakijan Y-tunnuksen kautta tehdään tarvittaessa aktiiviviljelijätarkastelu yhdessä maatilalla osallisissa olevien yritysten ja yhdistysten tietojen kanssa.

3.2 Hakemustiedot ja hakemuksen muuttaminen

Tuenhakijan on annettava viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat riittävät tiedot. Hakujärjestelmä kattaa kaikki tukikelpoisuusehdot ja relevantit ehdollisuuden tiedot ja kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen indikaattoreiden raportoinnin kannalta

3.2.1 Esitäyttö

Tukihakemukset esitetytään geospaatialisin hakemustiedoin. Tuenhakijalle esitetään maatilalla edellisten vuosien tukihakujen perusteella esitetyt tiedot maatilasta ja sen peruslohkoista. Tällaisia esitetyitä tietoja ovat esim. luomujärjestelmään kuuluminen. Ehdollisuuden pysyvän nurmen mukaiset alat esitetytään karttatasona ja peruslohkon tiedoissa. Tuenhakija voi halutessaan itse esitetyt myös kasvulohkojensa tiedot joko edellisen vuoden tietojen perusteella, tai viljelysuunnitteluohjelmistoon tallentamiensa tietojen perusteella.

Syksyllä ilmoitettavien ehdollisuuden ja tukiehtojen toimenpiteiden tietojen esitäyttö tehdään päätukihaun ja sen muutosvaiheen tietoihin perustuen.

3.2.2 Hakemustarkisteet

Hakemuksille toteutetaan validointeja ja tarkisteita sekä hakemuskohtaisesti, että toiminnoittain. Tuenhakijaa ohjataan indikoimalla pakolliset syöttökentät ja syötettyjen tietojen perusteella validoidaan täytettäväksi vain ne tiedot, jotka kussakin tapauksessa pitää ilmoittaa. Näin saadaan hakemuksille oikeaa tietoa ja kevennettyä sekä asiakkaan että viranomaisen hallinnollista taakkaa.

Tuen hakijan yhteystiedot haetaan asiakastietojärjestelmästä ja samassa yhteydessä tarkistetaan, että hallinnolla on käytettävissään tuenhakijan pankkiyhteystiedot. Eri tukitoimien yksityiskohtaisista ehdoista sekä ehdollisuuden vaatimuksista toteutetaan mahdollisimman paljon hakijaa ohjaavia tarkisteita. Asiointisovellukseen toteutuksessa pyritään kaikin tavoin siihen, että tukihakemuksen tiedot ovat mahdollisimman täydelliset. Lisäksi asiointisovellukseen toteutetut yhteenvedot ovat omiaan auttamaan tuen hakijaa kokonaisuuden hahmottamisessa.

3.2.3 Hakemuksen muuttaminen ja peruminen

Tuenhakija voi muuttaa antamiaankin hakemustietoja Ruokaviraston asettaman määräajan puitteissa. Peruslohkomuutoksia voi tehdä vain viimeiseen hakupäivään asti. Hakija voi muuttaa ilmoittamansa kasvin tai toimenpiteen tukihakemuksen jättämisen jälkeen. Muutoksia voi tehdä hakijan itsensä tekemien havaintojen perusteella, hallinnollisissa tarkastuksissa tai pinta-alamonitoroinnissa tehtyjen havaintojen perusteella Ruokaviraston asettamaan määräaikaan mennessä. Hakemuksen muutosmahdollisuudella varmistetaan, että ilmoitettu tieto ja sitä kautta myös raportoitu tieto vastaa toteutettuja toimenpiteitä.

Hakujärjestelmäasetuksen (IACS Täytäntöönpanoasetus) 7 artiklan mukaisessa tilanteessa muutosmahdollisuutta ei ole. Muutosmahdollisuus ei koske ehdollisuutta.

3.3 Hallinnolliset tarkastukset

Hallinnollisessa tarkastuksessa tarkastetaan tukea koskevassa hakemuksessa olevien tietojen oikeellisuus ja täydellisyys niiden ristiriitojen osalta, joita ei ole pystytty hakemuksen palautusvaiheessa estämään. Hallinnollinen tarkastus, ristiintarkastukset mukaan luettuina, on järjestelmällistä kaikkiin hakemuksiin, tiettyyn tukiehtoon tai tuensaajajoukkoon kohdistuvaa tarkastusta, joka kohdistuu kaikkiin niihin seikkoihin, joita on mahdollista ja tarkoituksenmukaista tarkastaa hallinnollisin tarkastuksin. Hallinnollista tarkastusta voidaan tehdä myös otoksen perusteella tiettyjen tukiehtojen osalta.

Kunta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ahvenanmaan valtionvirasto ja Ruokavirasto tarkastaa tukihakemukseen sisältyvät tiedot. Toimivaltainen tuen myöntävä viranomais tarkastaa hallinnollisessa tarkastuksessa tukea koskevassa hakemuksessa olevat tiedot. Käsittelijä tekee lisäksi hakemustietojen perusteella hallinnollisessa tarkastuksessa havaitun ehdollisuuden laiminlyönnin osalta arvioinnin ja seuraamusehdotuksen siltä osin kuin on kyse hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista ja kasvinsuojeluaineita koskevista ehdollisuuden vaatimuksista.

Ruokavirasto tekee ristiintarkastukset tietojärjestelmissä oleviin tietoihin. Ristiintarkastuksilla, joka on osa hallinnollista tarkastusta, verrataan eri tietojärjestelmissä olevia tietoja tukihakemuksella ilmoitettuihin tietoihin. Yhteistoiminta-alue, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee ristiintarkastuksessa selvitettäväksi tulleiden tuenhakijoiden osalta tarpeelliset tarkastukset. Ristiintarkastuksen tulos toimitetaan sähköisesti tuenhakijalle.

Jos hallinnollisessa tarkastuksessa havaitaan tukea koskevassa hakemuksessa oleva virhe, tuenhakijalle ilmoitetaan asiasta sähköisesti ja tuenhakija voi korjata havaitun virheen Ruokaviraston asettaman määräajan kuluessa. Virhettä ei voi kuitenkaan korjata hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa tarkoitettussa tilanteessa. Jos hallinnollinen tarkastus tehdään määräajan jälkeen, hallinnollisen tarkastuksen tulos otetaan huomioon tuen määrää tai hallinnollisia seuraamuksia määrättäessä.

Lisäksi takaisinperintäpäätöksiin tehdään hallinnolliset tarkastukset.

3.4 Hallinnollinen tarkastuskäynti

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee maaseudun kehittämisen pinta-alaperusteisiin sopimuksiin näiden sopimusten hyväksymiseen liittyvän hallinnollisen tarkastuskäynnin. Hallinnollisessa tarkastuskäynnissä tarkastetaan sopimuksen kohteena oleva ala ja sen korvauskelpoisuus. Hallinnollisesta tarkastuskäynnistä ilmoitetaan tuen hakijalle enintään 14 vuorokautta ennen tarkastuksen suorittamista.

3.5 Pinta-alamonitorointi

Pinta-alamonitorointi koskee sekä yksivuotisia tukia, että monivuotisia sitoumuksia. Pinta-alamonitorointia ja siihen hakemusjärjestelmäasetuksen 11 artiklan mukaisesti rinnastettavia paikkatiedon sisältäviä valokuvia käytetään tuotos- ja tulosraportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi horisontaaliasetuksen 70 artiklan mukaisesti. Ruokavirasto tekee hakemusjärjestelmäasetuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitetun vuosittaisen suunnitelman.

Jos tukihakemuksella ilmoitettu tieto ei vastaa pinta-alamonitoroinnin tulosta, tuenhakijalle toimitetaan sähköinen selvityspyyntö ja annetaan tälle mahdollisuus tehdä korjaavia toimenpiteitä tai toimittaa paikkaan sidottu valokuva ja sen lisäksi muu selvitys tukiehtojen täyttymisestä Ruokaviraston asettamassa määräajassa. Jos tuenhakija ei tee korjaavia toimenpiteitä asetetussa määräajassa, pinta-alamonitoroinnin tulos otetaan huomioon tuen määrää tai hallinnollisia seuraamuksia määrättäessä. Korjaavia toimenpiteitä ei voi kuitenkaan tehdä hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ajankohdan jälkeen.

Viranomaisen voi tehdä tarkastuskäynnin paikan päällä pinta-alamonitoroinnin tuloksen oikeellisuuden varmistamiseksi. Ruokavirasto voi lisäksi tehdä pinta-alamonitorointiin liittyen otoksen tiettyjen tukiehtojen noudattamisen tarkastelemiseksi. Tarkastelu voidaan tehdä paikkaan sidottuja valokuvia käyttämällä tai paikan päällä tehtävillä tarkastuskäynneillä.

Pinta-alamonitoroinnin ja GT-kuvien avulla suljetaan raportoinnin piiristä pois ne pinta-alat, jotka eivät täytä tukiehtoja ja sitoumuksia. Muissa kuin pinta-alaan liittyvissä virheissä virhe ei vaikuta pinta-alan raportointiin vaan maksuun.

3.6 Laadunarvioinnit

Peltolohkorekisteri ja sen laadunarviointi (IACS delegoitu asetus, 3 artikla) ja hakemustietojen laadunarviointi (IACS delegoitu asetus, 4 artikla) varmistavat tukihakemuksella ilmoitetun tiedon oikeellisuutta.

Hakemustietojen laadunarvioinnissa käydään läpi kaikki tukitoimien tukiehdot ja tarpeen mukaan myös hallinnolliset ehdot arvioidaan. Laadunarviointien perusteella tehdään analyysiä siitä mikä tukiehto dominoi virhemäärässä, minkä tyyppisiä virheitä tulee ja missä prosessin vaiheessa virheet syntyvät. Analyysin perusteella tehdään korjaavia toimia.

Ruokavirasto vastaa pinta-alamonitoroinnin laadunarvioinnista. Ruokavirasto vastaa tukijärjestelmien ja Manner-Suomen osalta Suomen CAP-suunnitelmaan vuosille 2023–2027 toimeenpanon suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen käytön asianmukaisesta hallinnosta ja valvonnasta. Ruokavirasto ohjaa ja valvoo tukijärjestelmien toimeenpanoa sekä muita viranomaisia näiden hoitaessa horisontaaliasetuksen 9 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla maksajaviraston vastuulle kuuluvia tehtäviä.

Ruokavirasto vastaa lisäksi tukeen liittyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä, maksujen suorittamisesta sekä muista tukijärjestelmiin liittyvistä hallinnollisista tehtävistä sekä komissiolle vuosittain toimitettavista laadunarviointiraporteista sekä tuloksellisuuskertomuksesta ja niiden oikeellisuudesta.

3.7 Valvonta paikan päällä

Ruokavirasto tekee päätöksen siitä, mistä tukijärjestelmistä tai tukiehdoista tehdään otanta paikan päällä tehtävään valvontaan. Ruokavirasto valitsee otannalla eri tukijärjestelmien osalta tuenhakijat, joihin kohdistetaan paikan päällä tehtävä valvonta. Ruokavirasto valitsee lisäksi otannalla tilat paikan päällä tehtävään ehdollisuuden valvontaan. Ruokavirasto voi käyttää laadunarviointiasetuksen 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua otosta osana paikan päällä tehtävän valvonnan otantaa.

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tuenhakijan tukea koskevassa hakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuus sekä se, että valvonnan kohteena olevaan tukeen liittyviä tukikelpoisuusperusteita, tukiehtoja sekä tukeen liittyviä perustasoja on noudatettu. Lisäksi tarkastetaan ehdollisuuden vaatimusten noudattaminen.

Vasta paikan päällä tehtyjen valvontojen ja laadunvalvontojen jälkeen tuotostiedot ovat valmiina raportoitavissa.

3.8 Tuloraportointia varten tehtävät toimet

Maksajavirasto on varmistanut sen, että tuloraportoinnissa käytetään edellä kuvatuilla tavoilla varmistettua dataa kutakin hakemusta ja toimea koskevien tietojen keräämisessä, kirjaamisessa ja säilyttämisessä sähköisessä muodossa. Tuloraportointia varten kerättävät tiedot tallennetaan tietokantaan siten, että ne ovat eroteltavissa ja koottavissa sieltä luotettavasti tiedoiksi, joiden avulla voidaan laskea tulosindikaattoreiden arvot. Lisäksi järjestelmässä esitetään tiedot kaikista asiaankuuluvista tulosindikaattoreista tukitoimikohtaisesti eriteltynä sen varmistamiseksi, että menot on suoritettu asetuksen (EU) 2021/2116 37 artiklan mukaisesti.

Pinta-alojen osalta tuloksellisuusraportin indikaattoreissa raportoidaan paikan päällä tehdyssä valvonnassa mitattua alaa. Valvonnassa mitatusta alasta piirretään oma geometria, jos se poikkeaa hakemuksessa ilmoitetusta alasta. Jos valvontaa ei ole, niin raportoidaan viljelijän hakema ala, jos ala on monitoroinnin tai muiden hallinnollisten tarkastusten tulosten perusteella hyväksyttävissä. Jos taas monitoroinnin tai muiden hallinnollisten tarkastusten perusteella lohkon tukitoimi hylätään, alaa ei raportoida. Jos samasta tukiehdosta on havainto sekä monitoroinnin kautta, että paikan päällä tehtävän valvonnan kautta, valvonnan tulokset otetaan huomioon.

Geospaatialisessa hakemuksessa jokainen tukitoimi kytketään geometriaan, jolla kyseistä tukitoimintaa on toteutettu. Niissä synteesi-indikaattoreissa, joissa raportoidaan päällekkäin olevia tukitoimia, muodostetaan tukitoimien geometrioista unioni. Menettelyllä varmistetaan se, että tuloksellisuusraportoinnissa päällekkäin olevia alueita raportoidaan kertaalleen.

Viljelijätukien ja maaseudunkehittämisen tukien tuenhakijat pystytään yksilöimään siten, että kukin tuenhakija raportoidaan kertaalleen. Raportointi pystytään tekemään myös siten, että tietyille maatilalle maksetut tuet voidaan raportoida.

Todentamisviranomaisella on pääsy indikaattoritiedon kannalta keskeisiin järjestelmiin, jotta voidaan tehdä tarkastukset.

3.9 Eläinperusteiset tuet

IACS:n eläintuissa ja palkkioissa noudatetaan samoja menettelyjä hallinnollisissa tarkastuksissa ja ristiintarkastuksissa kuin pinta-alaperusteisissa tuissa. Eläintuissa paikan päällä tehtävien valvontojen määrä

on huomattavasti suurempi kuin pinta-alaperusteisissa tuissa, koska eläintuissa ei ole käytössä monitorointia. Eläinvalvonnassa tarkastetaan kaikki tilan eläimet, jotta voidaan täsmäyttää eläinreksiterin tiedot. Keskeinen datalähde tukien perusteiden ristiintarkastuksessa on eläinten merkintä ja rekisteröintijärjestelmä. Merkintä- ja rekisteröintijärjestelmä on käytössä nauta- lammas- ja vuohieläimille maksetuissa tuissa.

Niissä tuissa, joissa on käytössä automaattinen hakujärjestelmä, kaikki eläinreksiterissä olevat eläimet ovat hakemuksen kohteena ja koko hakemus on peruutettavissa, ei yksittäiset eläimet. Eläintuissa pystytään varmistamaan eläinrekistereiden avulla tarkistusten tehokkuus, seuraamusten soveltaminen ja tukijärjestelmän vuosiperusteisuus, vaikka ruokintapäiväperusteissa tukitoimissa samasta eläimestä maksettaisiinkin tukea useammalle tuenhakijalle samana kalenterivuonna.

4. Sektorikohtaiset tukitoimityypit (markkinatuet) Non-IACS (Maatalousrahasto)

4.1 Nekka-asiointipalvelu ja -viranomaispalvelu

Nekka-verkkopalvelun kautta toteutetaan maatalousrahaston sektorikohtaisten tukitoimityyppien (Suomessa mehiläishoitoala sekä tuki hedelmien ja vihannesten tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmille) sähköinen toimeenpano (Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta 306/2019). Järjestelmä huomioi CAP:n interventiologiikan, uuden toimeenpanomallin sekä tuloksellisuusraportoinnin vaatimat tietotarpeet, on saavutettava (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista, EU:n saavutettavuusdirektiivi, Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta). Nekka-asiointipalvelu ohjaa hakijaa tekemään hakemuksen. Järjestelmän tiedot raportoidaan ja julkistetaan säädösten mukaisesti. Järjestelmäkehitystä tehdään ketterän kehityksen metodein ja järjestelmä on suunniteltu taipumaan myös mahdollisiin toimeenpanon muutoksiin kauden kuluessa.

4.2 Tuen hakeminen

Tukea koskeva hakemus tehdään sähköisesti verkkopalvelussa (valmistuu vuosien 2024–2025 aikana), joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tai hakijat tunnustetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetusta laissa (617/2009) säädetään. Tuen hakijan Y-tunnuksen kautta saadaan tiedot hakijasta ja hänen valtuuksistaan Suomi.fi -valtuuden käytön myötä. Hakemukset toteutetaan Nekka-tietojärjestelmään EU:n interventiologiikan mukaisesti siten, että hakijalta kysytään vain oleelliset ja välttämättömät tiedot.

4.3 Hakemustiedot ja hakemuksen muuttaminen

Tuenhakijan on annettava viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat riittävät tiedot. Tuenhakijan on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tukea koskeva hakemus on virheellinen tai muuttunut virheelliseksi. Tuenhakija on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle sellaisesta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperinnän tai maksamisen keskeyttämisen taikka tuen lakkauttamisen. Tukea koskevaa hakemusta voidaan oma-aloitteisesti muuttaa tai se voidaan peruuttaa kokonaan hankkeen tai toimintaohjelman toteuttamisaikana.

4.4 Hakemustarkisteet

Hakemuksille toteutetaan validointeja ja tarkisteita sekä hakemuskenttäkohtaisesti että toiminnoittain. Näin saadaan hakemuksille oikeaa tietoa ja kevennettyä sekä asiakkaan että viranomaisen hallinnollista taakkaa.

4.5 Hallinnolliset tarkastukset

Kaikkiin tuki- ja maksuhakemuksiin tehdään hallinnollinen tarkastus. Hallinnolliset tarkastukset tehdään tuen tai sen maksun hakijalta edellytettyjen tietojen sekä viranomaisten rekisterien ja tietojärjestelmien perusteella. Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään järjestelmien mahdollistamaa ristiin tarkastusta. Hakijan on mahdollista korjata tukihakemukset ja maksupyynnöt niiden toimittamisen jälkeen siten kuin horisontaaliasetuksen 59 artiklan 6 kohdassa on tarkoitettu. Tukihakemusta koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa varmistetaan tuensaajan ja toimenpiteitä koskevan suunnitelman tai toimintaohjelman tukikelpoisuus ja tuen myöntämisen ehtojen täyttyminen. Maksuhakemusta koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa varmistetaan toimenpiteitä koskevat suunnitelmat tai toimintaohjelman toteutuminen tukipäätöksen mukaisesti, tukiehtojen noudattaminen sekä hyväksyttävät kustannukset. Maksuhakemusta koskevassa hallinnollisessa tarkastuksessa tarkastellaan myös toimenpiteitä koskevien suunnitelmien tai toimintaohjelmien tuotosten ja tulosten saavuttamista. Jos hallinnollisessa tarkastuksessa havaitaan tukea tai maksua koskevassa hakemuksessa oleva virhe, tuenhakijalle ilmoitetaan asiasta sähköisesti ja tuenhakija voi korjata havaitun virheen asetetun määräajan kuluessa.

Lisäksi takaisinperintäpäätöksiin tehdään hallinnolliset tarkastukset.

4.6 Valvonta paikan päällä

Ruokavirasto tekee päätöksen otannasta paikan päällä tehtävään valvontaan. Ruokavirasto valitsee otannalla tuenhakijat ja tuki- tai maksuhakemukset, joihin kohdistetaan paikan päällä tehtävä valvonta. Ruokavirasto voi käyttää laadunarviointiasetuksen 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua otosta osana paikan päällä tehtävän valvonnan otantaa. Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tuenhakijan tukea tai maksua koskevassa hakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuus sekä se, että valvonnan kohteena olevaan tukeen liittyviä tukikelpoisuusperusteita, tukiehtoja sekä tukeen liittyviä perustasoja on noudatettu.

4.7 Tuloraportointia varten tehtävät toimet

Tuloraportointia varten Ruokavirasto on koonnut ja määritellyt CAP-suunnitelman mukaiset tulos- ja tuotosindikaattorit sekä seuranta- ja arviointitietojen (Data for monitoring and evaluation) mahdollistavat kysymykset osaksi tietojärjestelmän toiminnallisuutta. Kullekin hakemustypille ja toimenpiteelle kerätään valittuihin tulos- ja tuotostavoitteisiin liittyvät tiedot sekä tarvittaessa myös tuensaajilta hankkeen edistyessä kysyttävät seurantatietojen toteumat. Tuloksia ja toteumien kertymistä seurataan järjestelmään rakennettujen raportointikonaisuuksien avulla, ja raportointivälineen kautta saadaan luotettava ja ajantasainen tieto tuloksellisuusraportointia (vuotuinen tuloksellisuuskertomus ja muu vaadittava raportointi) ja toimeenpanon jatkuvaa seuranta varten.

5. Rahastojen varainhoito (maaseuturahasto ja maataloustukirahasto)

Maksu-, raportointi- ja saatavienseuranta -järjestelmän avulla hoidetaan CAP-suunnitelmaan sisältyvien maaseudun kehittämistukien, maataloustukien sekä markkinatukien tiliöinnit sekä maksu- ja perintäaineistojen käsittely. Rahoituskauden alkuvuosina käytössä on olemassa oleva maksu-, raportointi- ja saatavienseuranta -järjestelmä, joka korvautuu uudella vastaavalla järjestelmällä rahoituskauden aikana. Pääosa tiedoista tulee rajapinnan kautta Tukisovelluksesta, Hyrrästä tai Nekasta. Tietoja voidaan syöttää myös suoraan maksu-, raportointi- ja saatavienseurantajärjestelmään.

Aineistojen käsittelyyn sisältyy automatisoituja tarkisteita ja varmenteita tiliöintien oikeellisuuden ja määrärahasuuruuden osalta. Lisäksi aineistojen käsittelyssä suoritetaan kahden virkailijan tarkastukset tietojen oikeellisuudesta, oikea-aikaisuudesta ja maksuaikataulunmukaisuudesta. Ruokavirastossa on toteutettu maksujavirastotoiminnoissa edellytetty tehtävien eriyttäminen huomioiden myös eturistiriitatilanteet. Maksu-, raportointi- ja saatavienseuranta -järjestelmän käytöstä ja katselusta kerätään lokitietoa suunnitelman mukaan.

Myös maksujärjestelmän ja varainhoidon prosessissa syntyvien tositteiden tiedot täsmäytetään manuaalisesti ennen tietojen siirtämistä pankki- ja kirjanpitojärjestelmiin.

Rahoituskauden alussa aineistoista syntyy vielä paperisina arkistoitavaa materiaalia. Rahoituskauden aikana otetaan käyttöön sähköinen arkisto. Rahoituskauden aikana pyritään digitalisoimaan pääosa eri työvaiheista.

Maksu-, raportointi- ja saatavienseuranta -järjestelmästä välitetään tieto tukimaksujen kirjanpitoon. Tässä kohdassa varmennetaan kirjanpitotiedot ja järjestelmään tulee kuittaus tietojen kirjauksista. Lisäksi luodaan pankkiaineistot, jotka välitetään pankkeihin tukien maksamiseksi. Näihin eri vaiheisiin on rakennettu automatisoituja tarkisteita tietojen oikeellisuuden varmistamisesta.

Perintätiedot tallentuvat saatavien seurantaosioon ja tuensaajille lähetetään maksuliput, jos takaisinperittävää tukea ei saada kuitattua maksettavasta tuesta. Ruokavirasto huolehtii keskitetysti saatavien seurannasta ja perinnästä Manner-Suomen sekä Ahvenanmaan maakunnan osalta. Saatavien seurantaosion tiedoista muodostuu maksajavirastolta edellytetty velallisuusluettelo.

Saatavien seurannan avoimien saatavien ja kirjanpidon välillä tehdään kuukausittain täsmäytyksiä erillistä vahvistettua tarkistuslistaa apuna käyttäen.

Menoilmoitusraportointi perustuu maksu-, raportointi- ja saatavienseuranta -järjestelmän maksu- ja perintätietojen sekä lähetettävien järjestelmien raportointitietoihin. Lisäksi laaditaan muut Komission edellyttämät maksu- ja perintätietoraportit.

Varainhoidossa käytettävän Sihti-laaduntarkastusohjelmiston avulla tarkastetaan vuosittain lähetettävän vuositiliselvityksen sisältämien tietojen oikeellisuus ennen niiden lähettämistä EU-komissiolle. Lähetettävät tiedot koostuvat maksujärjestelmän tuottamista tukien maksuun ja perintöihin liittyvistä tiedoista.